

DIAGNOSI

DE LA CARTA EUROPEA DE TURISME SOSTENIBLE AL MONTSENY

2011 – 2015

Validada al Fòrum Permanent de 13 de juliol de 2010 a Viladrau

Aprovada pel Fòrum Permanent el 15 de desembre de 2010 a Sant Antoni de Vilamajor

La **Diagnosis** per a la implantació de la Carta Europea de Turisme Sostenible al Montseny s'ha elaborat a partir de les sessions de treball i participació del Grup de Treball i del Fòrum Permanent. El Fòrum Permanent, en la reunió celebrada el 13.07.2010, va validar l'esborrany de Diagnosis i va aprovar el document final en la sessió del 15.12.2010.

El Consell Coordinador del Parc Natural del Montseny, en la seva sessió el 02.02.2011, va aprovar el Dossier de candidatura com a document final del procés participatiu i de treball.

El Grup de Treball ha comptat amb els següents membres (es detalla entitat participant i persona que l'ha representat):

Associació d'Amics del Montseny, Joan Campañà

Associació d'Empresaris Turístics del Montseny, Samuel Torres i Joan Lluís Rojas

Associació de Propietaris del Montseny, Roser Vives i Teresa Cuch

Associació de Turisme "La Selva, comarca de l'Aigua", Mar Coll

Consorci de Turisme del Vallès Oriental, Carles Fernández

Consorci de Turisme Portes del Montseny, Melci Fabré

Federació d'Empresaris Turístics Montseny – Guillerries, Manel Sala i Pep Badia

Museu de Granollers, Antoni Arrizabalaga

Oficina Tècnica de Turisme de la Diputació de Barcelona, Xavier Font i Alba Caballé

Patronat de Turisme Costa Brava Girona, Albert Duch

Parc Natural del Montseny, Joana Barber, Lluís Velasco i Narcís Vicens

Pili Sala, Esther Canal i Isabel Junquera, assistència tècnica

Un projecte impulsat per:

Parc Natural del Montseny

Amb l'assistència tècnica de:

REPTE TERRITORIAL SC

0	INTRODUCCIÓ A L'ÀMBIT D'ACTUACIÓ DE LA CETS AL MONTSENY	1
0.1	Marc geogràfic i de gestió.....	1
0.2	Àmbit d'actuació de la CETS	2
0.3	Superfície	4
0.4	Població	6
0.4.1	Evolució	7
0.4.2	Distribució.....	7
0.4.3	Activitat econòmica	8
0.4.4	Règim de la propietat del sòl.....	8
1.	SISTEMES DE TREBALL EN COOPERACIÓ	10
1.1.	Gestió, participació i cooperació al Parc.....	10
1.2.	Administracions i entitats gestores del turisme.....	13
1.3.	Convenis de col·laboració i agermanaments.....	18
1.4.	Processos de participació i cooperació	21
2	CONDICIONANTS PER A L'ESTRATÈGIA CETS	27
2.1	El Pla Estratègic de Turisme de Catalunya	27
2.2	Estratègia per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya: Informe de Turisme .	28
2.3	Pla de Turisme Espanyol Horizonte 2020	29
2.4	Pla Especial del Parc Natural del Montseny.....	29
2.5	Marc estratègic dels municipis i ens supralocals de l'àmbit CETS.....	31
2.6	Marc estratègic d'entitats privades de promoció turística.....	37
2.7	Normativa urbanística	41
2.8	Planificació sectorial	41
2.9	Planificació territorial	42
3.	PATRIMONI NATURAL, CULTURAL I HISTÒRIC	45
3.1	Montseny: Reserva de la Biosfera.....	45
3.2	Recursos existents.....	46
3.2.1	Valors naturals	46
3.2.2	Recursos culturals, arquitectònics i monumentals.....	53
3.2.3	Estudis sobre patrimoni etnològic del Montseny.....	70
3.2.4	Recursos transversals.....	70
3.2.5	Centres d'informació, interpretació i museus	75

3.3	Mecanismes i sistemes de seguiment i control	78
3.3.1	Seguiment i control de flora i fauna	78
3.3.2	Seguiment i control del paisatge.....	80
3.3.3	Seguiment i control de l'aire	81
3.3.4	Seguiment i control de la qualitat de l'aigua.....	83
3.4	Ús de l'energia	84
3.5	Gestió de residus	86
3.6	Impactes del turisme sobre els recursos	88
4	TIPOLOGIA VISITANTS, AFLUÈNCIA AL PARC I SISTEMES DE QUALITAT	91
4.1	Anàlisi tipologia visitants	91
4.2	Anàlisi del grau de satisfacció dels visitants	98
4.3	Anàlisi dels recursos per a turisme socialment desafavorit	99
4.4	Mecanismes de control de la qualitat de les infraestructures	99
4.5	Existència d'estudis de nous mercats turístics.....	104
4.6	Infraestructures turístiques privades	105
4.7	Col·laboració del sector privat en la recollida de dades sobre el turisme	106
5	INFORMACIÓ SOBRE L'ÀMBIT CETS	107
5.1	Instruments de promoció	107
5.2	Mecanismes per a facilitar la informació.....	113
5.3	Idiomes en què s'ofereix la informació	117
5.4	Informació a la població local.....	118
5.5	Sistema propi d'informació per part d'empreses turístiques i entitats que les agrupen 119	
5.6	Publicacions sobre el Montseny	122
6	PRODUCTES TURÍSTICS	124
6.1	Productes turístics de l'àmbit CETS	124
6.2	Creació de nous productes turístics	132
6.3	Promoció dels productes turístics	136
7	FORMACIÓ I CONEIXEMENT EN L'ÀMBIT CETS	138
7.1	Formació continuada	138
7.2	Activitats emmarcades en l'educació formal	147
7.3	Centres d'educació ambiental.....	148
7.4	Programa Poesia al Parc	149

8	TURISME I ECONOMIA LOCAL	150
8.1	Descripció socioeconòmica de la població local.....	150
8.2	Mecanismes i implicació de la població local en la gestió del turisme	152
8.3	Règim del sòl i associacionisme	156
8.4	Mecanismes de comunicació.....	156
8.5	Existència de subvencions per a la població local.....	158
8.6	Promoció de productes locals.....	158
8.7	Existència de vinculació i promoció de l'economia tradicional i el turisme.....	162
9	FLUXOS DE VISITANTS	165
9.1	Nombre de visitants	165
9.2	Mecanismes de control en períodes de màxima afluència	168
9.3	Anàlisi mitjans de transport.....	169
9.4	Existència d'instruments de planificació i control de fluxos de visitants	170
9.5	Infraestructures d'acollida turística públiques.....	171
10	ANNEX	
10.1	Espècies i hàbitats protegits pel Pla Especial	
10.2	Tipologies d'enquestes facilitades al visitant	
10.3	Resultats valoració DAFO de la Diagnosi	
10.4	Conclusions de la Diagnosi	

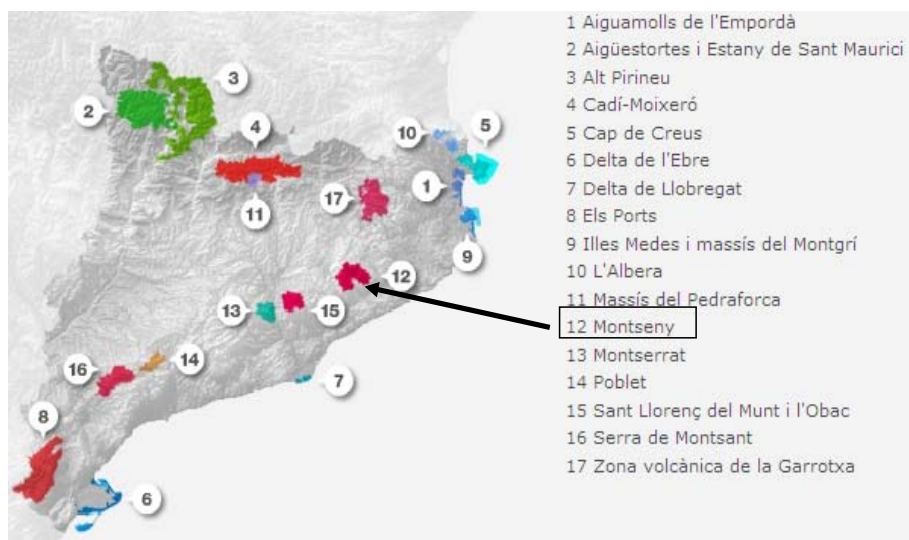
0 INTRODUCCIÓ A L'ÀMBIT D'ACTUACIÓ DE LA CETS AL MONTSENY

0.1 Marc geogràfic i de gestió

El Montseny, massís de majors dimensions i altitud de la serralada Prelitoral catalana, es situa entre les demarcacions de Girona i Barcelona i s'estén per tres comarques (Vallès Oriental, la Selva i Osona). El Montseny és un dels espais naturals més coneguts i singulars del nostre país; dotat amb uns destacats valors naturals, paisatgístics i culturals reconeguts mitjançant la declaració d'importants figures de protecció (Parc Natural, Reserva de la Biosfera, espai de la Xarxa natura 2000). El *Mont signus* –la muntanya senyal, terme establert pels romans– ha exercit des de fa molt temps una intensa atracció. La seva situació geogràfica propera a la zona més densament poblada de Catalunya, i la xarxa d'infraestructures de transport existent, fa que sigui un dels espais protegits catalans més freqüentats, rebent entre 750.000 i un milió de visites anuals.

La gestió del Parc del Montseny és competència de les Diputacions de Barcelona i de Girona, segons el que estableix el Pla especial del Parc del Montseny aprovat el 1977 a la demarcació de Barcelona i el 1978 a la de Girona. Les dues diputacions integren un equip únic de gestió per a tot l'àmbit del Parc Natural. També al 1978, la UNESCO declara el Montseny Reserva de la Biosfera, en el marc del Programa MAB ("L'home i la Biosfera").

L'any 1987 la Generalitat de Catalunya declara el Montseny Parc Natural d'acord amb la legislació d'espais naturals. Més darrerament, el 2006, el Govern de la Generalitat inclou el Montseny en la proposta catalana de la Xarxa Natura 2000.

Font: Elaboració pròpia a partir de www.parcscatalunya.net

En els darrers anys les dues diputacions conjuntament amb els ajuntaments implicats han treballat en un procés de revisió del Pla Especial per adaptar-lo a la realitat actual, procés que es materialitza l'any 2008 amb l'aprovació un nou Pla Especial de protecció del medi natural i del paisatge que amplia la superfície protegida a 31.063,90 ha. Aquest nou pla cerca l'equilibri entre la conservació dels sistemes naturals i el patrimoni cultural, el desenvolupament socioeconòmic compatible i l'ús públic ordenat.

0.2 Àmbit d'actuació de la CETS

Atès al seu caràcter integrador i amb la vocació de configurar un àmbit d'identificació amb els valors del massís del Montseny que s'han descrit anteriorment, l'àmbit de la Carta Europea del Turisme Sostenible supera els límits del Pla Especial del Parc Natural per tal d'incloure altres municipis limítrofs que compten amb unes característiques que promouen aquesta integració.

Els criteris que s'ha seguit per tal d'incloure aquests altres municipis dins l'àmbit de la Carta Europea del Turisme Sostenible fonamentalment és que el municipi formi part de l'anomenada *regió geogràfica del Montseny*.

Aquesta unitat territorial, que no coincideix amb una unitat administrativa, ha estat objecte d'estudi de geògrafs com Salvador Llobet o Josep M. Panareda que, a les seves tesis doctorals, tractaren el massís com a un ens unitari.

A grans trets, podem establir com a criteris definidors d'aquesta regió:

- Formar part de la regió natural del Montseny, entesa com la unitat topogràfica, geològica, climàtica, botànica i paisatgística.
- Esdevenir municipis que actuen com a "porta d'entrada" al Parc, és a dir, que tenen les infraestructures necessàries per a servir d'accés al massís.
- Mantenir una relació històrico-cultural amb el massís del Montseny, cosa que ha configurat el seu paisatge al llarg dels temps.

Així, a més dels 18 municipis que integren l'àmbit estricte del Parc Natural, dels que s'inclou tot el seu terme municipal, s'han inclòs dins l'àmbit de la CETS els següents municipis: Balenyà, Centelles, Espinelves, Hostalric, Sant Antoni de Vilamajor, Sant Celoni, Sant Hilari Sacalm, Santa Maria de Palautordera, Taradell i Tona.

Respecte els municipis inclosos en l'àmbit CETS, s'ha considerat el límit municipal com a límit administratiu de l'àmbit.

En la fase de definició de l'àmbit de la CETS es va generar un debat entorn la idoneïtat d'inclusió d'alguns municipis atès que el compliment d'alguns dels requisits per a la seva inclusió no eren evidents per a totes les persones integrants del Grup de Treball o del Fòrum Permanent. La decisió es va deixar a mans del Consell Coordinador del Parc Natural del Montseny, qui va resoldre incloure-hi els 18 municipis del parc i els 10 municipis veïns que es llisten a continuació (indicant la seva pertinença al parc, a l'àmbit CETS així com les comarques a la qual pertanyen):

Municipi del Parc Natural del Montseny		Municipis fora Parc però dins l'àmbit CETS	
Municipi	Comarca	Municipi	Comarca
Aiguafreda	Vallès Oriental	Balenyà	Osona
Arbúcies	La Selva	Centelles	Osona
Breda	La Selva	Espinelves	Osona
Campins	Vallès Oriental	Hostalric	La Selva
Cànoves i Samalús	Vallès Oriental	Sant Antoni de Vilamajor	Vallès Oriental
El Brull	Osona	Sant Celoni	Vallès Oriental
Figaró i Montmany	Vallès Oriental	Sant Hilari Sacalm	La Selva
Fogars de Montclús	Vallès Oriental	Santa Maria de Palautordera	Vallès Oriental
Gualba	Vallès Oriental	Taradell	Osona
La Garriga	Vallès Oriental	Tona	Osona
Montseny	Vallès Oriental		
Riells i Viabrea	La Selva		
Sant Esteve de Palautordera	Vallès Oriental		
Sant Feliu de Buixalleu	La Selva		
Sant Pere de Vilamajor	Vallès Oriental		
Seva	Osona		
Tagamanent	Vallès Oriental		
Viladrau	Osona		

Font: Elaboració pròpia

Per tant, l'àmbit d'actuació de la CETS comprèn un total de 28 municipis amb una superfície de 83.446,56 ha. i una població de 116.043 habitants.

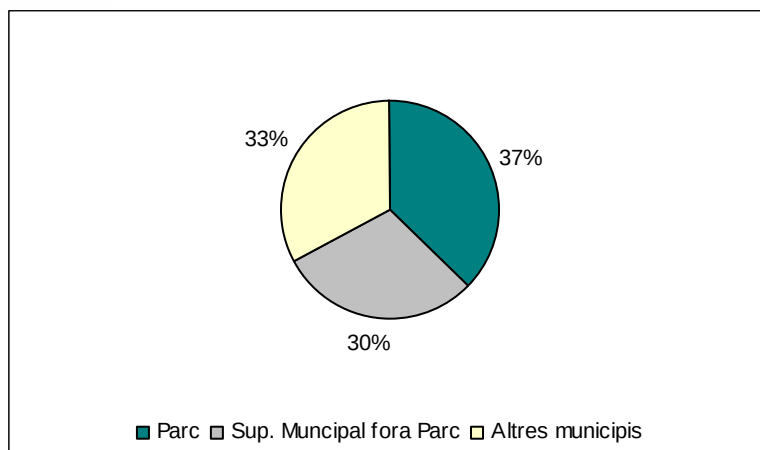
0.3 Superfície

En el següent quadre podem observar les superfícies per municipis, tant dels que configuren l'àmbit del Pla Especial com dels que s'han incorporat, la seva població segons el padró, la seva densitat i la comarca a la qual pertanyen.

Municipi	Sup. total (ha)	Sup. Parc (ha)	% municipi / Pla especial	Població 2009	Densitat (h/Km²)	Comarca
Aiguafreda	789,75	544,24	68,91	2.465,00	312,12	Vallès Oriental
Arbúcies	8.622,34	4.821,25	55,92	6.724,00	77,98	La Selva
Breda	501,99	107,56	21,43	3.777,00	752,41	La Selva
Campins	729,13	249,04	34,16	440,00	60,35	Vallès Oriental
Cànoves i Samalús	2.919,10	1.822,45	62,43	2.833,00	97,05	Vallès Oriental
El Brull	4.103,04	3.487,87	85,01	252,00	6,14	Osona
Figaró i Montmany	1.498,90	599,37	39,99	1.055,00	70,38	Vallès Oriental
Fogars de Montclús	3.971,59	3.530,44	88,89	465,00	11,71	Vallès Oriental
Gualba	2.328,96	1.038,25	44,58	1.236,00	53,07	Vallès Oriental
La Garriga	1.879,72	394,99	21,01	15.337,00	815,92	Vallès Oriental
Montseny	2.676,84	2.676,84	100,00	319,00	11,92	Vallès Oriental
Riells i Viabrea	2.697,51	1.483,67	55,00	3.903,00	144,69	La Selva
Sant Esteve de Palautordera	1.063,94	447,32	42,04	2.508,00	235,73	Vallès Oriental
Sant Feliu de Buixalleu	6.193,70	403,07	6,51	809,00	13,06	La Selva
Sant Pere de Vilamajor	3.472,24	2.137,21	61,55	4.196,00	120,84	Vallès Oriental
Seva	3.040,22	618,97	20,36	3.422,00	112,56	Osona
Tagamanent	4.330,86	3.900,63	90,07	309,00	7,13	Vallès Oriental
Viladrau	5.072,73	2.800,73	55,21	1.107,00	21,82	Osona
Total Parc Natural	55.892,56	31.063,90	55,58	51.157,00	91,53	
Balenyà	1.737,00	0,00	0,00	3.743,00	215,49	Osona
Centelles	1.518,00	0,00	0,00	7.209,00	474,90	Osona
Espinelves	1.743,00	0,00	0,00	190,00	10,90	Osona
Hostalric	339,00	0,00	0,00	3.994,00	1.178,17	La Selva
Sant Antoni de Vilamajor	1.370,00	0,00	0,00	5.444,00	397,37	Vallès Oriental
Sant Celoni	6.523,00	0,00	0,00	16.860,00	258,47	Vallès Oriental
Sant Hilari Sacalm	8.328,00	0,00	0,00	5.763,00	69,20	La Selva
Santa Maria de Palautordera	1.694,00	0,00	0,00	8.823,00	520,84	Vallès Oriental
Taradell	2.648,00	0,00	0,00	5.964,00	225,23	Osona
Tona	1.654,00	0,00	0,00	7.955,00	480,96	Osona
Total altres municipis	27.554,00	0,00	0,00	65.945,00	239,33	
Total àmbit CETS	83.446,56	31.063,90	55,58	117.102,00	140,33	

Font: Elaboració pròpia a partir de l'IDESCAT, el Pla d'Ús Públic i la Memòria de Gestió 2009

Així mateix, a partir del següent gràfic podem fer-nos una idea de la distribució de la superfície de l'àmbit CETS si aquesta està inclosa en el Pla Especial del Parc Natural, pertany a la resta de la superfície municipal no inclosa en el Pla o forma part dels 10 municipis de l'àmbit CETS però fora dels límits del Parc Natural.

Font: Elaboració pròpia a partir de l'IDECAT i el Pla d'Ús Públic

Com es pot observar, l'àmbit d'actuació de la CETS depassa en un 63% la superfície inclosa dins els límits del Pla Especial del Parc Natural.

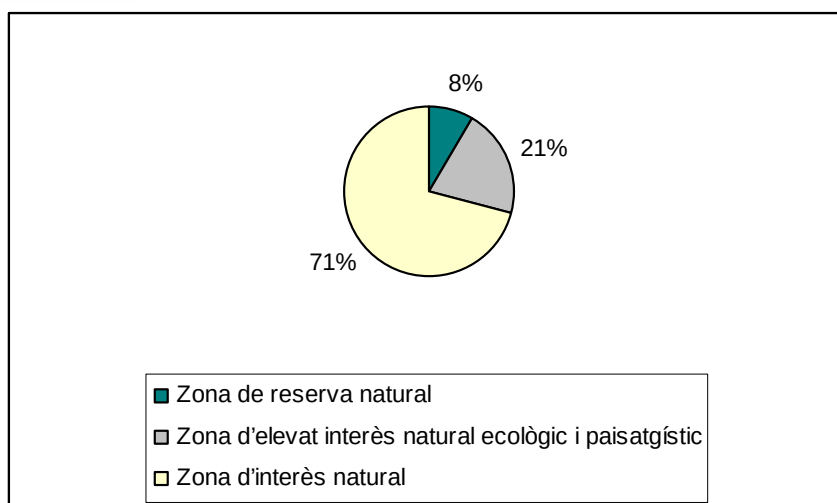
Pel que fa a la zonificació del Pla Especial, principal instrument de gestió del Parc Natural del Montseny, aquesta contempla 3 tipologies de zones: zona de reserva natural, zona d'elevat interès natural ecològic i paisatgístic i zona d'interès natural. Cal tenir present també que aquesta zonificació coexisteix amb la delimitació, dins el massís i dins el Pla Especial, amb la Reserva de la Biosfera de la UNESCO.

Aquesta zonificació es sintetitza en la següent taula:

Zonificació	Superfície (ha)	Percentatges
Zona de reserva natural	2.603,90	8,38 %
Zona d'elevat interès natural ecològic i paisatgístic	6.466,44	20,82%
Zona d'interès natural	21.993,56	70,80 %
Superfície total	31.063,90	-
Àmbit Reserva de la Biosfera UNESCO	30.120,10	96,96 %

Font: Elaboració pròpia a partir del Pla d'Ús Públic i la Memòria de Gestió 2009

Gràficament, aquestes dades presenten la següent distribució:

Font: Elaboració pròpia a partir del Pla d'Ús Públic i la Memòria de Gestió 2009

0.4 Població

Les primeres proves de poblament al Montseny daten del paleolític, com ho testimonien diverses troballes a la riera de Breda, el Congost, el Brull, el Montseny i Sant Marçal. També hi ha megàlits de l'època neolítica a la serra de l'Arca i a les Pinedes, entre d'altres.

En el període ibèric s'ocupen els voltants del massís i es comencen a ocupar de manera estable alguns turons on s'aixequen fortificacions com ara les muralles del turó del Montgròs, al municipi del Brull, i els diferents assentaments fortificats: Montclús a Sant Esteve de Palautordera, Can Flequer a Samalús i la torre de la Mora a Sant Feliu de Buixalleu.

Del període romà daten construccions com ara la vil·la romana de Can Tarrés (La Garriga) i d'altres a les planes veïnes tot seguint la Via Augusta i la Via Ausa.

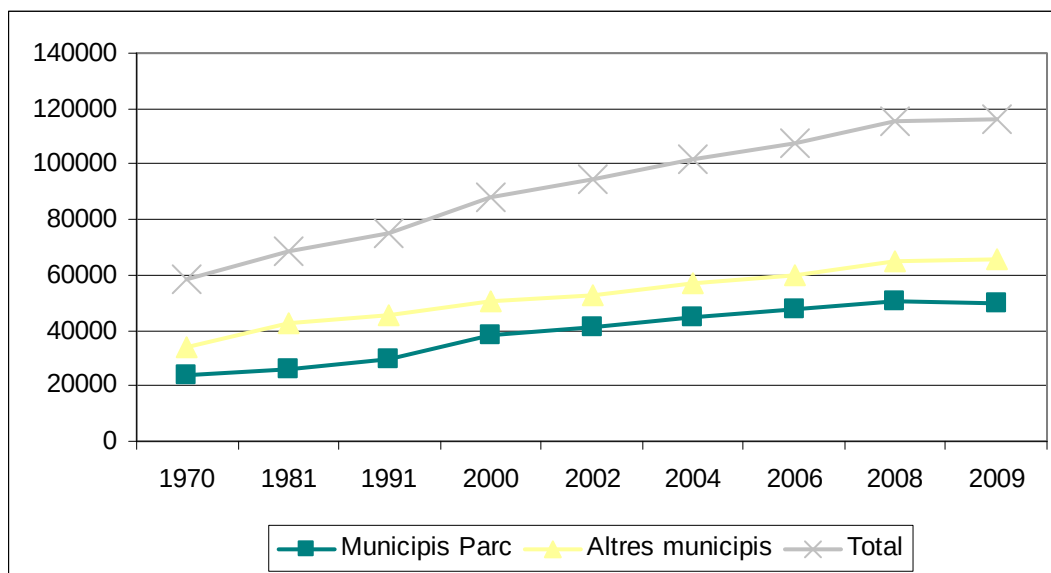
No és fins a l'edat mitjana que es generalitzen els establiments interiors de manera dispersa i s'intensifica l'explotació dels recursos naturals. D'aquest període daten bona part de les masies existents. Aquest procés assoleix la seva màxima esplendor al segle XIX, moment a partir del qual s'inicia un lent despoblament.

El segle XX és el que comporta una major transformació en la població humana que comença a ocupar les planes i valls cosa que, juntament amb la terciarització de les activitats econòmiques, ha establert la concentració de la població en els principals nuclis urbans del massís, tal com el coneixem actualment.

0.4.1 Evolució

La població s'ha duplicat en el darrer terç del segle XX i principis del XXI, passant dels 58.165 habitants del 1970 als 117.102 del 2009 en tot l'àmbit de la CETS. Tanmateix, podem observar que en el període 1970-2000 la població s'incrementa en gairebé uns 30.000 habitants que és pràcticament el mateix que creix en el període 2000-2009. Aquest fet és degut principalment a la immigració que ha rebut Catalunya en la darrera dècada, ja que l'increment natural de la població s'ha estancat i en alguns casos fins i tot ha descendit. Així mateix, veiem com aquest increment continu es frena en el darrer any.

Si desglossem entre els municipis que formen part del Parc Natural i la resta de municipis inclosos en l'àmbit, veiem que no existeixen diferències significatives però que sempre ha estat superior, encara que amb poca diferència, la població dels 10 municipis afegits a l'àmbit que la dels 18 que formen el Parc Natural.

Font: Elaboració pròpia a partir de l'IDESCAT

0.4.2 Distribució

La distribució de la població és força homogènia concentrant-se en els nuclis urbans que es troben fora dels límits estrictes del Parc Natural. Així, en aquest territori protegit, que representa el 37% del total com s'ha vist, només es comptabilitzen 998 habitants l'any 2008, és a dir, un 0,9 % del total de la població de l'àmbit de la CETS, cosa que dóna una densitat de tan sols 3,2 hab/Km².

El 42,3 % de la població es troba en la resta de superfície dels municipis que formen el Pla Especial però que no són àmbit protegit (30%), amb una densitat de 198 hab/Km². I el 56,8 %

restant es distribueix en el 33 % de superfície dels municipis inclosos en l'àmbit de la CETS però exclosos del Parc Natural, cosa que dóna una densitat de 239,3 hab/Km².

Veiem aquestes dades resumides en la següent taula:

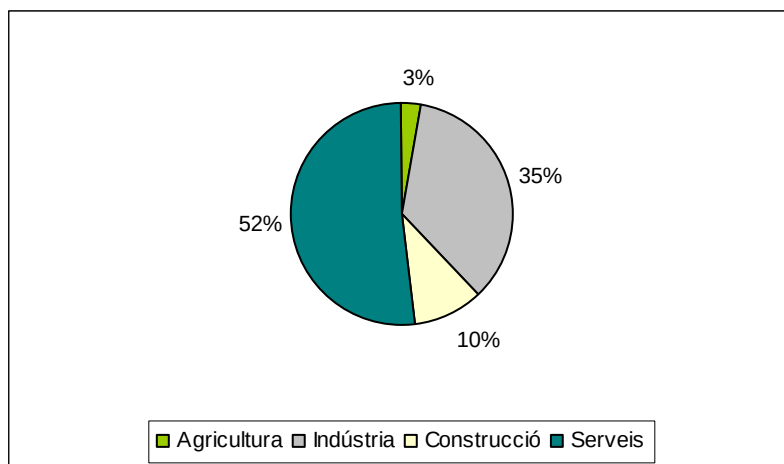
Àmbit	Superfície (ha)	%	Població	%	Densitat (h/Km2)
Pla Especial	31.063,90	37,2	998	0,9	3,2
Resta municipis Pla	24.828,63	29,8	49.100	42,3	197,8
Altres municipis	27.554,00	33	65.945	56,8	239,3
Total	83.446,56	100	116.043	100	

Font: Elaboració pròpia a partir d'IDESCAT i del Pla Especial

0.4.3 Activitat econòmica

L'any 2001, l'activitat econòmica dels municipis que formen part del Parc es centra principalment en el sector serveis amb quasi un 52% de la població ocupada.

El segon sector en importància és la indústria amb un 35% de l'ocupació, seguit de la construcció amb el 10% i l'agricultura amb el 3%.

Font: Elaboració pròpia a partir PUP

La globalització econòmica i social ha comportat l'aparició de noves activitats econòmiques del sector terciari que han dinamitzat el territori. Aquestes activitats tenen el turisme i les activitats de muntanya com a eix vertebrador que impulsen d'altres activitats paral·leles, un "nou" sector terciari.

0.4.4 Règim de la propietat del sòl

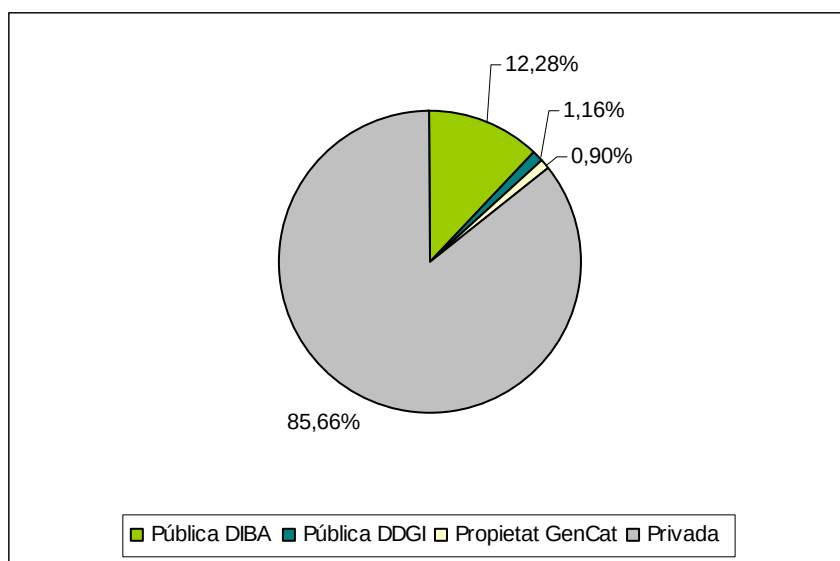
En l'anàlisi dels trets característics i identificatius del Parc Natural del Montseny hi juga un important paper el règim de propietat del sòl, el qual, en gran part, és de propietat privada.

Tal com recull el Pla Especial, el règim del sòl d'aquest espai protegit és el següent:

Titularitat	Superfície Pla especial (ha)	%
Diputació de Barcelona	3.814,19	12,28
Diputació de Girona	361,22	1,16
Generalitat de Catalunya	279,54	0,90
Privada	26.608,95	85,66
Total	31.063,90	-

Font: Elaboració pròpia a partir de la Memòria de Gestió 2009

Gràficament, aquesta distribució es plasma en la següent imatge:

Font: Elaboració pròpia a partir de la Memòria de Gestió 2009

Com podem apreciar, la majoria correspon a sòl privat mentre només un 14,3% és públic, essent la major part d'aquest percentatge propietat de la Diputació de Barcelona que es troba distribuït en unes 40 finques.

1. SISTEMES DE TREBALL EN COOPERACIÓ

1.1. Gestió, participació i cooperació al Parc

La Diputació de Barcelona a través de l'Oficina Tècnica de Parcs Naturals adscrita a l'Àrea d'Espais Naturals, conjuntament amb la Diputació de Girona, Secció de Medi Ambient i Territori, són les administracions gestores del Parc Natural del Montseny.

L'equip de gestió del parc està format per l'Àrea d'Espais Naturals de la Diputació de Barcelona i la Secció de Medi Ambient i Territori de la Diputació de Girona, que tenen com a objectiu principal vetllar per a la bona gestió i execució del planejament, fan l'aportació de recursos econòmics i la direcció dels equips tècnics.

Aquesta gestió es duu a terme juntament amb els ajuntaments dels municipis que tenen part del seu àmbit territorial dins el parc natural. Aquests són 18: Aiguafreda, El Brull, Campins, Cànoves i Samalús, Figaró-Montmany, Fogars de Montclús, La Garriga, Gualba, Montseny, Sant Esteve de Palautordera, Sant Pere de Vilamajor, Seva, Tagamanent, Arbúcies, Breda, Riells i Viabrea, Sant Feliu de Buixalleu i Viladrau.

La gestió del Parc Natural del Montseny es duu a terme mitjançant el seu equip gestor, la participació d'empreses i entitats externes (a partir de concursos administratius promoguts per l'administració del parc) i els següents dos òrgans de gestió de tipus participatiu: el Consell Coordinador i la Comissió Consultiva.

El **Consell Coordinador** es va constituir el 17 de març de l'any 1984. Pretén garantir la participació i col·laboració en la gestió de l'espai protegit de les diferents administracions públiques amb competències específiques en aquest àmbit territorial i de les organitzacions professionals o específiques directament interessades en la gestió de l'espai natural.

El Consell Coordinador està format per:

Càrrec	Representant
President	President de la Diputació de Barcelona
Vicepresident 1r	President de la Diputació de Girona
Vicepresident 2n	Diputat - president de l'Àrea d'Espais Naturals de la Diputació de Barcelona
Vicepresident 3r	Diputat de Medi Ambient i Territori de la Diputació de Girona
Vocals	Un representant del Departament de Medi Ambient i Habitatge
	Un representant del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya
	Alcalde d'Aiguafreda
	Alcalde d'Arbúcies
	Alcalde de Breda
	Alcalde del Brull
	Alcalde de Campins
	Alcaldes de Cànoves i Samalús
	Alcaldes del Figaró i Montmany

	Alcaldessa de Fogars de Montclús
	Alcaldessa de la Garriga
	Alcalde de Gualba
	Alcalde de Montseny
	Alcalde de Riells i Viabrea
	Alcalde de Sant Esteve de Palautordera
	Alcalde de Sant Feliu de Buixalleu
	Alcalde de Sant Pere de Vilamajor
	Alcalde de Seva
	Alcalde de Tagamanent
	Alcalde de Viladrau
	El president del Consell Comarcal d'Osona
	El president del Consell Comarcal de la Selva
	El president del Consell Comarcal del Vallès Oriental
	El cap de l'Oficina Tècnica de Parcs Naturals (Diputació de Barcelona)
	La Direcció del Parc

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació facilitada pel Parc Natural del Montseny

A les reunions del Consell Coordinador hi assisteixen també el cap de la Direcció Territorial Nord (Diputació de Barcelona) i el cap de la Secció de Medi Ambient i Territori (Diputació de Girona).

La **Comissió Consultiva** està constituïda pels representants d'aquells ciutadans que per raó de la seva activitat econòmica o participació en els afers públics volen tenir una participació més activa en el desenvolupament del pla.

La Comissió Consultiva es va constituir el 30 de novembre de 1989 i va ser renovada el 7 de juny de 2010, té la composició següent:

Càrrec	Representant
President	Cap de l'Oficina Tècnica de Parcs Naturals (DB)
Vicepresident 1r	Cap de la Secció de Medi Ambient i Territori (DG)
Vicepresident 2n	Representant de les entitats integrants
Vocals	Dos representants del Consell Coordinador
	Dos representants del sector propietat forestal
	Dos representants del sector turístic
	Dos representants d'entitats de lleure i esport
	Dos representants d'entitats excursionistes
	Dos representants d'entitats culturals
	Dos representants d'entitats de protecció de la natura
	Dos representants dels centres de documentació
	Dos representants del sector cinegètic
	Dos representants d'associacions agràries
	Un representant d'entitats professionals agràries
	Un representant de les dotacions del parc
	Un representant del sector piscícola

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació extreta de www.diba.es/parcsn/parcs/index.asp?Parc=3

A les reunions de la Comissió Consultiva hi assisteixen també el cap de la Direcció Territorial Nord (Diputació de Barcelona), el coordinador de l'Àrea d'Espais Naturals (Diputació de Barcelona) i la directora del Parc Natural del Montseny.

A la taula següent es troben relacionades totes les entitats vinculades amb el Parc Natural que formen part del cens d'entitats de què disposa el parc. Aquest cens d'entitats ha estat la base a partir de la qual s'ha constituït el Fòrum Permanent de la CETS juntament amb un llistat d'entitats presents als diferents municipis inclosos en la CETS però que no es troben dins els límits del Parc Natural del Montseny:

Municipi	Nom entitat
Aiguafreda	Grup de Defensa Fluvial
Arbúcies	Associació d'Amics del Castell de Montsoriu
Arbúcies	Agrupació de Defensa Forestal Guillerics-Montseny
Arbúcies	Gremi de Restauradors i Hotelers d'Arbúcies
Arbúcies	Associació de Comerciants de la Vall d'Arbúcies
Arbúcies	Associació de Turisme Rural d'Arbúcies
Arbúcies	Gremi d'Hotelers d'Arbúcies
Breda	Centre excursionista de Breda
Cànoves i Samalús	Associació el Sui de Festes i Tradicions
Centelles	Cau de Bruixes
Centelles	Associació de Comerciants de Centelles
Centelles	Centre Excursionista de Centelles
Espinelles	Patronat municipal de la Fira de l'Avet
Fogars de Montclús	Associació Cultural Sauc
Garriga	Associació de Serveis i Comerciants
Gualba	Federació d'empresaris Turístics
Hostalets de Balenyà	Associació de comerciants d'Hostalets de Balenyà
Hostalric	Centre d'empresaris i comerciants d'Hostalric
Hostalric	Agrupació de Defensa Forestal d'Hostalric
Hostalric	Associació del Patrimoni Històric d'Hostalric
Montseny	Associació de Turisme Rural Montseny
Montseny	Coordinadora per la Salvaguarda del Montseny
Montseny	Associació Propietaris del Montseny
Riells i Viabrea	Associació de Defensa Forestal
Sant Antoni de Vilamajor	Unió de Botiguers i Comerciants de St. Antoni Vilamajor
Sant Antoni de Vilamajor	Caminares de Vilamajor
Sant Celoni	Associació d'Empresaris del Baix Montseny
Sant Celoni	Unió de Botiguers i Comerciants de Sant Celoni
Sant Celoni	Centre excursionista de Sant Celoni
Sant Celoni	Colla de diables de Sant Celoni
Sant Esteve de Palautordera	ADF Sant Esteve
Sant Esteve de Palautordera	Associació d'empresaris Turístics Montseny
Sant Hilari	Torna en Serrallonga
Sant Hilari	Guillables
Sant Hilari	Associació de comerciants de Sant Hilari
Sant Hilari	Taula de Sicted de sant Hilari
Sant Hilari	Comissió Via-crucis
Sant Martí de Centelles	Garrafons amics de les caminades

Municipi	Nom entitat
Sant Pere de Vilamajor	ACER Can Ram
Santa Maria de Palautordera	Associació cultural Frederica Montseny
Santa Maria de Palautordera	Colla de Gitanes Cancell del Montseny
Seva	Unió Excursionista Seva
Tagamanent	Comunitat de municipis costers del Montseny Bertí
Tagamanent	Les Guilles Junts pel Camí
Tagamanent	Associació d'Amics de Tagamanent
Taradell	Agrupació de Botiguers de Taradell
Taradell	Comissió de Festes d'en Toca-Sons
Taradell	Centre Excursionista de Taradell
Taradell	Associació per la Millora del Medi Ambient Pi Gros
Taradell	Comissió de Festes de Sant Antoni Abat
Tona	Consorti Portes el Montseny
Tona	Associació d'Empresaris Portes del Montseny
Tona	Centre Excursionista de Tona
Tona	Agrupació de Restauradors
Tona	Agrupació Pessebre Vivent de Tona
Viladrau	L'Escletxa d'Hostalric
Viladrau	Centre Cultural europeu de la Natura
Viladrau	Associació d'Excursionistes Viladrau ½ Hora
Viladrau	Associació de Pescadors de Viladrau
Viladrau	Associació d'Amics del Montseny
	Associació de Turisme La Selva Comarca de l'aigua
	Gremi Comarcal d'Hoteleria i turisme Vallès Oriental
	Associació de Turisme Rural Vallès
	Agrupavalles.com

Font: Elaboració pròpia a partir de llistat facilitat pel Parc Natural

1.2. Administracions i entitats gestores del turisme

En l'àmbit del Montseny (entès com a regió que supera els límits del Parc Natural), hi actuen dos consorcis i una associació per a la promoció turística. Aquestes entitats són fruit de l'associació d'ens públics i privats que treballen amb l'objectiu de tirar endavant iniciatives comunes en l'àmbit del foment i promoció turística i econòmica dels municipis consorciats.

Aquestes tres entitats mixtes són: Consorci per a la promoció turística Portes del Montseny, L'alt Congost i la Plana de Vic, Consorci de Turisme del Vallès Oriental i Associació de Turisme "La Selva comarca de l'Aigua".

Cal tenir present també ens de gestió i promoció turística d'un abast superior com Osona Turisme, el Patronat de Turisme Costa Brava Girona i la Delegació de Turisme de la Diputació de Barcelona.

El Consorci per a la Promoció Turística Portes del Montseny, Alt congost i La Plana de Vic és una entitat sense ànim de lucre, amb personalitat jurídica pròpia formada per 12 municipis del sud de la comarca d'Osona i l'Alt Congost ubicats a la falda nord-est del

Montseny, que es van unir voluntàriament per portar a terme la millora, la promoció i el foment del turisme d'aquest territori. El Consorci es va constituir el 14 de març de 2001.

Els municipis que en formen part són: Aiguafreda, Balenyà, el Brull, Centelles, Malla, Muntanyola, Sant Martí de Centelles, Santa Eulàlia de Riuprimer, Seva, Taradell, Tona i Viladrau. D'aquests, estan inclosos dins l'àmbit de la CETS: Aiguafreda, Balenyà, el Brull, Centelles, Seva, Taradell, Tona i Viladrau. Cal destacar que la Diputació de Barcelona també n'és membre.

El Consorci Portes del Montseny treballa conjuntament amb Osona Turisme i altres consorcis per tal d'aconseguir uns objectius favorables en la realització d'accions tan diverses com: assistència a fires d'àmbit internacional o workshops, o campanyes puntuals de publicitat.

El **Consorci per a la promoció Turística del Vallès Oriental** té per objectius promoure les activitats encaminades a incrementar la demanda turística i comercial de la comarca, així com crear, incrementar i millorar l'oferta turística. Així mateix, el Consorci de Turisme també s'encarrega de la representació dels interessos turístics del Vallès Oriental en organismes d'àmbit superior.

En són membres 31 ajuntaments, 3 entitats públiques i 5 de privades. Respecte l'àmbit de la CETS, aquest consorci inclou: Figaró i Montmany, Fogars de Montclús, La Garriga, Montseny, Sant Antoni de Vilamajor, Sant Celoni, Sant Esteve de Palautordera, Santa Maria de Palautordera i Tagamanent. N'és membre també la Diputació de Barcelona.

L'**Associació de Turisme "La Selva, Comarca de l'Aigua"** és una associació mixta que neix amb l'objectiu de promoure el turisme comarcal sota una marca pròpia, des dels seus inicis desenvolupa la seva oferta respectant la natura així com la cultura local i aposta per la sostenibilitat.

L'associació consta dels 26 municipis de la comarca i d'onze entitats adherides que participen activament en les seves accions. Els municipis membres d'aquesta associació que es troben inclosos en l'àmbit de la CETS, són: Ajuntament d'Arbúcies, Ajuntament de Breda, Ajuntament de Sant Feliu de Buixalleu, Ajuntament d'Hostalric, Ajuntament de Riells i Viabrea, Ajuntament de Sant Hilari. N'és també membre el Consell Comarcal de la Selva.

Respecte les entitats membres d'aquesta associació, les que es troben o actuen dins l'àmbit CETS són: Federació de comerç de la Selva, Associació de turisme rural de la Selva, Associació d'Hostaleria de la Selva i el Gremi d'hotelers d'Arbúcies.

A nivell d'associacions privades per a la promoció de turisme, hi trobem 3 associacions i una federació, que agrupa les 3 entitats (vegeu Apartat "2.6 Marc estratègic d'entitats privades de promoció turística" per a conèixer els objectius d'aquestes entitats).

L'Associació d'Empresaris Turístics del Montseny, formada per uns 69 empresaris de la zona, i amb seu al Centre d'informació de Sant Esteve de Palautordera, treballa per la promoció del territori i de les seves empreses. Es va crear l'any 1999, amb la voluntat de promoure un turisme de qualitat i de preservar el valor del patrimoni natural i cultural del Montseny, com un recurs turístic fonamental.

Formen part d'aquesta associació empreses dedicades al turisme, situades dins del Parc Natural del Montseny o en la seva àrea d'influència. El seu objectiu es centra en oferir als visitants una oferta àmplia de restaurants, hotels, establiments de turisme rural, càmpings, empreses dedicades al lleure actiu, amb senderisme, hípica, aventura,..., i també una oferta de productes artesanals d'alimentació de la zona.

Aquesta associació d'Empresaris Turístics del Montseny està formada per:

Tipus d'establiment	Nombre
Hotels	2 hotels de 4 estrelles
	5 hotels de 3 estrelles
	2 hotels de 2 estrelles
	1 hostal
Turisme rural	10
Apartaments turístics	4
Càmpings	3 càmpings de tercera categoria
	1 càmping de segona categoria
Cases de colònies	1
Restaurants	39
Activitats de lleure	2 hípiques
	1 empresa de servei de guiatge del parc
	2 empreses d'activitats d'aventura
	1 centre d'investigació del Circ
Productors i artesans	4 pastisseries
	1 celler
	1 productor de vi
	1 elaborador d'embotit
	1 transformador de castanyes

Font: Elaboració pròpia a partir de dades extretes de www.turisme-montseny.com

L'Associació d'Hostaleria de la Selva va néixer l'any 1994 arran de la unió d'un grup de restauradors i hotelers per tal de cohesionar els establiments del sector hostaler d'aquest territori amb l'objectiu comú de donar servei als associats en temes formatius, de recolzament legal, de promoció individual i de promoció col·lectiva mitjançant iniciatives dinamitzadores per al sector de la hostaleria i la restauració. Aquest ha estat des d'aleshores l'objecte de l'entitat,

al llarg d'aquests anys han estat agrupats uns trenta associats, sobretot de la Selva interior ja que els tres municipis costaners ja gaudien de les seves agrupacions locals, responent al turisme de platja vigent des de ja fa anys.

Actualment en formen part 39 establiments d'arreu de la comarca de la Selva, on s'hi poden trobar allotjaments, balnearis i restaurants.

Tipus d'establiment	Nombre
Balnearis	4
Fonda	3
Hostals	6
Hotel	3
Hotel-restaurant	4
Masia	1
Restaurant	17
Tavernes	1

Font: Elaboració pròpia amb dades extretes de la pàgina web www.hostalerieselva.cat.

L'**Associació d'Empresaris Portes del Montseny** es va crear al juliol de l'any 2000. Actualment està formada per 58 empresaris: empreses d'allotjament, restauració, d'activitats i lleure, de serveis, entre d'altres. En l'actualitat, l'Associació d'Empresaris Portes del Montseny està treballant en les següents accions:

- Creació d'un nou fulletó que reculli informació del territori i el llistat actualitzat dels adherits.
- Creació d'una web pròpia que doni informació dels empresaris adherits a l'Associació.
- Participació en la Federació d'Empresaris Montseny-Guilleries tot participant en les accions que es porten a terme.
- Augment del nombre d'empresaris a l'associació a través de visites a nous empresaris.
- Col·laboració i participació en accions portades a terme pel Consorci de Turisme Portes del Montseny, l'Alt Congost i la Plana de Vic.

Aquesta associació està formada pels següents serveis:

Tipus d'establiment	Nombre
Hotels	9
Establiments de turisme rural	12
Restaurants	14
Càmpings	1
Cases de colònies	2
Activitats	2 hípiques
	1 centre de termalisme
	3 empreses d'esports d'aventura
	8 empreses d'altres activitats
	2 empreses de serveis de transport

Font: Elaboració pròpia a partir de document facilitat per l'Associació d'Empresaris Portes del Montseny.

En l'àmbit de la CETS hi trobem també la **Federació d'Empresaris Turístics Montseny-Guilleries**, creada l'any 2006 arran de la voluntat de treballar conjuntament les tres associacions d'empresaris turístics de la zona Montseny – Guilleries. Les tres associacions que agrupa són: Associació d'Empresaris Turístics Montseny, Associació d'Empresaris Portes del Montseny i Associació d'Hostaleria de la Selva. La Federació, que agrupa les tres Associacions, pretén ser una nova plataforma de treball conjunt amb les administracions que hi ha al territori per la dinamització turística de l'espai Montseny-Guilleries.

Les empreses vinculades a les tres associacions creien convenient millorar l'activitat turística en el territori, el prestigi de la zona i la qualitat dels serveis que oferien als hostes. Això va portar a treballar conjuntament des del 2006, any en que es constituí formalment la Federació. Actualment, més de 160 empreses entre hotels, hostals, càmpings, establiments de turisme rural, aules de natura, empreses d'activitats, restaurants, etc. estan sota el paraigües de la Federació d'Empresaris Turístics Montseny-Guilleries.

D'entre les iniciatives que ha desenvolupat des de la seva creació, en destaquen dues: l'encàrrec fet per l'Àrea de Medi Ambient i Territori de la Diputació de Girona a petició de la Federació d'Empresaris Turístics Montseny – Guilleries d'un document d'estratègia per a promocionar el turisme de natura en l'àmbit Montseny – Guilleries i el treball en el projecte "Bruixes i Bandolers", concebut com a producte que pot ajudar a consolidar el Montseny-Guilleries en un referent de la identitat territorial i per tant, de personalització del territori.

Abraçant un àmbit territorial molt superior al Montseny, cal tenir en compte el **Patronat de Turisme Costa Brava**. El Patronat de Turisme Costa Brava Girona, fundat l'any 1976 per la Diputació de Girona, és un organisme mixt (sector públic i privat).

Els establiments promocionats pel Patronat de Turisme Costa Brava Girona de la comarca de la Selva i que es troben situats dins l'àmbit de la CETS del Montseny són els següents:

Tipus d'establiment	Nombre
Apartaments turístics	1
Càmpings	4
Hotels	10
Hotel- apartament	1
Pensions	12
Residència- Casa de pagès	25
Restaurants	4

Font: Elaboració pròpia a través de les dades facilitades pel Patronat de Turisme Costa Brava Girona.

Per part de les comarques barcelonines també cal tenir en compte la **Delegació de Turisme de la Diputació de Barcelona**. L'objectiu genèric de la Diputació de Barcelona en matèria de turisme és promoure, a través de la seva marca "Turisme a prop de Barcelona", el

desenvolupament social i econòmic dels municipis de la província de Barcelona a través del sector turístic, vetllant per mantenir un equilibri harmònic entre aquest desenvolupament i els entorns socio-culturals i ambientals en els quals es desenvolupa.

La presència de diferents entitats de promoció turística dins l'àmbit de la CETS, bé siguin públiques, privades o mixtes, mostren una administració i una societat que s'ha organitzat en forma d'entitats que les representen per a promoure turísticament el seu territori.

1.3. Convenis de col·laboració i agermanaments

La participació dels ciutadans i d'entitats públiques en les funcions administratives i de gestió d'equipaments i serveis del parc es veu canalitzada a través de convenis de col·laboració entre les diferents entitats.

Segons la memòria de l'any 2008 del Parc Natural del Montseny, la Diputació de Barcelona ha establert els següents convenis amb altres administracions en els següents àmbits de gestió:

Convenis per a la gestió de serveis i equipaments d'atenció als visitants es tracta de convenis que tenen per objectiu gestionar centres i punts d'informació, gestionar exposicions o de fons documentals. La majoria han estat signats amb els ajuntaments que aporten territori al Parc.

Convenis per a la prestació de serveis dedicats a la col·laboració en les diferents tasques de gestió dels serveis bàsics dels municipis del Parc (com ara la recollida d'escombraries) o de tipus forestal o no urbà (prevenció d'incendis, millores de pistes forestals, etc.). S'han signat amb municipis i amb persones físiques.

Convenis per a la recerca i la docència que tenen per objectiu la realització d'estades d'alumnes en pràctiques o la realització d'estudis científics en l'àmbit del Parc. S'ha signat amb centres de docències, majoritàriament de tipus universitari.

Trobem també la signatura **d'altres convenis**, a nivell nacional i internacional, d'abast més puntual i en temàtica com ara els intercanvis d'estudiants, la participació en la xarxa de reserves de la biosfera, etc.

Conveni de col·laboració entre la Diputació de Barcelona i l'Obra Social "la Caixa **per a la conservació dels espais naturals** amb la finalitat de contribuir a garantir l'estabilitat i maduresa dels ecosistemes, millorant-ne l'estat de conservació i reduint-ne la fragilitat davant de possibles pertorbacions, i a la reinserció de persones en risc d'exclusió social, treballant

per a la professionalització d'entitats en el sector dels treballs ambientals possibilitant la reinserció dels seus treballadors.

Conveni de col·laboració entre la Diputació de Girona i l'Obra Social "la Caixa" **per tal de conservar i millorar els espais naturals** de la demarcació de Girona fomentant alhora la inserció laboral de grups amb risc d'exclusió social. En el marc d'aquest conveni s'han executat projectes de recuperació i millora de l'espai fluvial de la riera d'Arbúcies (municipi d'Arbúcies; 2009) i de restauració d'hàbitats i millora ambiental de la riera d'Arbúcies i de ribes de la Tordera (Hostalric; 2010). Actualment s'està executant un projecte de producció i valorització de biomassa de castanyer amb objectius energètics al Parc Natural del Montseny (2010-2011)."

Segons la memòria de l'any 2009 del Consorci Portes del Montseny, han establert el següent conveni amb l'Institut de Tona:

- **Conveni amb l'Institut de Tona:** A finals de setembre del 2009, l'Institut de Tona es va posar en contacte amb el Consorci Portes del Montseny per tal de desenvolupar un conveni per potenciar l'entrada dels estudiants en el món laboral. En concret es tracta d'alumnes amb dificultats en l'aprenentatge que busquen una major facilitat en la inserció en el lloc de treball.

Un dels seus alumnes va realitzar tasques al Consorci que van finalitzar el juny del 2009.

El Balneari Codina i Hotel Aloha també participen en aquest projecte.

Des del Consorci Portes del Montseny desenvolupen projectes en col·laboració amb altres ens, aquests són:

- Osona Turisme: Centre BTT Plana de Vic. Al llarg d'aquest any, el Consorci Portes del Montseny ha col·laborat amb Osona Turisme en relació a la creació d'un centre BTT Plana de Vic. Aquest, interactuarà també amb els altres dos que ja hi ha a la comarca: Lluçanès i Vall de Sau-Collsabra. Es tracta d'un total d'11 rutes, de diferents dificultats.

S'han creat diferents punts d'informació, dels quals destaquen el Consorci de Turisme de Portes del Montseny, l'Ajuntament de Santa Eulàlia de Riuprimer i el barcasal Muntanyola.

També s'han editat fulletons en quatre idiomes per promocionar aquest nou projecte.

- Associació d'Empresaris Portes del Montseny: conveni de col·laboració signat amb l'objectiu d'incrementar el nombre adherits a l'Associació d'Empresaris Portes del Montseny. Al llarg del 2009, el gerent del consorci juntament amb la presidenta de l'Associació d'Empresaris van visitar diferents empreses.

Les empreses adherides al Consorci durant el 2009 són:

- Restaurant Can Pica-Soques, a Seva.
- Establiment de turisme rural El Prat Xic, a Malla.
- Ajuntaments: El 26 de setembre del 2009 es va inaugurar la Ruta de la Baronia de Centelles. Aquesta nova ruta és una iniciativa dels ajuntaments de Balenyà, Centelles i Sant Martí que ressegueix els passos de l'antiga baronia feudal. Es tracta d'un passeig de 14 quilòmetres d'història i natura on es poden trobar elements d'interès tant diversos com el santuari de l'Ajuda, el centre històric de Centelles, els vestigis de la capella de Santa Magdalena de Vilarestau o el castell de Sant Martí.

El Consorci Portes del Montseny ha col·laborat econòmicament en l'elaboració del fulletó.

- Pla Estratègic de Turisme d'Osona: El dia 6 de març del 2009 va tenir lloc a Vic la signatura del conveni del Pla Estratègic a la comarca d'Osona. A partir d'aquell moment, diferents tècnics van visitar als sectors públics i privats de la zona per tal de fer un anàlisi inicial. Aquest es va presentar a finals d'any a Osona Turisme.

Es preveu que al llarg del 2010 es presenti el document definitiu.

- El Romànic a Osona: D'una banda, es va contractar a personal tècnic per tal de que realitzés l'anàlisi pertinent en relació a les rutes del romànic ja existents a Osona. En l'actualitat es preveu reeditar el llibre sobre romànic a Osona amb l'actualització de la informació.

D'altra banda, el dia 12 de març de 2009, Diputació de Barcelona va presentar les diferents rutes sota el títol "Osona Medieval: bruixes, bisbes i sants" on Portes del Montseny hi va sortir representat a través dels següents municipis: El Brull, Centelles, Seva i Tona.

L'Associació de turisme "La Selva, Comarca de l'aigua" ha signat diferents acords o compromisos, amb diferent grau de formalitat, amb els següents projectes i/o entitats:

- Projecte Selwa, un compromís amb l'aigua
- Consorci Alba Ter, per a articular la col·laboració amb el municipi de Sant Hilari Sacalm
- Consell Comarcal de la Selva: conveni per al manteniment i promoció d'itineraris de senderisme i cicloturisme de la vila. Aquest conveni inclou els aspectes següents: Supervisió, manteniment i conservació de la senyalització direccional i de seguiment dels itineraris: suports, fites, banderoles direccionals, plaques de seguiment, vinils dels plafons informatius i marques de pintura; Promoció turística dels itineraris: edició i actualització de material gràfic; Integració i actualització dels itineraris al Sistema d'Informació Geogràfica i a la Base de Dades d'itineraris: cartografia d'itineraris i senyals, descripció de les característiques tècniques dels traçats, ubicació i contingut dels senyals; Tramitació d'ajuts, homologacions o d'altres tràmits administratius vinculats al manteniment i la promoció dels itineraris

Agermanaments:

- El Parc Natural del Montseny (Reserva de la Biosfera) està agermanat amb el Parc National de les Cévennes a França (Reserva de la Biosfera) des del 1987 a través d'un conveni d'agermanament signat a Florac (Cévennes). Aquest agermanament es produeix com a conseqüència de la necessitat d'estrènyer els lligams entre les diferents reserves de l'àrea mediterrània per tal d'intercanviar informació i realitzar programes conjunts que ajudin a avançar en el coneixement i la solució de problemes comuns. L'agermanament entre Cévennes i el Montseny s'inscriu també en la política de col·laboració regional entre la regió del Llenguadoc-Rosselló i Catalunya, fonamentada en els lligams històrics i comuns i en la projecció mediterrània d'ambdues regions.
- L'any 1994, es van agermanar el Parque Nacional y Reserva de la Biosfera de La Amistad i el Parc Natural i Reserva de la Biosfera del Montseny a través d'un acord de col·laboració entre les dues administracions que gestionen ambdós parcs. Aquest agermanament es desenvolupa mitjançant un programa d'activitats, que inclou intercanvis de personal, edicions conjuntes, activitats de formació i educació ambientals, intercanvi de documentació i treballs d'investigació. La Federació de Parcs Naturals i Nacionals d'Europa col·labora en el desenvolupament d'aquest acord de cooperació donant suport a les accions previstes en el pla de treball.
- L'any 2001, es van agermanar el Parc Natural de Südeifel d'Alemanya-Luxemburg i el Parc Natural i Reserva de la Biosfera del Montseny a través d'un conveni de col·laboració per a l'intercanvi d'experiències i d'informació, posada en marxa de programes específics i per impulsar avenços en la política de protecció d'espais naturals i ordenació del territori.

1.4. Processos de participació i cooperació

El mes de març de l'any 2004 es va fer efectiva la implantació al Parc Natural del Montseny del **Sistema de Qualitat** en la gestió dels equipaments i serveis d'ús públic. Es tracta d'una iniciativa de la secció espanyola de la Federació Europea de Parcs Naturals i Nacionals (EUROPARC), que va plantejar l'adhesió dels espais naturals protegits, com un sector més, al sistema de qualitat turística espanyola, promogut per la Secretaria General de Turisme del Ministeri d'Economia.

El Parc Natural del Montseny ha format part d'aquest procés des dels seus inicis, com un dels set espais pilot on es volia experimentar la posada en marxa d'un sistema de control de la qualitat d'aquestes característiques, que compta amb certa experiència pel que fa a la seva aplicació a la indústria i als establiments turístics convencionals, però absolutament novedós pel que fa als espais naturals protegits.

Més enllà dels aspectes referits a la millora en la qualitat de procediments i serveis (descrits en l' Apartat "4.2 Anàlisi de satisfacció del turisme"), la implantació del Sistema de Qualitat suposa la creació d'un òrgan de participació i treball entre tots els agents implicats en la seva gestió: el Comitè de Qualitat.

El Comitè de Qualitat és l'òrgan col·lectiu específic creat per a la gestió del sistema de qualitat del Parc Natural del Montseny. Aquest Comitè de Qualitat està integrat per:

- Comitè permanent: òrgan de composició reduïda integrat per una representació dels sectors que intervenen en la gestió dels serveis d'ús públic, que es reuneix periòdicament per tal de garantir el compliment de les funcions del comitè de qualitat.
- Comissions: òrgans col·lectius sectorials de participació en el comitè de qualitat.
- Coordinador de qualitat: tècnica d'ús públic del parc natural per tal d'organitzar i coordinar el funcionament administratiu del sistema de qualitat.

El personal en el sistema de qualitat durant l'any 2009 va ser d'una cinquantena de persones. La relació del personal ha anat canviant en funció de la remodelació efectuada el juny del 2004. El nombre total de persones que d'una manera o altra estan vinculades al sistema ha estat de més de 100, ja siguin concessionaris d'equipaments, personal contractat pels ajuntaments en un conveni que els vincula amb el parc, o bé representants municipals d'equipaments en conveni.

El **Pla d'Ús Públic** del Parc Natural del Montseny és el document marc de referència que, en coherència amb el que s'estableix al Pla Especial de protecció del medi físic i del paisatge del parc natural del Montseny (Pla Especial), proposa el model d'ús públic pretès per a l'espai protegit així com les directrius que hauran de seguir les actuacions dels diferents programes que els desenvolupin. S'hi analitza la situació de partida i es proposen actuacions concretes, recollint tots aquells aspectes relacionats amb la gestió de visitants al Parc.

El Pla Especial preveu específicament, en la seva normativa, la redacció del Pla d'Ús Públic (PUP), com a pla de gestió que ha de regular i programar les activitats relacionades amb l'ordenació de la freqüentació i la seguretat de les persones, l'atenció als visitants i l'explicació dels valors patrimonials, l'educació ambiental, la participació i el voluntariat, les activitats turístiques, les publicacions, els materials i les estratègies d'extensió.

L'àmbit del PUP del Parc Natural del Montseny és el mateix que el del Pla Especial, una extensió de 31.063,90 ha.

L'existència de dotacions i serveis propis del Parc fora d'aquest àmbit, així com la possibilitat de dur a terme actuacions en el territori a l'entorn del Parc -fora dels seus límits- per tal de millorar la gestió de l'ús públic de dins el Parc, fan que en alguns aspectes l'àmbit del PUP

depassi l'estricta àmbit del Pla Especial i estableixi directrius i/o actuacions concretes a desenvolupar fora dels seus límits, sempre d'acord amb la voluntat i interès municipals al respecte.

Altres processos de participació promoguts pel Parc Natural que cal esmentar són:

- Pla d'Accions per a l'Estratègia d'educació Ambiental, dut a terme durant l'any 2010 en el qual han participat les entitats i empreses d'educació ambiental que duen a terme activitats dins l'àmbit del parc (vegeu Apartat "7.1 Àmbit educació formal", Formació de formadors).
- Pla de Conservació 2009 -2011. A la fase de diagnosi hi participen experts en les diferents disciplines en l'àmbit del patrimoni natural. Posteriorment confluiran experts amb els usos del parc (propietaris, empreses d'educació, etc.)

Per a l'elaboració del Pla d'Accions del **Consorci de Turisme del Vallès Oriental** es varen dur a terme una sèrie d'entrevistes als representants turístics de diversos nivells, àmbits i activitats relacionades amb els turisme de la comarca del Vallès Oriental.

Les persones entrevistades pertanyien a diferents institucions, tant públiques com privades, representants dels 43 municipis: alcaldes, tècnics i regidors de turisme, empresaris turístics, empresaris de referència, responsables d'espais naturals protegits, responsables de promoció turística de la comarca i del conjunt de Catalunya, així com d'altres persones vinculades en l'estudi del turisme que podien aportar el seu coneixement a l'hora d'elaborar aquest pla.

La realització d'aquest Pla va suposar una oportunitat per a conèixer les opinions del sector públic vinculat amb el turisme a la comarca del Vallès Oriental així com poder recollir les percepcions del sector turístic privat d'aquesta mateixa comarca.

El 21 de novembre de 2005 la delegació de turisme de la Diputació de Barcelona i la Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona van signar un conveni amb l'objectiu d'implantar en diferents destinacions de la província de Barcelona el **Sistema Integral de Qualitat Turística Espanyola en Destinacions (SICTED)**. La implantació d'aquest sistema comporta la creació de processos de treball basats en la participació i el treball entre diferents agents.

La guia per a la constitució i el funcionament de la Taula de Qualitat Turística de les destinacions SICTED és la següent:

- Constituir la taula de qualitat.
- Obtenir informació de dates sobre el cicle anual de distinció / renovació.

- Establir les dates límits per a les avaluacions en la destinació.
- Assignar recursos per a les avaluacions.
- Fixar la data de reunió de la taula de la qualitat posterior a les avaluacions.
- Convocar la taula de la qualitat enviant l'ordre del dia.
- Celebrar la taula de qualitat
 - Decidir quines empreses / serveis turístics es proposen per distinció / renovació.
 - Justificar per què es descarten a les empreses / serveis que no es proposen per distinció / renovació.
- Signar l'acta de sol·licitud de distinció / renovació
- Convocar un mínim de dues taules a l'any
- Estudiar els resultats de les enquestes
- Estudiar les propostes de projectes de millora dels Grups de treball i del gestor SICTED i decidir quins es porten a terme, establint plans de millora de la destinació.

La Taula de Qualitat SICTED del Consorci Portes del Montseny es reuneix amb l'objectiu d'aprovar l'atorgament del distintiu SICTED a les empreses candidates.

Aquesta Taula està formada pels següents membres:

- President: President del Consorci o persona a qui delegui (vicepresident primer o segon).
- Gerent: gerent/a del Consorci
- Vocals:
 - 1 persona en representació de la Diputació de Barcelona.
 - 1 persona en representació de la Cambra de Comerç I. I N. de Barcelona.
 - 1 representant de l'ajuntament de Centelles.
 - 1 representant de l'ajuntament de Tona.
 - 1 representant de l'ajuntament del Brull.
 - 1 representant de l'ajuntament de Muntanyola
 - 3 representant de l'Associació d'Empresaris.
- Secretaria: actuarà com a secretari/ària el/la gerent/a del Consorci Portes del Montseny.

Respecte la Taula per a la Qualitat Turística de la comarca del Vallès Oriental aquesta desenvolupa funcions consultives i d'avaluació de les polítiques dels ajuntaments, associacions i institucions de la comarca a nivell de gestió del turisme. Així mateix, s'encarrega també de l'avaluació de les candidatures d'establiments al sistema de qualitat SICTED, tal com ha estat descrit en el cas del Consorci Portes del Montseny.

Cal afegir que la Taula de Qualitat organitza i planifica les seves activitats considerant les directrius establertes per la Diputació de Barcelona i la Cambra de Comerç de Barcelona dins el SICTED Província de Barcelona.

La taula SICTED de la Ruta Modernista del Vallès Oriental s'estructura de la següent manera:

- President: President del Consorci o persona a qui delegui (vicepresident primer o segon).
- Tècnic gestor del projecte: Director tècnic del Consorci del Vallès Oriental.
- Vocals:
 - 1 persona en representació de la Diputació de Barcelona.
 - 1 persona en representació de la Cambra de Comerç de Barcelona.
 - 1 representant de l'ajuntament de l'Ametlla del Vallès.
 - 1 representant de l'ajuntament de Cardedeu.
 - 1 representant de l'ajuntament del Figaró – Montmany.
 - 1 representant de l'ajuntament de la Garriga.
 - 1 representant de l'ajuntament de Granollers.
 - 1 representant del Gremi d'Hosteleria del Vallès Oriental
 - 1 representant de la Delegació del Vallès Oriental de la Cambra de Comerç de Barcelona
 - 1 representant de la Unió de Botiguers de Cardedeu
 - 1 representant de l'Associació de Serveis i Comerciants de la Garriga
- Secretaria: Actuarà com a secretari/ària el tècnic/a del Consorci de Turisme del Vallès Oriental.

La Taula per a la Qualitat Turística de la Ruta Modernista del Vallès Oriental pertany a la destinació del Vallès Oriental acreditada al SICTED a través del Consorci Turístic del Vallès Oriental i la Diputació de Barcelona (inicialment la destinació acreditada era la Ruta Modernista del Vallès Oriental però posteriorment es va ampliar a tota la comarca del Vallès Oriental). La Taula per a la Qualitat Turística del Vallès Oriental és un organisme independent creat per facilitar la participació i col·laboració de tots els sectors econòmics i serveis públics de la Ruta Modernista del Vallès Oriental en la gestió del Sistema Integral de Qualitat Turística Espanyola en Destinacions (SICTED), així com qualsevol altra activitat vinculada amb la Qualitat Turística que afecta a la destinació.

La Taula per a la Qualitat Turística de la Ruta Modernista del Vallès Oriental desenvolupa funcions consultives i d'avaluació de les polítiques dels ajuntaments, associacions i institucions de la comarca a nivell de gestió del turisme. Així mateix, s'encarrega també de l'avaluació de

les candidatures d'establiments al sistema de qualitat SICTED, tal com ha estat descrit anteriorment.

La darrera reunió d'aquesta Taula de Qualitat del Vallès Oriental va ser el mes de maig del 2010, ocasió en què, fent ús de les seves funcions, va sol·licitar els distintius de Compromís de qualitat turística a la Secretaría de Estado de Turismo per a 40 empreses (actualment compta amb 62 empreses adherides)

El propi procés de **candidatura del Montseny a la CETS** suposa l'inici d'un nou procés participatiu que pretén incloure a tota la població i entitats de l'àmbit de la CETS vinculades amb els diferents aspectes que aquesta aborda. Així, el procés per a l'obtenció de la CETS ha promogut el contacte amb els ens públics i privats vinculats amb la promoció i gestió del turisme, les entitats culturals cíviques i de conservació de la natura del territori així com els propietaris de la zona.

El procés de treball ha estat el següent:

Núm. reunió	Reunions del Grup de Treball	Reunions del Fòrum Permanent
1 ^a	18 de març de 2010	13 de juliol de 2010, Viladrau
2 ^a	4 de maig de 2010	6 d'octubre de 2010, Sant Hilari
3 ^a	15 de juliol de 2010	15 de desembre de 2010, Sant Antoni de Vilamajor
4 ^a	15 de setembre de 2010	26 de gener de 2011, El Brull
5 ^a	20 d'octubre de 2010	
6 ^a	23 de novembre de 2010	
7 ^a	19 de gener de 2011	

2 CONDICIONANTS PER A L'ESTRATÈGIA CETS

2.1 El Pla Estratègic de Turisme de Catalunya

Catalunya és la principal destinació turística de l'estat espanyol i una de les més importants d'Europa. Tant la seva posició geogràfica, com el seu clima i la seva accessibilitat beneficien el desenvolupament turístic. El turisme és una de les principals fonts de riquesa per a Catalunya, representa l'11% del PIB, aporta prop de 24 milions de turistes l'any 2005, dona ocupació directa a 180.000 persones.

El turisme es desenvolupa sobre un territori (ocupació del sòl, mobilitat, prestació de serveis...) que alhora ha d'oferir atractius de qualitat i assumir les exigències de l'activitat turística. Les potencialitats de Catalunya respecte el turisme demanen establir un marc d'actuació i un full de ruta per als diferents agents del sector en diferents registres i nivells.

És per això que es fa necessària una planificació respecte el turisme a través del Pla Estratègic 2005 – 2010, que presenta els següents objectius estratègics principals:

- Millorar la gestió integral del turisme a través de la generació d'informació i d'intel·ligència turística, del foment de la integració del sector i de la col·laboració públic-privada per tal de consolidar el posicionament turístic de Catalunya i augmentar els ingressos per turista.
- Ordenar i integrar el desenvolupament turístic d'acord amb les capacitats, les potencialitats i la planificació del territori.
- Incrementar la competitivitat del sector turístic mitjançant la millora de la qualitat i la innovació tecnològica.
- Augmentar la qualitat i la diversitat de l'oferta turística mitjançant la millora continuada i la consolidació del teixit empresarial, la reinversió en allotjaments i equipaments, la consolidació i diversificació de productes i una política integral de promoció turística orientada cap al mercat, sota la perspectiva conjunta d'assolir la sostenibilitat econòmica, social i cultural
- Posicionar Catalunya com una marca turística que sigui reconeguda i valorada pels seus valors específics i singulars.
- Potenciar la qualitat de la formació especialitzada i la seva adaptació a la realitat del mercat, fomentant la qualitat dels llocs de treball del sector.
- Impulsar un model de turisme que sigui ambientalment sostenible.
- Fomentar la consciència que el turisme és un factor que contribueix a endreçar el territori i beneficia la població resident i els sectors complementaris.
- Generar noves fórmules per atendre les necessitats de finançament pròpies de les destinacions turístiques.
- Adequar el marc normatiu a les necessitats actuals i futures del sector

Un dels objectius del Pla Estratègic és desenvolupar el potencial turístic dels espais naturals protegits, el desenvolupament de l'activitat turística que s'hi duu a terme sense malmetre els recursos naturals i patrimonials objecte de protecció de l'espai, objectiu compartit per la Carta Europea de Turisme Sostenible en espais protegits.

Per a millorar aquesta gestió de l'afluència turística i encaixar-la amb el Pla estratègic de Turisme de Catalunya, el Parc Natural del Montseny aposta per una gestió en estreta col·laboració amb els municipis que l'integren, els municipis del seu entorn i altres agents del territori interessats i implicats tant en la conservació dels valors del territori com en la seva promoció turística, col·laboració que i s'estructura entorn la candidatura a la CETS.

2.2 Estratègia per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya: Informe de Turisme

L'Estratègia per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya¹ és el full de ruta que estableix els objectius quantificats i les línies d'actuació prioritàries que garanteixen l'evolució de Catalunya cap a escenaris de major sostenibilitat social, econòmica i ambiental, prenent com a horitzó l'any 2026.

En el marc de l'Estratègia, s'han presentat els reptes i les diagnòsis de la situació actual de diferents sectors econòmics que s'han definit com a claus (Indústria, Turisme, Energia, Construcció, Mobilitat, Agrari i Comerç i Consum), se n'han identificat els impactes positius i negatius, actuals i futurs i s'han proposat mesures a desenvolupar per tal d'assolir un desenvolupament sostenible.

L'informe del sector Turisme realitza una diagnosi del turisme en el món i en territori català, analitzant el tipus de turisme i la seva distribució territorial. El marc de l'àmbit CETS Montseny, el tipus de turisme que es vol desenvolupar principalment és l'anomenat turisme de natura. Aquest compta amb una sèrie de característiques entre les quals l'anàlisi i control de l'impacte de la freqüentació en un espai protegit n'és el tret distintiu.

La candidatura de la CETS al Montseny s'articula entorn el territori delimitat com a Parc Natural del Montseny, territoris "la protecció dels quals es fa amb l'objectiu d'aconseguir-ne la conservació d'una manera compatible amb l'aprofitament ordenat de llurs recursos i l'activitat de llurs habitants", segons l'article 25 de la Llei 12/1985, de 13 de juny, d'Espais naturals. Així, aquest precepte condueix a una gestió que compatibilitzi la seva conservació amb les activitats de la població local i els visitants.

¹ En podeu consultar més informació a www.2026.cat

És en aquest marc que la implantació de la CETS al Montseny es planteja com un procés que ha de permetre assolir, mitjançant la participació, un model de gestió on el pes de la conservació quedi en equilibri amb el pes de les activitats socioeconòmiques que es duen a terme en aquest territori.

2.3 Pla de Turisme Espanyol Horizonte 2020

El “Plan del Turismo Español Horizonte 2020”² té per objectiu principal treballar per tal que el desenvolupament turístic espanyol futur es fonamenti sobre les bases de la competitivitat i la sostenibilitat ambiental, social i econòmica.

Està impulsat pel Consell Espanyol de Turisme i els seus objectius específics són:

- El desenvolupament de models de negoci sostenibles des del punt de vista medi ambiental, social i cultural.
- La incorporació de la cultura de la innovació i de la millora contínua com a tret característic del sector turístic.
- L'atracció del talent i de la cultura emprenedora de la societat espanyola al sector del turisme.
- La sensibilització de la societat envers el sector turístic com a factor social primordial.

Analitzats els seus objectius, aquesta planificació estratègica resulta també totalment compatible amb les finalitats i els eixos estratègics de la CETS.

2.4 Pla Especial del Parc Natural del Montseny

L'òrgan gestor del Parc Natural del Montseny, definit pel seu Pla Especial de Protecció del medi natural i del paisatge del Parc del Montseny, està constituït conjuntament per les Diputacions Provincials de Barcelona i de Girona atès que aquest espai es troba a cavall entre aquestes dues províncies.

Pel que fa a la Diputació de Barcelona, l'Àrea d'Espais Naturals és el departament responsable al què s'adscriu l'Oficina Tècnica de Parcs Naturals, de la qual depèn el personal de l'equip gestor del Parc Natural del Montseny aportat per la Diputació de Barcelona.

Pel que fa a la Diputació de Girona, aquesta compta amb la Secció de Medi Ambient i Territori, adscrita a l'Àrea d'Acció Territorial, de la qual depèn el personal de l'equip gestor del Parc Natural del Montseny aportat per la Diputació de Girona.

² En podeu consultar més informació a www.turismo2020.es

A la dècada dels setanta, paral·lelament a la presa de consciència per part de la societat de la necessitat de preservar el medi natural, la Diputació de Barcelona, aprofitant les possibilitats que oferia la “Ley del Suelo”, va posar en marxa una política de protecció d'espais naturals, així el 26 de juliol de 1977 es va aprovar el Pla Especial del Parc Natural del Montseny per al sector barceloní i el 26 de gener de 1978 per a l'àmbit gironí. Aquest mateix any rebé també el reconeixement internacional que suposava la seva declaració com a Reserva de la Biosfera, en el marc del programa MAB (“L'Home i la Biosfera”) de la UNESCO. Ambdues fórmules, Parc Natural i Reserva de la Biosfera, pretenen integrar i fer compatible el manteniment dels sistemes naturals amb l'aprofitament equilibrat dels recursos i el desenvolupament econòmic.

En els darrers anys la Diputació de Girona i la Diputació de Barcelona, conjuntament amb els ajuntaments implicats han treballat en un procés de revisió del Pla Especial, vigent durant trenta anys, per adaptar-lo a la realitat actual, procés que es materialitza l'any 2008 amb l'aprovació un nou Pla Especial de protecció del medi natural i del paisatge que amplia la superfície protegida a 31.063,90 ha. Aquest nou pla cerca l'equilibri entre la conservació dels sistemes naturals i el patrimoni cultural, el desenvolupament socioeconòmic compatible i l'ús públic ordenat.

Actualment, doncs, el Pla Especial de protecció del medi natural i del paisatge del Parc del Montseny (d'ara en endavant Pla Especial) és el document normatiu de referència i el seu objectiu principal és *“l'establiment de totes aquelles determinacions i directrius necessàries per a garantir la protecció, consolidació, foment i millora dels valors naturals, paisatgístics i culturals del Parc del Montseny que conforma l'àmbit territorial d'aquest Pla, compatible amb l'aprofitament sostenible dels recursos i l'ús social d'aquest espai, d'acord amb el que determina l'article 3 del Decret Legislatiu 1/2005”*.

Així, el Pla Especial esdevé l'instrument de gestió integral i el document matriu de tots els plans i programes específics que el propi Pla Especial preveu i que són:

- Pla d'Ús Públic: la seva funció és la de definir el model d'ús social del Parc, pel que fa a les activitats culturals, educatives i recreatives, així com les relacions entre l'oferta pública i la privada, establint les directrius per a la seva ordenació amb l'objectiu de garantir la compatibilitat entre l'ús públic, la conservació del patrimoni natural i cultural i la resta d'activitats.
- Pla de conservació: defineix els objectius específics, les línies estratègiques i els programes d'actuacions destinats a garantir la conservació dels sistemes naturals, hàbitats, espècies, la qualitat dels paisatges i la preservació del patrimoni cultural.
- Pla de prevenció d'incendis: ha d'analitzar les situacions de risc d'incendi forestal, establint les accions destinades a la seva prevenció, així com la seva extinció.

- Pla per al desenvolupament socioeconòmic: té el caràcter de pla estratègic amb la finalitat de fomentar les activitats econòmiques compatibles amb el règim de protecció del Pla Especial i, d'una manera específica, aquelles que tenen una especial incidència en el paisatge.
- Pla de seguiment: ha de permetre l'avaluació continuada del grau d'assoliment dels objectius dels diferents plans i programes.

Des de la perspectiva de la candidatura del Montseny a la CETS, cal destacar que el Pla d'Ús Públic es concreta en diferents programes i subprogrames –eixos que articulen les actuacions– els quals encaixen amb els principis i objectius de treball de la CETS.

A més, cal tenir en compte també que el propi Pla d'Ús Públic preveu la implantació de la CETS al parc, contretament l'actuació “1.2.5 Implantació de la Carta Europea de Turisme Sostenible en l'àmbit del Parc”, amb una previsió de desenvolupament per als anys 2008, 2009 i 2010.

Serà en el marc d'aquests instruments de gestió en el qual es preveu l'encaix de la CETS com a instrument per al desenvolupament d'un turisme sostenible dins l'àmbit del Parc.

2.5 Marc estratègic dels municipis i ens supralocals de l'àmbit CETS

Cadascun dels municipis que integren l'àmbit de la CETS, bé pertanyin al Parc Natural del Montseny o bé siguin únicament inclosos en l'àmbit CETS, desenvolupen les seves pròpies polítiques locals en matèria de medi ambient, sostenibilitat i turisme en l'àmbit dels seus límits municipals. És per això que resulta de cabdal importància, a l'hora d'avaluar el seu encaix amb els principis CETS, l'existència d'instruments i planificació estratègica local en sostenibilitat i en turisme.

Com a **planificació estratègica en sostenibilitat** compatible amb l'estratègia de la CETS, podem fer referència a les Agendes 21 locals, a l'adhesió a la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat (XCPS, en el cas dels municipis de la província de Barcelona), a la pertinença al Consell d'Iniciatives Locals per al Medi Ambient (CILMA, en el cas dels municipis de la província de Girona) i als Estudis de Mobilitat Urbana.

En el següent quadre resumim els municipis que compten amb aquestes eines.

Municipi	Agenda 21	XCPS CILMA	Estudi Mobilitat Urbana
Aiguafreda	Si	No	Si (2000)
Arbúcies	Si	Si	No
Balenya	Si	Si	No
Breda	En curs	Si	No
Campins	No	No	No
Cànoves i Samalús	Si	Si	No
Centelles	Si	Si	Si (2007)
El Brull	No	Si	No
Espinelves	Si	Si	No
Figaró i Montmany	Si	Si	No
Fogars de Montclús	No	No	No
Gualba	Si	No	No
Hostalric	En curs	Si	No
La Garriga	Si	Si	Si (2006)
Montseny	No	No	No
Riells i Viabrea	En curs	Si	No
Sant Antoni de Vilamajor	Si	Si	Si (2005)
Sant Celoni	Si	Si	Si (2003)
Sant Esteve de Palautordera	No	Si	No
Sant Feliu de Buixalleu	No	Si	No
Sant Hilari Sacalm	Si	No	No
Sant Pere de Vilamajor	Si	No	No
Santa Maria de Palautordera	Si	Si	No
Seva	Si	Si	No
Tagamanent	No	Si	No
Taradell	No	No	Si (2006)
Tona	Si	Si	No
Viladrau	Si	Si	No

Font: Elaboració pròpia a partir de Xarxa Mobal Diputació de Barcelona, CILMA i pàgines webs Ajuntaments

Com podem observar, l'Agenda 21 local és l'eina estratègica de sostenibilitat més implementada ja que en disposen 17 del 28 municipis (60,7%), seguida de la de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat o al Consell d'Iniciatives Locals per al Medi Ambient amb 20 municipis (71%) i tan sols un 21% (6) dels municipis compten amb un Estudi de Mobilitat Urbana.

Dins l'àmbit CETS Montseny, cal destacar la **participació de diferents municipis en consorcis o entitats de promoció turística** del seu territori. Atès que la seva participació en aquesta tipologia d'entitats determina també la seva gestió i estratègia en termes de turisme, és important tenir en compte els objectius dels diferents consorcis existents.

En el **Consorti per a la Promoció Turística del Vallès Oriental**, ubicat a la comarca d'aquest nom, hi participen, entre d'altres, els següents municipis de l'àmbit CETS: Figaró i Montmany,

Fogars de Montclús, La Garriga, Montseny, Sant Antoni de Vilamajor, Sant Celoni, Sant Esteve de Palautordera i Santa Maria de Palautordera.

Dins el marc del model turístic es plantegen deu objectius estratègics:

- Desenvolupar un nou Model de Desenvolupament Turístic Sostenible a la comarca amb el Consorci de Turisme del Vallès Oriental al capdavant.
- Estendre la presència del Consorci de Turisme a tot el territori i promoure la incorporació de tots els municipis sota el seu paraigües.
- Desenvolupar polítiques integrades per generar un entorn que permeti fomentar el turisme com a sector econòmic rellevant a la comarca.
- Ordenar i integrar el desenvolupament turístic de la comarca.
- Potenciar la creació i l'enfortiment dels productes, les empreses i les activitats turístiques.
- Promocionar el turisme a la comarca, potenciant sobretot la comercialització a través d'Internet.
- Identificar i desenvolupar les microdestinacions existents dins la comarca.
- Fomentar la implantació de noves tecnologies en el sector turístic.
- Fomentar la professionalització i la formació en el sector turístic, tan públic com privat.
- Millorar la qualitat dels establiments turístics.

A banda dels objectius de caràcter estratègic, s'enumeren a continuació onze objectius específics que el Consorci es proposa d'assolir mitjançant l'aplicació d'un **pla estratègic de turisme** elaborat per la pròpia entitat com a procés de reflexió intern sobre la gestió i promoció del turisme:

- Augmentar el nombre de turistes i de pernoctacions.
- Reduir l'estacionalitat.
- Fomentar la creació de noves empreses i de nous productes turístics, així com enfortir les empreses i els productes i serveis ja existents.
- Potenciar la promoció sobretot mitjançant la presència i la comercialització a través d'Internet.
- Posar en ús turístic el patrimoni.
- Fomentar la coordinació públic-públic i públic-privat.
- Impulsar la coordinació i la consolidació dins del sector turístic privat.
- Millorar els sistemes d'informació i de senyalització turística.
- Incrementar la consciència social pel que fa a la importància del turisme.
- Desenvolupar eines de formació en matèria de turisme (cursos, conferències, fòrums, etc.)
- Fomentar la sostenibilitat de l'activitat turística de la comarca.

El **Consorci de Promoció Turística Portes del Montseny, Alt Congost i La Plana de Vic** té com a finalitat la millora, la promoció i el foment del turisme en el territori. En formen part 12

municipis, dels quals els següents es troben inclosos en l'àmbit CETS: Aiguafreda, Balenyà, el Brull, Centelles, Seva, Taradell, Tona i Viladrau.

Els objectius estratègics, segons figuren en els seus estatuts, són:

- Creació i adequació d'infraestructures turístiques per a la millora de la destinació i de la gestió pròpia del consorci.
- Gestionar, promocionar totes aquelles activitats que puguin beneficiar l'increment de la qualitat i/o la quantitat de l'oferta turística del territori.
- Promoure la presència activa d'aquest territori com a destí als mercats turístics, procurant la coordinació dels sectors interessats en el turisme i la divulgació i promoció de tots els ens implicats.
- Promoure i participar, en el seu cas, en concerts i convenis amb altres organismes per a la realització d'accions de promoció turística del territori.
- Coordinar, dinamitzar i assessorar a tots els sectors (públics i privats) interessats en el foment del turisme.

Respecte l'Associació de Turisme "La Selva, comarca de l'aigua" és una entitat sense ànim de lucre que, entre altres, té els objectius següents:

- Coordinar i ordenar les diferents iniciatives i propostes en matèria de turisme que provenguin del sector públic o privat.
- Desenvolupar una oferta turística de qualitat que sigui respectuosa amb el medi natural i la cultura local.
- Promoure un desenvolupament turístic equilibrat que contribueixi al desenvolupament econòmic i a la millora de la qualitat de vida de la població local.
- Estimular un desenvolupament turístic integrador, amb una marca turística pròpia que identifiqui tota la comarca: "La Selva, comarca de l'aigua".
- Actuar d'interlocutor davant les diferents administracions públiques i privades respecte als temes turístics.
- Potenciar el desenvolupament de nous productes turístics d'acord amb els recursos que té la comarca: termalisme i salut, turisme rural, senderisme, cicloturisme, gastronomia, etc.
- Coordinar la tasca informativa que sobre la comarca puguin desenvolupar els patronats i les oficines de turisme local, així com afavorir la instal·lació de nous centres d'informació turística.

Les accions que actualment duu a terme L'associació de Turisme "La Selva, Comarca de l'Aigua" es basen en el Pla de Desenvolupament de Producte integrat de turisme cultural i ecològic redactat l'any 2006.

Aquest **Pla de desenvolupament del Producte integrat de turisme cultural i ecològic “La Selva, la Comarca de l’Aigua”** va néixer com a fruit de la preocupació de l’Àrea de Desenvolupament Econòmic del Consell Comarcal de La Selva per tal de promoure la recuperació i desenvolupament del patrimoni vinculat a l’aigua i per tal d’afrontar les noves tendències i l’evolució del seu ús social, en el context d’un canvi d’hàbits culturals i turístics.

La proposta es presenta dividida en dos grans capítols, per una banda el diagnòstic on s’analitzen els recursos vinculats a l’aigua, el territori turístic (l’oferta turística i els seus graus de maduresa) i el turisme actual a la comarca. Aquest capítol finalitza amb una síntesis sobre les potencialitats derivades del perfil del turista actual, de l’objectiu i de l’hipotètic, i les carències i potencialitats de l’oferta turística del territori que ens conduirà a una valoració final de l’espai turístic. Aquestes dades i reflexions aniran encaminades a generar una visió estratègica i a definir els objectius del producte integrat “La Selva, la Comarca de l’Aigua” amb la que es completa aquest primer capítol.

L’objectiu generals del projecte és el de desenvolupar un producte integrat de turisme cultural i ecològic orientat a la preservació i millora dels recursos naturals i culturals, vinculats a un concepte comú – l’aigua –, per tal d’aconseguir l’augment de l’atracció turística de qualitat, dignificar els actius patrimonials de la comarca i promoure el creixement cultural.

Els objectius específics del projecte són els següents:

- Posicionar la comarca de la Selva dins del mercat del turisme cultural i ecològic nacional amb una oferta molt competitiva.
- Accedir a nous segments selectius de demanda del sector de turisme cultural.
- Generar fluxos turístics intercomarcals i així aprofitar la potencial capacitat emissora dels municipis costers (Lloret de Mar, Blanes i Tossa) distribuint-los pel conjunt de la comarca.
- Integrar els diversos projectes que estan actualment en curs dins d’una oferta integrada amb l’aigua com a fil conductor.
- Generar ocupació a les empreses de serveis turístics del territori.

Abraçant un àmbit territorial molt superior al Montseny, cal tenir en compte el **Patronat de Turisme Costa Brava Girona**. El Patronat de Turisme Costa Brava Girona, fundat l’any 1976 per la Diputació de Girona, és un organisme mixt (sector públic i privat).

A partir de l’any 1996, el Patronat es va marcar els següents objectius prioritaris de caràcter genèric:

- Incentivar la dinàmica econòmica del sector, mitjançant la promoció turística de les Comarques de Girona, actualment agrupades sota les marques de “Costa Brava” i “Pirineu de Girona”, en els diferents mercats emissors.

- Potenciar les funcions del Patronat com a òrgan de representació global dels interessos del sector davant d'organismes de caràcter superior, i com a coordinador i gestor de les accions i els serveis que els siguin requerits per els ens locals i comarcals i els diferents subsectors.
- Dotar al Patronat dels elements de planificació i gestió que li permetin portar a terme tasques destinades al sector turístic de la zona:
 - Aglutinadora de les voluntats concurrents dels sectors públic i privat.
 - Eficax en la defensa dels seus interessos
- Impulsar l'avantatge competitiu que comporten la renda de situació de la zona i la quantitat i qualitat dels seus recursos turístics.

El Patronat de Turisme Costa Brava Girona no disposa d'un pla d'accions específic pel Montseny, com bé s'entén. Sí però que executa aquelles accions específiques sobre qualsevol dels territoris que formen part de l'àmbit d'actuació del patronat, i que entren dins la seva estratègia. Actualment s'està elaborant el **Pla Estratègic de Turisme de les Comarques de Girona 2011-2015**, aquest Pla fixarà les línies estratègiques per un període de cinc anys amb l'objectiu d'afrontar, amb criteris d'innovació, competitivitat i rendibilitat, el futur del sector turístic gironí. El pla d'actuacions del Patronat per a l'any 2011 ja seguirà les directrius que fixarà el Pla Estratègic realitzat.

Per part de les comarques barcelonines també cal tenir en compte la **Delegació de Turisme de la Diputació de Barcelona**. L'objectiu genèric de la Diputació de Barcelona en matèria de turisme és promoure, a través de la seva marca "Turisme a prop de Barcelona", el desenvolupament social i econòmic dels municipis de la província de Barcelona a través del sector turístic, vetllant per mantenir un equilibri harmònic entre aquest desenvolupament i els entorns socioculturals i ambientals en els quals es desenvolupa.

Els seus objectiu són:

- Impulsar i donar suport a les polítiques de turisme desenvolupades pels municipis i altres entitats territorials supramunicipals.
- Crear productes turístics i potenciar el turisme especialitzat (cultural, termal, rural, nàutic, càmpings i de negocis) .
- Les seves línies d'actuació són les següents:
- Promoció de grups territorials i grups de negoci per aconseguir un turisme de qualitat i competitiu
- Contribuir a la dinamització turística del territori a través de la gestió d'ajuts a la inversió en infraestructura i a les activitats turístiques gestionat dins del programa Xarxa Barcelona Municipis de Qualitat
- Participació en els consorcis de promoció turística del territori de la província.
- Promoure la creació i la millora d'oficines de turisme.

- Gestionar diferents eines i suports de promoció i comunicació turística a través de la marca Turisme a prop de Barcelona, per tal de posicionar l'oferta de la província de Barcelona en el mercat interior i en el mercat exterior més proper.

2.6 Marc estratègic d'entitats privades de promoció turística

A nivell d'associacions privades per a la promoció de turisme, en l'àmbit de la CETS hi trobem 3 associacions i una federació, que agrupa les 3 entitats (vegeu Apartat "1.1 Administracions i entitats gestores del turisme" per a conèixer detalladament la composició d'aquestes quatre entitats).

Atès el seu paper actiu i dinamitzador de la promoció turística de l'àmbit CETS resulta necessari conèixer els objectius d'aquestes entitats així com les actuacions que duen a terme. Cal tenir present que algunes d'elles compten amb instruments propis i específics de planificació estratègica mentre que d'altres funcionen amb plans d'actuació anuals o que es recolzen més amb la planificació de la federació.

L'Associació d'Empresaris Turístics del Montseny, compta amb planificació pròpia integrada per objectius a llarg termini i actuacions a desenvolupar de forma anual.

Els objectius generals són:

- Potenciar i divulgar la zona turística dels Montseny.
- Potenciar l'ús turístic dels senders i realitzar accions de promoció als mercats estratègics estrangers i de proximitat.
- Creació, promoció i comercialització de paquets turístics a través d'una agència.
- Coordinar activitats i iniciatives de l'associació amb altres entitats.
- Posicionar el Montseny com a destinació turística de turisme sostenible.

Respecte els objectius a assolir durant l'any 2010:

- Accions de millora i competitivitat:
 - Treballar amb la "carta europea de turisme sostenible" i seguir les accions del "Club Producte Reserva de la Biosfera."
- Promoció i creació de productes turístics:
 - Potenciar l'ús turístic dels senders i realitzar accions de promoció als mercats estratègics estrangers i de proximitat.
 - Redissenyar la pàgina web i poder-la autogestionar.
 - Reedició dels desplegable de l'Associació.
 - Seguiment de les accions del Club de Turisme Actiu i del Club Gastronòmic de Turisme de Catalunya.

- Viatge de familiarització per premsa i agents de viatges.
- Creació d'un calendari d'activitats d'interès pels visitants.
- Creació de paquets turístics.
- Organització conjunta de la Mostra de cuina de Sant Esteve i els Tastets d'estiu a Sant Celoni conjuntament amb els altres ajuntaments.
- Recerca de productors i artesans que elaborin productes al Parc Natural del Montseny.
- Buscar la col·laboració amb entitats afins als estatuts de l'associació.
- Oferir cursos de formació pels associats.
- Suport a l'activitat turística:
 - Assessorament a les empreses.
- Recerca de subvencions.
- Repartiment de material promocional als associats i tramesa de material a les oficines de turisme i altres on es puguin donar a conèixer.
- Viatge de familiarització pels empresaris.
- Coneixença entre els associats i coneixença del territori.
- Difondre la tasca feta des de la seu de l'Associació i del tècnic de turisme.
- Executar la idea d' un sistema on cada un dels establiments turístics són un petit centre d'informació del Parc Natural del Montseny.

Respecte **l'Associació d'Hostaleria de la Selva**, els seus objectius es centren en la promoció de la gastronomia comarcal i en l'enfortiment de la pròpia entitat, per tant, són plenament compatibles amb la resta d'estratègies i objectius d'altres entitats de promoció turística de l'àmbit CETS.

Concretament, els seus objectius són:

- Promoció del turisme comarcal juntament amb altres entitats i institucions.
- Promoció de l'associacionisme entre els negocis d'hostaleria de la comarca.
- Participar activament en els objectius de la Federació d'Hostaleria de Girona.
- Promoure els esdeveniments socials entre els associats per tal de promoure el coneixement, la cultura, la cooperació i la solidaritat.
- Promoció de la gastronomia de la comarca a través de les Jornades Gastronòmiques.

L'Associació d'Empresaris Portes del Montseny, vinculada al Consorci de Turisme Portes del Montseny, té els següents objectius:

- La representació, la defensa i el foment dels interessos empresarials comuns a tots els membres.
- Fomentar el turisme i divulgar la zona turística del consorci, mitjançant l'edició de materials gràfics, campanyes de promoció, estudis, assistència a fires i certàmens

turístics i similars i impulsio de la implantació de punts d'informació a tots els municipis i la coordinació d'iniciatives i ofertes empresarials, així com altres activitats que responguin als fins dits.

- Col·laborar tant àmpliament com calgui – fins i tot participant en entitats associatives - amb altres ens i organismes públics i privats, i especialment amb els Ajuntaments dels municipis de la zona Les Portes del Montseny, l'Alt Congost i la Plana de Vic, per al millor compliment dels fins de l'Associació i altres objectius comuns relacionats amb la finalitat de foment del turisme.

La **Federació d'Empresaris Turístics Montseny- Guillerries**, que agrupa les tres associacions anteriorment descrites, té els següents objectius:

- Reconeixement de la marca Montseny –Guillerries per tal de donar a conèixer aquesta destinació turística interior, primordial en la dinamització i promoció del turisme cap al Montseny-Guillerries.
- Portar a terme nous productes turístics, sistemes de qualitat, de comercialització i promoció dels productes i del territori. Donar a conèixer l'oferta turística del Montseny i de les Guillerries, a una tipologia de visitants molt diversa atreta pels valors naturals, culturals, etnològics, identitaris atenent a la qualitat dels serveis turístics.

D'entre les seves tasques més recents i d'especial rellevància per al procés de candidatura del Montseny a la CETS cal tenir present el treball anomenat "Estratègia de desenvolupament de turisme de natura a Montseny-Guillerries (Capellà i Ballbé 2008)", elaborat a instàncies i per encàrrec de la Diputació de Girona.

Aquest projecte encaixa perfectament amb els principis en què es basa el Pla Estratègic de Turisme de Catalunya ja que és una aposta conjunta de les administracions responsables de la gestió d'aquest territori (Diputació, Ajuntaments, Parcs, etc.) i les empreses turístiques de la zona (a través de la Federació d'Empresaris Turístics) per treballar conjuntament en el disseny d'un full de ruta que permeti aprofitar totes les oportunitats de la zona del Montseny-Guillerries en l'àmbit de l'atenció i acollida als visitants, la promoció de models de turisme conscient i responsable amb els valors del territori i el seu posicionament com un referent del turisme de natura.

L'anàlisi abasta la zona compresa pels termes municipals de la demarcació de Girona inclosos en el Parc Natural del Montseny, en l'Espai d'Interès Natural de les Guillerries i el seu àmbit d'influència (Anglès i Santa Coloma de Farners).

L'estratègia té com a finalitat promoure un model de desenvolupament turístic responsable per a la zona de Montseny-Guillerries que aprofiti els valors d'aquest territori i permeti una

desestacionalització de l'activitat turística de la zona, una millor gestió dels fluxos de visitants i un augment de la qualitat de l'experiència turística.

El seu objectiu general és el de promoure un model de desenvolupament turístic d'aquest territori, que compti amb el consens dels ciutadans que hi viuen i en el qual la conservació i valorització del patrimoni sigui la base per aconseguir la màxima satisfacció dels visitants i la dinamització del teixit empresarial local.

Els objectius específics d'aquesta estratègia són:

- Treballar de forma coordinada en un model de desenvolupament turístic en el què hi participin totes les institucions i agents del territori, aplicant els principis de la Carta Europea del Turisme Sostenible.
- Disposar d'un programa de treball (full de ruta) consensuat per part de tots els agents.
- Facilitar el desplegament de les accions previstes en els Plans d'Ús Públic redactats pel Parc del Montseny i EIN. Guàrdies-Savassona i estendre'ls en la mesura en què sigui possible, a tot l'àmbit geogràfic d'actuació.
- Captar nous segments de demanda que permetin desestacionalitzar l'ocupació dels establiments, a través de la creació de productes basats en la descoberta i gaudi dels valors del territori.
- Intercanviar experiències amb territoris de característiques similars i participar conjuntament en programes de treball que permetin avançar en la gestió sostenible del territori i dels equipaments.
- Donar suport a la millora dels equipaments i infraestructures d'interpretació del territori: museus, centres de visitants, punts d'observació, etc. així com a la vertebració de la xarxa de camins i senders existents.
- Mesurar i controlar l'impacte que tenen els visitants en les zones més sensibles i buscar i aplicar mecanismes correctors.
- Cooperar amb les iniciatives locals dels Ajuntaments en relació amb la valorització dels recursos de la zona i en la creació de productes turístics.
- Promoure els productes del territori com un dels elements d'identitat.
- Donar suport als programes de qualitat turística i a la implantació de marques de qualitat ecoturístiques.
- Facilitar la cooperació i el treball en xarxa dels punts d'informació als visitants incorporant en la mesura que sigui possible, les empreses locals com a punts d'informació col·laboradors.
- Promoure el Montseny-Guàrdies com un destí de qualitat del turisme de natura i de descoberta del territori.
- Identificar i promoure nous jaciments d'ocupació relacionats amb els equipaments, productes i serveis turístics.

El model de gestió que es pretén desenvolupar en aquest projecte es basa en aplicar solucions de desenvolupament sostenible com l'anomenat VICE, el qual es basa en :

- Acollir, implicar i donar satisfacció als **Visitants**
- Aconseguir rendibilitat i prosperitat a la **Indústria**
- Assegurar que els amfitrions es sentin recompensats i beneficiats, **Comunitat**
- Protegir i valoritzar la zona, **Entorn**

2.7 Normativa urbanística

El "Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge del Parc del Montseny" (vegeu Apartat "2.4 Pla Especial del Parc Natural del Montseny"), és un instrument normatiu de naturalesa urbanística que contempla l'estat del planejament urbanístic vigent dels municipis ubicats dins l'àmbit territorial del Parc així com les seves determinacions.

Segons els respectius planejaments normatius en vigor, la majoria dels terrenys ubicats dins el límit del Parc estan qualificats com a "Sòl no urbanitzable protegit". Aquesta protecció addicional els hi atorga el vigent Pla Especial del Parc Natural del Montseny. En molts d'aquests municipis, a més, el planejament general urbanístic remet, per als terrenys situats dins l'àmbit del Parc, a les determinacions normatives de l'esmentat Pla Especial.

2.8 Planificació sectorial

Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN)

El Decret 328/1992, de 14 de desembre, al seu annex 1, que relaciona la llista d'Espais d'Interès Natural, on s'inclou el Montseny amb els límits de l'àmbit del Pla Especial de l'any 1977-78.

Xarxa Natura 2000

Tot el límit del Parc Natural del Montseny forma part de la Xarxa Natura 2000, una xarxa europea d'espais naturals que té per objectiu fer compatible la protecció de les espècies i els hàbitats naturals i seminaturals amb l'activitat humana que s'hi desenvolupa. La Unió Europea ha establert un marc legal que garanteix la protecció del patrimoni natural, i a més s'ha compromès a salvaguardar-lo mitjançant la integració d'una mostra dels hàbitats i les espècies que millor el representen. Impulsa la creació d'una xarxa d'àrees d'especial protecció: zones ZEC (zones d'especial conservació) i les zones ZEPA (Zones d'Especial Protecció de les Aus) fonamentades amb les Directives europees següents: Directiva d'Hàbitats i d'Aus.

El Parc Natural del Montseny es troba entre els espais a incloure a la llista de Llocs d'Importància Comunitària (LIC) de l'Estat Espanyol, en la seva regió biogeogràfica mediterrània i en la tipologia d'espais de muntanya interior.

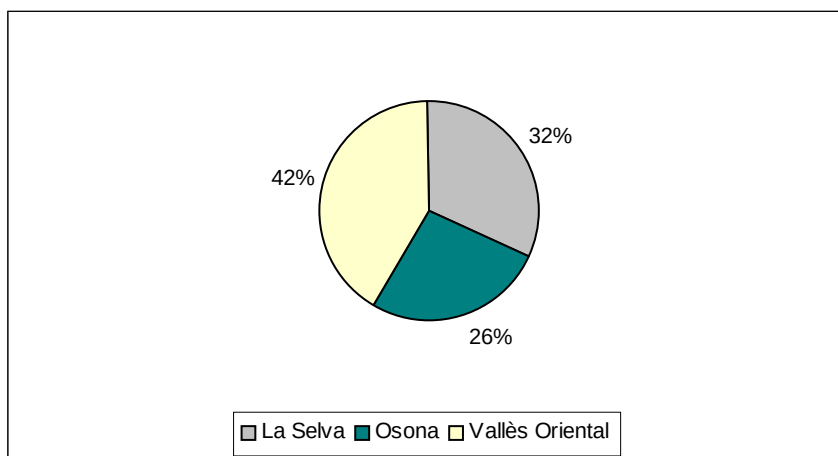
2.9 Planificació territorial

D'acord amb la Llei 23/1983, del 21 de novembre, de política territorial, els Plans Territorials Parcials són els instruments per a definir els objectius d'equilibri d'una part del territori de Catalunya i el marc orientador de les accions que s'hi emprendran per tal d'avançar cap a una determinada visió de futur (art. 12). Els Plans Territorials Parcials són, per tant, l'eina adequada per a abordar les disfuncions ambientals, socials i econòmiques, i establir les bases per a un desenvolupament urbanístic, econòmic i social futur que garanteixi, entre d'altres valors, la preservació del medi ambient i del patrimoni natural de Catalunya.

El seu contingut s'estructura en tres eixos principals: sistema d'assentaments, sistema d'infraestructures de mobilitat i sistema d'espais oberts.

Dins l'àmbit de la CETS resulten d'aplicació tres Plans Territorials Parcials¹, derivats del Pla Territorial General de Catalunya de 1995: el Pla Territorial Parcial Metropolità de Barcelona (PTPMB) a la comarca del Vallès Oriental, el Pla Territorial Parcial de les Comarques Centrals (PTPCC) a l'Osona i el Pla Territorial Parcial de les Comarques Gironines (PTPCG³) a la Selva.

Les superfícies de cada Pla Territorial segons la comarca a la què pertanyen, és:

Font: Elaboració pròpia a partir de les consultes dels Plans Territorials Parcials

³ En podeu consultar més informació a:

http://www.gencat.cat/ptop/ptcat/ptmetropolita/documentacio_cat.htm

http://www10.gencat.cat/ptop/AppJava/cat/plans/parcials/comarques_centrales/documentacio_i_planols.jsp

<http://www10.gencat.cat/ptop/AppJava/cat/plans/parcials/ptcomgirona.jsp>

El PTPMB, aprovat definitivament el 20 d'abril del 2010, és l'àmbit que agafa més superfície (42%) i també el de més població (53%). El PTPCC, és l'àmbit que amb menys superfície (26%) però el segon en població (26%). El PTPCG és l'àmbit que amb menys població (21%) però el segon en superfície (32%).

Respecte els continguts d'aquesta planificació, cal tenir present:

- Sistema d'assentaments:

Pel que fa al PTPMB, els dos nuclis urbans més grans de l'àmbit (Sant Celoni i La Garriga) s'han establert com a *Nuclis de Polaritat Comarcal*, és a dir, els que es preveu que tinguin un major creixement de la seva comarca.

Només un (Santa Maria de Palautordera) consta com a *Nucli de Polaritat Comarcal Complementària*

Els nuclis de Polaritat *Municipal Estructurant*, són: St. Antoni de Vilamajor, St. Pere de Vilamajor, St. Esteve de Palautordera i Aiguafreda.

La resta de municipis consten com *Petit Nucli Urbà*

Respecte el PTPCC, els principals nuclis urbans es situen en l'eix format per Taradell – Tona – Centelles – Seva que inclou Balenyà. Aquests compten amb un potencial de creixement moderat - alt. El següent nucli en població és Viladrau que pot créixer moderadament. Els nuclis del Brull i Espinelves mantenen el seu caràcter rural.

Respecte el PTPCG, els principals nuclis urbans es troben a Arbúcies i Sant Hilari Sacalm, que juntament amb Riells i Viabrea, Breda i Hostalric, compten amb un potencial de creixement moderat. Restant Sant Feliu de Buixalleu com l'únic municipi on es preveu un creixement petit que millori i complementi l'actual nucli.

- Sistema d'infraestructures de mobilitat:

Ni el PTPMB ni el PTPCC preveu noves infraestructures viàries ni ferroviàries en l'àmbit de la CETS.

En el cas del PTPCG, el territori ja es troba fortament creuat per infraestructures viàries i ferroviàries. Tampoc es preveuen noves infraestructures en l'àmbit de la CETS.

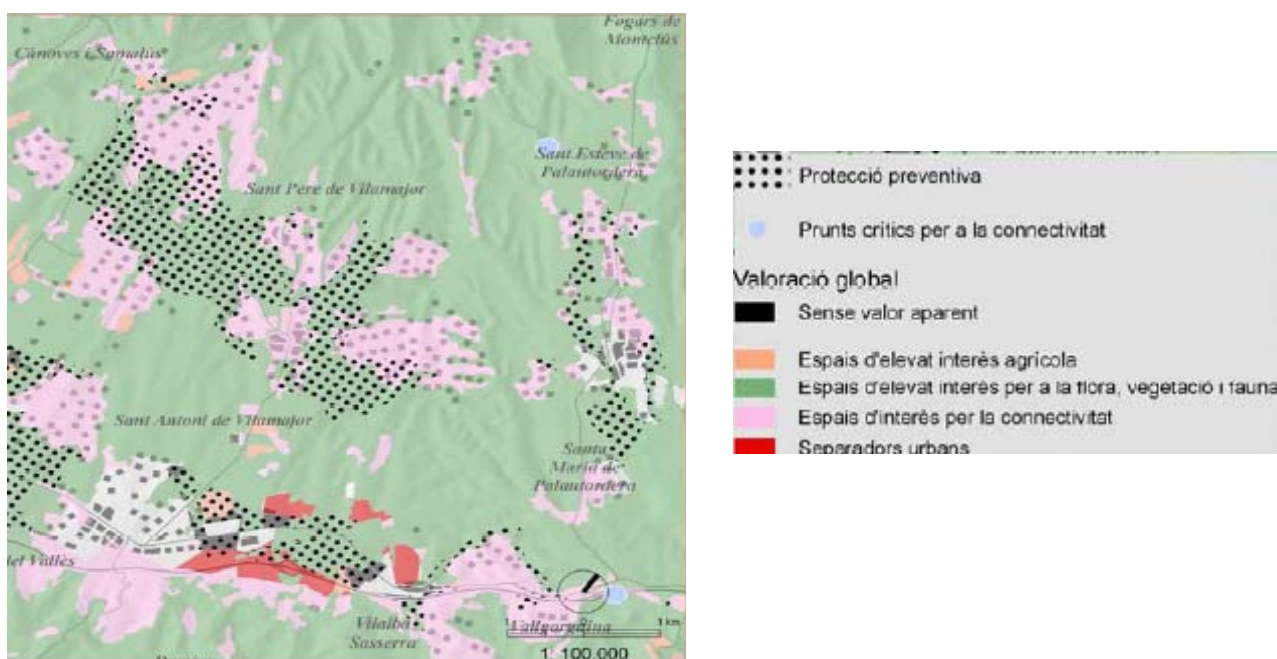
Caldria considerar les infraestructures de distribució d'energia com la MAT i que no esmenta el PTP.

- Sistema d'espais oberts:

Respecte el PTPMB, la major part de l'àmbit correspon al propi Parc natural que es regula pel Pla Especial. El PTP el cataloga com Espai amb protecció jurídica supramunicipal. La resta dels municipis, sobretot els que tenen una part d'ells que pertany al Parc, tenen la consideració

d'Espais de protecció preventiva i es troben al Baix Montseny. Segons l'Informe de Sostenibilitat Ambiental del Pla aquests espais constitueixen un paisatge forestal mediterrani de gran qualitat. Per tant, en desenvolupar les estratègies urbanes previstes, cal extremar els criteris de racionalització de l'ús del sòl i, més enllà de les recomanacions bàsiques de compacitat i continuïtat dels possibles creixements, és imprescindible evitar la formació de barreres associades als continus urbans, com podria succeir entre alguns nuclis urbans i les urbanitzacions.

Exemple d'una zona del PTP de l'àmbit CETS:

Font: Informe de Sostenibilitat Ambiental del PTPMB, Annex 3

Així mateix s'han establert 3 punts crítics per a la connectivitat ecològica:

Punt	Àrea
PC 30	El Figaró - Tagamanent
PC 33	Sant Esteve Palautordera – Refugis del Montseny
PC 35	Sant Celoni

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Informe de Sostenibilitat Ambiental del PTPMB, Annex 2 Part III.

En el PTPCC, tot l'àmbit del Parc Natural consta com *Xarxa d'espais de protecció especial* en els què es preserva el seu caràcter natural. L'espai també és tractat com una unitat significativa del paisatge (la núm. 22 *Montseny*). En aquest instrument, l'àmbit inclòs al Parc natural consta com a *Sòl de protecció especial (PEIN i Xarxa 2000)*.

Bona part de la resta dels sòl dels municipis que actualment no es troba urbanitzat, es considera com a *sòl de protecció especial* i/o *sòl de protecció preventiva* per tal de preservar el seu caràcter no urbà.

3. PATRIMONI NATURAL, CULTURAL I HISTÒRIC

3.1 Montseny, Reserva de la Biosfera

Al 1978 la UNESCO declara el Montseny Reserva de la Biosfera, en el marc del Programa MAB ("L'home i la Biosfera"), El Montseny és considerat patrimoni universal, Reserva de la Biosfera, ja que és un mosaic de paisatges mediterranis i centreeuropeus situat a tocar de grans conurbacions metropolitanes. Per altra banda, destaca també la coexistència entre l'elevada biodiversitat de la zona i el fet que hagi estat un territori habitat, amb empremta cultural, i gestionat, tant per part de l'administració pública com de les persones propietàries d'aquest espai. Es tracta de l'únic espai protegit actualment a Catalunya que compta amb aquesta figura.

El programa Home i Biosfera és un programa iniciat per la UNESCO l'any 1971 encaminat a desenvolupar iniciatives per a fomentar l'ús sostenible i la conservació de la biodiversitat, així com la millora de les relacions entre les persones i el medi ambient. En el marc del programa es promou la investigació interdisciplinària en ciències naturals i socials, i la capacitat en gestió dels recursos naturals alhora que treballar en el desenvolupament de polítiques per a l'ús racional de la diversitat biològica.

El programa s'organitza a través de un Consell Internacional de Coordinació (CIC), format per 34 països, Estats Membres de la UNESCO; cada país s'organitza a través de Comitès Nacionals MAB.

L'evolució del concepte de la xarxa Mundial de les Reserves de la Biosfera ha estat el següent:

- Concepte: Es planteja Harmonitzar la Conservació amb l' Home"
- 1984 Pla d'Acció: Es perfila el component de desenvolupament i es recomanen accions per a la RMRB.
- 1995 Centre d'atenció: les accions orientades a un model de desenvolupament sostenible, com a repte immediat.
- 2008 Enfortiment de les xarxes i de les funcions associades a las zones: Experimentar, aprendre, sintetitzar i transmetre experiències positives.

Les Reserves de la Biosfera són:

- Son àrees representatives dels territoris i els ecosistemes de la Terra, d'ambients terrestres, costers i marins.
- Objectius de les reserves de la biosfera: fer compatible la conservació de la natura i el desenvolupament econòmic i social.
- Zonificació i funcions: específiques i integrades.

Les funcions d'una Reserva de la Biosfera són les següents:

- Conservació: paisatges, ecosistemes, espècies i diversitat genètica.
- Creació de models de desenvolupament sostenible
- Suport: recerca, monitoratge, educació ambiental i formació i actuen com a laboratoris de bones pràctiques que es poden exportar a territoris més amplis.

3.2 Recursos existents

3.2.1 Valors naturals

El valuós patrimoni natural del Montseny ha estat objecte d'atenció per part de nombrosos investigadors i naturalistes i compta en conseqüència amb nombrosos treballs i publicacions que no detallem en aquest document.

A grans trets, un dels principals valors del massís radica en l'extrema variabilitat d'ambients que presenta, fruit dels importants gradients altitudinals i de vegetació, així com de la diversitat del seu relleu. Des del punt de vista orogràfic, el Montseny s'inicia a cotes de menys de 200 m al vessant oriental i s'enfila fins més amunt dels 1.700 m. El riu Tordera segmenta la muntanya en tres grans subunitats: a ponent el pla de la Calma i el Puig Drau (1.344 m), al nord el cim del Matagalls (1.693 m), i a llevant el pic de les Agudes (1.706 m) i el Turó de l'Home (1.713 m), lloc culminant del massís.

Al llarg d'un hipotètic transsecte en alçada, hom trobaria al Montseny els tres dominis biogeogràfics característics de l'Europa occidental. Es tracta del component mediterrani, l'eurosiberià i el boreoalpí, cadascun d'ells, evidentment, amb els elements tant de flora com de fauna que li són propis.

La regió mediterrània es veu representada des de les parts basals fins a aproximadament la cota dels 900 m. A partir d'aquesta altura i fins als 1.600 m, s'hi emplacen els elements eurosiberians, amb molts components biològics característics de la regió centreeuropea. Més amunt dels 1.600 m i fins a les parts culminals s'hi situa el factor boreoalpí, escassament representat si tenim en compte la poca superfície que ocupen al massís aquesta mena d'ambients.

La profusió de boscos (alzinars, pinedes, suredes, rouredes, fagedes, avetoses, castanyedes, formacions mixtes caducifòlies, etc.) i matollars donen forma a un paisatge bàsicament forestal, que s'ha vist a créixer en les últimes dècades pel progressiu abandonament de les activitats agropecuàries i els baixos rendiments de l'explotació del bosc.

Un aspecte a tenir també molt en compte és el paper que el Montseny efectua com a espai de refugi per a força espècies pròpies de contextos ambientals de major latitud, i que troben en el

massís el límit meridional de la seva àrea de distribució a Catalunya. Aquesta funció de refugi s'ha donat igualment per a altres espècies fins fa poc habituals en zones ben properes al Montseny, però que amb el pas del temps i la progressiva alteració del territori s'hi han anat rarificant. Aquestes espècies, doncs, han trobat en el massís un espai on resguardar-se de la pressió humana i de les modificacions del seu hàbitat.

A banda dels aspectes ecològics i mediambientals, el Montseny és una muntanya d'un gran valor històric-cultural. Les activitats ramaderes, agrícoles i forestals han tingut un paper decisiu en la modulació del seu paisatge, aportant-hi igualment un llegat d'elements arquitectònics (masies, cabanes de pastors i carboners, pous de glaç, fonts, etc. ...) i tradicionals (estris, varietats fruïteres, costums, activitats al bosc, etc. ...).

El llistat d'espècies i hàbitats protegits al Parc Natural del Montseny contingut al Pla Especial (Annex Normatiu 2) ens permet copsar a grans trets la riquesa d'espècies de flora i fauna així com dels hàbitats de major interès del parc i que cal preservar dels factors d'amenaça. Aquests llistats es detallen en l'Apartat "10.1 Espècies i hàbitats protegits pel Pla Especial").

Contemplat pel Pla Especial, durant l'any 2010 s'ha treballat en l'elaboració del **Pla de Conservació**, pla específic que ha de definir els objectius específics i els programes d'actuacions destinats a garantir la conservació del patrimoni natural i la biodiversitat. Dins del Pla de conservació, la fase de treball corresponent a l'any 2010 ha consistit en l'elaboració d'una diagnosi de l'estat de conservació dels hàbitats i tàxons de flora i fauna d'interès prioritari. Aquesta diagnosi permetrà identificar els elements que són considerats de conservació prioritària per al Parc Natural del Montseny i les actuacions de gestió a emprendre.

Zonificació del Parc Natural del Montseny

Per a la protecció i gestió dels valors naturals del Parc Natural del Montseny, l'espai compta amb el Pla Especial de protecció del medi natural i del paisatge aprovat l'any 2008. En aquest document s'estableix una nova zonificació de l'àmbit del Pla respecte l'aprovat els anys 1977 i 1978. Aquest instrument zonifica el territori del parc en les següents categories:

- Zona d'interès natural (ZIN): qualificació que atorga la protecció bàsica en l'àmbit del Pla especial.
- Zona de reserva natural (ZRN): dins aquesta categoria es troben les àrees de major interès pels seus valors naturals. Aquestes àrees més valuoses per a la conservació inclouen aquells elements clau del patrimoni natural del Montseny, i només s'hi admet la gestió directament relacionada amb la preservació i millora dels valors que es volen protegir.

- Es defineixen vuit zones de reserva natural, que ocupen una extensió de 2.603,90 hectàrees, un 8,38% de la superfície total de l'espai natural protegit, la qual cosa representa un creixement de 1.565,01 hectàrees en relació amb el Pla especial anterior (i un increment relatiu de més del 150%), com posa de manifest la taula de superfícies que segueix.

Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge del Parc del Montseny: Reserves naturals		Pla especial del Parc Natural del Montseny (pla 1977-1978): Reserves naturals qualificades	
	Hectàrees		Hectàrees
Torrent del Clot	18,73	Torrent del Clot	18,43
Baga de Collformic	106,95	Coll Pregon	108,77
Matagalls-Sant Marçal	1.116,51	Riudeteix - Esqueis de Bovilar	188,32
-		San Marçal - El Puig	37,91
Turó de l'Home-les Agudes	324,54	Les Agudes	47,24
-		Passavets	83,43
Turó de Morou-Santa Helena	295,72	Sot de Gualba	55,58
Turó de Marmolers	9,18	Turó de Marmolers	11,19
Puig Drau	334,52	Puig Drau	369,53
Vallforneres	397,75	Vallforneres	96,52
-		Pla de l'Estany	21,97
Total	2.603,90		1.038,89

Font: Elaboració pròpia a partir del Pla Especial

- Zona d'alt interès natural, ecològic i paisatgístic (ZAINEP): zones establertes al voltant de les zones de reserva natural. Inclou les parts altes del massís, de major interès i fragilitat des del punt de vista del patrimoni natural i del paisatge. Aquesta zona també inclou els principals torrents i rieres del Parc. El criteri d'intervenció és bàsicament l'elaboració d'un "Pla director" per a cadascuna de les àrees, que estableixi els criteris de gestió, i defineixi i coordini les principals propostes d'actuació.
- El Pla Especial delimita quatre grans àrees com a Zona d'alt interès ecològic i paisatgístic, que tenen continuïtat física i constitueixen un nucli central de protecció del Parc:
 - La Calma: des del turó de Tagamanent fins a Collformic, incloent els vessants alts i les capçaleres de les principals conques hidrogràfiques i dels sots i rieres més rellevants des del punt de vista ecològic.
 - El massís del Matagalla, des de Collformic al coll de Sant Marçal, incloent els vessants alts i les capçaleres de les principals conques hidrogràfiques i dels sots i rieres més rellevants ecològicament.
 - El massís del turó de l'Home i les Agudes, des del coll de Sant Marçal al coll de Santa Helena, incloent els vessants alts i les capçaleres de les principals conques hidrogràfiques i dels sots i rieres més rellevants ecològicament.
 - La vall de Santa Fe, des del coll de Sesferreres al turó de Morou i la capçalera de les rieres de Riells i de Gualba.

- Així mateix s'han incorporat a aquesta zona d'altres cursos d'aigua de la xarxa hidrogràfica principal, així com els principals indrets d'interès paisatgístic, geològic o geomorfològic (la discordança del Brull, el turó de Montsoriu, el turó de Grenys, els cingles del Folló, les penyes del castell de Montclús i els afloraments de marbres de Gualba).
- Finalment també s'incorporen en aquesta categoria altres indrets amb presència d'hàbitats d'interès comunitari prioritari o comunitats vegetals especialment valorades dins l'àmbit del Pla, com ara els llistonars de Can Coll, la roureda de Can Torrent, o les pinedes de pi roig dels Trillons.

Arbres monumentals:

Segons el Decret 214/1987, de 9 de juny, de declaració d'arbres monumentals, es consideren arbres monumentals els exemplars que, per les mesures excepcionals dins de la seva espècie o per la seva edat, història o particularitat científica, siguin mereixedors de mesures de protecció (art. 1).

La consulta de l'inventari actualitzat dels arbres monumentals de Catalunya¹ permet identificar els següents exemplars als municipis que integren l'àmbit CETS:

Vallès Oriental:

Municipi	Nom	Nom científic
Cànoves i Samalús	Castanyer de Can Cuc	<i>Castanea sativa</i>
Fogars de Montcús	Grèvol del Pla de Morou	<i>Ilex aquifolium</i>
	Castanyers de la Traïna: I, II, III, IV	<i>Castanea sativa</i>
Montseny	Boix de l'Església	<i>Buxus sempervirens</i>
St. Celoni	Roure de Santa Maria	<i>Quercus humilis</i>

Font: Elaboració pròpia a partir de <http://www.gencat.cat/mediamb/pn/arbres/carbre01.htm>

Osona:

Municipi	Nom	Nom científic
El Brull	Ginebró de Casademont	<i>Juniperus oxycedrus</i>
Espinelves	Alzina de Masjoan	<i>Quercus ilex subsp. ilex</i>
	Til·ler de Masjoan	<i>Tilia platyphyllos</i>
	Auró de Masjoan	<i>Acer campestre</i>
	Teix de Masjoan	<i>Taxus baccata</i>
	Castanyer d'Índia de Masjoan	<i>Aesculus hippocastanum</i>
	Avet de Masjoan	<i>Abies alba</i>
	Sequoia de Masjoan	<i>Sequoiadendron giganteum</i>
	Cedre de Masjoan	<i>Cedrus atlantica</i>
Seva	Pinsap del Sors	<i>Abies pinsapo</i>

¹ Consulteu: <http://www.gencat.cat/mediamb/pn/arbres/carbre01.htm>

Taradell	Cuprés de Can Vives	<i>Cupressus macrocarpa</i>
	Alzina del Pujol	<i>Quercus ilex subsp. ilex</i>
	Plàtan de la Font Gran	<i>Platanus x hispanica</i>
Viladrau	Sequoia Roja del Noguer	<i>Sequoia sempervivens</i>
	Avet Noble del Noguer	<i>Abies procera</i>
	Sequoia del Noguer	<i>Sequoiadendron giganteum</i>
	Avet de Numídia del Noguer	<i>Abies numidica</i>

Font: Elaboració pròpia a partir de <http://www.gencat.cat/mediamb/pn/arbres/carbre01.htm>

La Selva:

Municipi	Nom	Nom científic
Arbúcies	Arbre de la Plaça	<i>Platanus x hispanica</i>
	Càdec del Boixaus	<i>Juniperus oxycedrus</i>
	Magnòlia del Roquer	<i>Magnolia grandiflora</i>
St. Hilari Sacalm	Pi del Solé	<i>Pinus nigra</i>
	Cirerer del Solé	<i>Prunus avium</i>

Font: Elaboració pròpia a partir de <http://www.gencat.cat/mediamb/pn/arbres/carbre01.htm>

Paisatge:

El massís compta amb un conjunt d'unitats força ben diferenciades producte bàsicament de les diferències geològiques i climàtiques en el massís, que han donat lloc a tipologies de vegetació i paisatges característics dels diversos sectors.

Més enllà de l'existència d'un mosaic ric i variat, d'una diversitat i qualitat paisatgístiques excepcionals que mereix una ordenació adequada en el seu conjunt, la síntesi del paisatge posa de manifest l'existència d'unes unitats de paisatge de gran singularitat i atractiu, mereixedores d'un tractament específic.

Es tracta principalment de les tipologies sota dominis bioclimàtics de tendència atlàntica o subalpina, que constitueixen veritables illes de paisatges de tipus centroeuropeu enmig de l'ambient mediterrani dominant a la regió. Aquests paisatges es concentren evidentment a les cotes més altes del massís, que en gran part coincideixen a més amb materials silicis, que acaben de conferir-li aquest caràcter ben diferenciat. Fagedes, rouredes, castanyedes, avetoses, landes i prats subalpins serien els tipus de vegetació dominants en aquests paisatges.

Segons recull el Pla d'Ús Públic, les principals unitats paisatgístiques del massís són les següents:

Unitat paisatgística	Regió biogeogràfica	Estatge bioclimàtic	Situació		Zona altitudinal
Alt Montseny	Borealpina	Subalpí inferior	Cims i carenes superiors (1.600 - 1.700 m snm)		Matollar culminant de ginebró
Montseny mitjà	Eurosiberiana	Atlàntic europeu	Entre 1.000 - 1.200 i 1.600 m snm		Fageda ¹
			Molt discontinu al massís oriental (entre 1.000 i 1.200 m)		Roureda acidòfila de roure de fulla gran
		Submediterrani	Sector NW del massís (500 - 1.200 m snm)		Roureda neutro-basòfila de roure martinenc
Baix Montseny	Mediterrània	Boreomediterrani humit	De 400 - 800 a 1.000- 1.200 m snm (segons indrets)		Alzinar muntanyenc ²
		Boreomediterrani subhumit	Altituds inferiors a 200 - 800 m snm (excepte al vessant NW)	Vessant W	Alzinar amb marfull ³
				Vessant E	Sureda ³
Bosc de ribera	Eurosiberiana	Submediterrani	Propera als principals cursos fluvials i fondalades més humides		Verneda

¹ Amb claps d'avet a les obagues dels cims més alts.

² Substituit per plantacions de castanyers en algunes obagues.

³ Substituïts per pinedes o brolles mediterrànies en alguns indrets.

Font: Panareda 1980; Bolós 1983.

Font: Pla d'Ús Públic, document "B. Diagnosi de l'ús públic a l'espai natural", pàg. 5.

La hidrologia:

La hidrologia i la xarxa hidrogràfica del Montseny configura un dels elements identitaris del Montseny: fonts, rieres, torrents o embassaments són elements configuradors de l'estructura i el paisatge d'aquest territori.

D'altra banda, la presència de l'aigua al Montseny ha conduït, des de temps remots, al seu aprofitament i explotació com a recurs a partir de la construcció de pous de glaç o, actualment, a partir de la seva venda, essent present al territori una important indústria envasadora d'aigua.

En l'àmbit CETS hi distingim tres conques hidrogràfiques: la del Ter, la de la Tordera i la del Besòs, les aigües de les quals es dirigeixen a la Mediterrània. Totes tres reben les aigües de rieres i torrents tributaris que, malgrat el cabal irregular, poden mantenir aigua al llarg de tot l'any.

El règim dels rius del Montseny és torrencial, característic dels rius curts de la franja litoral mediterrània. El cabal és en relació directa amb les precipitacions: irregularitat estacional i anual, llarg estiatge, cabals màxims a la tardor i primavera, sovint amb fortes riudes, i cabal escàs a l'hivern. La irregularitat i l'escassetat del cabal, en especial a l'estiu, planteja problemes seriosos a les poblacions de l'entorn.

Per a millorar l'aprofitament d'aquestes aigües, a partir de la seva acumulació destinada a consum en èpoques d'estiatge ha conduït a la construcció de diversos embassaments petits amb rescloses o murs de terra. En podem destacar el pantà de Vallforners, el pantà de Santa Fe o altres de dimensió molt menor com l'embassament a la riera de Gualba (entre els termes municipals de Gualba i Fogars de Montclús).

El Pla Especial reconeix la xarxa hidrogràfica com una retícula de cabdal importància en l'estructura i la dinàmica del conjunt de l'espai protegit, atès que canalitza una part important dels fluxos materials i biològics i regula el cicle hidrològic. D'altra banda, fora de l'àmbit estricte del Pla, juga un paper essencial en la connectivitat amb els espais naturals veïns, així, la xarxa hidrogràfica genera, en si mateixa i en el seu entorn, sistemes naturals d'un alt valor ecològic en termes de diversitat biològica i per la presència d'espècies singulars de la flora i de la fauna, sovint objecte de protecció especial.

Respecte el seu valor com a recurs, cal esmentar que dins l'àmbit CETS trobem les principals empreses embotelladores d'aigua de l'estat espanyol. Es calcula que de les fonts i manants del Montseny surt gran part de l'aigua potable embotellada que es ven a Espanya.

Així, l'aigua ha estat un dels elements configuradors de les activitats i del paisatge del Montseny. A mode de síntesi, i a partir del document "L'evolució de les grans unitats del paisatge del Montseny: directrius per a la gestió"², podem llistar els següents aprofitaments de l'aigua, i construccions que en deriven, que han tingut i tenen lloc al Montseny:

Funció	Elements constructiu
Regadiu	Rescloses, recs, basses
Molins	Rescloses, recs, basses
Captació d'aigües	Mines, pous, recs i basses
Fonts	Concentració d'aigua, construccions
Abastament d'aigua a poblacions	Mines, pous, rescloses, recs, dipòsits
Aprofitament de la neu	Pous de neu, rompuda boscos propers
Embotellament d'aigua	Mines, pous, construcció
Aprofitament del glaç	Pous de glaç, bassa
Aprofitaments per al bestiar	Abeuradors
Regulació dels cabals	Embassaments, canalitzacions i protecció de lleres
Aprofitaments hidroelèctrics	Embassaments, conducció d'aigua, centrals hidroelèctriques

Font: Elaboració pròpia a partir de l'estudi "L'evolució de les grans unitats del paisatge del Montseny: directrius per a la gestió", pàg. 64

² Autoria: Josep M. Panareda Clopés, 2 d'abril de 2006. Consultable a: <http://www.diba.cat/parcsn/parcs/fitxers/pdf/p03d189.pdf>

3.2.2 Recursos culturals, arquitectònics i monumentals

Patrimoni arquitectònic:

Un dels atractius més interessants del Montseny és el patrimoni edificat, testimoni de la presència humana des de temps remots. Les **construccions megalítiques de la serra de l'Arca**, a Aiguafreda, són les més antigues.

Dolmen de Can Brull al municipi d'Aiguafreda. Aquest es troba situat en els paratges de l'Avençó sobre d'un espadat. Es tracta d'un monument prehistòric que forma una gran cambra rectangular tancada amb grans lloses que testimonien la llarga història de poblament de la contrada.

L'estela del Pla de la Calma, també anomenada Sitja del Llop, es troba situada en el municipi del Montseny. Forma part d'una de les parets d'una cabana de pastor, la barraca de les Lloses, a la Calma. La seva significació i datació són incertes, tot i que alguns autors la situen cap al final del Neolític. En aquest cas, seria el testimoni dels primers ramaders del Montseny i la resta prehistòrica situada a major alçada del massís.

De l'època ibèrica, **la muralla del turó del Montgrós**, al Brull, constitueix un dels elements més importants d'aquest període que es pot trobar a Catalunya. Aquesta construcció tanca l'única entrada a un turó envoltat de cingles, que esdevenia així una esplèndida fortificació. Avui la muralla es troba en fase d'investigació arqueològica i restauració. Els ibers del Montseny eren essencialment ramaders i per raons defensives acostumaven a edificar el seus poblats fortificats sobre turons. Aquestes construccions reben el nom d'oppidum.

La vila romana de Can Terrés: els romans van instal·lar les seves vil·les a les planes que envolten el massís. Eren colònies rurals extenses amb la casa en posició central i els camps de conreu al voltant. Hi van imposar els tradicionals cultius mediterranis: els cereals, el vi i l'oli, que sovint reimportarien a Roma. La instal·lació romana es veu afavorida per les vies de comunicació imperials, entre les quals a la zona destaquen la Via Augusta, amb pas per Semproniana (Granollers) i Seterras (Hostalric) i la Via d'Ausa (Vic) a Barcino. La de Can Terrés, a la Garriga, és la principal vil·la romana de la zona. Data del segle I a.C. i explotava unes 30 hectàrees. L'edificació d'uns 3.000 metres quadrats, incloïa uns luxosos banys o termes.

A l'edat mitjana, la vida s'estructura al voltant del règim feudal, una organització militar i política en què els senyors exerceixen la superioritat jeràrquica sobre els vassalls. La pressió sarraïna, que empeny la població cap a la muntanya, provoca també la construcció de nombrosos castells, amb funcions defensives, alguns situats sobre punts ben enlairats del Montseny, com el de les Agudes, Miravalls o Tagamanent, avui desapareguts. Altres castells importants del massís són els de Montclús, Cànoves, Montmany, Aiguafreda i el Brull. Però per damunt de tots destaca el de **Montsoriu**, tant per la seva importància estratègica a l'edat mitjana com pel

seu estat de conservació actual, que el converteixen en una de les construccions medievals més valuoses del país.

El castell de Montsoriu situat entre els termes d'Arbúcies i Sant Feliu de Buixalleu, on la seva època més gloriosa s'estima entre els segles XIII i XIV. La seva situació, dalt del turó homònim, de 649 metres, permetia el domini d'un ampli sector de la depressió Prelitoral, via de pas de primera importància. L'origen del castell és de les darreries del segle X. Tenia tres recintes; jussà, pati d'armes i sobirà. Josep Aragay (1889-1968), en el seu poema El castell contrasta, amb enyor romàntic, la descripció de Bernat Desclot: "Merlets i finestres, llitera i armari, que feren un dia l'interior joliu, catifes i sedes que feren d'estar-hi, hostel confortable en l'hivern ombriu, són lluny, sense voltes, inhospitalari, és llar sense flama i sense caliu".

Actualment, i després d'un llarg procés de restauració, es preveu que aquest castell s'obri a les visites.

El castell de Montclús situat en el municipi de Sant Esteve de Palautordera, era un dels principals del Montseny, ja que gràcies a la seva posició estratègica, sobre Palautordera, dominava l'entrada a la vall de Tordera. Els seus orígens se situen al voltant del segle XI, encara que ja hi existia una edificació anterior. Avui en resta una torre amb una sala adossada.

El Castell de Montmany situat en el municipi del Figaró, en els cingles de Bertí és conegut com a castell dels Moros i situat en el sector nord de la vall de Montmany, prop del Figaró, les seves restes, els murs sud i est, encara impressionen dalt d'un turó de 668 metres. Dominava la vall del Congost.

El castell de Taradell va tenir el paper de símbol del poder territorial, perquè ocupava un lloc molt estratègic sobre un reduït rocam. Es poden veure les restes dels murs i la planta de la cambra destinada a capella.

Per bé que fora de l'àmbit estricte del massís, Hostalric fa patent un altre fenomen medieval relacionat amb els castells: les **viles emmurallades**. Les muralles suposaven una defensa contra els invasors, però també contra els indesitjables: les portes de la vila es tancaven durant la nit per impedir l'entrada de malfactors, els vilatans que no arribaven a temps a ciutat havien de passar la nit a la serena. El recinte emmurallat, segueix el traçat de l'antic camí Ral i data del segle XIV. Se'n conserven uns 600 metres i va ser construït amb la pedra basàltica extreta del turó del castell. La muralla és alta i acaba amb merlets quadrats. Darrera d'aquesta hi havia el camí de ronda que comunicava les torres. Les torres són cilíndriques i semicilíndriques i se'n conserven deu, incloses la del convent i la dels Frares. El Portal de Barcelona és una de les quatre entrades a la vila emmurallada.

L'edat mitjana és una de les èpoques de major poblament al Montseny. La població fugí de la plana i s'estableix al massís, lluny de l'amenaça sarraïna i sota la protecció dels castells. És en aquest temps que s'originen els primers nuclis habitats, constituïts per uns quants masos edificats al voltant d'alguna església o ermita. Predomina l'estil romànic. Són construccions modestes, harmonitzades amb la muntanya i d'un alt valor patrimonial. Al seu costat trobem obres de més entitat, que corresponen als temps de recolonització de la plana. **El monestir de Sant Salvador de Breda** n'és el representant principal.

Aquesta edat mitjana està molt ben representada amb mostres romàniques de l'arquitectura religiosa amb més d'una dotzena de **petits temples de muntanya**. Es poden destacar les **esglésies parroquials de Montseny i el Brull, o les de la Móra, Sant Marçal, Sant Cristòfol de la Castanya, Sant Martí del Montseny i Aiguafreda de Dalt** entre altres. Hi ha també conjunts com el de Tagamanent, amb construccions dels períodes romànic i gòtic, o el de **Sant Segimon**, important eremitori del segle XVII. Amb tot, la masia és l'element arquitectònic més habitual del Montseny, que en algun cas, com el de l'Agustí, al pla de la Calma, assoleix la condició de gran casa pairal.

Un altre element cultural important en la zona són **els pous de glaç** o de neu que es troben pel Vallès, també n'hi ha un de molt ben conservat en el municipi de Riells i Viabrea. Aquestes construccions guardaven el gel o la neu de les muntanyes, per a poder provenir la ciutat. Les condicions físiques i la situació geogràfica de la comarca, a pocs quilòmetres de Barcelona, va afavorir aquesta activitat econòmica i social. Va ser una nova font d'ingressos per a moltes famílies de l'àmbit rural. A la comarca del Vallès es troben més d'un centenar de pous de glaç. Des de mitjan segle XVI, les congestes i els pous o poues de neu i glaç formaven part del paisatge. Les dues àrees de més concentració, eren el Montseny i l'altiplà del Moianès. A la zona plana eren ja més escadussers, a prop de torrents i rieres de les valls del Tenes, del Congost, del Mogent i de la Tordera. I finalment, la serra del Montnegre-Corredor, entre Sant Celoni i Sant Fost.

També cal destacar la presència de **Modernisme**, visible en diverses cases d'estiueig de la comarca del Vallès Oriental. Dins l'àmbit CETS aquest modernisme el trobem present en les poblacions de La Garriga i el Figaró-Montmany. El modernisme, començà a partir de l'any 1900 i s'estengué estretament lligat a l'estada de la burgesia al primer quart de segle XX, quan la població es va convertir en un dels punts d'estiueig més apreciats pels senyors de Barcelona. Al municipi de La Garriga hi trobem, principalment, l'obra de Manuel Joaquim Raspall i Mayol, on hi va dur a terme una important tasca de planificació urbanística, donant forma a l'exemple residencial que havia d'acollir les torres d'estiueig promogudes per destacats membres de la burgesia barcelonina.

Raspall va construir sis illes de cases d'estiueig a La Garriga (1906-1916), de les quals, l'única que es conserva en la seva totalitat es "L'Illa Raspall", un conjunt de quatre cases d'estiueig: La Bombonera, Casa Barbey, Torre Iris i Casa Barraquer. L'any 1997 el govern de Catalunya va declarar la Illa Raspall "Bé d'interès Nacional".

Com a base per a la gestió del **patrimoni arquitectònic ubicat dins els límits del Parc Natural del Montseny**, i en el marc del Pla Especial, s'ha elaborat l'Inventari del patrimoni construït del parc del Montseny (document 6 del Pla Especial). En aquest, es defineix l'inventari com: *"un cens de totes les construccions existents incloses dins l'àmbit del present Pla Especial. Mostra l'estat actual del patrimoni construït del Montseny. S'han exclòs d'aquest inventari tots aquells elements naturals (arbres, coves, salts d'aigua, etc.), encara que puguin tenir valors naturals o fins i tot culturals –haver estat escenari de fets històrics o ser referent cultural glossat o esmentat en textos literaris—, s'entén que han de ser recollits en altres inventaris i/o catàlegs. Tampoc no s'han inclòs objectes mobles o altres manifestacions del patrimoni cultural així com els elements d'obra civil de vitalitat amb l'excepció dels ponts."*

A l'abril de 2008, darrera actualització de l'inventari, s'han comptat **1.963 construccions** que es descriuen a continuació segons diferents criteris de classificació:

Tipus de construccions	Número
Masies i cases rurals	473
Altres habitatges	231
Explotacions agràries o Edificacions pròpies d'explotacions agràries.	325
Explotació de recursos naturals o Edificacions pròpies d'activitats d'explotació de recursos naturals.	15
Edificacions d'interès patrimonial	42
Dotacions i serveis propis del Parc	22
Equipaments	24
Altres establiments hotelers	7
Càmpings	23
Altres restaurants	9
Edificacions residencials	8
Serveis tècnics i estacions de servei	50
Elements d'interès patrimonial	205
Ruïnes	255
Altres construccions	273
Instal·lacions d'interès per a Defensa	1

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'inventari del Patrimoni construït al parc Natural del Montseny.

Segons el seu estat de conservació, la classificació és la següent:

Estat de conservació	Número
Bo	1014
Procés de restauració	4
Acceptable	346
Deficient	191
En ruïnes	270
Indicis	79
Sense determinar	60

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'inventari del Patrimoni construït al parc Natural del Montseny.

Segons el tipus d'ocupació:

Tipus d'ocupació	Número
Ocupació permanent	679
Freqüent	315
Esporàdica	241
Completament desocupats	176
Sense determinar (s'inclouen les que per la seva naturalesa -ruïnes, jaciments,...- no poden ser ocupades)	591

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'inventari del Patrimoni construït al parc Natural del Montseny.

Segons els seus usos més significatius, aquests són:

Tipus d'ús	Número
Habitatge	525
Turisme rural, casa de pagès.	15
Agropecuària i habitatge associat	45
Ús agrari	208
Sense ús (no s'inclouen les ruïnes).	276

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'inventari del Patrimoni construït al parc Natural del Montseny.

La diagnosi de l'inventari conclou que: *"el substrat bàsic del patrimoni actual del Parc del Montseny mostra una forma d'ocupació del territori dispersa i fonamentada en l'activitat agrària amb la masia com l'edificació principal d'aquesta activitat. La masia s'adapta al terreny i a l'activitat específica que, en funció de l'altimetria i variants climàtiques, es desenvolupa de manera diversa. Les esglésies, cementiris i altres elements de caràcter religiós, es distribueixen per tot el territori al servei d'aquesta població disseminada. Sobre aquesta base general i extensa es superposa una ocupació molt més recent, no gens menyspreable en quant a número, d'edificacions relacionades amb el lleure, en la seva gran majoria habitatges de segona residència, sense oblidar un gran nombre d'elements d'interès patrimonial relacionats amb el lleure com és el cas de les fonts. Els darrers trenta anys de gestió del Parc han aportat al patrimoni una sèrie de dotacions i serveis, en alguns casos recuperació d'edificis existents, suport d'aquesta gestió i adreçats principalment al gaudi públic d'aquest espai natural".*

Les dades anteriorment analitzades permeten afirmar que es tracta d'un patrimoni viu, en bastant bon estat i amb un ús i ocupació força alts. S'aprecia, però, una relació directa entre el

nivell d'ocupació i el bon estat de les edificacions sigui quin sigui el seu ús. El percentatge de les edificacions en mal estat o que requereixen certs nivells d'intervenció tampoc no és petit. Tenint en compte que la tendència en els darrers anys ha estat la disminució de la població i l'abandonament de les edificacions, cal considerar fins a quin punt té interès conservar i mantenir aquest patrimoni i quines són les eines més adients per canviar la tendència i afavorir la seva recuperació. L'ocupació permanent, que garanteix la conservació dels edificis, és només del 35% de tot el conjunt encara que en el cas de les masies augmenta fins al 40%.

A la vista de tot això la conclusió final seria el reconeixement d'un patrimoni a mig camí entre la conservació i la degradació, decantat cap el bon estat, però amb una tendència a la baixa i més tenint en compte el nivell d'ocupació i d'utilització. La constatació d'un ús predominant i extensiu de l'habitatge i una disminució clara de l'activitat agrària. Finalment remarcar l'existència d'una gran quantitat de ruïnes irrecuperables i de força edificacions recuperables, de les quals caldria comprovar si l'accessibilitat i la possibilitat de fer-hi arribar els serveis ho permetrien en termes sostenibles".

Cal destacar també l'interès de la pròpia seu del Parc Natural del Montseny, ubicada a la Masia Mariona. Es tracta d'una masia edificada entre 1926 i 1931 per iniciativa de Rafael Patxot i sota la direcció de l'arquitecte Josep Danés i Torras. L'any 2005 es va fer efectiva la donació d'aquesta casa per part del seu propietari, Rafel Carreras i Patxot, a la Diputació de Barcelona. Es tractava d'una donació condicionada a l'execució del projecte museogràfic i de trasllat de la seu del parc.

L'Univers Patxot, és l'equipament cultural que ocupa la totalitat de la planta baixa i que ofereix una visió general de l'obra científica i de mecenatge de Rafal Patxot: l'estudi de la masia catalana, la relació amb l'excursionisme, la meteorologia, l'astronomia i el cançoner popular. A la planta segona hi ha una sala polivalent i una biblioteca.

En l'àmbit CETS hi troben també altres exemples de patrimoni monumental com el d'Hostalric, recursos culturals inclosos en diferents iniciatives de promoció del municipi.

Per la seva situació, Hostalric ha estat un punt privilegiat per a trobar testimonis d'una ocupació humana gairebé continuada des de l'època ibèrica fins al moment actual. El patrimoni monumental de la vila d'Hostalric representa de manera visible la seva cultura i la seva història, i és, per tant, el principal símbol d'identitat del municipi. El llegat monumental que encara avui dia es conserva a la vila, és lloc de repòs i admiració per part dels visitants.

La Torre d'Ararà està situada enmig de la baixada del mateix nom (antic camí Ral). Té una alçada de 22 metres i està coronada per un joc de matabans molt bells i originals. S'hi pot

arribar pel camí de ronda de la muralla i mitjançant una escala interior es pot accedir al seu excel·lent mirador.

La torre dels Frares és una de les construccions medievals més importants d'Hostalric. Mesura uns 33 metres d'alçada i cronològicament se la data al segle XIII. L'origen del nom de la torre es deu al fet que al seu davant, a l'actual casa consistorial, hi havia el convent de frares mínims de l'ordre de sant Francesc de Paula. A l'interior de la torre es pot veure una exposició d'Hostalric Medieval, el vescomtat de Cabrera i la Guerra del Francès.

L'ajuntament de la Vila: El Convent de Pares Mínims de Sant Francesc de Paula va ser fundat l'any 1610. L'edifici, de tres plantes, s'articula al voltant del claustre. En fundar-se, li va ser concedida una capella, dedicada a la Mare de Déu de la Pietat, i actualment és el teatre municipal. El convent com a tal va estar en funcionament fins l'exclaustració de 1835. Al 1924 va ser habilitat com a Casa Consistorial.

La cova del Relliguer està excavada directament a la gressa. Després de 26 metres de recorregut s'accedeix a una petita sala situada a 6 metres de profunditat. Hi ha la hipòtesi que fos el lloc de reunió de les famílies jueves que residien a la vila durant el segle XIV.

Església Parroquial, es tracta de l'edifici religiós més destacat de la vila. Està situada a la part alta del nucli antic. La notícia més antiga sobre l'existència de l'església data del 1280 i ja estava sota l'advocació de Santa Maria. L'edifici actual, que guarda l'estructura dels temples gòtics catalans, es va construir pels voltants del segle XV. La imatge de l'església és la Mare de Déu dels Socors.

La Fortalesa, el castell d'Hostalric està construït sobre un turó de pedra basàltica. Es té constància que al 1145 ja hi existia una fortificació, però el castell que ha arribat fins als nostres dies va ser construït al segle XVIII i un dels principals motius de la seva construcció fou per a mantenir el control sobre una gran via de comunicació com el camí Ral. El disseny original de la fortificació moderna d'Hostalric va ser obra de Francisco de Santa Cruz, enginyer militar al servei de l'arxiduc Carles, i les primeres obres de fortificació permanents van tenir lloc durant el 1712 i 1713 a conseqüència de la Guerra de Successió, tot i que les principals obres per deixar en condicions d'ús la fortificació van ser entre 1794 i 1795, en el transcurs de la Guerra Gran.

Festes, tradicions i altres activitats culturals:

Les festes que tenen lloc als diferents municipis es sintetitzen en la següent taula, on s'indica en negreta aquelles festes que gaudeixen d'algun tipus de reconeixement pel seu especial interès:

Municipi	Festa	Data
Aiguafreda	Aplec de la Primavera: el dia de l'Ascensió.	Finals de maig.
	Aplec a l'ermita de Sant Salvador.	Primer diumenge d'agost.
	Festa Major.	15 d'agost
	Festa Major d'hivern.	8 de desembre.
Municipi	Festa	Data
Aiguafreda	Caminada popular.	Maig.
	Trobada de puntaires.	Maig.
	Aplec d'Aiguafreda de Dalt.	Finals de maig.
	Castanyada Popular.	Finals d'octubre.
	Concert de Nadal.	25 de desembre.
Arbúcies	Festa del Roser de Joanet.	Segon diumenge de maig.
	Fira de la Flor i la Primavera.	Últim diumenge d'abril.
	Marxa de la Primavera.	Segon diumenge de maig.
	Concurs de catifes de flors naturals.	Diumenge abans de Corpus.
	Fira Mostra de Tradicions Catalanes.	Diumenge abans de Corpus.
	Festes de les Enramades. Festa tradicional declarada d'interès nacional.	Des de Corpus fins al dimecres següent.
	Festa Major.	últim diumenge de juliol.
	Aplec de la Capella.	quart diumenge de setembre.
	Festa de la Tardor i Festa del Flabiol.	Penúltim diumenge d'octubre.
Balenyà-Hostalets	Festa Major d'hivern de Sant Fruitós.	21 de gener.
	Festa de la Natura i el Medi Ambient.	Març.
	Fira de l'herbolari i productes artesanals.	Març.
	Dilluns de Pasqua Florida. Tradicional Aplec dels Ous.	Abril.
	Festa del Barri Nord.	Juny.
	Festa del Barri Mig.	Juny.
	Festa de la urbanització Sud.	Juny.
	Festa de l'Esport Escolar.	Juliol.
	Festa Major d'estiu de Sant Bartomeu.	24 d'agost.
	Festa de l'Aplec de Balenyà.	Setembre.
	Nit de Bruixes.	10 de setembre.
	Festes d'Hivern.	Desembre/gener.
Breda	Festa de l'Ajust. Fira d'Entitats	Tercer diumenge després de Pasqua.
	Aplec de la Sardana.	Segon diumenge d'abril.
	Aplec de Santa Anna.	26 de juliol.
	Festa Major.	Primer diumenge de setembre.
Campins	Aplec de Sant Guillem.	Segon diumenge de maig.
	Festa Major.	Últim cap de setmana d'agost.
Cànoves i Samalús	Festa Major d'hivern.	20 de gener.
	La Carbonera	Cada 2 anys entre febrer i març.
	Fira de Sant Ponç.	Primera quinzena de maig.

	Festa Major de Cànoves.	Primer dissabte i diumenge de juny.
	Festa Major d'estiu de Samalús.	Darrer cap de setmana d'agost.
	Aplec de Sant Salvador de Terrades.	Primer diumenge d'agost.
Municipi	Festa	Data
Cànoves i Samalús	Festa de Sant Andreu a Samalús.	30 de novembre.
Centelles	Festa del Pi. Catalogada com a festa Patrimonial d'interès nacional.	30 de desembre.
	Festa Cau de Bruixes.	Febrer.
	Fira de la tòfona.	Desembre.
El Brull	Aplec de Sant Jaume.	Dilluns de Pasqua.
	Festa Major de la Castanya.	Primer diumenge de juliol.
	Aplec de Matagalls.	Segon diumenge de juliol.
	Festa Major de Sant Jaume.	El dissabte més proper al 25 de juliol.
	Festa Major del Brull.	Tercer diumenge d'agost.
	Travessa Matagalls-Montserrat.	Tercera setmana de setembre.
	Cap de setmana Ibèric.	Primer cap de setmana d'octubre.
		Cap de setmana anterior al de l'11 de novembre.
	Festa de Sant Martí.	
Espinelves	Fira d'Espinelves.	Desembre.
Figaró Montmany	Aplec de Puiggraciós.	25 de març.
	Festa del Pi.	Diumenge següent de Pasqua.
	Festa dels Sants Patrons.	Dilluns següent al dilluns de Pasqua.
	Aplec de Sant Cristòfol.	10 de juliol.
	Festa Major de Sant Llop.	1 de setembre.
Fogars de Montclús	Festa del Roser a Mosqueroles.	Primer cap de setmana de maig.
	Festa Major de la Costa.	Segon cap de setmana d'agost.
	Aplec de Fogars.	Quart diumenge de setembre.
	Festa de Sant Roc.	Tercer diumenge de setembre.
	Festa Major de Sant Martí de Moqueroles.	Segon diumenge de novembre.
Gualba	Festa Major d'hivern.	22 de gener.
	La Nit dels Ous.	El dissabte de Setmana Santa.
	Festa Major de Gualba de Baix.	Últim cap de setmana de juliol.
	Festa Major d'estiu.	15 d'agost.
	Matança del porc.	1 de novembre.
Hostalric		Durant el dissabte i diumenge de Setmana Santa.
	Festa medieval.	
	Festa major.	Primer cap de setmana de juliol.
	Fira Gastroart d'Hostalric.	Darrer cap de setmana de setembre.

	Fira de Sant Miquel.	Darrer cap de setmana de setembre.
	Festa gegantera.	Cap de setmana més proper a l'1 de maig.
La Garriga	Aplec de la Mare de Déu de Puiggraciós.	Quart diumenge d'abril.
Municipi	Festa	Data
La Garriga	Festa del Corpus.	Diumenge després del dijous de Corpus.
	Fira Botiga i Concurs de Millor Golafre de Cireres.	Juny.
	Festa Major.	Primera setmana d'agost.
	Fira SupermercART.	Desembre.
Montseny	Vot de poble a Sant Marçal.	Dilluns de la segona setmana de Pasqua.
	Fira d'Herbes remeieres i Culinàries.	Juny.
	Aplec de Sant Bernat.	Segon diumenge de juny.
	Festa Major de Sant Marçal.	30 de juny.
	Aplec de Matagalls.	Segon diumenge de juliol.
	Festa Major d'estiu de Sant Martí.	Primer diumenge d'agost.
	Festa Major de Sant Julià de Montseny.	Quart diumenge d'agost.
	Fira d'aliments artesanals.	Octubre.
	Festa Major d'hivern de Sant Martí.	Onze de novembre.
Riells i Viabrea	Festa Major.	Primer diumenge d'agost i els dos dies anteriors.
	Aplec de Sant Llop.	Primer diumenge de setembre.
	Festa Major d'hivern.	11 de novembre.
Sant Celoni	Ball de gitanes.	Diumenge de carnaval.
	Festa Major.	Segon cap de setmana de setembre.
	Festa Major de Sant Martí.	Segon diumenge de novembre.
Sant Esteve de Palautordera	Ball de gitanes.	Diumenge de carnaval i 26 de desembre.
	Festa de Sant Antoni Abat.	Gener.
	Festa Major.	Primer cap de setmana d'agost.
	Festa Major de Santa Margarida.	Primer diumenge de setembre.
	Festa de Tardor.	1 de novembre.
Sant Feliu de Buixalleu	Festa del Roser a Gaserans.	15 dies després de Pasqua.
	Trobada a Santa Bàrbara.	1 de maig.
	Festa d'Homenatge a la Vellesa.	primer diumenge de juny.
	Festa Major de Grions.	26 de juliol.
	Festa Major de Sant Feliu de Buixalleu.	Primer diumenge d'agost.
	Festa Major de Gaserans.	10 d'agost.
	Festa Major de Sant Segimon.	Primer diumenge de setembre.
	Trobada al Gorg.	11 de setembre.

	Matança del porc.	Primer diumenge de novembre.
	Festa d'hivern.	desembre.
Sant Hilari Sacalm	Carter Reial.	1 de gener.
	Cavalcada de reis.	6 de gener.
Municipi	Festa	Data
Sant Hilari Sacalm	Dia de Sant Hilari.	13 de gener.
	Carnestoltes infantil.	21 de febrer.
	Via Crucis vivent. Declarada Festa Tradicional d'Interès nacional	10 d'abril.
	Rally Guillerries.	5 i 6 de juny.
	Sant Joan. Festa Major Petita. Homenatge a la vellesa.	24 de juny.
	Sant Cristòfol.	10 de juliol.
	Festa de l'Estiuejant.	3, 4 i 5 d'agost.
	Aplec de la Sardana.	23 d'agost.
	Festa Major.	27, 28, 29 i 30 d'agost.
	Diada Nacional de Catalunya.	11 de setembre.
	Torna en Serrallonga!	18, 19 i 20 de setembre.
	Fira del bolet.	10, 11 i 12 d'octubre.
	Fira Fusta i Tallada de Troncs.	1 i 8 de novembre.
Sant Pere de Vilamajor	Aplec del Corral.	Dilluns de Pasqua.
	Aplec de Sant Elies.	25 d'abril.
	Festa Major.	29 de juny.
	Festa medieval: Vilamajore	mitjans de juliol.
	Aplec de Santa Susanna.	11 d'agost.
	Fira de Santa Llúcia.	Segon diumenge de desembre.
Santa Maria de Palautordera	Festa Major d'hivern.	Darrer cap de setmana de gener.
	Festa Major i Aplec del Remei.	Segon diumenge d'octubre.
Seva	Festa de Sant Miquel de Balenyà.	25 de juliol.
	Festa Major.	15 d'agost.
	Festa Major del Muntanyà.	Tercer diumenge d'agost.
	Concert d'any nou. Sant Miquel de Balenyà-Seva.	1 de gener.
	Cavalcada de reis al nucli antic de Seva i a Sant Miquel de Balenyà-Seva.	5 de gener.
	Festa de Sant Antoni Abat.	Febrer.
	Carnestoltes	carnaval
	Trobada de pagesos.	Maig.
	Festa de la vellesa.	Primer diumenge de juny.
	Festa de l'ermita de Sant Antoni.	13 de juny.
	Trobada de Puntaires.	
	Fogueres de Sant Joan.	23 de juny.
	Festa popular de l'11 de setembre.	10 i 11 de setembre.
	Festa del bolet.	Mitjans d'octubre.
	Concert de Sant Esteve al nucli antic.	26 de desembre.
Tagamanent	Aplec de Primavera al turó de Tagamanent.	Primera setmana de juny.
	Festa Major.	Segon cap de setmana de setembre.

Taradell	Festa de Sant Antoni Abat. Festa tradicional d'interès Nacional.	Gener.
	Sant Sebastià. Festa Major d'Hivern.	20 de gener.
	Carnestoltes.	Febrer.
	Caminada nocturna. Nit de Lluna Plena.	Maig.
Municipi	Festa	Data
Taradell	Trobada de Puntaires.	Maig.
	Festa de l'Esbart.	Maig.
	Festa dels Avis.	Juny.
	Festa dels Ocellaires.	Juny.
	Aplec de Sardanes.	Juny.
	Concurs de grills, cargols i salts de granota.	Juny.
	Fira dels caçadors.	Últim cap de setmana de juliol.
	Festa Major d'Estiu. Festa del Toca-Sons. Mercat Medieval. Premi Nacional de la cultura popular a la millor creació artística popular de l'any 1994	25 d'agost.
	Trobada de gegants.	Setembre.
	Caminada Taradell-Rupit.	Tercer diumenge de novembre.
	Fira de Santa Llúcia.	Desembre.
Tona	Festa de Sant Antoni Abat.	Gener.
	Carnestoltes.	Febrer.
	Fira Fil a l'Agulla.	Abril/ Maig.
	Aplec de la Rosa a Lurdes i al Castell.	Diumenge i dilluns de segona Pasqua, juny.
	Festa Major d'Estiu.	Primer diumenge d'agost.
	Festa Major d'Hivern.	30 de novembre.
	Fira de la pesseta.	El diumenge més proper al 30 de novembre.
	Per les festes de Nadal. Pessebre Vivent.	Desembre.
Viladrau	Caps de setmana. Hivern de cinema a Viladrau.	Febrer i març.
	Al voltant del Dia Mundial Forestal. El Montseny. Fòrum d'Opinió. Col·loquis de l'arbre i el bosc.	Març.
	Divendres Sant. Els Esclops d'en Pau.	Abril.
	Aplec de Sant Segimon.	1 de maig.
	Aplec de l'ermita de l'Erola.	Últim diumenge de maig.
	Aplec de Matagalls.	Segon diumenge de juliol.
	Culturaigua. Festa Cultural de l'aigua a Viladrau.	Tercer cap de setmana de juliol.
	Estiu Bandoler	Agost (caps de setmana i festius).
	Festa Major d'Estiu.	Del 8 a l'11 de setembre.
	Ball del Ciri i Contradansa.	8 de setembre.
	Ball Cerdà.	11 de setembre.
	Festa dels esclops d'en Pau.	
	Fira de la Castanya. Últim cap de setmana d'octubre.	Últim cap de setmana d'octubre.
	El ball de les bruixes. Vigília de l'1 de novembre.	Vigília de l'1 de novembre.
	Festa Major d'Hivern. Festa dels avis	Sant Martí.
	Entronització del pessebre a Sant Segimon.	Últim diumenge abans

		de Nadal.
	Pessebre singular a Viladrau	De Nadal a la Candelera.
	Botifarrada popular al bell mig de la Plaça.	Nit de Nadal.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades extretes de les pàgines web o documentació facilitada per part de Consorcis o Associacions dins l'àmbit de la CETS.

Llegendes:

Bruixes i dones d'aigua, les dones maleïdes: La bruixa és possiblement el personatge més popular de la rondallística universal. Així doncs, no és estrany que el Montseny presenti també una rica tradició popular relacionada amb les bruixes, cosa que també queda reflectida en l'abundància de topònims que hi fan referència: el pla de les Bruixes, can Bruix o la torre de les Bruixes. Aquesta visió folklòrica té tanmateix, un rerefons històric força més dramàtic, representat per episodis de persecució contra dones acusades de bruixeria, com per exemple els que van tenir lloc a Vic entre 1617 i 1627 i que van condemnar a la forca catorze dones de Viladrau, quatre de Seva i quatre del Brull.

El Gorg Negre: El paisatge feréstec i ombrívol del gorg Negre de Gualba ha contribuït potser a amarar-lo de llegendes infernals. Bruixes i bruixots hi anaven a dansar i després quan pujaven a celebrar el sàbat al pla de les Bruixes, era el diable en persona qui prenia banys a les aigües negres de l'engorjat

La Merla d'aigua: Algunes creences populars ens parlen d'uns ocells negres de pit blanc que volen sobre els gorgs i que les nits càlides d'estiu es transformen en bellíssimes dones d'aigua, que es banyen a la claror de la lluna i es pentinen les llargues cabelleres rosses amb pintes d'or. Però tot i que, efectivament, les merles d'aigua, fosques i de pit blanc, sovintegen els rierols de muntanya, ningú no pot donar fe d'haver observat la transformació. La merla d'aigua té, no obstant això, alguns costums curiosos associats a l'aigua: camina per damunt de les lleres i no és estrany que amagui el niu darrere la cortina d'una cascada.

Els Follets: El dels follets és un tema recurrent en la literatura oral universal, i també apareix al Montseny, juntament amb les llegendes de bruixes, de bandolers, satíriques, religioses o històriques. Els follets, la denominació dels quals varia segons la geografia -esquixó, esperit, minairó, foc follet, ventada, nan, gnom- mostren, però, trets similars. Lligats tradicionalment al bolet reig bord, alguns antropòlegs els associen als símptomes al·lucinògens generats per la ingesta del fong. Els follets treballen si se'ls sap menar. Si no, es desfermen i cometen tota mena de trapelleres. Als cellers de les masies montsenyenques, per exemple, obien les botes i acabaven amb les reserves de vi.

Els Mites i les llegendes: El riu és un element del paisatge, sovint el més "salvatge" del nostre entorn quotidià. En algunes llegendes i creences, el riu i els seus habitants imaginaris seran símbols de riquesa i fecunditat, en d'altres, però, seran l'origen de totes les desgràcies i els seus habitants els personatges més temuts. Si parlem dels mites positius associats a la

Tordera hem de parlar forçosament del mite de la dona d'aigua, una de les llegendes més conegudes i difoses del Montseny.

Cal destacar també l'existència de les següents llegendes: la dona d'aigua de Gualba, llegendes de Sant Miquel de les Formigues així com llegendes diverses sobre bandolers.

Recursos turístics intangibles:

El patrimoni intangible és difícilment mesurable ja que arriba a identificar-se en un sentit ampli amb la cultura popular i tradicional, les expressions més quotidianes i singulars dels pobles (ANDRÉ, 2004). És una perspectiva coherent amb les preocupacions creixents dels col·lectius de professionals turístics i per tots aquells que romanen inquiets per l'impacte del turisme de masses en el paisatge natural i cultural del planeta, i que pren consciència que bona part dels béns intangibles són recursos no renovables i fràgils, enfront una comercialització abusiva. D'aquí l'èxit d'un concepte com el de sostenibilitat aplicat al turisme.

És per això que des del Departament d'Innovació, Universitats i Empresa de la Generalitat de Catalunya es va elaborar un atlas dels recursos intangibles presents a Catalunya. D'entre aquest atlas en l'àmbit de la CETS cal mencionar l'apartat del patrimoni cultural esdevingut per bruixes i bandolers.

Per una banda els recursos esdevinguts de les bruixes lligades al fet històric de la cacera de bruixes als segles XV i XVI amb localització a Viladrau i Guillerries dins l'àmbit CETS i per altra banda els indrets amb patrimoni bandoler: coves, cingles, toponímia, llegendes i fins tot alguna que altra casa de bandoler famós, a les Guillerries, dins l'àmbit de la CETS.

Els recursos turístics intangibles dins l'àmbit de la CETS inclosos en la denominació de "Bruixes i bandolers" en l'atlas dels recursos intangibles del Departament d'Innovació, Universitats i Empresa es recullen en la següent taula:

Recurs	Municipi	Marca turística	Gestió	Promoció	Observacions
BRÚIXES					
Ball de Bruixes – Fira de la castanya	Viladrau (Osona)	Catalunya Central		Ajuntament de Viladrau Consell Comarcal d'Osona	Se celebra per Tots Sants. Durant la cacera de bruixes (1616-22) van ser penjades a la forca 14 dones
Bassa de la Llobera	Seva (Osona)	Catalunya Central			Lloc de celebració d'aquel·larres.
Castell del Brull	El Brull (Osona)	Catalunya Central			Es diu que era un lloc molt freqüentat per les bruixes, ja que hi feien les seves reunions. Tal i com està escrit en un serrat prop del castell, a l'agost de

Recurs	Municipi	Marca turística	Gestió	Promoció	Observacions
					1616 es van reunir diverses bruixes que ballaven i adoraven el Dimoni, mentre ell estava tocant el flaviol i el tamborí. L'any 1619 va ser penjada una bruixa entre el terme del castell del Brull i Centelles que va provocar alguns problemes entre el bisbe de Vic i la Comtessa de Centelles. El renom que se li va donar a la bruixa va ser el de "la Bellesa de les Aigües".
Castell de Montsoriu	Arbúcies (La Selva)	Costa Brava			Es conserva la "Seia de la Bruixa". Segons la llegenda ho va fer una bruixa que va seure en una pedra en el seu pas cap el Gorg Negre de Gualba i va deixar les marques de les quatre transformacions d'una bruixa: una dona, un gos., un bou i un cavall.
Comunidor de Sant Martí del Congost	Aiguafreda (Vallès Oriental)	Catalunya Central			
Fageda de la Cortada	Montseny (Vallès Oriental)	Catalunya Central	Parc Natural del Montseny	Xarxa de Parcs Naturals	Lloc de celebració d'aquellarres, segons la tradició popular. Llegendes del Montseny.
Festa "Cau de les bruixes"	Centelles (Osona)	Catalunya Central	Ajuntament de Centelles		Festa que commemora la cacera de bruixes. Es fa per Carnestoltes
Festa "L'Embruix"	Sant Hilari Sacalm (La Selva)	Costa Brava	Ajuntament de Sant Hilari Sacalm		Guilleries. S'organitza per Sant Joan
Font d'Or	Sant Hilari Sacalm (La Selva)	Costa Brava			
Gorg Negre i Camí de les Bruixes	Gualba (Vallès Oriental)	Catalunya Central	Parc Natural del Montseny	Associació d'Empresaris Turístics del Montseny parc Natural del Montseny	La llegenda del Gorg Negre diu que era un lloc de reunió abans d'anar al Pla de les Bruixes. El diable també es banyava en aquestes aigües fosques. Apel·les Mestres (1933) ens explica que es va dur a terme una processó al Gorg Negre per tal de beneir-lo i que es va fer plantar una creu al cim de la muntanya. Segons Pladevall (1989) la primera creu de Matagalls, documentada en

Recurs	Municipi	Marca turística	Gestió	Promoció	Observacions
					1614, podia haver servit per allunyar les bruixes.
Pla de les Bruixes	Gualba (Vallès Oriental)	Catalunya Central	Parc Natural del Montseny	Parc natural del Montseny *Rutes literàries. Itinerari Mites i Llegendes. La màgia d'Arbúcies, Gualba i Santa Fe del Montseny *Xarxa de Parcs Naturals	Lloc de reunió de les bruixes del Montseny
Sala Gorg Negre	Gualba (Vallès Oriental)	Catalunya Central	Ajuntament de Gualba	Ajuntament de Gualba	En aquesta sala s'organitzen sessions de conta contes i llegendes sobre les bruixes del Montseny
BANDOLERS					
GR 178 Ruta d'en Serrallonga	Anglès, Osor, Sant Hilar Sacalm, Santa Coloma de Farners, Sau.	Catalunya Central Costa Brava			
Festa d'en Tocasons i mercat del S.XVII	Taradell (Osona)	Catalunya Central	Agrupació Festa d'en Tocasons	Consorci Portes del Montseny	Darrer cap de setmana d'agost
Festa "Torna en Serrallonga"	Sant Hilari Sacalm (La Selva)	Costa Brava			Des de 2002. Darrer cap de setmana de setembre. Aquests dies s'organitza la ruta guiada "El tresor d'en Serrallonga" per conèixer les aventures d'aquest bandoler. Cal destacar també l'activitat "La Cuina del Bandoler"
Mas Serrallonga de Querós	Sant Hilari Sacalm (La Selva)	Costa Brava			
Ruta del bandoler. En Serrallonga i La Sala	Viladrau (Osona)	Catalunya Central	Centre Cultural Europeu de la Natura de Viladrau	Consorci Portes del Montseny *Parc Natural del Montseny	Rutes guiades.
Projecte "Taradell, terra de bandolers"	Taradell (Osona)	Catalunya Central			Centrat en el bandoler "Tocasons". Festa anual. Presa i judici popular del bandoler.

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació del Pla d'Implementació de Recursos Intangibles de Catalunya, consultat a http://www.gencat.cat/diue/ambits/turisme/pla_intangibles/index.html

Gastronomia i artesanía:

L'àmbit CETS Montseny compta amb una oferta gastronòmica i d'artesanía alimentària que actua com a recurs o element que motiva la visita a l'espai.

A l'àmbit del Montseny hi trobem productes de producció artesana com ara formatges, mel, aiguardents, embotits i begudes com ara vi o cervesa. Cal també destacar la presència de productes del bosc com ara plantes aromàtiques, bolets, tòfones o castanyes entorn les quals s'ha creat, i s'està creant, una activitat econòmica de transformació i elaboració d'aquests productes.

Per tal de vetllar pel reconeixement de la qualitat d'aquests productes així com per promoure'n la seva venda, es duen a terme diferents activitats, com per exemples fires i mostres gastronòmiques. Les Jornades Gastronòmiques celebrades al llarg de l'any dins l'àmbit CETS són les següents:

Comarca	Municipi	Jornada	Mes
La Selva	Arbúcies	Jornada Gastronòmica Quaresma	Març- Abril
La Selva	Diversos	Jornada Gastronòmica de l'Horta i el Cargol	Abril
La Selva	Diversos	Jornades Gastronòmiques del Salsafí	Novembre-Desembre
La Selva	Hostalric	Gastroart	Setembre
Vallès Oriental	Sant Celoni	Jornada Gastronòmica	Juny
Vallès Oriental	Sant Esteve de Palautordera	Jornada Gastronòmica	Juliol
Vallès Oriental	Sant Celoni	Agromercat a Sant Celoni "Productes de la terra" (DIBA - promoció econòmica)	1 cop l'any

Font: Elaboració pròpia a partir de Guia Gastronòmica de les Comarques Gironines del Patronat de Turisme Costa Brava Girona i la pàgina web de turisme Vallès.

Dins l'àmbit que avarca la CETS del Montseny s'hi troba un ampli ventall de restaurants repartits pels diferents municipis. Alguns d'aquests ofereixen de forma prioritària productes propis de la zona (n'és exemple el salsafí a la comarca de La Selva).

El territori compta també amb oficis tradicionals que han donat lloc a una àmplia oferta de productes d'artesanía; en podem destacar la ceràmica de Breda o productes de fusta de castanyer promoguts, en especial però no de manera exclusiva, a Sant Hilari.

Cal tenir present que el col·lectiu dedicat a l'artesanía participa també de manera activa tant en l'organització de fires i mostres en l'àmbit CETS com en les associacions de promoció turística de la zona o associacions dels propis gremis d'artesanía (per exemple, l'Associació de productors artesans de la comarca del Vallès Oriental que aplega 14 productors de tot tipus de productes d'alimentació).

3.2.3 Estudis sobre patrimoni etnològic del Montseny

L'any 1995, el Museu de la Gubella va dur a terme un inventari del patrimoni etnològic del Montseny, per encàrrec del Centre de la Cultura Popular i Tradicional Catalana.

Amb el suport de la Fundación Biodiversidad, Unescocat duu a terme el projecte "Metodologia per a l'inventari del patrimoni cultural immaterial de les reserves de la biosfera: l'experiència del Montseny" que té com a objectiu elaborar un estudi de les tradicions, els costums, els coneixements, les tècniques, les festes, etc. que constitueixen el patrimoni cultural immaterial del Montseny, la única reserva de la biosfera catalana.

Aquest projecte vol contribuir a salvaguardar el patrimoni cultural immaterial d'aquest indret, promoure-hi un desenvolupament econòmic sostenible i enfortir-hi la cohesió social i l'arrelament al territori. A data de tancament d'aquest document, la metodologia no es troba realitzada.

3.2.4 Recursos transversals

Xarxa de senders:

L'àmbit de la CETS compta amb una extensa xarxa de senders, promoguda des de diferents administracions i entitats, en la que conviuen diferents tipologies de senders i per a la gestió dels quals actualment no es compta amb cap espai formal de coordinació.

Pel que fa als senders promoguts o inventariats pel Parc Natural del Montseny, cal esmentar que s'està elaborant, per part del Parc, el Pla d'Itineraris.

Els objectius del Pla d'Itineraris són:

- Racionalitzar l'oferta d'itineraris del Parc Natural del Montseny tot marcant unes normes per als nous itineraris i també incorporant-hi els ja existents.
- Fomentar la difusió dels valors naturals i històrics per als visitants.
- Trobar les eines necessàries per a ordenar les activitats que les entitats, públiques i privades, realitzen en aquest espai protegit.

Els senders suposen un recurs important per a l'aproximació i descoberta del territori. És per això que des del Parc s'ha promogut la creació i arranament de itineraris per tal de donar a conèixer els valors del parc, regular els fluxos dels visitants i alhora garantir un equilibri amb la conservació del patrimoni natural. Aquests itineraris s'han dissenyat per a llocs emblemàtics del parc i també on la demanda dels visitants així ho aconsella.

També durant aquests anys hi ha hagut diferents iniciatives per part d'ajuntaments i entitats privades que han realitzat els seus propis itineraris, sovint en coordinació amb el parc, però també a vegades sense relació amb l'equip gestor del parc. Això ha suposat, en alguns casos, propostes d'itineraris en llocs poc adequats, i gairebé sempre ha generat una proliferació de diferents sistemes de senyalització, fet que crea al visitant una sensació de desorientació i de descoordinació.

El Pla d'Itineraris ha de definir, d'acord amb el que estableix el Pla Especial, en quins indrets del Parc hi ha d'haver oferta d'itineraris i quines característiques han de tenir, per tal d'aconseguir una oferta equilibrada i diversa i per tal de donar resposta als diferents tipus de demandes dels visitants (diferents longituds i nivells de dificultat, inici des de nuclis de població o en indrets d'especial interès, etc.). També en defineix la senyalètica, per tal d'homogeneïtzar la senyalització dels itineraris del parc.

El Pla Especial estableix la Xarxa de senders senyalitzats. Aquesta xarxa està constituïda pels senders de Gran Recorregut (GR) i Petit Recorregut (PR), definits pels organismes competents, i els itineraris excursionistes o de passejada senyalitzats per l'òrgan gestor del Parc. Té com a objectiu oferir un conjunt bàsic d'itineraris excursionistes per ser recorreguts a peu, senyalitzats i en bones condicions de manteniment. Entesa com un recurs per a l'ús públic, aquesta xarxa ha de permetre una freqüentació respectuosa amb el medi natural. Atenent la llarga tradició excursionista –des de finals del segle XIX— al massís del Montseny, que ha estat una de les primeres muntanyes conegudes i recorregudes per l'excursionisme català, el Pla especial defineix la xarxa de senders a partir de la xarxa de camins i senders existent i aplica els criteris següents:

- Integració dels itineraris de gran recorregut que travessen el Parc: GR-2, GR-5, GR-83 i Meridià Verd
- Incorporació dels itineraris que condueixen als indrets més freqüentats tradicionalment pels excursionistes: la Calma, turó de l'Home, Matagalls, les Agudes, turó de Tagamanent, Sant Marçal
- Incorporació d'itineraris que permetin donar a conèixer elements del patrimoni cultural i elements característics o singulars del paisatge i generar una oferta vinculada a les dotacions i als municipis
- Generació d'itineraris circulars de passejada i baixa dificultat
- Generació d'itineraris alternatius per tal d'ordenar la freqüentació
- Generació d'itineraris adaptats per a persones amb mobilitat reduïda

Com a resultat dels anteriors criteris, la xarxa de senders del Parc, està formada pels senders i itineraris següents:

Xarxa de senders

Sender GR-5: Sender dels miradors
Variante del Sender GR 5: GR-5-2 (el Cafè - Fontmartina) «Els cims del Montseny»
Sender GR-2: La Jonquera - Aiguafreda
GR-83: Camí del Nord o del Canigó
Sender GR: Meridià Verd
Itinerari de Passavets i Briançó al Turó de l'Home
Itinerari dels Corals de Fontmartina al Turó de l'Home
Itinerari del Turó de l'Home a les Agudes
Itinerari de Sant Marçal a Les Agudes
Itinerari del Coll de Bordoriol al Matagalls
Itinerari de Collformic al Matagalls
Itinerari de l'Erola a St. Segimon, St. Miquel de Barretons i Matagalls
Camí Marçalenc: de Montseny a St. Marçal i Arbúcies
Camí de St. Pere de Vilamajor a St. Elies i la Calma
Camí del Figaró a Vallcàrquera i el turó de Tagamanent
Camí de Tagamanent al turó de Tagamanent
Camí de Pertegàs a St. Cristòfol de Fogars
Camí de Cànoves al Castanyer Gros de Can Cuc
Camí de la Garriga a St. Cristòfol de Monteugues
Camí del Figaró a St. Cristòfol de Monteugues
Itinerari a Aiguafreda de Dalt
Itinerari de Breda a Montsoriu
Itinerari de l'Empedrat de Morou
Itinerari de Riells de Montseny a Santa Fe
Itinerari d'Arbúcies a Montsoriu
Itinerari adaptat i conjunt d'itineraris circulars de la vall de Santa Fe
Itinerari del Sot de l'Infern
Itinerari dels Ponts de la Riera Major des de Viladrau
Itinerari de la Plana Amagada al Turó de l'Home

Font: Elaboració pròpia a partir del Pla Especial (apartat "4.7.1 Xarxa viària bàsica del Parc")

A partir de la iniciativa dels diferents **ajuntaments de l'àmbit CETS**, s'ha procedit també a la creació de diferents itineraris. Segons les dades obtingudes per a la realització d'aquesta Diagnosi, el nombre d'itineraris identificats es situa entorn els 100, alguns dels quals compten amb suports informatius que permeten recórrer l'itinerari de forma autoguiada.

Tot i la diversitat d'itineraris promoguts a nivell municipal, cal tenir present que la majoria ofereixen caminades de poca dificultat i de tipus circular que tenen com a punt d'inici i final el propi nucli urbà.

Alguns d'aquests d'itineraris promoguts pels ajuntaments es troben inclosos a la proposta d'itineraris del Parc Natural del Montseny.

Rutes guiades

Pel que fa a rutes que es duuguin a terme a partir de guiatges, cal citar, entre altres, les passejades organitzades pel Parc Natural del Montseny que es duen a terme tots els diumenges de l'any.

També existeix una oferta de rutes literàries per diferents indrets del Parc.

Rutes literàries	
1	Els poetes del Montseny. Fonts i boscos de Viladrau.
2	Mites i Llegendes. La màgia d'Arbúcies, Gualba i Santa Fe del Montseny
3	Pere Ribot. De l'ermita de Sant Martí de Riells a les Cascades.
4	Joan Maragall. D'Aiguafreda al pla de la Calma.

Font: Elaboració pròpia amb informació extreta de la pàgina web:
<http://www.diba.es/parcsn/parcs/plana.asp?parc=3&m=28&s=1149>

Rutes BTT

El Consorci per a la Promoció Turística del Vallès Oriental estan promovent la senyalització de rutes en BTT i la creació d'un Centre BTT. El projecte està en fase d'execució, un cop aprovat s'adherirà a la xarxa de Turisme de Catalunya -CENTRES BTT/FCC CATALUNYA-.

Els recorreguts senyalitzats són els següents:

Recorreguts	Característiques
Verda 1 – Les Franqueses	Distància 10,54 km
	Desnivell positiu 183 metres
Verda 2 – Cardedeu	Distància 7,25 km
	Desnivell positiu 113 metres
Blava 1 – Les Franqueses	Distància 16,40 km
	Desnivell positiu 245 metres
Blava 2 – Les Franqueses	Distància 18,84 km
	Desnivell positiu 295 metres
Blava 3 – Cardedeu	Distància 12,67 km
	Desnivell positiu 249 metres
Blava 4 – Cànoves	Distància 15,80 km
	Desnivell positiu
Vermella 1 – Les Franqueses	Distància 23,38 km
	Desnivell positiu 444 metres
Vermella 2 – Cardedeu	Distància 35,07 km
	Desnivell positiu 601 metres
Vermella 3 – Cardedeu	Distància 17 km
	Desnivell positiu
Vermella 4 – Cardedeu	Distància 34,63 km
	Desnivell positiu
Negre – Les Franqueses - Cardedeu	Distància 73,14 km
	Desnivell positiu

Font: Elaboració pròpia a partir del document dels Centres BTT amb els seus recorreguts facilitat pel Parc Natural del Montseny.

Cal esmenar que a part d'aquest projecte de BTT, actualment ja hi ha rutes d'altres centres BTT que passen pel Montseny aquest és el cas del centre BTT La Selva i del centre BTT Plana de Vic.

El Centre BTT la Selva ofereix 25 rutes de diferent dificultat per descobrir la comarca en bicicleta. D'aquestes rutes n'hi ha 6 que passen dins l'àmbit de la CETS, 3 als voltants de Sant Hilari i 3 en la zona del Montseny - Guillerries:

Recorreguts	Característiques
BTT- Selva 3 Les Planes- Joanet (Sant Hilari Sacalm)	Distància 16 km Desnivell positiu 310 metres
BTT- Selva 5 Sant Pere Desplà Arbúcies	Distància 15,8 km Desnivell positiu 425 metres
BTT- Selva 10 Sant Marçal (Arbúcies)	Distància 32,6 km Desnivell positiu 865 metres
BTT- Selva 11 El Soler (Sant Hilari Sacalm)	Distància 19,5 km Desnivell positiu 220 metres
BTT- Selva 12 Les ermites (Sant Hilari Sacalm)	Distància 22,8 km Desnivell positiu 280 metres
BTT- Selva 22 Montsoriu (Arbúcies)	Distància 23,9 km Desnivell positiu 430 metres

Font pròpia a partir de la pàgina web dels Centres BTT, <http://www.turismedecatalunya.com/btt/>

En el centre BTT La Plana de Vic també hi ha dos dels seus recorreguts que passen dins l'àmbit de la CETS, concretament per Tona:

Recorreguts	Característiques
BTT- Tona Mare de déu de l'Ajuda- Sant Miquel de Vilageriu - Tona	Distància 9 km Desnivell positiu 150 metres
Tona- Múnter- Muntanyola- Sant Cugat de Gavadons - Colluspina - Tona	Distància 31,64 km Desnivell positiu 992 metres

Font pròpia a partir de la pàgina web dels Centres BTT, <http://www.turismedecatalunya.com/btt/>

En cotxe

El Parc Natural del Montseny té publicades a la seva web les següents rutes per a realitzar en cotxe, rutes literàries i rutes per a fer en BTT:

Les Rutes en cotxe són les següents:

Núm. ruta	Itinerari
Ruta 1	Sant Celoni - Campins - Santa Fe (variant al Turó de l'Home) - la Costa - Mosqueroles - Sant Celoni
Ruta 2	Sant Esteve de Palautordera - Montseny - coll Formic - el Brull - Seva
Ruta 3	Sant Celoni - Campins - Santa Fe - Sant Marçal - Viladrau
Ruta 4	Breda - Arbúcies - collada de Ravell - Viladrau - Seva
Ruta 5	La Costa de Montseny - Montseny

Ruta 6	Breda - Riells del Montseny
Ruta 7	Llinars del Vallès - Sant Antoni de Vilamajor - Sant Pere de Vilamajor - Cànoves i Samalús - la Garriga

Font: Elaboració pròpia amb informació extreta de la pàgina web:
<http://www.diba.es/parcsn/parcs/plana.asp?parc=3&m=28&s=909>

3.2.5 Centres d'informació, interpretació i museus

Pel que fa als espais d'interpretació dins l'àmbit de la CETS hi trobem diferents equipaments que donen cobertura a gran part dels municipis de l'àmbit.

Els sistemes de gestió que presenten, són diversos; alguns són gestionats directament pel Parc Natural del Montseny (Can Casades –ubicat a Santa Fe- i Masia Mariona) tot i que majoritàriament la forma de gestió és mitjançant conveni entre el Parc i els ajuntaments de l'àmbit.

Centres i Punts d'Informació

Oficina del Parc Natural del Montseny, Masia Mariona
Centre d'informació Can Casades (Santa Fe)
Centre d'informació de la Rectoria del Brull
Centre d'informació de Sant Esteve de Palautordera
Centre d'informació de Montseny
Punt d'informació del Molí de Ca l'Antic (Figaró Montmany)
Punt d'informació d'Aiguafreda
Punt d'informació de Tagamanent
Punt d'Informació del Bellver (Tagamanent)
Punt d'informació de Seva
Punt d'informació de Gualba
Punt d'informació de Riells del Montseny
Punt d'Informació La Mongia (Sant Pere de Vilamajor)
Centre d'informació de Cànoves – Samalús
Centre Cultural Europeu de la Natura (Viladrau)
Punt d'informació al Museu etnològic del Montseny. La Gabella (Arbúcies)

Font: Elaboració pròpia a partir del desplegable informatiu "Parc Natural del Montseny. Reserva de la Biosfera"

L'àmbit compta també amb una oferta d'equipaments, museus i empreses que permeten anar més enllà en la informació que es dona als visitants, passant de la informació a la interpretació i coneixement més detallat del territori. Aquests equipaments, de titularitat pública i privada, són els següents:

Museus i equipaments culturals (vegeu informació detallada més avall)

Museu Etnològic del Montseny La Gabella (Arbúcies)	Equipament municipal i del Parc Natural del Montseny *
Museu de les Guillerries (Sant Hilari)	Equipament municipal
Alberg per a la recerca el Puig	Equipament del Parc Natural del Montseny
Parc Etnològic del Tagamanent. Casa Museu l'Agustí	Equipament del Parc Natural del Montseny en règim de concessió administrativa

Centre Cultural Europeu de la Natura (Viladrau)	Equipament municipal i del Parc Natural del Montseny *
Fortificació ibèrica del turó de Montgrós	Equipament del Parc Natural del Montseny
Museu Municipal Josep Aragay	Equipament municipal
Vilad'art	Privat
Museu Camp d'en Lloses. Tona	Equipament municipal
Museu de la Forja. Seva	Equipament municipal
Molí de la Llavina. Centelles	Privat
Centre d'Art el Marçó Vell. Centelles.	Equipament municipal
Centre d'Art la Rectoria Sant Pere de Vilamajor	Equipament municipal
Centres de documentació	
Centre de Documentació del Parc Natural del Montseny. Secció Ciències Naturals	Equipament municipal i del Parc Natural del Montseny *
Centre de Documentació del Parc Natural del Montseny. Secció Humanitats	Equipament municipal i del Parc Natural del Montseny *
Equipaments d'educació ambiental	
Escola de Natura Can Lleóart	Equipament del Parc Natural del Montseny en règim de concessió administrativa
Escola de Natura La Traïna	Equipament del Parc Natural del Montseny en règim de concessió administrativa
Escola de Natura Rectoria de Vallcàrquera	Equipament del Parc Natural del Montseny en règim de concessió administrativa
Santa Marta CIEP (Centre d'Innovació Educativa del Parc)	Privada
Escola del Bosc. El Corral de Mataró	Privada
Escola de Natura Can Mateuet	Privada
Escola de Natura -Granja Riera de Ciuret	Privada
Itineraris pedagògics del Montseny. ADEMC	Privada
Escola de Natura Can Massaguer	Privada
Les Guílleries. Associació de Promoció i Educació Ambiental	Privada
La Granja	Privada
La Casanova de Figuerols	Privada
La Farga	Privada

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació extreta de la memòria Q del Parc Natural del Montseny i informació rebuda per part de l'Associació d'Empresaris Portes del Montseny.

* La gestió es realitza mitjançant els municipis i l'òrgan gestor del Parc Natural del Montseny

Museus i equipaments culturals:

Museu Etnològic del Montseny. La Gabella, situat en el municipi d'Arbúcies. és un centre de conservació, difusió, investigació i exposició del patrimoni cultural del massís del Montseny, implicat en la dinamització cultural, social i econòmica del seu territori. La visita de les seves instal·lacions permet observar els mecanismes de l'evolució cultural, en permanent procés de formació, en l'àrea del Montseny, a més de contribuir a una visió diversa de la realitat cultural de la nostra espècie. La visita de les diferents instal·lacions del museu, s'ha de complementar amb la del territori.

Acull també el centre de documentació del Parc Natural del Montseny i actua com a Oficina d'informació del Parc. Pertany al projecte Entre el Montseny i les Guílleries, 4 museus.

Museu de les Guïlleries situat a Sant Hilari Sacalm, situat a l'Edifici "La Cooperativa" contigu a l'oficina de turisme. Forma part del projecte Entre el Montseny i les Guïlleries (4 museus). Molta activitat educació ambiental i activitats. La persona que ho porta és també la tècnica de Medi Ambient de l'Ajuntament. L'exposició es reparteix entre el museu i l'oficina de turisme.

CCEN – Centre cultural europeu de la natura de Viladrau. Disposa de dos espais temàtics permanents, un dedicat a l'aigua i l'altre als arbres.

Ofereix: visita sense guiatge als Espais Temàtics de l'Aigua i l'Arbre, passi d'audiovisuals, activitats educatives als Espais Temàtics de l'Aigua i l'Arbre, activitats educatives al Montseny, guiats interpretatius al gust del client, coordinació de programes amb el territori com a protagonista: Fira de la Castanya, Festa Cultural de l'Aigua, Estiu Bandoler i Hivern de Cinema. També ofereix un taller de Jornades de formació i difusió del territori.

Museu Municipal Josep Aragay (pintor - escultor noucentista), situat en el municipi de Breda. El museu es troba situat a la primitiva església parroquial de Santa Maria, del segle XII, de la qual en resten l'absis romànic i el creuer. L'any 1968, dins dels actes del IX Centenari del Monestir de Sant Salvador de Breda, es presentà una mostra antològica de Josep Aragay. Fou en aquesta ocasió que Aragay manifestà el seu desig de lliurar la seva obra al poble de Breda. Josep Aragay va morir en el 1973. L'any següent es creà el museu en homenatge a l'artista. Promogut per l'entitat "Amics de BREDA".

El museu forma part de la ruta dels 4 museus: "Entre el Montseny i les Guïlleries" presentada a entre d'altres, el Palau Robert, l'any 2003. Situat a l'església de Sta. Maria, obre dissabtes tarda i diumenges matí.

Museu camp de les Lloses, situat a Tona. Es tracta d'un jaciment romanorepublicà (s.II-I aC), Aquest proposa conduir el vianant cap al jaciment, aprofitant-ne la situació, a meitat del recorregut entre el nucli urbà i el turó del castell, símbol de la població.

Ofereixen: Visites guiades al museu i jaciment, visites guiades al pla del Castell de Tona, el naixement d'un poble medieval i visites guiada a la ruta de l'aigua de Tona (des dels orígens als balnearis). També ofereix tallers: "Parem una taula a la romana". Visita guiades i taller sobre l'alimentació a l'antiguitat i "Com treballen els arqueòlegs i arqueòlogues".

Museu de la Forja, situat en el municipi de Seva. Els serveis de què disposen són: exposició d'eines i objectes relacionats amb el món de la forja. No ofereixen visites guiades. La visita és gratuïta.

Molí de la Llavina, situat en el municipi de Centelles. Es tracta d'un museu privat on s'hi ofereix una la visita al Molí de la Llavina que és una activitat cultural-gastronòmica, que permet gaudir d'un entorn especial on encara volten lliures el bestiar propi d'un mas (gallines, ànecs, gats, cavalls, etc), i poder veure el funcionament d'un molí, és un dels pocs molins fariners en

funcionament a Catalunya. A més elaboren desde fa més de 20 anys, formatges de cabra i vaca, entre els que destaca el Blau. Les activitats que s'hi poden desenvolupar són: només visita, visita i degustació de formatges o visita i degustació de formatges i embotits.

Centre d'Art el Marçó Vell, situat en el municipi de Centelles. Es tracta d'un museu públic on disposen de diverses exposicions permanents i temporals, la majoria relacionades amb la pintura.

Casanova de Figueroles, situat en el municipi de Seva. Es tracta d'un museu privat on s'ofereix una visita guiada en una explotació ramadera de vaques de llet. També s'ofereix un taller per tal de conèixer el servei de mecanització de munyir les vaques, veure com és la vida en una casa de pagès i conèixer l'activitat hortícola.

Vilad'art, situat en el municipi de Viladrau. Es tracta d'un museu privat amb exposició i venda de quadres.

Centre d'Art la Rectoria, ubicat a Sant Pere de Vilamajor. Aquest centre, fundat l'any 1987, té com objectiu conciliar les arts, les noves tecnologies i la natura amb la voluntat de ser una plataforma d'expressió, desenvolupament i pensament de l'art contemporani.

Els equipaments d'informació estan repartits per tot el territori del Parc Natural, en els punts d'especial interès pel visitant.

3.3 Mecanismes i sistemes de seguiment i control

3.3.1 Seguiment i control de flora i fauna

El Pla de Conservació que s'està elaborant contemplarà la definició de programes de conservació, seguiment i recerca dels components del patrimoni natural.

Mentrestant, el Parc Natural del Montseny compta amb un Pla de seguiment de paràmetres ecològics que, des de l'any 1993, té l'objectiu bàsic de detectar els canvis en el medi i/o en les espècies que hi habiten i, en aquells casos on sigui possible, determinar les causes d'aquests canvis. Els plans de seguiment són projectes ordenats i planificats per a avaluar continuadament l'estat dels sistemes naturals i detectar canvis i tendències al llarg del temps.

La conservació de la natura (gea, fauna, flora i biotop) és la raó de ser i l'objectiu prioritari de la gestió de tot espai natural protegit. Però en aquests espais i especialment en una reserva de la biosfera, on les activitats humanes són importants, és complex decidir i executar plans d'acció a causa de la interacció de la societat i dels interessos que intervenen. Per tant, és necessari,

cada cop més, dotar-se d'eines que permetin donar resposta a les qüestions de sostenibilitat, compatibilitat i prioritat que sorgeixen en la interacció de l'home amb la natura.

Els diferents programes del Pla de Seguiment, són:

- Programa 1 Seguiment de variables físicoquímiques
 - 1.1. Meteorologia
- Programa 2 Seguiment de paràmetres biològics (seguiment de la vegetació)
 - 2.1. Seguiment d'espècies singulars, aïllades i protegides
- Programa 3 Seguiment de paràmetres biològics (seguiment de la fauna)
 - 3.1. Seguiment de grups faunístics
 - 3.2. Seguiment d'espècies cinegètiques
- Programa 4 Processos i interaccions
 - 4.1. Seguiment d'espècies al·lòctones
- Programa 5 Tractament i transferència de la informació
 - 5.1. Tractament i emmagatzematge de les dades
 - 5.2. Participació en xarxes de seguiment
- Programa 6 Foment de la recerca i seguiment d'estudis
 - 6.1. Foment i orientació de la investigació

Dins el Pla de Seguiment de paràmetres ecològics, trobem els següents programes relacionats amb la flora i la fauna:

- Programa 2: Seguiment de paràmetres biològics (seguiment de la vegetació)
 - 2.1. Seguiment d'espècies singulars, aïllades i protegides
 - Establiment d'una xarxa de parcel·les permanents de seguiment a llarg termini a la fageda i l'abetosa del Parc
 - Anàlisi històrica de la dinàmica dels boscos d'abet i faig al Parc (1979-2008)
 - Seguiment de la virosta, evolució de l'estructura i el creixement de quatre boscos del Parc, 2007-2008
 - Boscos madurs del Parc Natural i Reserva de la Biosfera
 - Adquisició d'imatges en infraroig proper de baixa alçària sobre zones d'interès al Parc Natural
 - Reserva de la Biosfera
- Programa 3 Seguiment de paràmetres biològics (seguiment de la fauna)
 - 3.1. Seguiment de grups faunístics
 - Biodiversitat de coleòpters al Parc Natural com a indicadors de l'estat dels boscos

- Seguiment de les poblacions de papallones diürnes al Parc
- Programa de conservació del cranc de riu ibèric del Parc Natural. Fase I
- Estat de la ictiofauna al Parc Natural - Reserva de la Biosfera
- Seguiment de les poblacions d'amfibis del Parc, 2008
- Programa de catalogació i avaluació dels medis aquàtics lèntics d'interès preliminar pels amfibis al Parc Natural
- Projecte de conservació del tritó del Montseny (*Calotriton arnoldi*) en l'àmbit del Parc Natural - Reserva de la Biosfera
- Programa de seguiment de l'avifauna SOCC del Parc Natural, 2008
- Programa de seguiment de l'avifauna SYLVIA del Parc Natural, 2008
- Atles dels ocells nocturns del Parc Natural, 2008
- Atles dels ocells comuns del Parc Natural, 2008
- Programa de seguiment de petits mamífers comuns del Parc Natural, 2008 (Xarxa SEMICE)
- Seguiment de les poblacions de liró gris (*Glis glis*) a les caixes niu del Parc Natural, 2008
- Seguiment de la comunitat de quiròpters del Parc Natural, 2008
- Prospecció de carnívors semiaquàtics mitjançant el trampeig fotogràfic al Parc Natural
- Estimacions de densitat de la guineu (*Vulpes vulpes*) mitjançant el trampeig fotogràfic al Parc Natural
- 3.2. Seguiment d'espècies cinegètiques:
 - Seguiment de la població de senglar (*Sus Scrofa*) al Montseny.
- Programa 4 Processos i interaccions
 - 4.1. Seguiment de la processinària del pi (*Thaumetopoea pityocampa*)

3.3.2 Seguiment i control del paisatge

Dins el programa del Pla de Desenvolupament Turístic de la Comarca del Vallès Oriental es proposa un Pla d'Accions on dins el Programa Territori i Sostenibilitat hi ha l'Acció 1.3 Creació d'una Carta del Paisatge per tal de desenvolupar un nou Model de Desenvolupament Turístic Sostenible a la comarca amb el Consorci de Turisme del Vallès Oriental al capdavant.

S'espera que el resultat sigui la creació d'un instrument que ajudi a promoure la millora dels paisatges i de la qualitat de vida de les comunitats (municipi, mancomunitat de municipis, comarca) mitjançant l'establiment d'objectius, acords i estratègies de gestió. Aquest instrument, al llarg del procés, haurà de ser la promoció, per part del Consorci, d'una Carta del Paisatge del Vallès Oriental. La temporització d'aquesta acció és des del 2009 al 2012.

Les tasques necessàries per tal de dur a terme aquest projecte amb temporització 2009- 2012 són:

- Sol·licitar des del Consorci, la participació de la Direcció General d'Arquitectura i Paisatge (Generalitat de Catalunya) en la supervisió i validació de la redacció de la Carta del Paisatge.
- Redacció de la Diagnosi de Tendència (primer pas per poder sol·licitar la signatura d'una Carta del Paisatge). Aquesta Diagnosi haurà d'incloure l'anàlisi de: Determinació de les dinàmiques que incideixen en l'evolució del paisatge; Discriminació dels valors paisatgístics ; Detecció dels impacte i riscos paisatgístics ; Oportunitats i reptes a assolir.
- Fase de Meditació de la Carta del Paisatge i de posada en comú per al seu consens: Exposició pública dels resultats de la diagnosi.
- Definició dels Objectius de qualitat tenint en compte les aportacions i punts de vista manifestats pels diversos agents amb els que s'hauran de convocar sessions de treball. La finalitat és arribar a establir el màxim de consens possible en la definició d'aquests objectius. Entre les diferents accions caldrà: Determinació de mesures generals de protecció i/o millora del paisatge.
- Concreció d'actuacions prioritàries de millora del paisatge en àmbits paisatgísticament degradats.
- Definició de criteris paisatgístics per aportar als instruments vigents de planejament.
- Promoció de projectes pilot de millora del paisatge.
- Elaboració de codis de bones pràctiques envers el paisatge destinats a sectors socials o econòmics.
- Campanyes de sensibilització i educació en matèria de paisatge.
- Signatura de la Carta del Paisatge i definició de les accions a les que es compromet cada agent signant.
- Seguiment de les accions a les que s'ha compromès cada agent que ha signat la Carta del Paisatge

3.3.3 Seguiment i control de l'aire

Dades meteorològiques:

El Parc disposa de dades meteorològiques proporcionades per tres estacions manuals completes, per pluviògraf i per cinc pluviòmetres d'acumulació de lectura mensual. El programa 1 del Pla de Seguiment tracta aquestes variables.

Control contaminació atmosfèrica:

Així mateix, dins l'àmbit de la CETS troben 3 estacions de la Xarxa de Vigilància i Previsió de la Contaminació Atmosfèrica de Catalunya (XVPCA). Aquesta xarxa de 76 estacions

automàtiques, mesura diversos paràmetres de contaminants atmosfèrics i elabora un indicador de la qualitat de l'aire.

<http://www.gencat.cat/mediamb/online/ajut.htm>

- Atenent les concentracions horàries de cada un dels contaminants mesurats, es pot classificar la qualitat de l'aire en tres categories:

Qualitat de l'aire	SO ₂ µg/m ³	NO µg/m ³	NO ₂ µg/m ³	PST µg/m ³	O ₃ µg/m ³	H ₂ S µg/m ³	CO mg/m ³	PM ₁₀ µg/m ³
Pobra	> 350	>	> 240	> 150	> 180	> 100	> 10	> 50
Millorable	201 - 350	-	116 - 240	76 - 150	91 - 180	51 - 100	7 - 10	36 - 50
Bona	0 - 200	-	0 - 115	0 - 75	0 - 90	0 - 50	0 - 6	0 - 35

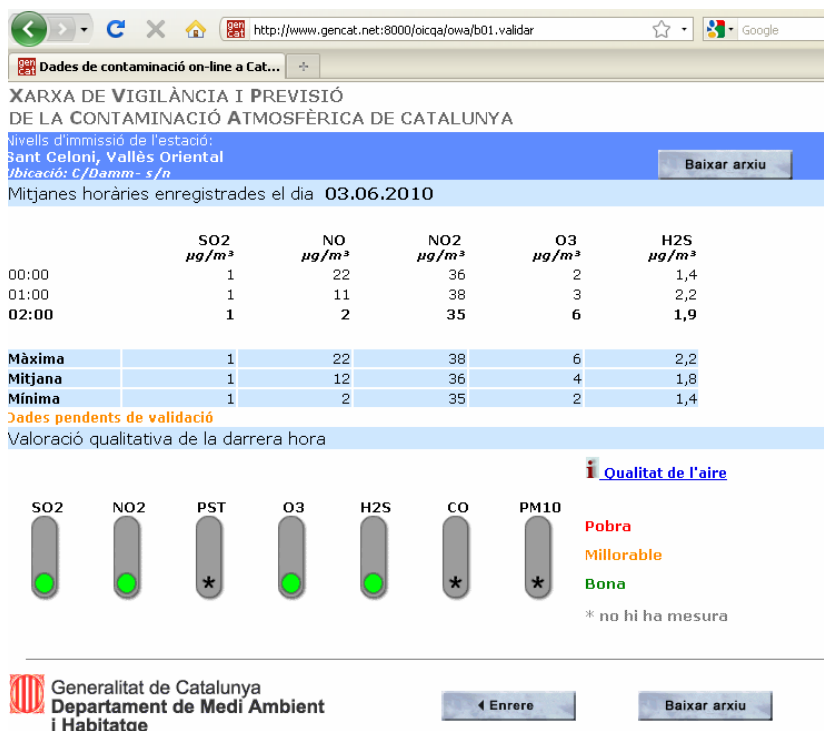
SO₂ Diòxid de sofre
NO Monòxid de nitrogen
NO₂ Diòxid de nitrogen
PST * Partícules en suspensió totals
O₃ Ozó
H₂S Sulfur d'hidrogen
CO Monòxid de carboni
PM₁₀ Partícules en suspensió (PM10)

Font: Captura de pantalla de la pàgina web: <http://www.gencat.cat/mediamb/online/ajut.htm>

Les 3 estacions es troben localitzades als següents punts:

- Vallès Oriental: Montseny (La castanya) i Sant Celoni
- Osona: Tona (zona esportiva)

Un exemple de les dades del dia 3 de juny del 2010 a Sant Celoni:

Font: Captura de pantalla de la pàgina web: <http://www.gencat.net:8000/oicqa/owa/b01.validar>

3.3.4 Seguiment i control de la qualitat de l'aigua

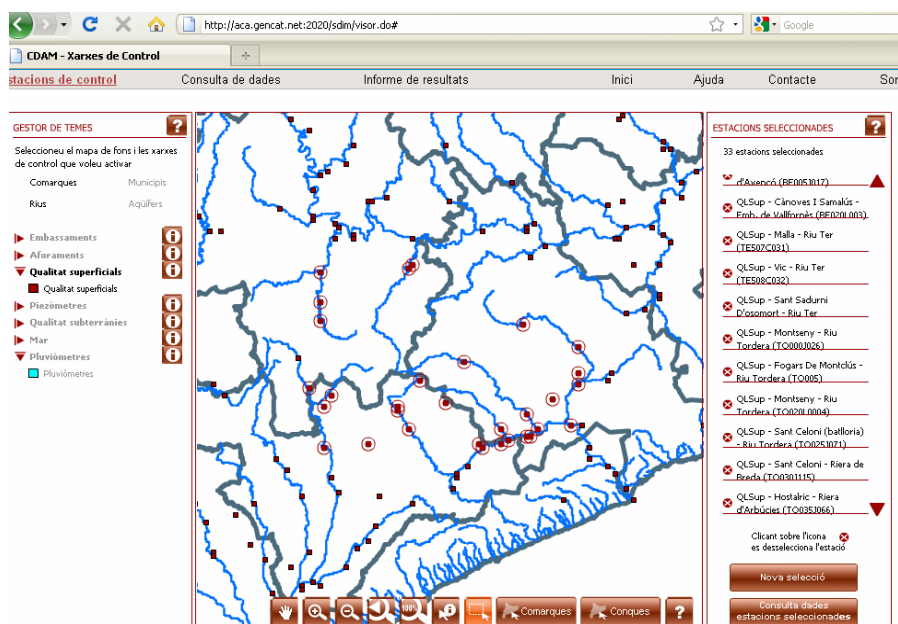
L'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) realitza una sèrie de controls d'aigües superficials. Els punts de control s'agrupen atenent a criteris diversos, constituint xarxes de control que es mostregen periòdicament i s'analitzen segons models analítics preestablerts. Els resultats obtinguts es contrasten amb els objectius de qualitat planificats.

Els índexs de qualitat són eines que permeten assignar un valor de qualitat al medi a partir de l'anàlisi de diferents paràmetres. La seva combinació dóna una visió més acurada de l'estat ecològic i l'estat del medi biològic.

Amb l'entrada en vigor de la Directiva marc de l'aigua (DMA), aquests índexs s'han diversificat i se n'ha generalitzat l'ús, ja que l'element aigua es considera integrant fonamental d'ecosistemes naturals. El gener del 2007 l'ACA va posar en marxa el nou Programa de seguiment i control per avaluar la qualitat de les aigües i dels ecosistemes aquàtics.

Dins l'àmbit CETS existeixen diferents estacions de control de qualitat de l'aigua.

Un exemple de la consulta de l'aplicatiu on es poden extreure dades:

Font: Captura de pantalla: <http://aca.gencat.net:2020/sdim/visor.do#>

Quant a les mesures per reduir el consum d'aigua implantades en equipaments del Parc Natural, aquests han adoptat algun sistema per l'estalvi d'aigua, com sistema de doble descàrrega per la cisterna del water o la implantació d'aixetes amb airejador.

3.4 Ús de l'energia

La normativa del Pla Especial preveu mesures de foment de l'eficiència energètica i de la utilització d'energies renovables. L'article 77 de la normativa, detalla aquestes mesures: *"Tots els edificis de nova construcció, així com els procedents de reconversió d'antiga edificació i els resultants d'obres de gran rehabilitació –de titularitat pública i privada–, destinats a qualsevol dels usos següents: habitatge, residencial col·lectiu, administratiu, docent, sanitari i esportiu, hauran de complir amb les prescripcions i els paràmetres d'ecoeficiència que estableix el Decret 21/2006, de 14 de febrer."*

Els sistemes de producció d'energia a partir de **fonts renovables** admesos dins l'àmbit del Parc del Montseny són els que es relacionen i desenvolupen a continuació:

- Energia eòlica
- Energia solar fotovoltaica
- Energia solar tèrmica
- Energia geotèrmica
- Biomassa llenyosa.

La implantació d'instal·lacions de producció o emmagatzematge d'energia a petita escala a partir de fonts renovables, –amb l'objectiu de satisfer les necessitats energètiques d'una edificació–, són admissibles sempre que no desvirtuin ni el paisatge que les envolta ni l'edificació a la que donen servei.

S'admeten les instal·lacions de petit abast per a la producció d'energia elèctrica –és a dir exclusivament per a l'autoconsum d'una edificació– amb petits generadors eòlics d'eix horitzontal amb cua o d'eix vertical, fins a una potència màxima instal·lada de 4 kilowatts.

S'admeten les instal·lacions per a la producció d'energia elèctrica amb captadors solars fotovoltaics fins a una potència màxima instal·lada de 10 kilowatts. Les instal·lacions es situaran preferentment sobre els edificis, procurant d'adaptar-se en la mesura del possible a la seva volumetria.

Excepcionalment, en les edificacions isolades que optin per una instal·lació de producció d'energia autònoma mitjançant captadors solars fotovoltaics, es podrà sobrepassar la potència màxima de 10 kilowatts si ho requereixen les necessitats derivades dels usos admesos a l'edificació en el *Catàleg de masies i cases rurals* del municipi i es compleixin les següents condicions:

- L'ús i l'activitat siguin compatibles amb el present Pla especial
- Es justifiqui la potència a instal·lar per tal d'atendre els usos admesos i,

- La implantació de les instal·lacions tècniques necessàries per assolir l'esmentada potència no generi impactes paisatgístics desavinents en el Parc.

En les edificacions que disposin d'una instal·lació de captadors solars fotovoltaics, s'admet la producció d'energia elèctrica en règim especial, d'acord amb la legislació sectorial vigent, sempre i quan es compleixin les condicions següents:

- Que el seu titular no realitzi activitats de producció en règim ordinari,
- Que la potencia instal·lada no superi el límit esmentat de 4kw
- Que la connexió amb la xarxa elèctrica de baixa tensió existent, discorri soterrada en tota la seva llargària.

En el cas de que l'edificació no disposi de connexió a la xarxa, aquest tipus d'aprofitament no serà admissible, amb la finalitat d'evitar l'estesa de noves línies elèctriques i l'impacte que duen associades. Tampoc seran admissibles les instal·lacions de captació d'energia solar fotovoltaica amb connexió a la xarxa elèctrica instal·lades directament al terra amb l'única finalitat de generar energia elèctrica.

Són admissibles, també, els col·lectors solars tèrmics per a obtenir aigua calenta sanitària i/o climatització en les edificacions del Parc. Aquestes instal·lacions es situaran preferentment sobre els edificis, procurant d'adaptar-se en la mesura del possible a la seva volumetria.

Excepcionalment, en aquells casos en que raons d'índole tècnica –les quals caldrà justificar– o d'impacte paisatgístic desaconsellin la instal·lació sobre els edificis del conjunt de captadors i/o col·lectors solars, es podran cercar solucions d'emplaçament a l'entorn de l'edificació que caldrà analitzar i avaluar cas per cas, abans de ser autoritzades.

Són admissibles, també, els sistemes d'aprofitament geotèrmic –bombes de calor geotèrmic– per a la climatització i obtenció d'aigua calenta sanitària a les edificacions.

S'admet la utilització de biomassa llenyosa –residus forestals i agrícoles–, per a la producció d'aigua calenta sanitària i/o calefacció.

El Pla Especial regula de forma específica la producció a petita escala d'energia elèctrica a partir d'aprofitaments hidràulics.

La instal·lació de sistemes de producció d'energia a partir de fonts renovables és una actuació sotmesa a llicència urbanística i per tant subjecta a allò que disposa a l'article 17 del present text normatiu.

La instal·lació d'altres sistemes de producció d'energia a partir de fonts renovables, no contemplats en aquest article, requerirà d'un anàlisi del seu impacte ambiental i dels beneficis que pugui reportar i d'una autorització especial.

3.5 Gestió de residus

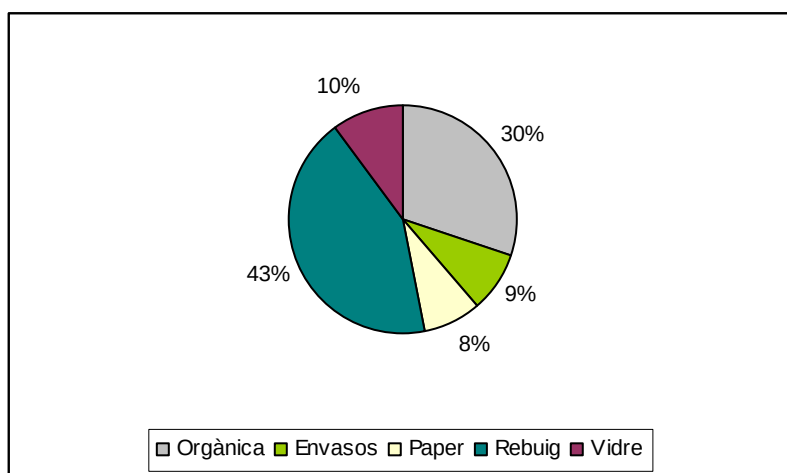
L'any 2006 es va engegar el servei de recollida d'escombraries en el **nucli central del parc** (municipis de Campins, Fogars de Montclús i Montseny) amb una proposta de recollida de les cinc fraccions –matèria orgànica, rebuig, envasos, paper-cartró i vidre–, conjuntament amb el Consorci per a la Gestió de Residus del Vallès Oriental. Aquesta implantació ha suposat un canvi molt important quant a qualitat del servei, d'una banda molt ben valorada pels habitants del parc i, d'altra, ben assumida pels usuaris del parc.

Les dades de la recollida són les següents:

Fraccions	kg	%
Orgànica	238.270	29,93
Envasos	69.540	8,73
Paper	66.490	8,35
Rebuig	339.840	42,68
Vidre	82.020	10,30
Total	796.160,00	

Font: Elaboració pròpia a partir de la Memòria de Gestió de l'any 2009

Gràficament:

Font: Elaboració pròpia a partir de la Memòria de Gestió de l'any 2009

S'observa un augment del rebuig en detriment d'una disminució de les fraccions de selecció –paper i orgànica–, cosa que vol dir que s'han de fer diferents actuacions encaminades a millorar la recollida, que tinguin un efecte positiu.

Dins d'aquest programa de recollida d'escombraries s'ha volgut posar èmfasi en el fet que és un servei per als veïns dels diferents municipis i en aquest sentit s'han arranjat les zones de recollida i s'han senyalitzat continuant amb la campanya iniciada l'any anterior.

Dins el parc natural del Montseny, la major part dels equipaments d'informació disposen de contenidors degudament diferenciats i rotulats per la recollida separada de residus sòlids, i es practica el reciclatge.

En 3 àrees d'esplai dins del Parc natural del Montseny, es facilita la tria de residus per al seu reciclatge.

Des de la **Mancomunitat de la Plana** hi ha dos grans tipus de recollides: la recollida porta a porta i la recollida amb contenidors.

La recollida selectiva porta a porta consisteix en lliurar els residus –prèviament separats en origen- al servei municipal de recollida davant de la porta de casa, en uns dies i hores determinats per a cada fracció objecte d'aquest tipus de recollida. És un model de recollida selectiva dels residus municipals que es fonamenta en el fet que els posseïdors dels residus (ciutadans/es, comerços, etc.) separen les diverses fraccions dels residus en origen, però en comptes de dipositar-les en uns contenidors que de forma permanent romanen a la via pública, les diverses fraccions són recollides directament en el punt de generació (la porta de l'habitatge o comerç) d'acord amb un calendari preestablert, i sobre la qual s'ha de poder efectuar un mínim control i seguiment.

Amb el model porta a porta es pot fer la recollida selectiva de totes les fraccions presents als residus municipals: fracció orgànica dels residus municipals, fracció resta, materials reciclables com el vidre, paper i cartró, envasos, fracció inorgànica dels residus municipals i el rebuig o multiproducte.

A través d'aquests recollides se'n fa un tractament específic. Aquest tractament dels residus es realitza a partir de les següents infraestructures de tractament:

- Planta de gestió de la fracció orgànica de residus municipals, es tracta d'una instal·lació de recepció i tractament de la fracció orgànica que es recull mitjançant el sistema de recollida selectiva a tots els municipis de la Mancomunitat La Plana.
- De la fracció orgànica separada pels ciutadans amb la bossa compostable, on hi ha restes de menjar, fulles i altres subproductes d'origen orgànic compost, se n'obté un adob orgànic totalment estabilitzat i d'alta qualitat.

- També hi ha la planta de triatge que és una instal·lació on es seleccionen els diferents materials reciclables que es recullen mitjançant el sistema de recollida selectiva a tots els municipis de la Mancomunitat La Plana.

3.6 Impactes del turisme sobre els recursos

La realització de visites, activitats o aprofitament de recursos en un espai protegit pot arribar a incidir negativament en la seva conservació. En un sentit més ampli, i extrapolant aquestes consideracions a tot l'àmbit CETS, la visita al propi espai pot anar en detriment del manteniment de la seva qualitat –a nivell general- o de determinats valors i recursos.

Aquests impactes es presentaran en major o menor mesura en funció de la tipologia de l'activitat i de la conscienciació ecològica dels usuaris turístics.

L'àmbit del Parc Natural del Montseny, per tal de controlar i gestionar l'ús públic que s'hi duu a terme, compta amb el **Pla d'Ús Públic**, document que identifica els principals impactes de l'ús públic en aquest espai protegit. Segons aquest document, els principals impactes són³:

- Existència d'unes àrees amb elevada freqüentació que coincideixen amb àrees amb valors rellevants i, per tant, que han de ser objecte de seguiment
- Existència d'àrees, eixos i senders amb elevada freqüentació i amb impactes ambientals visibles
- Existència d'activitats diverses que generen diferents tipus d'impactes de major o menor intensitat, abast i durabilitat.

Durant la fase d'elaboració del present document de Diagnosi, tant als membres del Grup de Treball com del Fòrum Permanent han aportat informació respecte les seves **percepcions en relació a l'impacte de l'activitat turística** en l'àmbit CETS. Aquestes aportacions han identificat els següents impactes com a principals conseqüències negatives de l'ús públic en l'àmbit CETS:

- **Mobilitat:** un dels principals impactes de qualsevol activitat humana en el medi natural està en relació amb la mobilitat, tant pel que fa a les infraestructures necessàries com per l'efecte dels diferents vehicles utilitzats en l'activitat (es destaca el fort impacte del trànsit rodat sobre el medi natural, especialment per a la fauna. La programació de més oferta turística comporta moltes vegades una demanda de millora en la mobilitat que no

³ Consulteu document "B.4 L'Impacte ambiental de l'Ús Públic sobre el patrimoni natural" del Pla d'Ús Públic.

contempla l'efecte negatiu sobre el medi natural, objecte de la mateixa activitat turística, que a la llarga pot tenir un efecte negatiu en la relació turista-client/ espai natural.

- o Amb l'objectiu d'un turisme sostenible i d'alta qualitat, la mobilitat ha de quedar garantida amb un estricte respecte i integració al paisatge natural i històric-cultural. En serien exemple: reducció de l'ús de vehicles (de tota mena) en el disseny d'activitats; foment del transport públic; foment del transport a peu; creació de restriccions de tràfic rodat en àrees sensibles; increment del nombre de passos de fauna; senyalització dels passos de fauna; restricció de velocitat en el Parc Natural; Increment dels punts de reproducció per a amfibis; seguiment d'atropellaments; avaluació d'impactes.
- Residus: cal tenir en compte que una major activitat turística pot comportar un increment proporcional en la producció de residus. Per altra banda cal tenir present l'efecte de l'abandonament de tota mena de residus al camp per part dels usuaris/turistes.
 - o Per a reduir l'impacte derivat dels residus caldria donar a conèixer informació respecte aquest impacte. En la fase d'elaboració de la present diagnosi s'apunta la possibilitat d'implantar les següents mesures: manteniment de la informació sobre el fet que ni els gestors del parc ni els propis propietaris són qui ha de recollir els residus dels usuaris de l'espai protegit; reduir la proporció turista/residu generat a nivell d'equipament; informar sobre l'impacte dels residus abandonats, per exemple amb les ampolles com a trapes mortals per a la fauna; informar sobre la gestió dels residus a l'espai protegit; aprofitar els equipaments turístics com a informadors; avaluació d'impactes.
- Freqüentació humana: aquest fenomen produeix un impacte del que en molts casos no tenim consciència, molt menys encara si ens situem com a turistes en un espai desconegut. En aquest aspecte la informació sobre els valors naturals d'un espai natural protegit i la seva fragilitat és essencial. El que avui dia anomenem "activitats d'aventura", ja sigui utilitzant vehicles com no, poden tenir i tenen efectes nocius en medis com rocams i penya-segats i en espais fluvials i de ribera. Per altra banda algunes activitats es caracteritzen pel gran nombre d'usuaris que es poden concentrar en moments determinats en àrees normalment molt poc freqüentades.
 - o Per a reduir aquest impacte, en el disseny d'activitats turístiques cal tenir en compte la inclusió de mesures correctores i d'avaluació específiques relatives a l'anàlisi d'aquests impactes com poden ser: disseny d'activitats d'aventura compatibles amb la protecció del medi; senyalització d'activitats no recomanades: gossos lliures, aparells musicals, etc.; política activa d'informació sobre l'efecte de la freqüentació durant la celebració d'activitats multitudinàries; aprofitar els equipaments turístics com a informadors; avaluació d'impactes.

- Recol·lecció: la recollida per motius científics compta amb normativa específica. El Montseny és una àrea on es concentra un nombre important de recol·lectors de bolets i de castanyes, i que aquesta activitat no acaba d'estar regulada en relació a la propietat dels béns recol·lectats. En aquest aspecte es diagnostica una manca de regulació específica que permeti reduir el fort impacte pel nombre de recol·lectors implicats.
 - o Per a la millora de la regulació de la recol·lecció no autoritzada es proposa una senyalització i informació sobre les activitats de recol·lecció; disseny de la regulació de les activitats de recol·lecció més populars (bolets i castanyes); aprofitament dels equipaments turístics com a informadors; avaluació d'impactes.

4 TIPOLOGIA VISITANTS, AFLUÈNCIA AL PARC I SISTEMES DE QUALITAT

4.1 Anàlisi tipologia visitants

Procedència

El sistema Q de Qualitat Turística implantat al Parc Natural del Montseny (vegeu Apartat “4.4 Mecanismes de control de la qualitat de les infraestructures”) facilita la recollida de dades sobre alguns aspectes de la tipologia de visitants del Parc.

Segons dades recollides l'any 2009 en els següents punts o centres d'informació o interpretació, es registra la següent tipologia de visitants:

- Aiguafreda, el 76% venen del Vallès Oriental i el 21% del Barcelonès i la majoria ha conegut el parc a través dels amics.
- Montseny, el 55 % de les persones ateses al punt d'informació venen del Barcelonès, un 9% del Vallès Oriental i del Vallès Occidental i un 4 % del Maresme. Respecte la forma que han conegut el Parc, un 20% a través dels amics, un 16% a través de l'escola, un 15 % a partir de la web, i la resta en els següents tants per cent publicacions (5%), premsa (3%) i ràdio i TV (2%).
- Tagamanent, el 55 % de les visites són del Barcelonès, el 23% del Vallès Occidental i el 21 % del Vallès Oriental. El 56 % ho han conegut pels amics, el 12% a través de la web, un 3% a partir de les publicacions i un 2% a partir de les visites de les escoles.
- Univers Patxot, el 68 % de les visites provenen del Barcelonès, un 19 % el Vallès Oriental i un 6 % del Vallès Occidental. L'equipament cultural l'han conegut bàsicament pels amics un 51% , un 24 % a partir de publicacions i un 9 % a través de la web.
- Can Casades, un 85 % dels usuaris provenen del Barcelonès, i un 3% del Vallès Oriental i del Vallès Occidental respectivament. Les dades de com ens han conegut no són significatives, ja que el 90 % dels visitants no han estat preguntats per procedència i només es destaca uns tants per cent molt baixos del amics o coneguts, les escoles, publicacions, radio/TV i web.
- La Gabella, el 22 % dels visitants són de la comarca de la Selva, el 9 % del Barcelonès i al voltant del 3 % del Gironès i en un 2% de les comarques del Vallès Oriental i Occidental. Un 14% han conegut el parc a través dels amics, un 8% a través d'internet, un 6% a través de la premsa i un 3% a través de l'escola dels fills.
- El Centre d'Informació del Brull, el 44 % de les persones que el visiten són del Barcelonès, un 23 % d'Osona, un 9% del Vallès Oriental, un 5 % del Vallès Occidental i un 4 % del Maresme. I el 68% l'han conegut a través dels amics i un 4 % a través de la web.

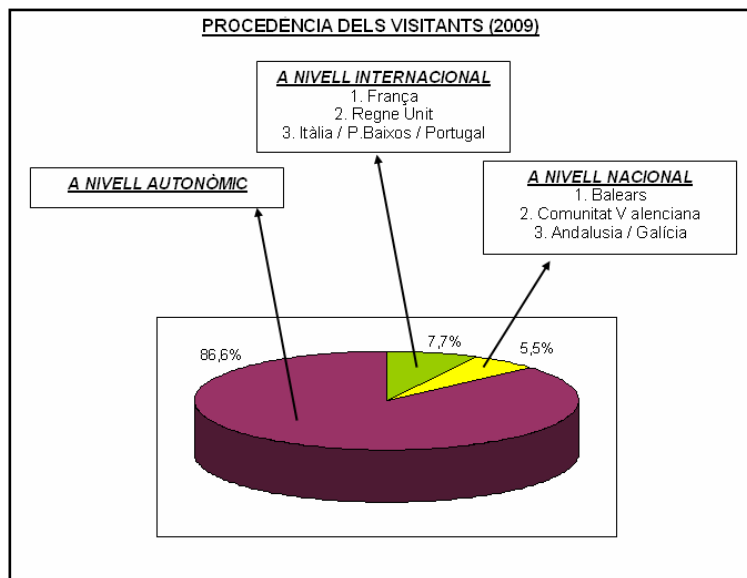
- El Centre Cultural Europeu de la Natura, és visitat en un 33% per persones del Barcelonès, un 12% d'Osona, un 6% del Vallès Oriental i del Vallès Occidental, un 5% del Maresme i un 4% de la Selva i del Gironès.
- El Centre d'Informació de Sta. Maria de Palautordera, el 61 % de les persones que el visiten són del Vallès Oriental, un 21% del Barcelonès. El 13 % han conegut el parc a través dels amics i un 5 % via web.
- Les dades del dispositiu d'informació personalitzada, és a dir els informadors que estan a aparcaments i zones on no hi ha un equipament físic, ens indica que un 27% dels visitants provenen del Barcelonès i del Vallès Oriental, un 7% del Maresme i la Selva, un 6% del Vallès Occidental i un 5% d'Osona. El 40% han vingut a partir del boca-orella dels amics i coneguts, un 8 % a partir de les publicacions, sobretot les guies de rutes que s'han anat editant i que són gratuïtes, un 6% a partir de la web, i un 2% a partir de la premsa.

Per altra banda, durant l'any 2009 el Consorci Portes del Montseny va realitzar un estudi dels visitants basat en la informació extreta de les persones que visiten les oficines de turisme. Cal tenir en compte que aquest estudi es limita a l'àmbit d'actuació d'aquest consorci (12 municipis d'Osona, dels quals 8 participen en la CETS) i per tant no abasta tot l'àmbit de la CETS. Els resultats en quant a tipologies dels usuaris són els següents:

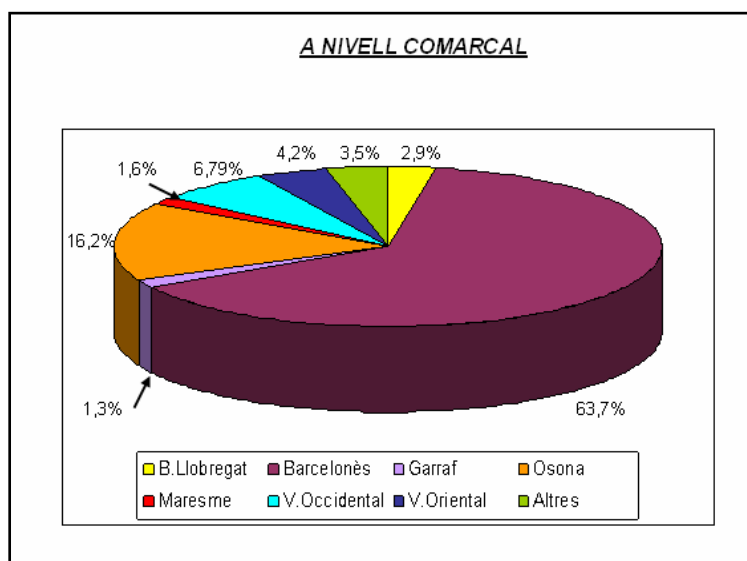
- A nivell internacional s'observa que els principals visitants estrangers provenen majoritàriament de França i Regne Unit. La resta de països mostren un percentatge molt més petit .
- A nivell de l'Estat Espanyol, cal destacar que els principals visitants provenen de comunitats properes a Catalunya, com són les Balears o el País Valencià, amb un 60% i un 30% respectivament.
- A nivell del territori català, una xifra considerable ens demostra que nou de cada deu visitants pertanyen a la província de Barcelona.

Dins d'aquest percentatge, un 63,1% prové del Barcelonès; en concret de ciutats com Barcelona o Badalona. Cal destacar, també, que un 15,7% de les visites de residents a Catalunya corresponen a visitants que habiten a la comarca, com per exemple els municipis de Centelles, Vic, Tona i El Brull.

En tercera posició i en un percentatge molt inferior (concretament un 4,16%) podem trobar municipis de la comarca del Vallès Oriental com Granollers o Cardedeu.

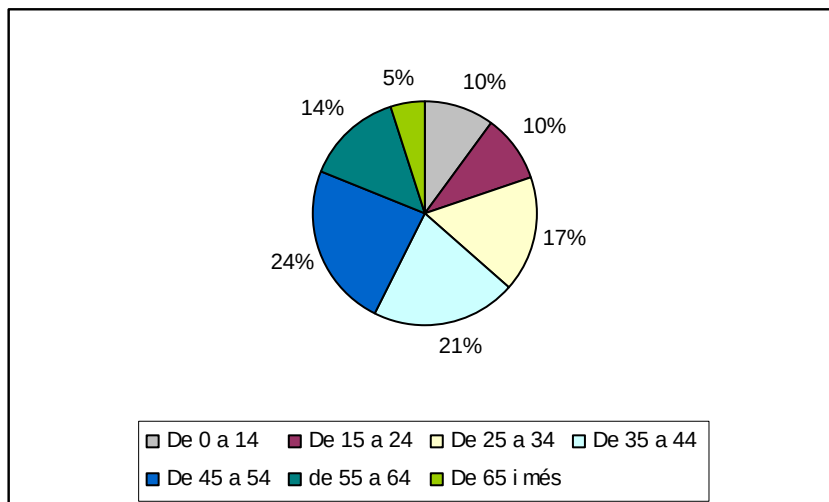
Font: Estudi dels visitants 2009 realitzat pel Consorci Turístic Portes del Montseny.

Font: Estudi dels visitants 2009 realitzat pel Consorci Turístic Portes del Montseny.

Edat dels visitants

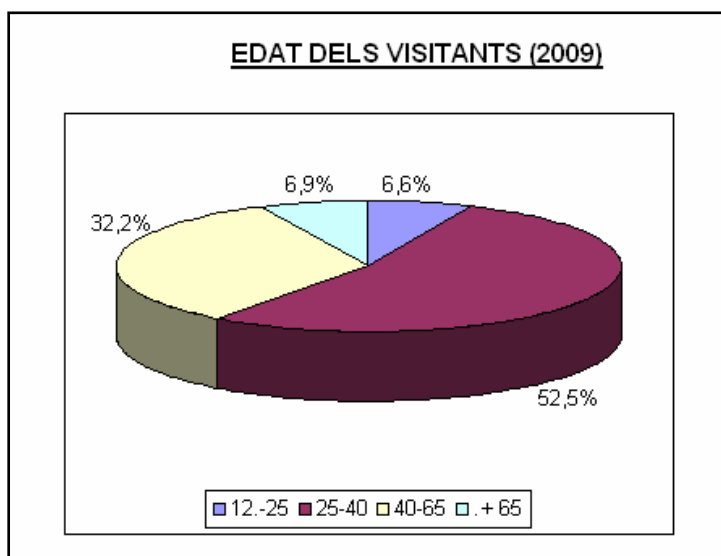
Segons dades del parc, l'edat majoritària dels visitants la conformen el grup de 35 als 44 anys (21%), bàsicament famílies. La majoria, un 74%, són particulars que no visiten l'espai en grups organitzats.

Font: Informació de la Memòria del sistema de qualitat en la gestió de l'ús públic, 2009.

Segons les dades de l'estudi realitzat pel Consorci Portes del Montseny, les estadístiques mostren que un 84,7% de les persones visitants tenen una edat compresa entre 25 i 65, mentre que només un 6,9% dels visitants són majors de 65.

En l'anàlisi d'aquestes dades cal tenir present que es registra l'edat de la persona que s'adreça al centre d'informació i que, en cas de visitar l'espai en grup, acostuma a ser una persona de les de major edat del grup.

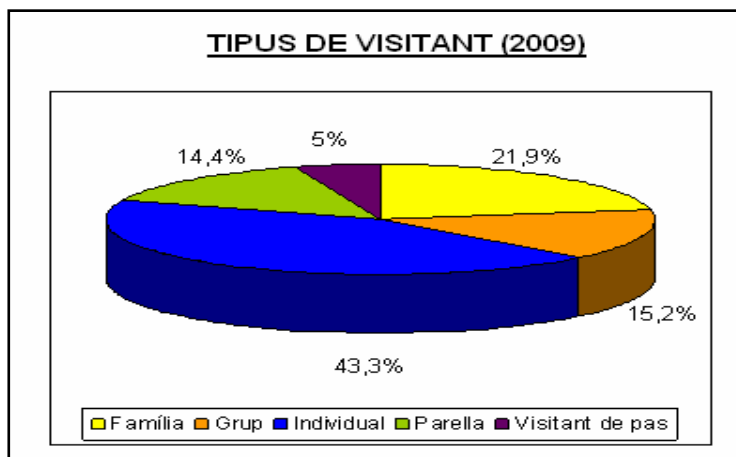

Font: Estudi dels visitants realitzat pel Consorci Turístic Portes del Montseny , 2009

Tipologia de visitants

Segons l'estudi del Consorci Portes del Montseny de l'any 2009, un 43'3% de les persones que han visitat l'oficina ho han fet soles. Aquest fet es veu incrementat ja que dins aquesta part es

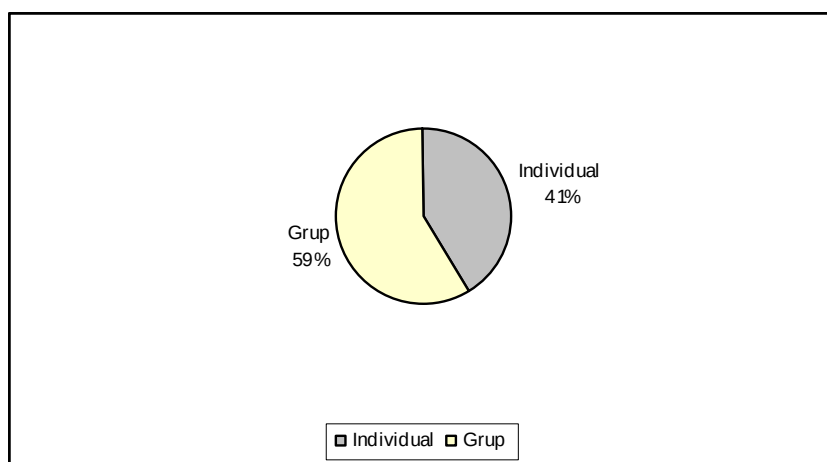
comptabilitzen les trucades telefòniques o la rebuda de correus electrònics. A més, només es comptabilitzen les persones que entren a l'oficina i no contempla les altres que hi puguin haver a l'exterior.

Font: Estudi dels visitant 2009 realitzat pel Consorci Turístic Portes del Montseny.

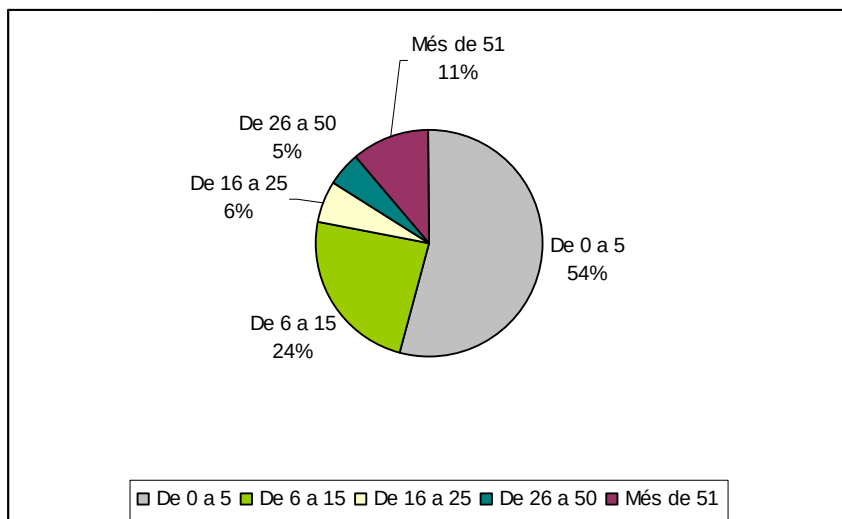
D'altra part, un 36,3% de les persones realitzen la visita amb els seus familiars o la parella mentre que el 14,4% ho fa en grup. També s'observa en el gràfic que un 5% correspon al visitant de pas, és a dir, un treballador que necessita desplaçar-se per la zona i acudeix a l'oficina en busca d'ajuda.

Segons dades recollides pels equipaments del Parc Natural del Montseny, el 59% dels entrevistats visita el parc en família o en grup, mentre que un 41% ve sol.

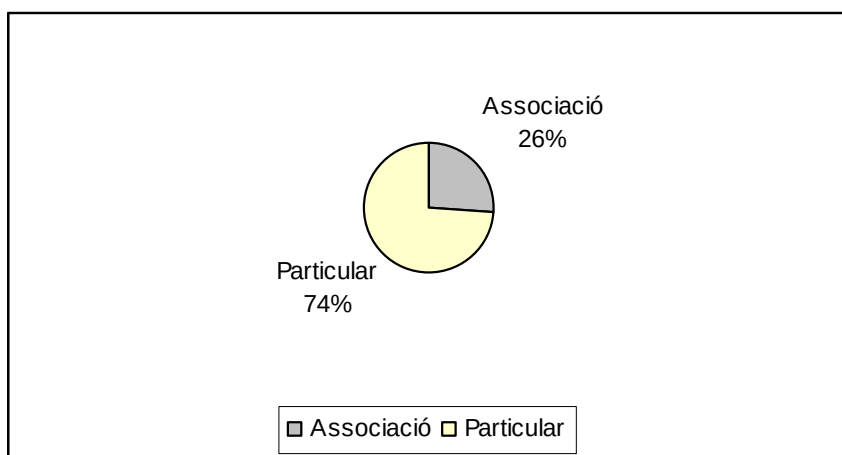
Font: Informació de la Memòria del sistema de qualitat en la gestió de l'ús públic, 2009.

D'entre les persones que visiten l'espai en grup, més de la meitat, un 54%, ho fan en grups de fins a cinc persones:

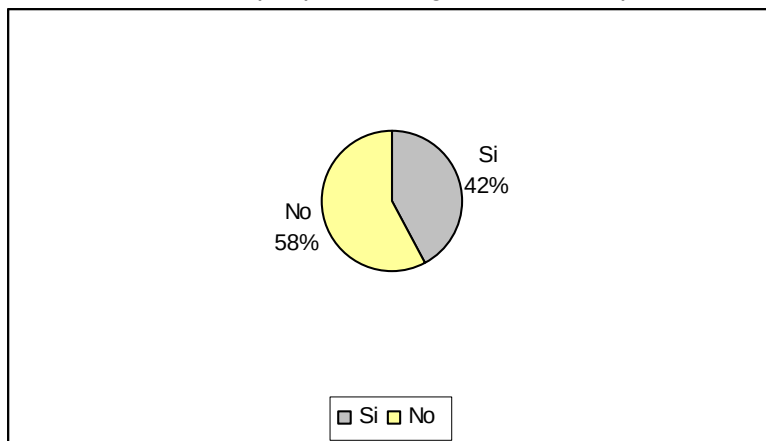
Font: Informació de la Memòria del sistema de qualitat en la gestió de l'ús públic, 2009.

De manera molt generalitzada, en un 74%, les visites no es duen a terme de manera organitzada partir d'associacions o activitats sinó que es duen a terme de manera particular:

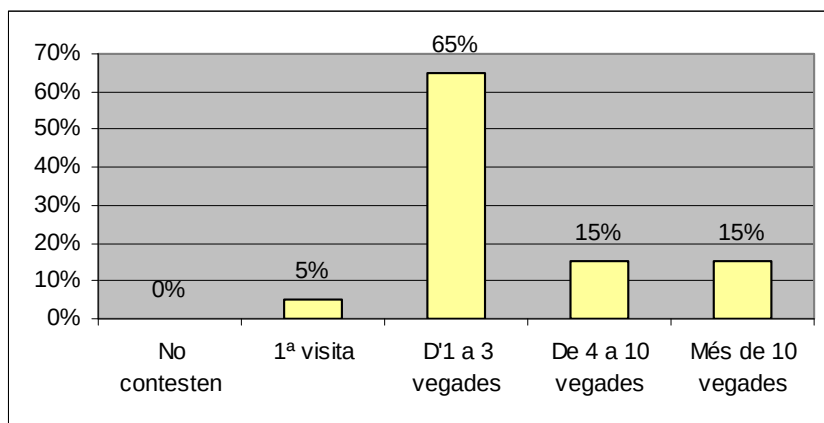

Font: Informació de la Memòria del sistema de qualitat en la gestió de l'ús públic, 2009.

Un 42 % dels entrevistats realitza per primera vegada la visita al parc.

Font: Informació de la Memòria del sistema de qualitat en la gestió de l'ús públic.

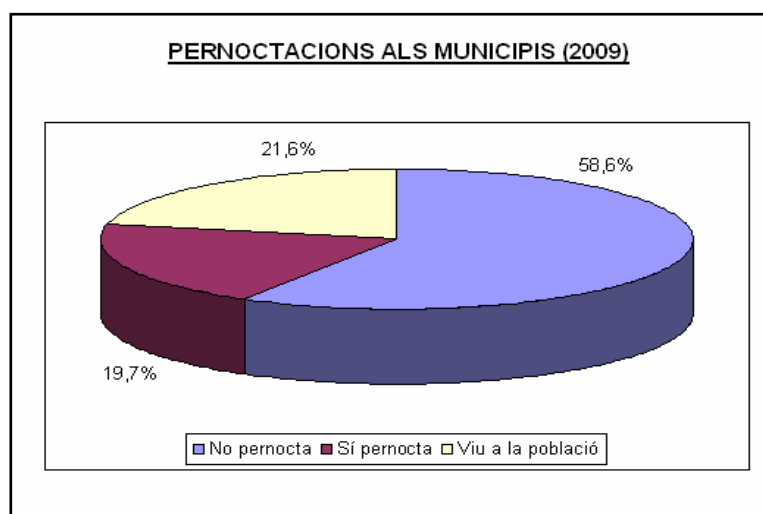
Font: Informació de la Memòria del sistema de qualitat en la gestió de l'ús públic, 2009

D'entre els visitants enquestats que repetien visita, un 65% freqüenta el parc d'1 a 3 vegades l'any, un 15% de 4 a 10 vegades i un 15% més de 10 vegades a l'any, la qual cosa constata la idea de la repetició i fidelització en les visites al parc.

De la resposta a com han conegut el parc, destaca els amics un 21%, a partir de les publicacions un 11%, mentre un 13 % ja el coneixia.

Pernoctació dels visitants

En l'actualitat, un 19,7% dels visitants preveien pernoctar a la zona, mentre que un 58,6% no. Això es deu probablement al fet de que molts visitants aprofiten el cap de setmana per fer sortides d'un dia i, per tant, tornen a la seva residència un cop ens han visitat. Cal ressaltar que un 21,6 % no s'allotja a la zona ja que viuen a la població.

Font: Estudi del visitant 2009 realitzat pel Consorci Turístic Portes del Montseny .

4.2 Anàlisi del grau de satisfacció dels visitants

La implantació del Sistema Q de Qualitat al Parc Natural del Montseny ha comportat la posada en marxa d'un conjunt de recursos per analitzar el grau de satisfacció dels visitants:

- Recull de dades i anàlisi del grau de satisfacció dels visitants a través d'una enquesta de satisfacció (vegeu Annex d'aquesta Diagnosi)
- Recull de dades i anàlisi del perfil dels visitants: edat, sexe, lloc de procedència a partir d'un nou aplicatiu de gestió de visitants.
- Disposar d'un sistema de recollida i tractament d'incidències.
- Disposar d'un sistema de recollida de suggeriments.

Aquests instruments i la seva anàlisi es realitza a partir de les dades obtingudes als centres i punts d'informació del Parc Natural del Montseny (independentment de la tipologia de gestió) així com a les escoles de natura, ascendint a un total de 35 equipaments.

Tal com recull la Memòria del sistema de qualitat en la gestió de l'ús públic de l'any 2009, la participació d'aquests equipaments en el Sistema de Qualitat ha anat millorant pel que fa a la recollida d'enquestes: s'ha passat d'una escassa participació de la majoria d'equipaments, que no generaven enquestes, a una situació en què la majoria hi participen. Per altra banda, cal destacar que molts informadors han contribuït d'una manera notable a l'obtenció d'enquestes dels visitants.

Durant l'any 2009 es varen recollir un total de 394 enquestes de 23 equipaments, essent l'equipament amb major nombre d'enquestes recollides Can Casades, amb 97. Aquest equipament registra el major nombre de visitants respecte la resta d'equipaments del parc. Els equipaments de Muralles del Montgròs, Càmping de Fontmartina, Centre Cultural Europeu de la Natura (itineraris guiats), Itineraris guiats St. Esteve, Vallcàrquera, Casanova St Miquel, Itineraris Casanova de St. Miquel, Dispositiu d'Informació Personalitzada de Riells i el Punt d'Informació Bellver, recolliren entre 15 i 35 enquestes cadascun. La resta d'equipaments recolliren una mitjana de 4 enquestes.

Respecte les incidències, durant l'any 2009 se'n van recollir 310, això suposa un increment d'un 65 % respecte a l'any anterior (188). Cal tenir present que des de fa uns anys, tots els "no compliments" que es detecten a les inspeccions automàticament generen una incidència i això provoca que el nombre total augmenti. Tot i això s'ha augmentat el nivell de resolució de les incidències: l'any 2008 va ser del 50% -i un 38% van restar per a resoldre fora de termini- i al 2009 s'han resolt el 63% i han quedat pendents i fora de termini el 23 %. El nombre d'incidències més abundants són les de manteniment i les de senyalització, però també són aquestes les que millor es solucionen i en menys temps.

Pel que fa el nombre de suggeriments, l'any 2009 va ser de 141, doblant el número de suggeriments de l'any anterior (72). Aquest augment es creu que és degut al fet que els informadors estan més conscienciats amb el Sistema de Qualitat i quan un visitant té alguna queixa o dubte que no poden solucionar els ofereixen un full de suggeriment i aquests són omplerts "in situ". També cal mencionar que des de la pàgina web del Parc Natural del Montseny també es poden fer suggeriments.

El nivell de resolució assolit pels suggeriments l'any 2009 va ser del 86 %. Havent-se donat resposta en ocasions fora de termini, tal com queda palès pel percentatge de resolució.

Des de l'Associació d'Empresaris Portes del Montseny, com a mecanisme per a l'anàlisi de satisfacció dels visitants disposen d'un programa de gestió de visitants de la Diputació de Barcelona mitjançant el qual es comptabilitzen les visites. També disposen de dos models d'enquestes a disposició dels visitants: una de pròpia i l'altra relacionada amb el pla de qualitat SICTED d'aplicació al Consorci Portes del Montseny.

4.3 Anàlisi dels recursos per a turisme socialment desafavorit

El Parc natural del Montseny disposa d'un itinerari accessible per a persones amb mobilitat reduïda, anomenat "La Font del Frare". L'itinerari té el seu inici al Centre d'Informació de Can Casades, a Santa Fe. En aquest equipament es disposa de material de suport per a persones amb mobilitat reduïda: tercers rodes per a cadires de rodes i *handbikes*.

També es disposa, per l'itinerari de "L'Empedrat de Morou", de material informatiu i de suport destinat a persones invidents o amb baixa visibilitat. Es tracta de quatre exemplars escrits en braille que es poden sol·licitar, en el moment de realitzar l'itinerari, al Centre d'Informació de Can Casades. La seva longitud és de 5,5 quilòmetres, presenta una dificultat mitja i una durada de 2 hores.

4.4 Mecanismes de control de la qualitat de les infraestructures

Tal com s'ha esmentat en l'Apartat "1.4 Processos de participació i cooperació", des del mes de març de l'any 2004 es va fer efectiva la implantació al **Parc Natural del Montseny** del **Sistema de Qualitat** en la gestió dels equipaments i serveis d'ús públic. Es tracta d'una iniciativa de la secció espanyola de la Federació Europea de Parcs Naturals i Nacionals (EUROPARC), que va plantejar l'adhesió dels espais naturals protegits, com un sector més, al sistema de qualitat turística espanyola, promogut per la Secretaria General de Turisme del Ministeri d'Economia.

El Parc Natural del Montseny ha format part d'aquest procés des dels seus inicis, com un dels set espais pilot on es volia experimentar la posada en marxa d'un sistema de control de la qualitat d'aquestes característiques, que disposa de certa experiència pel que fa a la seva

aplicació a la indústria i als establiments turístics convencionals, però absolutament nou pel que fa als espais naturals protegits.

En la reunió del mes d'abril del 2004, el Comitè Certificador va acordar donar el distintiu de Q de qualitat al Parc Natural del Montseny, amb una validesa de dos anys. A l'inici del segon any es va realitzar una auditoria de seguiment. Aquesta va tenir lloc el febrer de 2005, amb un resultat coincident amb les altres auditories, tant externes com internes.

L'any 2009 es varen canviar les normes Q a normes UNE, fet que suposà algunes modificacions en la documentació i els requisits així com també en les auditories externes. A partir d'aquell moment l'auditoria de renovació del distintiu passa a ser cada tres anys i se'n preveuen dues de seguiment durant aquest període. Això comportarà que la propera auditoria de renovació es dugui a terme l'any 2011. Des del 2004 s'han passat un total de tres auditories de certificació i tres de seguiment.

Dins d'aquest marc general, es planteja el Sistema de Qualitat com una millora continuada amb els objectius generals següents:

- Oferir i mantenir una elevada qualitat en els serveis públics.
- Satisfer les expectatives i requeriments dels visitants garantint-los-hi un paisatge de qualitat i una oferta de serveis adequada.
- Disposar dels mitjans humans i materials suficients i adequats per a satisfer els requisits de les normes de qualitat.
- Aconseguir una organització eficaç per a garantir un funcionament d'acord amb el sistema de qualitat.
- Aconseguir la participació activa de tot el personal en els principis de la política de qualitat, així com en la seva aplicació i compliment.

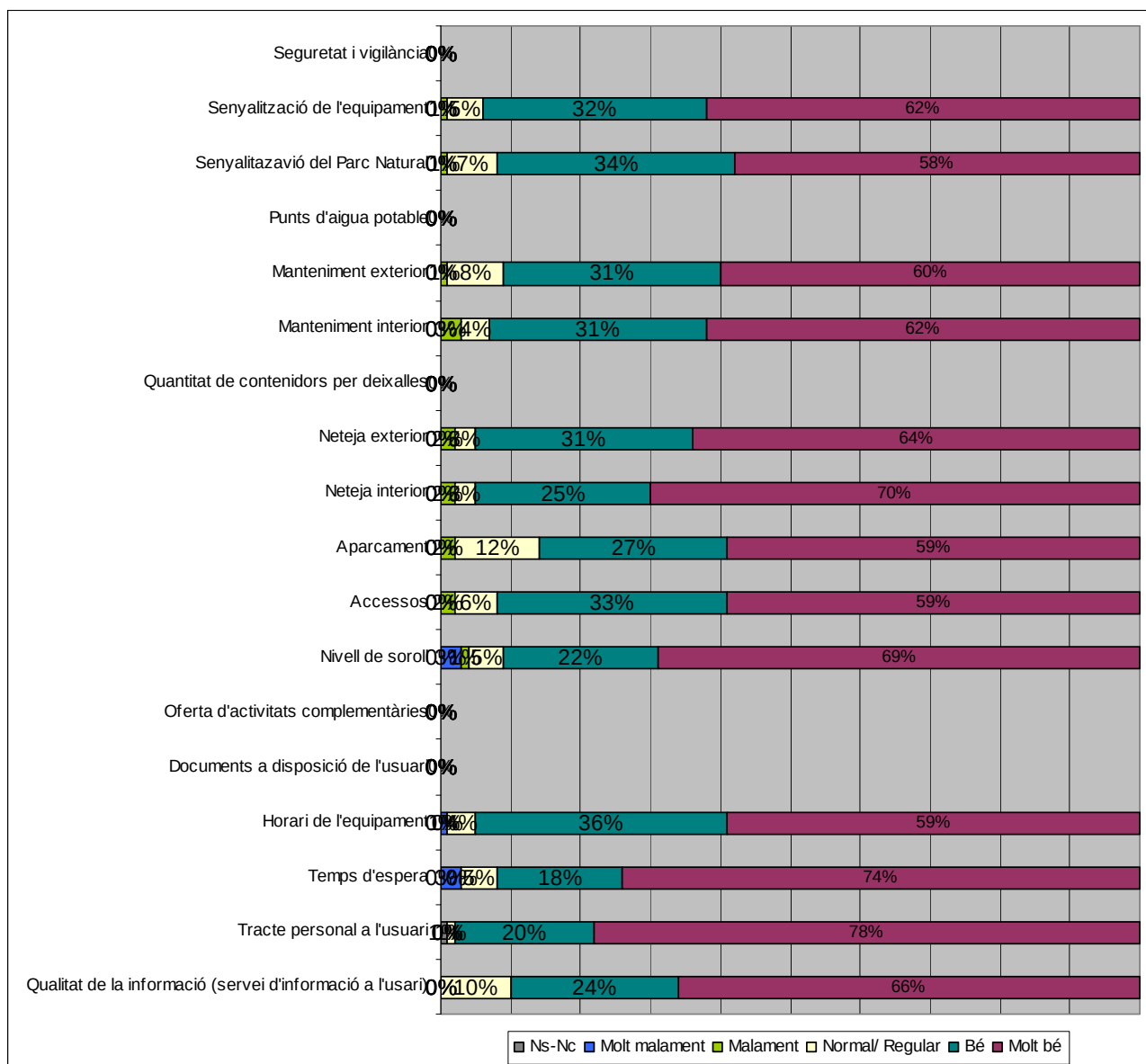
Els objectius de qualitat per a l'any 2009 es varen concretar en els següents punts:

- Mantenir el grau d'implicació i participació en els procediments del personal del sistema de qualitat.
- Revisar i millorar la documentació del sistema.
- Millorar el grau de compliment en la resolució d'incidències.
- Revisar i aprovar el Pla d'itineraris.
- Millorar el grau de resolució de les deficiències detectades i reiteratives en els equipaments, segons previsions pressupostàries.
- Consolidar l'aplicatiu de gestió de visitants.
- Implementar l'aplicatiu de senyalització i reserves.
- Posar en pràctica les conclusions de la diagnosi d'educació ambiental al nostre programa educatiu del parc.

- Preparar el dossier de candidatura per a l'adhesió del parc a la Carta Europea de Turisme Sostenible.
- Treballar conjuntament amb el sector privat i altres organismes del sector terciari en referència a la Carta Europea de Turisme Sostenible.

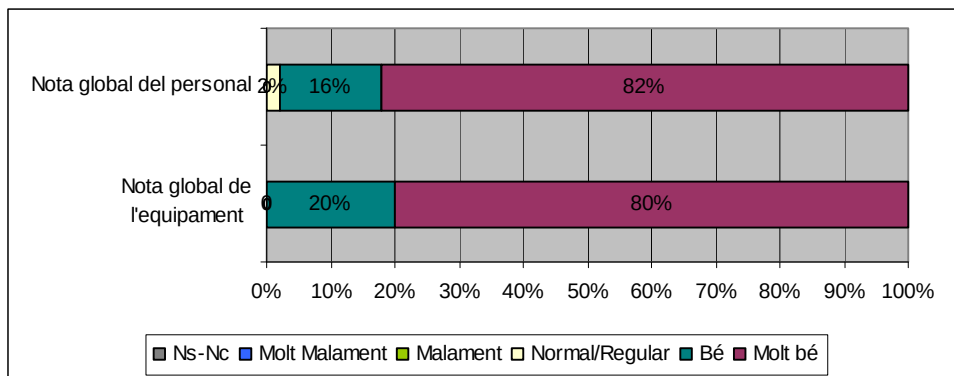
Un dels aspectes que avalua l'enquesta de satisfacció és la qualitat dels equipaments i infraestructures que, en molts casos, suposen el primer contacte dels visitants amb l'espai protegit.

Respecte els aspectes que es valoren en l'enquesta, a continuació en mostrem els resultats corresponents a l'any 2009:

Font: Informació de la Memòria del sistema de qualitat en la gestió de l'ús públic

Respecte la valoració dels equipaments, la valoració majoritària correspon a la resposta “Molt bé” en un grau superior al 82%; sumant l'altra percepció positiva del “Bé”, s'assoleixen nivells superiors al 98%, tal com mostra el gràfic a continuació referent a l'any 2009:

Font: Informació de la Memòria del sistema de qualitat en la gestió de l'ús públic

Respecte altres sistemes de qualitat, el 21 de novembre de 2005 la delegació de turisme de la Diputació de Barcelona i la Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona van signar un conveni amb l'objectiu d'implantar en diferents destinacions de la província de Barcelona el **Sistema Integral de Qualitat Turística Espanyola en Destinacions (SICTED)**.

El SICTED és un model de qualitat que pretén millorar la qualitat turística en empreses i serveis turístics; i en definitiva, millorar la qualitat de la destinació. El seu objectiu estratègic és impulsar la qualitat en les destinacions turístiques; harmonitzar els nivells sectorials, afavorint les actuacions integrals en les destinacions a llarg termini i reforçar el teixit empresarial.

Operativament, vol aconseguir una consciència global de destinació turística, coordinar els diferents agents de l'activitat turística i dissenyar productes ajustats a les noves tendències de la demanda.

Cal tenir present que el model de qualitat SICTED és aplicable a professionals del sector turístic, tant de l'àmbit públic com privat, així com l'acreditació, mitjançant aquesta distinció, tant de territoris (destinacions turístiques) com empreses o administracions a títol individual.

Les empreses i els serveis turístics que participin en el SICTED podran obtenir els beneficis següents:

- Millorar la prestació dels serveis de l'empresa turística i dels serveis turístics.
- Formar els recursos humans del sector i fomentar la cultura de qualitat.
- Incrementar la satisfacció del client i, consegüentment, l'índex de fidelització.

- Obtenir un distintiu de reconeixement a la participació i implicació de les empreses i dels serveis turístics i reconeixement individual a les persones mitjançant el lliurament de certificats que premien l'assistència a les diferents actuacions.

En l'àmbit CETS, diferents territoris i ens compten amb aquest distintiu, fent del seu emplaçament, una destinació SICTED i a la vegada facilitant l'obtenció d'aquest distintiu per part d'empreses del seu territori.

Aquests espais són: Consorci de Turisme Portes del Montseny (procés de treball per a l'obtenció any 2006; acreditació any 2007; 26 empreses i entitats distingides per aquest sistema), municipi de Sant Hilari (procés de treball per a l'obtenció any 2008; acreditació any 2009; 12 empreses i entitats distingides per aquest sistema), Consorci de Turisme del Vallès Oriental (existien dues destinacions SICTED per aquesta zona: Ruta del Modernisme d'estiu al Vallès Oriental, acreditació any 2007 i Caldes de Montbui, acreditació any 2006; a partir de l'any 2010 es van agrupar per a formar una única destinació SICTED Vallès Oriental gestionada pel Consorci de Turisme del Vallès Oriental, any acreditació 2010; en total disposen de 40 empreses i entitats distingides per aquest sistema i 28 empreses que actualment estan treballant en el sistema per tal de poder-s'hi distingir) i el propi Parc Natural del Montseny (acreditació any 2010; cal tenir present que l'obtenció del Sistema Q de Qualitat Turística en un espai natural permet l'obtenció d'aquest distintiu).

Les empreses que han obtingut el distintiu de qualitat SICTED durant l'any 2010 són les següents:

Tipus d'establiment	Nom de l'establiment
Activitats d'oci:	Centre Hípic la Malla
	Balneari Codina
	Balneari Termes La Garriga
	Pachamama Experience
	Selvaventura
Agències de viatges:	Toca el 2
Cases de colònies:	Escola de Natura la Traïna
Comerços:	Rosa Moda
	Angelina. Moda, llenceria i merceria.
	Cansaladeria Can Perris
	Carnisseria Can Barnet
	Eureka
	Esport 7
	Joieria Albert Pous
Establiments rurals:	Casa de Turisme Rural El Folló
	Casa de Turisme Rural Les Oliveres
	Mas Serra-Rica
	Mas Pratsevall
	Can Boix
	Magnòlia Blanca

	Mas Cal Sastre
Hostal i Hotels:	Hotel el Muntanyà Resort & spa
	Hotel Aloha
	Hotel Xalet la Coromina
	Hotel Ripoll
	Hostal Torras
	Hostal Verdolet
	Vilar Rural
Museus i centres d'interpretació:	Centre cultural Europeu de Natura
	Camp de les Lloses
	Centre d'art el Marçó Vell
	Museu Guillerries
Oficines de turisme:	Consorci Turisme Portes del Montseny
	Oficina de turisme de Sant Hilari
Parc Natural:	Parc Natural del Montseny
Piscina municipal:	Piscina municipal de Sant Hilari
Polícia Local:	Polícia Local de Balenyà.
	Polícia Local de Tona.
Restaurants:	Restaurant Can Pica- Soques
	Restaurant El Folló
Tipus d'establiment	Nom de l'establiment
Restaurants:	Restaurant- Hotel Muntanyà
	Restaurant- Hotel Aloha
	Restaurant La Calma
	Restaurant Salvador Caseseca
Serveis:	El taxi de Taradell.
	Moventus

Font: Elaboració pròpia a partir del tríptic SICTED facilitat per l'Associació d'empresaris Portes del Montseny i la informació facilitada per l'Oficina de turisme de Sant Hilari i el Consorci de Turisme del Vallès Oriental.

Està previst que durant l'any 2011 s'acreditin dues empreses més del municipi de Sant Hilari: La Vinyota del Peroler (turisme rural) i Fonda Rita (Allotjament).

Per altra banda, trobem alguns establiments dins l'àmbit CETS que compten amb sistemes de certificació de la seva **qualitat ambiental**. Així dins de l'Associació d'Empresaris Portes del Montseny hi ha una empresa que disposa de l'etiqueta europea de qualitat mediambiental (ECOLABEL). Es tracta de la casa de turisme rural Mas Pratsevall de Taradell.

4.5 Existència d'estudis de nous mercats turístics

Si bé diferents entitats de promoció turística treballen per al desenvolupament i atracció del turisme en l'àmbit de la CETS, actualment el territori no compta amb cap estudi propi de nous mercats turístics.

Com s'ha esmentat en els Apartats 1 i 2, les diferents entitats i administracions gestores del turisme en l'àmbit CETS estan duent a terme els seus respectius plans estratègics i actuacions de promoció turística. És per això que si bé es pot afirmar que el territori no disposa d'estudis

de nous mercats turístics, és important tenir present l'anàlisi de mercats i les actuacions de promoció dutes a terme per totes aquestes entitats.

Cal tenir present la creació de l'Observatori del Turisme de la Diputació de Barcelona, àrea encaminada a desenvolupar diferents iniciatives d'anàlisi del turisme a la província i la programació d'actuacions per a la millora d'aquesta activitat econòmica.

4.6 Infraestructures turístiques privades

Respecte a les infraestructures privades dins l'àmbit CETS del Montseny i pel que fa als serveis d'allotjament, es pot observar que estan distribuïdes pels diferents municipis de la zona segons recull la taula següent:

Municipi	Hotels		Turisme rural		Càmpings		Total Places
	Núm.	Places	Núm.	Places	Núm.	Places	
Aiguafreda	0	0	0	0	0	0	0
Arbúcies	3	123	15	130	1	93*	346
Breda	2	64	0	0	0	0	64
Campins	0	0	2	24	0	0	24
Cànoves i Samalús	0	0	0	0	0	0	0
El Brull	0	0	3	35	0	0	35
Figaró Montmany	1	5	1	8	0	0	13
Fogars de Montclús	4	79	4	27	1	625	731
Gualba	1	21	0	0	0	0	21
La Garriga	2	318	0	0	0	0	318
Montseny	4	113	9	50	3	358	521
Riells i Viabrea	2	38	0	0	0	0	38
St. Esteve de Palautordera	0	0	3	33	0	0	33
St. Feliu de Buixalleu	0	0	0	0	2	228*	228
St. Pere de Vilamajor	0	0	0	0	0	0	0
Seva	4	671	1	10	0	0	681
Tagamanent	0	0	2	27	0	0	27
Viladrau	5	144	5	50	0	0	194
Balenyà	0	0	0	0	0	0	0
Centelles	1	24	1	10	1	250	284
Espinelles	0	0	2	9	1	270*	279
Hostalric	1	14	0	0	0	0	14
St Antoni de Vilamajor	1	16	0	0	0	0	16
St. Celoni	6	171	1	8	0	0	179
St. Hilari Sacalm	9	673	5	48	0	0	721
Sta Maria de Palutordera	1	14	0	0	0	0	14
Taradell	0	0	6	28	1	640	668
Tona	2	93	0	0	0	0	93
Total	49	2581	60	497	10	2464	5542

*Les dades aportades pel Patronat de Turisme Girona Costa Brava i l'Oficina Tècnica de Turisme de la Diputació de Barcelona faciliten el nombre d'"unitats d'acampada" però no les places; per poder tenir una visió global de l'oferta d'allotjament, s'ha optat per estimar tres places per cada "unitat d'acampada".

Cal tenir present que a partir de la consulta de les webs dels diferents municipis s'han identificat alguns establiments que no constaven en les dades aportades pel Patronat de Turisme Girona Costa Brava i l'Oficina Tècnica de Turisme de la Diputació de Barcelona, registres referents a l'any 2009 i a partir de les quals s'ha elaborat la taula anterior. És el cas d'Aiguafreda –on hi consta l'existència d'un alberg de joventut-, Cànoves i Samalús -on hi figura una casa rural i un hostel-, Sant Pere de Vilamajor –on hi consta un allotjament rural- o Balenyà –on hi consta una casa de colònies-.

Així, la consulta de les webs municipals juntament amb les dades facilitades pel Patronat de Turisme Girona Costa Brava i l'Oficina Tècnica de Turisme de la Diputació de Barcelona permeten veure que tots els municipis ofereixen servei d'allotjament, un servei estretament vinculat a la visita i pernoctació al territori.

Pel que fa als serveis de restauració, en trobem també en tots els municipis, presentant diferents tipologies; en aquest cas, aquest tipus de serveis cal entendre'ls tant vinculats al turisme com a la població del propi territori.

Complementàriament als serveis d'allotjament i restauració, el territori compta també amb empreses turístiques que ofereixen serveis estretament vinculats a l'activitat turística tan diversos com serveis de guiatge temàtic (plantes remeieres, llegendes, etc.) i de senderisme, activitats de termalisme, esports i "parcs" d'aventura i sales i museus d'exposicions (en aquest cas, en trobem exemples tant de titularitat pública com privada).

4.7 Col·laboració del sector privat en la recollida de dades sobre el turisme

Des de les diferents empreses com també des del Consorci turístic Portes del Montseny i Consorci de promoció turística del Vallès Oriental, a partir del Pla de Qualitat SICTED, es realitzen enquestes als visitants i els seus equipaments disposen d'una bústia de suggeriments per tal que aquests puguin manifestar la seva opinió.

Igualment, altres empreses que no participen en el SICTED, també faciliten enquestes a la seva clientela per tal de conèixer el grau de satisfacció de la visita i/o dels serveis prestats.

Aquestes dades no són tractades conjuntament i per tant no es poden extreure conclusions sobre la satisfacció dels visitants respecte les infraestructures privades.

Actualment no existeixen mecanismes de cooperació entre administració pública i sector privat encaminades a coordinar la realització d'enquestes excepte en aquelles empreses privades que gestionen equipaments d'ús públic del parc.

5 INFORMACIÓ SOBRE L'ÀMBIT CETS

5.1 Instruments de promoció

La promoció del Parc Natural del Montseny, entenent-lo com a eix estructurador de l'àmbit CETS, es realitza tant des del propi Parc, com des de les administracions i entitats (mixtes o privades) de promoció del turisme de l'àmbit CETS descrites detalladament en l'Apartat "1.2 Administracions i entitats gestores del turisme": Oficina Tècnica de Turisme de la Barcelona, Patronat de Turisme Costa Brava Girona, el Consorci de promoció turística del Vallès Oriental, Consorci per a la Promoció Turística Portes del Montseny, Associació "La Selva, comarca de l'aigua", l'Associació d'Empresaris Turístics del Montseny, Associació d'Hostaleria de la Selva, Associació d'Empresaris Portes del Montseny i la Federació d'empresaris Turístics Montseny – Guílleres. Tots aquests agents realitzen la promoció en diferents tipologies tot desenvolupant actuacions de major o menor abast.

En aquest apartat es detallen les actuacions de promoció més destacades d'aquestes entitats amb l'objectiu de mostrar la diversitat d'actuacions que es duen a terme. Cal tenir present, però, que aquesta descripció no té un caràcter exhaustiu.

El **Patronat de Turisme Costa Brava Girona** no disposa d'un pla d'accions de promoció específic pel Montseny atès el seu àmbit d'actuació, que és molt superior, i les seves atribucions i funcionament. Ara bé, el Patronat sí que executa aquelles accions específiques sobre qualsevol dels territoris que formen part del seu àmbit d'actuació, i que entren dins la seva estratègia. Aquest és el cas de viatges de premsa o de viatges de familiarització amb agències de viatges o tour operadors interessats específicament en un o més productes o territoris.

En el marc d'aquest tipus d'actuacions, el Patronat ha preparat diferents visites al Montseny. Un exemple de l'any 2009 seria el del tour operador escocès Frontier Holidays, a qui se li va preparar un viatge de prospecció al Montseny, ja que va mostrar interès en programar-lo dins la seva oferta. Per a la preparació d'aquesta visita també es va contactar amb l'Associació d'Empresaris Turístics del Montseny per tal d'oferir el Montseny com un sol espai.

D'altra banda, el Patronat assisteix a diverses fires específiques de natura i turisme actiu, i d'entre les que poden ser d'interès per l'oferta del Montseny, fins el 2009 s'assistia anualment, amb mostrador, a:

- Destination Nature – París
- The Outdoor Show – Birmingham
- Tournatur – Düsseldorf
- Fiets & Wandelbeurs – Amsterdam

Durant el 2010, degut a la menor assistència a fires de turisme, s'assisteix amb mostrador únicament a la Tournatur de Düsseldorf, i s'ha fet prospecció (per mantenir el contacte amb touroperadors i propi mercat) a la Destination Nature de París. Es continuaran seguint aquestes fires (amb participació o prospecció), o d'altres que puguin ser interessants.

En la resta d'accions, tant de màrketing com de promoció, el Montseny sempre és tingut en compte, però en la mateixa mesura que la resta de territori, ja que el seu material divulgatiu representa sempre tot el territori gironí, sota les marques Costa Brava i Pirineu de Girona.

El Patronat de turisme Costa Brava- Girona edita publicacions i gairebé en totes elles el Montseny, directament com a espai natural o el seu entorn immediat, hi és present. Aquestes publicacions són repartides al públic final i professional en totes les accions promocionals que porta a terme el Patronat (viatges de premsa, viatges de familiarització, fires, workshops, etc...) tant a nivell nacional com internacional.

Pel que fa a la **Delegació de Turisme de la Diputació de Barcelona**, com en el cas del Patronat de Turisme Costa Brava Girona, no disposa d'un pla d'actuacions o de promoció específic per al Montseny. Ara bé, com en el cas del Patronat, la promoció del Montseny i del seu entorn és present en les actuacions de promoció que aquesta Delegació desenvolupa.

Les accions de promoció per part de la Delegació de Turisme de la Diputació de Barcelona executades i previstes per l'any 2010 es resumeixen el següent requadre:

Font: Document facilitat per la Delegació de Turisme de la Diputació de Barcelona

Des del **Consorci de Turisme del Vallès Oriental** i a través de la Diputació de Barcelona, aquesta entitat assisteix regularment a les següents fires: SITC, FITUR, Agrotur, Fira de l'Ascensió (Granollers) i Fira de Mollet.

Al llarg del 2009, el **Consorci de Turisme Portes del Montseny**, ha estat present a una trentena de fires de diferents àmbits; ja sigui a nivell individual o sota el paraigües d'altres ens majors com Osona Turisme (del qual n'és membre), Diputació de Barcelona o Turisme de Catalunya.

Com cada any, el Consorci de Turisme Portes del Montseny ha destinat una partida pressupostària en l'edició de material promocional degut a l'exhauriment d'aquest o bé a la necessitat de crear nova fulleteria. Les tres accions promocionals d'edició de material més importants realitzades pel Consorci de Turisme Portes el Montseny en els darrers anys han estat:

- Guia de senders Portes del Montseny: A finals de juny es va publicar la guia de senders, en la qual van comptar amb l'ajuda d'Ajuntaments, tècnics i Diputació de Barcelona. En total es van crear 1.500 carpetes que inclouen un tram del sender de Gran Recorregut, dos senders PR, 16 itineraris locals, 4 rutes BTT i 1 via ferrada. Aquestes carpetes es troben a la venda per un preu simbòlic d'1 euro. Es poden descarregar aquests fitxers des de la mateixa web del consorci.
- Reedició de mapes de Portes del Montseny: En total es van reeditar 5.000 còpies en català i 5.000 en castellà. Aquests mapes inclouen una relació dels principals recursos de la zona a més del llistat de les empreses turístiques adherides a l'Associació d'Empresaris de Portes del Montseny.
- Creació d'un fulletó de paquets turístics: A finals de 2009, es va publicar un fulletó relacionat amb la proposta de diferents productes turístics, que engloben diferents tipologies d'activitats que poden ésser realitzades per diferents tipologies de públic. Inicialment s'han proposat 5 paquets diaris i un de cap de setmana. Tots aquests seran gestionats per l'Associació d'Empresaris de Portes del Montseny.

El Consorci de Turisme Portes del Montseny va establir un acord amb la Diputació de Barcelona per tal promocionar fires i festes a través de pàgines web específiques d'aquesta temàtica; des de llavors es publica la informació de fires i festes a les següents webs:

- www.firesifestes.com
- www.festacatalunya.cat

Trimestralment el Consorci de Turisme Portes del Montseny envia informació sobre activitats i esdeveniments de la zona a la delegació de turisme, la qual ho incorpora periòdicament a la pàgina web de www.turismepropdebarcelona.com

El pla d'accions del 2009 va contemplar també la realització de dos viatges de familiarització a la zona per tal de que els propis agents del territori (ja siguin públics o privats) coneguessin de primera mà els principals recursos turístics de la zona per intercanviar idees i opinions.

El primer d'ells es va realitzar el dia 4 de juny i va comptar amb una vintena d'empresaris i regidors de la zona. El segon va tenir lloc el dia 22 d'octubre. En aquest, també es va comptar amb la presència d'un grup d'estudiants de la Universitat de Vic.

També durant l'any 2009 el Consorci de Turisme Portes del Montseny va crear carpetes a fi de tenir un instrument adient per a poder recollir tota la informació que es dóna a diferents ens i empreses, a inicis d'any es van crear unes 1.000 carpetes. Aquestes van ser dissenyades a partir del logotip del consorci i s'utilitzen freqüentment en diferents accions de promoció del territori.

El Consorci Portes del Montseny forma part de l'organisme Osona Turisme, el qual durant l'any 2009 va realitzar les següents accions:

- **Assistència a fires**

Fira (Caràcter autonòmic)	Data
TURISWORK - Sabadell	12-14 març
MERCAT DEL RAM - Vic	3-5 abril
SITC - Barcelona	16-19 abril
EXPOVACACIONES - Bilbao	7-10 maig
FIRA DEL LLIBRE DE MUNTANYA - Cantonigròs	3-4 octubre
MERCAT DE LA PATATA DEL BUFET - Orís	18 octubre
AGROTUR - Cornellà	6-8 novembre
DNEU - Vic	6-8 novembre
SALÓ DEL HOBBY I DEL SENDERISME - Barcelona	27-29 novembre
EIBTM - Barcelona	1-3 desembre
FIRA DE SANTA LLÚCIA – Prats de Lluçanès	13 desembre

Font: Extret de la memòria 2009 realitzada pel Consorci de Turisme Portes del Montseny

- **Edició de material promocional**

- Edició d'un fulletó genèric en format senzill que conté un mapa d'Osona juntament amb la relació dels principals atractius de cada territori. En total s'han editat 3.500 exemplars en català/castellà i 1.500 en anglès/francès.

- Elaboració d'una guia pel que fa a turisme de negocis a la comarca d'Osona. Es troba en format digital.
- Edició de l'agenda semestral en format electrònic que esdevé un recull de les fires, festes i mercats més importants de la comarca.
- Edició de la revista "Nadal a Osona" que esdevé un recull similar a l'anterior però específic de les dates nadalenques. Edició total de 18.000 exemplars.

• Viatge de familiarització

Des d'Osona Turisme han col·laborat en l'organització de viatges de familiarització i *press-trips* impulsats per Turisme de Catalunya i Diputació de Barcelona. A la vegada, també se n'han organitzat alguns des d'Osona Turisme, que han propiciat la promoció de diferents sectors turístics dins la comarca.

Viatges de familiarització	Data
Col·laboració amb el <i>fam-trip</i> de turisme literari impulsat per turisme de Catalunya	març
Col·laboració amb el <i>press-trip</i> de gastronomia organitzat per turisme de Catalunya	març
Fam trip Clubs Caravanistes a València organitzat per Diputació de Barcelona	maig
Acompanyament de l'empresa "A Peu" per la comarca	agost
<i>Fam-trip</i> de turisme actiu i workshop Osona-Berguedà	octubre
Acompanyament de l'agència holandesa IT Reizen	novembre
Col·laboració amb el <i>fam-trip</i> Women Trendy Holidays impulsat pel mercat de Benelux de Turisme de Catalunya	novembre
<i>Fam-trip</i> de turisme de negocis	novembre

Font: Extret de la memòria 2009 realitzada pel Consorci Portes del Montseny

• Participació de diferents *workshops*

Durant l'any 2009 des d'Osona Turisme es va participar en el Workshop Barcelona Province Convention Bureau. Aquest workshop, específic de turisme de reunions, va ser organitzat per Diputació de Barcelona el dia 8 d'octubre.

També es va participar en les Jornades de Mercats Emissors realitzada el dia 20 d'octubre. En aquest, es va establir contacte amb el CPT Benelux, el programa de Turisme de Negocis, el CPT Regne Unit-Irlanda i el CPT Països Nòrdics.

• Publicitat a diferents mitjans

Des del consorci es va veure convenient participar en publicitat en col·laboració amb la resta de la comarca d'Osona arran del gran cost econòmic que suposa.

A continuació es mostra una relació de la publicitat realitzada al llarg del 2009:

Mitjà	Data	Insercions de publicitat - Observacions
Ràdio Olot	abril	Creació de 80 falques per impulsar la visita dels habitants de la Garrotxa a Osona.
Turismo y Ocio	abril-setembre	Bàncer aleatori a la pàgina web de la revista Turismo y Ocio
El Periódico	maig	Mitja pàgina en el suplement Ocio y Tiempo Libre d'aquest mitjà.
Viajes y vacaciones	juny	Reportatge general i anunci a aquest mitjà.
Regió 7	juny	Article amb diferents propostes turístiques i anunci a aquest mitjà.

Rincón del Sibarita	agost	Reportatge de tres pàgines amb informació turística d'interès general.
Catalonia Today	agost	Reportatge d'informació general de sis pàgines i anunci
Descobrir Catalunya	agost i setembre	Peus de pàgina diversos.
Business Spain	novembre	Informació sobre turisme de negocis en aquesta revista especialitzada.
El 9 Nou	novembre	Reportatge sobre el turisme a la comarca i anunci de peu de pàgina.
Revista Muntanya del C.E.Catalunya	desembre	Reportatge de 7 pàgines sobre el diferent senders i anunci.

Font: Extret de la memòria 2009 realitzada pel Consorci Portes del Montseny.

L'Associació de Turisme “La Selva, Comarca de l'Aigua” realitza algunes de les accions de promoció a través del format “Girona Viva” del Patronat de Turisme Costa Brava Girona. També assisteix a fires especialitzades de senderisme. A nivell local, realitza promoció conjuntament amb els grups gastronòmics de la comarca: Hostaleria Selva, Gremi de Lloret i àvies de Sils (n'és exemple la presència al Firatast de Girona).

Sota el paraigua del Patronat envien material turístic a les fires on fan promoció de Girona. Durant l'any 2010 la promoció a través de fires ha estat la següent:

Fira genèriques	Lloc i data
FITUR	Madrid, 20 al 24 gener 2010
SALON VACANCES	Brussel·les, 4- 8 febrer 2010
SALON MAHANA TOULOUSE	Toulouse , 5 al 7 de febrer 2010
BIT	Milà, 18-21 febrer 2010
NAVARTUR	Pamplona, 19 al 21 de febrer
FORUM GASTRONOMIC	Santiago de Compostela, 21 al 24 febrer 2010
ITB	Berlín, 10-14 març 2010
MITT	Moscou, 17-20 març 2010
SITC	Barcelona, 15 al 18 d'abril 2010
EXPOVACACIONES	Bilbao, 6-9 maig del 2010
TOURNATUR	Düsseldorf, 3 al 5 Setembre 2010
SANT NARCÍS GIRONA	Girona, 28 octubre a l'1 de novembre del 2010
SKI MOUNTAIN	Valencia, novembre 2010
WTM	Londres, 8 al 11 novembre 2010
Fires específiques	
London Golf Show	Londres, 16 a 18 d'abril
Rhein Golf show	Colònia, 26 a 28 de març
PGA Merchandise Golf Show	Orlando, 28 al 30 de gener
IGTM	novembre

Font: Elaboració pròpia a través de la informació facilitada per L'Associació de Turisme de la Selva.

Les fires a les quals a assistit L'Associació de Turisme de la Selva els darrers 2 anys són les següents:

Fira	Data
SITC	7 a 10 de maig de 2009
Saló Randonné Paris/ Birmingham	27 a 29 de març de 2009
Girona Viva- Madrid	24 a 26 de maig de 2009
Girona Viva - Toulouse	14 a 16 de maig de 2009
Girona Viva - madrid	26 al 28 de maig de 2010
Firatast Girona	11 a 14 d'octubre de 2010

Font: Elaboració pròpia a través de la informació facilitada per L'Associació de Turisme de la Selva.

L'entitat Osona Turisme així com l'Oficina Tècnica de Turisme de la Diputació de Barcelona actuen com entitat paraigües per a les accions de promoció de **l'Associació d'Empresaris Portes del Montseny**; cal destacar la seva presència, a través de les dues entitats esmentades, al SITC, a Agrotur i en d'altres fires nacionals o internacionals.

Aquesta entitat té previst, per a l'any 2010, organitzar tres viatges de familiarització que seran sobre turisme de negocis, turisme actiu i turisme cultural i també assistir al workshop Buy Catalonia, Pirineus i per últim el BMT.

Respecte **l'Associació d'Hostaleria de la Selva**, realitza actuacions de promoció dels establiments adherits a la pròpia entitat així com de productes típics de la comarca de la Selva. D'entre les actuacions de promoció dels darrers anys en podem destacar les següents:

- Guia dels Balnearis, allotjaments i Restaurants de la Selva.
- Plana web de l'entitat: www.hostaleraselva.cat.
- Creació de la primera Ruta del Salsafí a la Selva 2010

5.2 Mecanismes per a facilitar la informació

La xarxa d'equipaments d'informació (centres d'informació i punts d'informació) constitueix el principal instrument a partir del qual es facilita la informació al visitant un cop aquest ja es troba al territori.

El Parc Natural del Montseny compta amb els següents equipaments d'informació:

Centre d'informació/ oficines de turisme	Horari
Centre d'informació Can Casades	De dilluns a diumenge de 10 a 14 i de 15 a 16:30h
Centre d'informació de Fogars de Montclús	De novembre a abril de 9:30 a 16:30 h i de maig a octubre de 10 a 17 h
Centre d'informació de Montseny	De dilluns a divendres de 10 a 14 h; dissabtes de 10 a 14 i de 16 a 17 h; diumenges i festius de 10 a 15 h
Centre d'informació de Sant Esteve de Palautordera	De dilluns a divendres de 10 a 14 h; dissabtes, diumenges i festius de 9 a 14 h
Centre d'informació de la Rectoria del Brull	Del 12 de setembre al 30 de juny, dissabtes i festius de 10 a 14 h i de 16 a 18 h; Juliol i Agost, de dilluns a divendres de 9h a 15h i dissabtes i

Centre d'informació/ oficines de turisme	Horari
	diumenges de 10h a 16h
Punt d'Informació al Centre Cultural Europeu de la Natura	De dimarts a dissabte d'11 a 13:30 i de 15:30 a 18 h; diumenges i festius de 10 a 13:30 h; dilluns tancat.
Punt d'Informació al Museu etnològic del Montseny. La Gabella	De dimarts a dissabte d'11 a 14 i de 17 a 20 h; diumenge i festius d'11 a 14 h; juliol i agost: de dimarts a diumenge, i festius, d'11 a 14 h i de 17 a 20 h; dilluns obert només per a grups en hores convingudes.
Punt d'Informació al Parc Etnològic del Tagamanent	Dissabtes, diumenges i festius de 9 a 17 h
Punt d'Informació d'Aiguafreda	Dissabtes, diumenges i festius de 9 a 14 h
Punt d'Informació de Figaró	Dissabtes i festius de 9 a 14 h
Punt d'Informació de Seva	Horari d'hivern: dissabtes, diumenges i festius (d'abril a octubre), de 10 a 14 h Horari d'estiu (agost): cada dia de 9 a 14 h.
Punt d'Informació del Molí de ca l'Antic (Figaró)	De dilluns a diumenge de 9 a 14 h.
Punt d'Informació de Tagamanent	Dissabtes, diumenges i festius de 10 a 14 h
Punt d'Informació de Riells del Montseny	Dissabtes, diumenges i festius de 9 a 14h
Punt d'Informació de Gualba	De dimarts a dissabte, de 6:30 a 14:30 h
Punt d'Informació de Sant Pere de Vilamajor	Dissabtes, diumenges i festius de 10 a 14 h
Centre d'informació turística de Sant Celoni	Horaris: dc i dg, de 10 a 13 h, dv, de 17 a 20h, ds de 10 a 13h i de 17 a 20h
Punt d'informació turística de Santa Maria de Palautordera	Estiu: divendres: 16-20 h., dissabte: 9-13 / 15-19 h, diumenges i festius: 9-13.30 h.. Hivern: divendres: 16-20h, dissabte: 10-14/ 15:30-19:30h., diumenges i festius: 10-14.30h
Punt d'Informació de coll de Bordoriol, Viladrau	Dissabtes, diumenges i festius de 9-14h
Punt d'Informació de Cànoves i Samalús	Dissabtes, diumenges i festius de 10 – 14h

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació extreta de la pàgina web del Parc Natural del Montseny.

Els elements de què es disposa per a facilitar la informació, més enllà de l'atenció personalitzada, són els següents:

- Desplegable general del parc, que inclou un mapa i informació bàsica. Idiomes disponibles: català, castellà, anglès, francès i alemany.
- Audiovisuals. Idiomes disponibles: dos audiovisuals disponibles en català, castellà, anglès i francès, i la resta només en català
- Diferent tipologia de fulleteria simple com ara l'accés motoritzat, consells en temps de neu, consells per collir castanyes, etc. Idiomes disponibles: català
- Diferents rutes pel parc (disposen de fulletó per a realitzar l'itinerari de forma autoguiada "El Sot de l'Infern" i "l'Empredrat de Morou"). Idiomes disponibles: català i castellà
- Guia del Parc. Idiomes disponibles: català i castellà

Complementàriament a la informació que es pugui facilitar des dels equipaments llistats, el Parc Natural del Montseny compta amb el Dispostiu d'Informació personalitzada. El seu desenvolupament suposa la presència de personal informador contractat a través de convenis

amb els ajuntaments durant tots els caps de setmana i els dies festius, ubicats en àrees i punts preassignats i d'alta freqüentació.

Es poden trobar informadors a l'aparcament de Plana Amagada-Turó de l'Home, Santa Fe, Plana del Coll (Fogars de Montclús), Riu Tordera i Sant Marçal (Montseny), Collformic (El Brull), Vallforneres (Cànoves i Samalús) i Coll de Castellar (Sant Feliu de Buixalleu).

Entre les funcions dels informadors hi ha orientar l'usuari oferint propostes o alternatives que respectin els valors naturals i culturals i les normes del parc, lliurant el material més adient en cada ocasió. També poden recollir les opinions, propostes i suggeriments dels visitants utilitzant els mecanismes establerts i fer-los arribar a la direcció del parc.

Les funcions d'aquest personal d'atenció personalitzada són:

- Fer arribar als visitants la informació general del parc lliurant-los el fullet «Benvinguts al parc», o bé de manera verbal, directament.
- Fer arribar als visitants informació específica sobre qüestions concretes.
- Col·laborar amb els gestors del parc en la posada en pràctica de dispositius d'ordenació de l'accés de visitants (aparcaments i restriccions de trànsit).
- Atendre incidències.
- Recollir informació sobre el nombre de vehicles estacionats a les àrees d'aparcament.
- Recollir sistemàticament dades de les entrades de vehicles pels accessos del parc.
- Fer enquestes als visitants.
- Recollir l'opinió del visitant en el marc del Sistema de Qualitat.
- Les comunicacions amb els informadors han estat coordinades des d'un centre de comunicació situat a l'Oficina del Parc, a Fontmartina.

Dins els límits del Parc Natural del Montseny trobem tres punts d'informació interactius que permeten obtenir informació durant les 24h. Aquests punts es troben als municipis de Montseny, Fogars de Montclús i El Brull.

Complementàriament a aquests mecanismes d'informació sobre el terreny, cal tenir en compte que el Parc compta també amb una pàgina web descriptiva de les activitats que s'hi poden realitzar, els recursos, els accessos, etc. Aquesta pàgina web és:
<http://www.diba.es/parcsn/parcs/index.asp?parc=3>

El **Consorci de Turisme Portes del Montseny**, aquest facilita informació a partir de la seva web (www.portesdelmontseny.com) i a partir de les següents oficines:

Oficina de Turisme	Municipi	Horari
Oficina d'informació turística Portes del Montseny, L'alt Congost i La Plana de Vic.	Tona	De dilluns a divendres de 9.00h a 15.00h Caps de setmana i festius de 9.00h a 13.00h
Centre d'informació del Brull	El Brull	Hivern: dissabtes i festius de 10:00 a 14:00 hores i de 16:00 a 18:00 hores. Estiu: de dijous a dilluns de 10:00 a 14:00 i de 16:00 a 18:00h.
Punt d'informació de Viladrau- Parc Natural del Montseny.	Viladrau	De dimarts a dissabte de 11:00 a 13:30 i de 15:30 a 18:00. Diumenges i festius de 11:00 a 13:30h.
Oficina de turisme de Seva- Parc Natural del Montseny	Seva	D'abril a octubre; caps de setmana i festius de 9:00 a 14:00 hores. Agost: cada dia de 9:00 a 15:00h.
Oficina de turisme d'Aiguafreda	Aiguafreda	Dissabtes, diumenges i festius de 9 a 14 h

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació facilitada pels Consorcis, Associacions i el parc Natural del Montseny.

Aquest consorci ha realitzat un fulletó general de Portes del Montseny, on es mostra el Montseny com a emblema. Disponible en català, castellà, anglès i francès.

Cada municipi té un planell informatiu realitzat pel Consorci de Turisme Portes del Montseny on s'indiquen tots els recursos turístics que promocionen a més d'informació diversa. Altres municipis com Centelles realitzen catàlegs de promoció pròpia com la Ruta Terra de Bruixes, Vila modernista i d'estiueig, Camí de la Costa i el Cerdà.

Pel que fa al **Consorci de promoció turística del Vallès Oriental**, aquest facilita informació a partir de la seva web (www.turismevalles.net) i a partir de les següents oficines:

Centre d'informació/ oficines de turisme	Horari
Ajuntament de La Garriga- Can Raspall	De dilluns a divendres de 8 a 14h. Dilluns i dijous de 16h a 19h
Centre d'Informació turística de Sant Celoni	Dimecres i diumenge de 10 a 13 h, divendres de 17 a 20h, dissabte de 10 a 13h i de 17 a 20h
Consorci de Turisme del Vallès Oriental	Dimarts a dissabte de 10.30 a 13.30h i de 16 a 20h. Diumenges, dilluns i dimarts matí tancat. Atenció telefònica: dilluns a divendres de 8.30 a 15h i també els dilluns i dimecres de 16 a 19h
Oficina d'informació turística- Santa Maria de Palautordera	Estiu: divendres: 16-20 h., dissabte: 9-13 / 15-19 h, diumenges i festius: 9-13.30 h.. Hivern: divendres: 16-20h, dissabte: 10-14/ 15:30-19:30h., diumenges i festius: 10-14.30h

L'**Associació d'Empresaris Portes del Montseny** facilita la informació a partir de l'elaboració de catàlegs, supervisada per part dels ajuntaments i per part dels membres de l'associació. En aquest cas, l'entitat no facilita informació a partir de web pròpia sinó a partir de la web del Consorci de Turisme Portes del Montseny.

Altres webs que faciliten informació sobre la zona (tot i que tenen uns continguts que abasten molt més territori que el del Montseny) són: web del **Patronat de Turisme Girona -Costa Brava** (www.costabrava.org), web de Consell Comarcal de la Selva (www.laselvaturisme.com), web d'**Osona Turisme** (<http://www.osonaturisme.com/>) i també la web de la **Delegació de Turisme de la Diputació de Barcelona**: (<http://www.turismepropbarcelona.cat/ca/>).

La concurrència de diferents entitats i administracions de promoció turística en l'àmbit CETS condueix a una promoció del territori que destaca la presència de recursos ben diferents, difonent així els valors naturals, paisatgístics, culturals i activitats que es poden realitzar dins l'àmbit de la CETS al Montseny.

5.3 Idiomes en què s'ofereix la informació

A nivell general, el principal idioma de totes les publicacions editades en l'àmbit de la CETS és el català ja que la majoria de visitants del parc són de Catalunya.

Per part del Parc Natural es disposa d'un desplegable general que està disponible en català, castellà, anglès, francès i alemany. També per part del Consorci de Turisme Portes del Montseny disposen d'un fulletó general de Portes del Montseny que està disponible en català, castellà, anglès i francès.

Respecte els idiomes en què es poden visualitzar les diferents webs, es sintetitzen a continuació:

Webs	Idiomes
Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona	Català i castellà (alguns apartats en francès, anglès i italià)
Diputació de Girona	Català
Consorci de Turisme Portes del Montseny	Català, castellà, anglès i francès
Consorci Turístic del Vallès Oriental	Català, castellà, anglès i francès.
Associació de Turisme "La Selva, Comarca de l'Aigua"	Català, castellà, anglès i francès
Delegació de Turisme de la Diputació de Barcelona	Català, castellà, anglès i francès
Osona Turisme	Català, castellà, anglès i francès
Associació d'Empresaris Turístics del Montseny	Català, castellà, anglès, francès i alemany
Patronat de Turisme Costa Brava Girona	Català, castellà, anglès, francès, alemany i italià.

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació facilitada pels Consorcis, Associacions i el parc Natural del Montseny.

5.4 Informació a la població local

En la pàgina web del Parc Natural, s'hi pot trobar una agenda amb totes les activitats que es duen a terme des del Parc durant l'any:

<http://www.diba.es/parcsn/parcs/index.asp?Parc=3&Submit=Anar>

Aquestes activitats corresponen a diferents categories: concerts, estades, festivals i espectacles, audiovisuals, cursos i tallers, exposicions, museus i visites guiades i altres. A més a més des d'aquesta categoria hi ha una sèrie d'activitats que són permanents,. És a dir que estan disponibles durant tot l'any, aquestes són algunes exposicions, audiovisuals, rutes guiades i alguna visita guiada.

En aquesta web també s'hi pot trobar un Servei de Guies on hi ha la informació corresponent a diferents empreses que es dediquen a realitzar guiatges:

- ADEMC, Activitats de Descoberta de l'Entorn
- APRÈN, Serveis Ambientals, SCCL
- Centre Cultural Europeu de la Natura (CCEN)
- Centre d'Informació el Brull
- Fundació Catalana de l'Esplai/Associació Catalana Cases de Colònies
- La Calma. Parc Etnològic de Tagamanent
- SENY, Activitats de Lleure
- SIGNATUS

A més disposen de programes que es poden realitzar dins el Parc, aquests són: (Vegeu més informació en l'Apartat "7. Formació").

- Programa Viu el parc:
- Programa Coneguem els nostres parcs:
- Programa Poesia als Parcs:
- Jornada de cursos i seminaris que es duen a terme durant l'any en el Parc.

A nivell de difusió del Parc a la població local cal citar *Petjades*, un programa de VOTV (Vallès oriental Televisió) que proposa excursions per tot el Vallès Oriental i descobreix els secrets de les zones més naturals de la comarca, a través de persones vinculades al territori.

Petjades ofereix rutes fàcils amb tota la informació necessària per tal d'engrescar als espectadors a sortir a passejar.

5.5 Sistema propi d'informació per part d'empreses turístiques i entitats que les agrupen

Paral·lelament a la informació i activitats de coneixement de l'entorn desenvolupades des del Parc Natural, existeixen diferents iniciatives per a donar informació sobre la zona promogudes des de diferents entitats de l'àmbit d'actuació inclòs tant en el Parc Natural com de la CETS.

Actualment aquestes activitats no es duen a terme de forma coordinada i tot i que en determinats casos s'estructuren entorn la visita o interpretació del Parc Natural del Montseny, la seva administració gestora no intervé de manera formal -mitjançant consulta o oferint assessorament o supervisió- en la seva planificació i/o desenvolupament.

En la pàgina web del **Consorci Portes del Montseny**, www.portesdelmontseny.com, s'hi pot trobar informació de tot tipus d'activitats per a realitzar dins de l'àmbit del Parc Natural del Montseny. Aquestes activitats són:

Senders de Gran Recorregut

GR 5.2. Tram de Collformic a Matagalls

Senders de Petit Recorregut

PR C-42 Sender de Taradell

PR C-43 Sender de Tona

Itineraris municipals

Descobreix Aiguafreda de Dalt (Aiguafreda)

Els Cingles de Bertí i Valldaneu (Sant Martí de Centelles)

Itineraris Locals

Passeig per l'Abella (Sant Martí de Centelles)

Camí del Castanyer de les 9 branques (Viladrau)

Camí de Sant Segimon (Viladrau)

Camí dels Ponts Perduts (Viladrau)

Camí del Matagalls (Viladrau)

Camí de la Costa i el Cerdà (Centelles) La Font del Rouret (Centelles)

El bosc de Figueroles (Seva)

El pont d'en Gatus (Seva)

La Bellida i els Roures (Seva)

Sant Miquel de Balenyà (Seva)

Itinerari Ronda del Castell (Tona)

Ruta dels Turons (Tona)

Sender de Vilageriu (Tona)

Rutes BTT

Muntanyola en BTT

Santa Eulàlia de Riuprimer en BTT

Ruta BTT de l'Ajuda

Ruta BTT: Tona, Múnter, Muntanyola, Sant Cugat de Gavadons, Collsuspina, Tona.

Vies Ferrades

Via Ferrada de les Baumes Corcades a Centelles

Patrimoni històric

En aquest apartat es llisten tots els municipis del consorci i es poden visualitzar els seus

elements patrimonials com ara esglésies, castells o capelles.

Artesania

En aquest apartat es fa referència a tres empreses que produeixen productes de forma artesana

Activitats

Hípica

Museus i Exposicions

Rutes guiades

Senderisme

Termalisme

Altres activitats

Esports d'Aventura

Activitats d'Outdoor-training

Activitats per a escoles

Transports

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de la pàgina web: <http://www.portesdelmontseny.com/cat/>

En la pàgina web de l'**Associació d'Empresaris Turístics del Montseny**, www.turisme-montseny.com, s'hi pot trobar informació de diverses activitats que es poden realitzar al Parc Natural del Montseny, aquestes són:

Excursions al Montseny:

Senders de Gran Recorregut (GR 2 i GR 5)

Itineraris senyalitzats:

El Sot de l'Infern

L'Empedrat de Morou.

Sant Marçal-Matagalls.

Collet de Sant Martí-Tagamanent

Turó de l'Home-Les Agudes.

Collformic-Matagalls.

Sant Marçal-Les Agulles.

Font de Passavets-Turó de l'Home

Fontmartina- Turó de l'Home.

Altres itineraris: Rutes de bosc i aigua- Sant Hilari Sacalm

Ruta de la Font del Pic-Font Vella

Ruta de la Font d'en Gurb

Ruta del Nen Jesús de Praga

Ruta de la Font de la Formiga

Ruta de Sant Miquel de les Formigues

Rutes amb Cotxe

Per la Vall de la Tordera

Pel Montseny més oriental

Pel Montseny més humit

Recursos històrics que promocionen

Dòlmens de Serra de l'Arca

L'Estela del Pla de la Calma

Muralla Ibèrica del Montgròs

La Vil·la Romana de Can Terrès

Castells del Montseny Montclús

Montmany

Montsoriu

Ciutats Emmurallades

El Brull

Ermites i Esglésies

Activitats de l'associació

Tastets d'estiu a Sant Celoni.

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació extreta de la pàgina web: www.turisme-montseny.com.

Des de la pàgina web del **Consorti del Vallès Oriental**, www.turismevalles.net, s'hi troba informació sobre les següents activitats:

Activitats

Senderisme

Ruta els 3 monts

BTT

Activitats aèries

Activitats multiaventura

Turisme eqüestre

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació extreta de la pàgina web: www.turismevalles.net

També a la pàgina web de l'**Associació de Turisme "La Selva, Comarca de l'Aigua"**, www.laselvaturisme.com s'hi localitza la següent informació:

Senderisme

Arbúcies – Sant Hilari Sacalm: "del Montseny a les Guilleries"

Fogars de la Selva – Hostalric: "La fortalesa a la plana"

Hostalric- Viabrea: "Propera sortida: Muntanya"

Hostalric- Fogars de la Selva: "La Tordera pas a pas"

e-rutes

Assetjats! (Hostalric)

Un espia a Montsoriu (Arbúcies)

El gran secret de Breda (Breda)

Centre BTT

Sant Marçal (Arbúcies)

El Soler (Sant Hilari Sacalm)

Les ermites (Sant Hilari Sacalm)

Les Planes - Joanet (Sant Hilari Sacalm)

Montsoriu (Arbúcies)

Altres activitats

Rutes a cavall

Viatges en globus

Visites guiades a la fortalesa d'Hostalric

Pas a pas pels museus del Montseny i Guilleries.

Pedals de Serrallonga

Enoturisme a Arbúcies

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació extreta de la pàgina web: www.laselvaturisme.com

Des de la pàgina web del Patronat de Turisme Costa Brava, www.costabrava.org, es proposen les següents activitats:

Propostes

Una ermita amb llegenda (Montseny – Guilleries)

Del Pla de l'Estany a les portes del Montseny

Monestir de Sant Salvador de Breda

Entre Castells i Muralls

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació extreta de la pàgina web: www.costabrava.org

Cal mencionar que des del Patronat de Turisme Costa Brava- Girona promocionen tota la oferta turística del territori, incloent empreses d'activitats, restaurants, gastronomia (vegeu Capítol 6 Productes turístics, referent als productes promoguts per aquest ens).

5.6 Publicacions sobre el Montseny

Per tal de facilitar el coneixement del Parc Natural del Montseny, aquest disposa de diverses publicacions, de major i menor grau d'especificitat, sobre el propi espai protegit i referides tant a la descoberta dels seus recursos com a la incidència que la pròpia visita pot causar al Parc.

Les publicacions prenen diferent format (fulletons, cartells, guies de descoberta, monografies, etc.); respecte les disponibles l'any 2009 i que resulten d'interès per a l'ús públic (turisme i visites escolars) es resumeixen en la següent taula:

Fulletes desplegable

Parc Natural del Montseny, Reserva de la Biosfera (català, castellà, anglès, francès i alemany), 2009
«Cévennes-Montseny», reserves de la biosfera agermanades, 1996
«La Amistad-Montseny», reserves de la biosfera agermanades, 1997
Casa Museu l'Agustí, 2003

Fulletes, tríptics i encartaments

Excursions senyalitzades: el sot de l'Infern, 2004
Excursions senyalitzades: l'empedrat de Morou, 2007 (català i castellà)
Passejades 2009. Tots els diumenges de l'any, 2009
Audiovisuals al Parc Natural del Montseny, 2004
Itineraris amb vehicle des del Brull (5 itineraris), 2004
Centres de documentació de la Xarxa de Parcs Naturals, 2004
Viu el parc: programa, cartell i cartell mut, 2009
Consells per collir bolets, 2008 - en comú amb els altres espais protegits-
Revetlles sense incendis, 2008 - en comú amb els altres espais protegits
II Concurs de fotografia de la Xarxa de Parcs Naturals - en comú amb els altres espais protegits-

Cartells

Cartell panoràmic del Parc Natural del Montseny, 1996
Cartell 1: Fauna i flora de la fageda, avetosa i roureda, 1982
Cartell 2: Fauna i flora dels penya-segats, esqueis i tarteres, 2003
Cartell 3: Fauna i flora de les landes i prats subalpins, 1984, reedició 2005
Cartell 4: Fauna i flora dels ambients aquàtics, 1994
Cartell 5: Fauna i flora de l'alzinar (nova edició), 2001
Cartell 6: Fauna i flora de les pinedes i brolles, 1994
Cartell 7: Fauna i flora de conreus i erms, 1986
Mapa excursionista del Montseny, 2005

Guies dels parcs i altres llibres

El senglar. Cévennes-Montseny, 1995
El Montseny. Quaderns de la Revista de Girona, 1995
Guia d'equipaments d'educació ambiental i ús públic de la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona 2009-2010
Parc Natural del Montseny, Reserva de la Biosfera, 2000 (català i castellà)
Guia d'itineraris de flora i fauna per la Xarxa de Parcs Naturals
Guia d'equipaments d'educació ambiental i ús públic de la Xarxa de Parcs Naturals
Guia de rutes literàries per la Xarxa de Parcs Naturals
Rutes de patrimoni arquitectònic, 2009
La Xara, el Pau i la dona d'aigua, 2009

Itineraris i guies pedagògiques

Itinerari pedagògic de Can Lleonart. Guia del mestre i de l'alumne, ICE UAB
Una sortida al Montseny. Guia didàctica cicle inicial, 1994
El Parc Natural del Montseny i la seva àrea d'influència. Guia didàctica cicle superior, 1994

Itineraris i guies pedagògiques

El massís del Montseny. Guia didàctica. Cicle mitjà de l'educació primària, 1996

La vida al Montseny. Guia didàctica. Primer cicle de l'ESO, 1996

Me'n vaig d'excursió. Guia didàctica. Educació infantil, 1998

El Montseny, Reserva de la Biosfera. Segon cicle de l'ESO, 1998

Font: Elaboració pròpia a partir de la Memòria de Gestió del Parc Natural del Montseny de l'any 2009

El Parc Natural del Montseny compta també amb altres publicacions, d'un caràcter molt més específic, i destinades a un públic més especialitzat i que fan referència, entre d'altres, a aspectes naturalistes, al sistema de seguiment en espais protegits, debats entorn l'ordenació de l'ús públic, etc. Aquestes prenen forma de monografies i de llibres tècnics.

Cal fer especial esment a les publicacions de guies de flora i fauna vertebrada bàsiques del Parc Natural del Montseny, que s'adrecen especialment al visitant del parc interessat a iniciar-se en el coneixement del patrimoni natural.

Les publicacions de tipus més divulgatiu es troben disponibles als centres d'informació del Parc Natural del Montseny.

Cal destacar també la Col·lecció de Monografies del Montseny, iniciada a mitjans dels 80 per part de l'Associació d'Amics del Montseny, monografies que recopilen treballs i assajos, de temàtica diversa, que prenen com a centre d'interès el massís del Montseny. Actualment la col·lecció compta amb 25 volums, el darrer dels quals publicat durant l'estiu del 2010.

Complementàriament a les publicacions específiques del Montseny descrites (editades pel Parc Natural i per l'Associació d'Amics del Montseny) cal tenir present l'existència d'altres materials editats pels propis municipis de l'àmbit CETS.

6 PRODUCTES TURÍSTICS

6.1 Productes turístics de l'àmbit CETS

Si bé trobem diferents definicions del terme “producte turístic”, totes coincideixen en entendre que aquest concepte descriu la **posada en valor i estructuració de recursos turístics** per tal de poder facilitar-hi **l'accés, la interpretació, el gaudi**, etc. a la població en general en la seva realització d'activitat turística.

És a dir, un producte turístic és **l'estructuració, en forma d'oferta**, de recursos d'interès turístic que trobem en un territori i que motiven el desenvolupament d'activitat turística.

Partint d'aquesta definició, en el present capítol es descriuen els productes turístics presents en l'àmbit de la CETS Montseny. Cal tenir present que en determinats casos no es tracta de productes turístics en el sentit estricte del terme sinó de recursos turístics que s'estan potenciant i estructurant per a esdevenir productes en un futur –a curt, mig o llarg termini-. És a dir, compten amb un recurs turístic degudament posat en valor i senyalitzat, però no compten amb una oferta complementària al propi recurs.

En la descripció de cada producte es fa incís sobre el seu grau de desenvolupament, esmentant si aquest el podem considerar un producte turístic o si més aviat es tracta d'un treball de promoció de recursos turístics en vies d'esdevenir producte turístic.

Existeix una gran diversitat d'iniciatives, tipus “pack turístic” promogut per entitats privades que agrupen les diferents empreses turístiques de la zona així com ofertes promogudes individualment per a les pròpies empreses.

Els 3 Monts

La ruta turística Els 3 Monts uneix els espais naturals del Montseny, Sant Llorenç del Munt i l'Obac, el Montcau i la muntanya de Montserrat, passant per tres comarques, el Vallès Oriental, el Vallès Occidental i el Bages, i per 28 municipis.

La creació de la ruta és una iniciativa del Consorci de Turisme del Vallès Occidental, el Consorci de Turisme del Vallès Oriental, el Consorci per a la promoció turística de les Valls de Montcau, el Consorci de Formació i Iniciatives Bages Sud i el patronat de la Muntanya de Montserrat. Per tant, es tracta d'un producte de promoció pública i privada.

El projecte es basa en l'adequació ecoturística d'un itinerari que uneix el Montseny amb Montserrat passant per Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Aquest trajecte suposa una oportunitat per a desenvolupar una estratègia de protecció del paisatge a l'entorn d'activitats de turisme sostenible. És una ocasió per articular activitats econòmiques al seu entorn que permetin

protegir el patrimoni natural, històric i arquitectònic del territori. Aquest projecte té l'objectiu de fixar un producte turístic que rearticuli les relacions entre els nuclis de població, paisatge i activitat econòmica dins d'una infraestructura verda.

La ruta consta d'un itinerari principal de 106,50 Kms. de longitud dividit en 6 etapes i 9 itineraris circulars que sumen 326 Kms.

Els treballs que aquest projecte contempla es divideixen en tres fases principals: senyalització, equipaments i arranjaments del camí.

El juny del 2006 les entitats participants van formalitzar el seu compromís amb la signatura d'una declaració de principis a la seu del Consell Comarcal del Vallès Occidental. Una vegada concloua la primera fase del projecte, consistent en el treball de camp i el disseny de la proposta, es va signar un conveni per desenvolupar la segona fase entre les cinc entitats participants: el projecte executiu de senyalització i la creació del logotip i la marca.

L'1 de febrer de 2007 es va iniciar la tercera fase amb la signatura d'un altre conveni amb els objectius següents: executar la senyalització de tota la ruta principal, editar la tipologia de l'itinerari principal dels 3 Monts, crear el web dels 3 Monts, editar un tríptic divulgatiu del projecte en 4 idiomes –castellà, anglès, francès i alemany-, per tal de poder promocionar el producte a les fires internacionals i, finalment, redactar un Pla de dinamització turística dels 3 Monts.

En data 21 de desembre de 2007 es va signar un conveni de col·laboració per a la cooperació turística per al desenvolupament del Pla de foment els 3 Monts entre el Departament d'Innovació Universitats i Empresa i el Consorci de Turisme del Vallès Occidental, fixant el marc d'actuacions d'inversió, promoció i dinamització de la ruta.

En data 3 de març de 2008 es va signar un conveni de col·laboració per a la Gestió del Pla de Foment els 3 Monts entre el Consorci de Turisme del Vallès occidental i el Consorci de Turisme del Vallès Oriental, Consorci de Formació i Iniciatives del Bages, Consorci de Promoció Turística de les Valls del Montcau i el Patronat de la Muntanya de Montserrat, establint el marc de les relacions i compromisos entre les cinc parts signants per a la col·laboració en la gestió del Pla de Foment turístic Els 3 Monts.

Els objectius generals del projecte són els següents:

- Ordenar i integrar el desenvolupament turístic d'acord amb les capacitats, potencialitats i la planificació del territori.

- Incrementar la competitivitat del sector turístic mitjançant la millora de la qualitat i la innovació tecnològica.
- Augmentar la qualitat i la diversitat de l'oferta turística mitjançant la millora contínua, la reinversió, la consolidació i la diversificació de productes i una política integral de promoció.
- Posicionar el territori com una marca turística "els 3 Monts" que sigui reconeguda pels seus valors específics i singulars.
- Potenciar la qualitat de la formació especialitzada i la seva adaptació al mercat i fomentar la qualitat dels llocs de treball del sector.
- Impulsar un model de turisme que sigui ambientalment sostenible.
- Fomentar la sensibilització de la importància del turisme pel reequilibri territorial i seus efectes als ciutadans i altres sectors econòmics.
- Generar noves fórmules per atendre les necessitats de finançament pròpies de les destinacions turístiques.
- Normalitzar un marc normatiu de qualitat del sector per garantir la seva eficiència.

Actualment no es disposa de dades sobre els usuaris o clients d'aquest producte turístic.

Bosc de Bruixes i Bandolers

Es tracta d'un producte basat en la recuperació de les figures de les bruixes i bandolers, "personatges" presents a la Catalunya rural dels segles XVI i XVII. La proposta abasta cinc municipis de tres comarques: Sant Feliu Sasserra, al Bages; Olost i Viladrau, a Osona i Sant Hilari Sacalm i Arbúcies, a la Selva.

Els boscos constitueixen l'escenari principal d'aquestes rutes, ja que eren el refugi i hàbitat natural de bandolers i bruixes. Per a uns, llocs on amagar-se i des d'on assaltar, per a altres, escenari de celebracions i rituals, a més de immensa rebost d'herbes per a pocions i ungüents.

En total són cinc els boscos que formen part d'aquest projecte. El de les Forques, a Sant Feliu Sasserra, permet conèixer la història de les persecucions i execucions del segle XVII. El bosc de Rocaguinarda a Olost, fa referència al famós bandoler que va acompanyar a El Quixot en el seu camí per terres catalanes. El bosc de l'Aquelarre, a Viladrau, fa referència als llocs on es celebraven els aquellarres més famosos de la comarca. Els boscos d'en Serrallonga, a Viladrau i Sant Hilari Sacalm, expliquen la història del bandoler més famós d'aquests contorns, Joan de Serrallonga.

Com a elements complementaris a aquest producte centrat en els personatges de les bruixes i els bandolers, cal tenir present que tots aquests municipis disposen d'una àmplia tradició, amb festes molt arrelades com l'Estiu Bandoler a Viladrau.

Les àrees d'actuació que es preveuen per aquest projecte s'emmarquen en set programes:

- 1- Creació d'espais temàtics i nous equipaments.
- 2- Millora dels equipaments existents.
- 3- Adequació turística de llocs simbòlics
- 4- Mobilitat i accessibilitat
- 5- Promoció i comercialització
- 6- Formació i sensibilització.
- 7- Gestió.

Es tracta d'un producte turístic en fase de treball, és a dir, "Bruixes i bandolers" suposa l'eix central per a la promoció dels municipis participants en la iniciativa que ha de permetre, en un futur, estructurar una oferta turística centrada en aquest recurs cultural.

Els pedals d'en Serrallonga

És una activitat per descobrir la zona on el més famós dels bandolers catalans escometia les seves preses: Les Guilleries, un vast territori que s'estén des de la zona del Collsacabra fins el massís del Montseny, travessat pel riu Ter.

La idea d'aquesta iniciativa és la de traslladar el concepte de ruta per bicicleta de muntanya de Pedals de foc, que tant èxit ha tingut al Pirineu, a la zona de les Guilleries, explicant la història del bandoler Joan Sala de Serrallonga. La ruta està dissenyada per relacionar els punts de pas, amb les anècdotes de la vida del bandoler de Viladrau. Sempre des d'una manera que sigui respectuosa amb el medi ambient i amb els veïns.

Es tracta d'una ruta en bicicleta de muntanya, ciclable durant tot l'any, salvant les èpoques en que hi pugui haver neu, en el qual es lliura als participants un llibre de ruta perquè aquest pugui anar fent camí amb bicicleta sense guia que l'acompanyi i sense marques a terra.

La ruta consta de dues etapes per fer en dos dies, pensades perquè es puguin fer en cap de setmana, però que s'han de poder fer en qualsevol dia de l'any. Cada etapa té un itinerari bàsic que constitueix una ruta curta i una alternativa per realitzar una ruta llarga.

La ruta curta té un recorregut de 105 Km i 2.900 m de desnivell positiu (53 Km el primer dia o primer etapa i 52 Km el segon dia o segona etapa). Pel que fa l'itinerari llarg, consta de 129 Km i 3.600 m de desnivell positiu (cal afegir 13 Km a la primera etapa i 11 a la segona).

La realització de la ruta precisa una inscripció prèvia, la qual permet la reserva d'allotjaments i, optativament, un servei de transport per les maletes perquè al final de l'etapa pugui allotjar-se còmodament a l'establiment que hagi escollit. Durant el camí s'indiquen també les diferents

possibilitats que troba el client per menjar. La inscripció inclou un llibre de ruta així com diferents obsequis.

En el llibre de ruta es descriu detalladament l'itinerari a seguir i com a novetat, respecte altres rutes en bicicleta de Muntanya com la pionera Pedals de Foc, s'hi inclouran textos i vinyetes escrites en cada punt de pas que sigui històric o presenti un valor natural d'interès i que ajudi a explicar la vida del bandoler.

A més s'organitza també un servei d'assistència en camí, per retornar el client a Vilanova de Sau en cas que sigui necessari.

Per la combinació entre descoberta del territori i serveis turístics que ofereix la iniciativa, Pedals de foc suposa l'existència d'un producte turístic, en el sentit estricte del terme, que permet el coneixement de l'entorn (elements històrics, culturals i naturals) així com la utilització de serveis turístics de les Guílleries (allotjaments, restauració, transport, etc.).

Entre el Montseny i les Guílleries

Per tal d'articular part de l'oferta museística de la zona, l'any 2001 es va crear una proposta conjunta entre els següents 4 museus:

- Museu Guílleries, Sant Hilari Sacalm
- Museu Etnològic del Montseny, La Gabella, Arbúcies
- Museu Municipal Josep Aragay (pintor - escultor noucentista), Breda
- Centre Cultural Europeu de la Natura de Viladrau

Durant l'any 2003 es va crear una exposició conjunta que es va presentar al Palau Robert de Barcelona.

L'any 2006 es va presentar una proposta a Girona en el Marc del mes de les flors, amb una exposició un audiovisual i una sèrie de presentacions dels principals aspectes naturals i culturals a la Casa de Cultura de Girona.

El Camí

Es tracta d'una ruta social i cultural en procés de creació, de forma participativa, consistent en la senyalització de rutes en el territori de parla catalana (Catalunya, País Valencià, Illes Balears i Aragó) i en la creació d'una xarxa d'establiments, adherits a la iniciativa, que permetin recórrer El Camí i utilitzar els serveis que hi participen (botigues, restaurants, allotjaments, etc.)

El caràcter participatiu d'aquesta iniciativa fa que siguin les pròpies institucions, entitats i veïns de cada territori els qui decideixen lliurement el seu Camí, els seus continguts i els recursos i serveis que inclou.

Aquest projecte té una forta vessant participativa i identitària, per això impulsa la implicació de la societat civil en la definició dels itineraris, el seu manteniment, etc. És en aquest marc que El Camí ja compta amb l'adhesió de més de 7.000 els Amics del Camí (any 2010), entre els quals hi ha associacions, col·laboradors, guies territorials i persones interessades en rebre informació d'activitats i caminades.

Pel que fa al seu desenvolupament com a producte turístic, cal tenir present l'existència de la Xarxa d'Establiments del Camí (xeC), una xarxa d'establiments comercials i turístics acreditats (allotjaments, restaurants, bars, botigues, altres establiments comercials) que es caracteritzen per fomentar els productes locals i del país com un valor cultural, turístic i ecològic i garanteixen la retolació i atenció en català.

Cal tenir en compte l'edició de les guies de butxaca per conèixer els pobles per on passa El Camí. Una d'aquestes guies disponibles és: "El Camí al Montseny"; durant el període 2009-2010 s'ha treballat i posat en funcionament el tram del Montseny.

Per altra banda, la Camipèdia és una enciclopèdia territorial feta de les aportacions de les entitats i la gent de cada lloc.

Des de l'any 2005, El Pas, organitza caminades obertes, entre les quals podem citar les següents en l'àmbit d'actuació de la CETS:

- Montseny. Primavera 08.
- Montseny I. Setembre 08
- Montseny II. Octubre 08
- Montseny III. Novembre 08
- Ball de Gitanes. Montseny I. Febrer 09
- Fira de les Masies del Montseny. Maig 09
- Any Amades. Tram Montseny. Maig 09.
- El Montseny. Agost 09.
- Montseny. La castanyada. Octubre 09

El Camí suposa la creació d'una nova infraestructura turística de tipus senderista que es troba en fase de treball i que més endavant podrà esdevenir un producte turístic a la zona.

Productes del Consorci de Turisme Vallès Oriental

Més enllà de la participació en el producte Els 3 Monts, el Consorci de Turisme del Vallès Oriental té diferents eixos de promoció turística, que aglutinen la promoció de diferents recursos i que són: Natura, Termalisme, Modernisme, Cultura, Gastronomia, Reunions, Esports, Comerç i Mercats, Ruta els 3 monts i Turisme Actiu.

Productes de l'Associació de Turisme “La Selva, Comarca de l'Aigua”

En el marc del Pla de desenvolupament del Producte integrat de turisme cultural i ecològic “La Selva, Comarca de l'Aigua”, s'han creat dues tipologies de productes turístics, que actualment es centren en la promoció de recursos de la comarca, però no compten amb una estructuració amb serveis turístics complementaris.

Aquests són:

- Grans Camins de l'Aigua: xarxa de senderisme i cicloturisme de la comarca de la Selva que uneix tots els municipis, comptem amb el servei de manteniment que fa la brigada del Consell Comarcal a tots els municipis que s'adhereixin. Dels 6 municipis de la Selva Arbúcies, Sant Hilari i Hostalric han contractat aquest servei de manteniment de xarxa.
- E-rutes: itineraris multimèdia guiats per GPS que permeten descobrir i interpretar els secrets del nostre territori a través d'una experiència interactiva. Dels sis municipis tres han endegat aquesta.

Productes del Consorci Portes del Montseny

Des del Consorci Portes del Montseny disposen d'un ventall divers de productes turístics que es poden realitzar dins l'àmbit del Parc Natural del Montseny. Aquests productes s'agrupen per a paquets turístics i es troben editats en un fulletó amb tota la informació adient. Aquest fulletó, que es mostra a continuació, s'anomena *Benvinguts a les Portes del Montseny. Hi vols entrar?*

Aquest recurs disposa de diferents paquets turístics de durada d'un dia:

- Els bandolers a Portes del Montseny
- Portes del Montseny a la teva mida
- Tasta les Portes del Montseny
- Arrisca't a les Portes del Montseny
- Coneix les Portes del Montseny.

També disposen d'un paquet turístic de durada d'un cap de setmana:

- Una experiència inoblidable Les Portes del Montseny.

A la pàgina web del **Consorci Portes del Montseny** s'hi pot trobar informació sobre diferents paquets turístics:

- Paratges naturals:

- o Cap de setmana en Quad
 - o Excursions guiades
- Turisme Industrial:
 - o Visita al Molí de la Llavina
- Termalisme:
 - o Cuida't i deixa't cuidar
 - o Un dia perfecte
- Turisme rural i agroturisme:
 - o Aproximació al món de l'ase català
 - o Coneixeu el món de la pagesia
 - o Taller de sabons per a adults i nens
 - o Visiteu una formatgeria artesanal
- Activitats esportives – aire lliure:
 - o BTT pels boscos pròxims a mas Serra-rica
 - o Cavalcant per centelles
 - o Gaudeix de tir a l'arc a mas Serra-rica
 - o Les quatre estacions, gustos i sensacions.

Productes del Patronat de Turisme Costa Brava Girona

El Patronat promou també la creació i promoció de productes turístics i ho realitza, en determinats casos, en forma de clubs turístics. Els següents eixos de promoció de productes turístics actualment són: Club de Turisme de Salut i Bellesa, Club de Turisme de Golf i Club de Turisme Nàutic. El Patronat està treballant en la creació d'un nou club anomenat Club de Turisme Actiu – Natura.

El Patronat treballa també a partir de la promoció de productes de manera més específica, com podrien ser els productes de gastronomia, cultura o MICE.

Productes de l'Associació d'Empresaris Turístics del Montseny

Les empreses de l'Associació d'Empresaris Turístics del Montseny que tenen paquets turístics són les següents:

- Circ i natura al Montseny: conjunt d'establiments de restauració i allotjament que ofereixen un preu especial conjunt del seu servei més l'espectacle del Circ Cric. Està promocionat a la web de l'Associació d'Empresaris Turístics del Montseny.
- Les Oliveres, Turisme rural: cap de setmana antiestrés, vine al Castanyer, golf, hípica, natura.
- Càmping Riera de Ciurel: turisme actiu i en família
- Hotel Masferrer: Paquet golf i paquet enològic.
- Hotel Sant Bernat: Apropar-se als cavalls.

- Restaurant Can Fabes: *forfaits* regal clàssic, regal luxe, botiga *gourmand* Santa Maria.
- Cal Batlle: pack romàntic, pack degustació, pack aventura, pack *shopping* i tractament de massatges.
- Serrat de Montsoriu: visita i degustació.
- Hotel Ripoll: packs descans, actiu, salut i descoberta.
- Ca l'Alzina, hípica: casal d'estiu
- Hípica Can Vila: casals per nens
- Hotel Xalet la Coromina: *segway* al Montseny, escapada pesca exprés, programa de pesca fet a mida, menjar pescar i gaudir, un regal original.

Un altre producte turístic que s'ofereix des de l'Associació d'Empresaris Turístics Portes del Montseny és "el modernisme a Portes del Montseny, un tast de patrimoni a les Portes del Montseny". Aquest producte promou a diferents establiments de la zona on s'hi poden degustar els productes de la terra, gastronòmics i artesans (formatge, ratafia, embotits, tòfona i bolets, castanyes, herbes aromàtiques, vins i cerveses,...) repartits en els municipis d'Aiguafreda, Centelles, Sant Martí de Centelles, Taradell i Tona.

6.2 Creació de nous productes turístics

Tal com s'ha anat descrivint en diferents apartats d'aquest document de Diagnosi, l'àmbit de la CETS Montseny compta amb un important nombre d'entitats i administracions promotores del turisme.

Aquestes entitats i administracions contempen, bé en els seus objectius bé en la seva pròpia planificació estratègica (vegeu Apartat "2.5 Marc estratègic dels municipis i ens supralocals de l'àmbit CETS" i "2.6 Marc estratègic d'entitats privades de promoció turística").

Dins del Pla d'Accions del **Consorci Portes del Montseny** es pretén desenvolupar la creació i el disseny de productes turístics, tal com recull la següent acció:

- Acció 2.1 Creació i disseny de productes turístics: amb l'objectiu de promoure la presència activa d'aquest territori com a destí als mercats turístics, procurant la coordinació dels sectors interessats en el turisme i la divulgació i promoció de tots els ens implicats.

També dins el Pla d'Accions del **Consorci de Turisme del Vallès Oriental** disposen d'un programa de desenvolupament de productes turístics:

- Acció 4.1 aprofitar l'existència dels Clubs de Producte de Turisme de Catalunya de Turisme de Wellnes -Salut i Benestar per potenciar aquest producte, amb l'objectiu

d'augmentar el nombre de turistes i de pernoctacions. Reduir l'estacionalitat. Potenciar la creació i l'enfortiment dels productes, les empreses i les activitats turístiques a la comarca. Amb aquest acció s'espera millorar la gestió i el servei que es dona als turistes que arriben a la comarca per fer ús de les instal·lacions d'spa i wellness de les que disposa la comarca; així com gaudir dels avantatges de qualitat i de prestigi, i de promoció de producte que afavoreix el fet de formar part del d'un Club de Producte Turístic.

- Acció 4.2 Potenciar el turisme de Natura amb l'objectiu de desenvolupar un nou Model de Desenvolupament Turístic Sostenible a la comarca amb el Consorci de Turisme del Vallès Oriental al capdavant amb l'objectiu de potenciar la creació i l'enfortiment dels productes, les empreses i les activitats turístiques. També fomentar la creació de noves empreses i de nous productes turístics, així com enfortir les empreses i els productes i serveis ja existents. Alhora que es pretén augmentar el nombre de turistes i de pernoctacions, reduir l'estacionalitat i també fomentar la sostenibilitat de l'activitat turística de la comarca. Els resultats que s'esperen d'aquesta acció són: aprofitar millor els 7 Espais Naturals Protegits amb els que compta la comarca per a fomentar el turisme relacionat amb les activitats a l'aire lliure. Posicionar a la comarca com a destinació de Natura reconeguda dins Catalunya.
- Acció 4.4 Creació d'esdeveniments anuals fixes que atreguin gent a la comarca: Cursa BTT per algun corredor reconegut, i de nivell elevat, que es fes en 3-4 etapes, a l'estil dels Pedals de Foc, els Raids al Vent amb l'objectiu de Ordenar i integrar el desenvolupament turístic de la comarca i augmentar el nombre de turistes i de pernoctacions, com també reduir l'estacionalitat. Els resultats que s'esperen d'aquesta acció són: incrementar el nombre d'esdeveniments que es celebren a la comarca i consolidar nous esdeveniments a mig i llarg termini. Per tal de potenciar aquesta acció seran necessàries les tasques següents: definir rutes entorn als diferents espais naturals, implicar als establiments d'allotjament al voltant de la ruta, col·laborar en la creació de productes i buscar patrocinadors.
- Acció 4.5 Potenciació del turisme de reunions i de negoci: Elaboració d'una guia de Reunions Diferents amb l'objectiu d'ordenar i integrar el desenvolupament turístic de la comarca i a més potenciar la creació i l'enfortiment dels productes, les empreses i les activitats turístiques. També s'espera augmentar el nombre de turistes i de pernoctacions i reduir l'estacionalitat. Els resultats que s'esperen d'aquesta acció són: Posicionar el Vallès Oriental com una destinació turística per a celebrar reunions d'empresa i convencions, en un espai natural privilegiat.
- Acció 4.7 Fomentar la posada en valor els recursos naturals: Visita guiada al Montseny per a famílies estrangeres amb nens: Producte Icona a desenvolupar amb Costa de Barcelona Maresme amb l'objectiu de promocionar el turisme a la comarca, potenciant sobretot la comercialització a través d'Internet, posant en ús turístic el patrimoni. Els

resultats que s'esperen d'aquesta acció són augmentar el nombre de visitants i crear un producte turístic. Les tasques necessàries per a dur a terme aquets acció serien la de definir una visita en grup de 2 o 3 hores de durada observant la vegetació, els fruits i les aus de temporada.

Per altra banda, dins de l'Estratègia de turisme natura Montseny-Guilleries, encarregada per la Diputació de Girona a petició de la **Federació d'Empresaris Turístics del Montseny**, es proposa el desenvolupament de diferents productes turístics (vegeu Capítol 5 d'aquesta estratègia: Estratègia per al desenvolupament del turisme de natura i de descoberta del territori, punt 5.7 Tipologia de productes disposen d'una sèrie de productes que pretenen desenvolupar del document d'Estratègia).

La creació de tots aquests productes turístics es basa sempre en l'agregació de béns i serveis públics amb béns i serveis que aporten les empreses, seguint uns paràmetres de qualitat consensuats. Per això, és important que una de les principals tasques dels responsables de desenvolupar aquest pla de treball sigui la de promoure la creació de productes a través de taules de treball conjuntes, en les quals hi participin els representants dels recursos i les empreses interessades comptant amb el suport tècnic necessari per assegurar la seva viabilitat i competitivitat. Recordem que l'objectiu d'aquests productes específics és el de captar diferents segments de demanda, desestacionalitzar els fluxos de visitants i enriquir i potenciar la imatge turística de qualitat del territori.

Alguns exemples d'aquests productes a desenvolupar són els següents:

- Senderisme itinerant entre Guilleries i Montseny. Durada: 7 nits. Es tracta d'un producte de senderisme idoni per a desenvolupar en el territori de Montseny-Guilleries, degut al gran nombre de senders balisats, guies a l'abast dels usuaris, a més dels recursos paisatgístics, naturals, patrimonials, etc. El fet que sigui itinerant –és a dir canviant d'hotel al llarg de la ruta- el converteix en un producte interessant econòmicament ja que permet que diverses poblacions i establiments se'n beneficiïn malgrat que les estades siguin curtes. Seria un producte destinat a un perfil tipus del senderista, és a dir persones de més de 45 anys, nivell socioeconòmic mitjà-alt, provinents de països europeus Afeccionats a l'observació de la natura, a la descoberta dels territoris i la gastronomia.
- Senderisme per a famílies. Durada 7 nits. Es tractaria d'un producte destinat a famílies provinents dels mercats europeus definits com a prioritaris, amb fills a partir de 5-6 anys fins a adolescents. Membres d'associacions de protecció de la natura, de senderisme o d'altres grups d'interès. A partir dels senders existents triar aquells que puguin atreure

l'atenció dels nens i joves, per exemple llocs on hi hagi salts d'aigua, rierols, etc.. L'accés es pot fer a peu des de l'establiment o bé, mitjançant desplaçament en cotxe fins l'inici de la ruta. En aquest apartat, s'ha d'incorporar la descripció dels centres d'interès, flora, fauna, allotjament, restauració, activitats, etc. És a dir, tota la informació exhaustiva que requereix el visitant individual.

- **Ecoturisme – observació de flora.** Durada 5 nits. Aquest producte aniria destinat a un públic amb un perfil tipus del senderista, és a dir persones de més de 45 anys, nivell socioeconòmic mitjà-alt, provinents de països europeus que busquen productes d'una dificultat baixa o mitjana-baixa. Afeccionats a l'observació de la flora (fins i tot no iniciats), de la natura en general i a la gastronomia. Per a crear aquest producte s'hauria de triar senders entre els ja balisats que compleixin les expectatives del públic al qual va adreçat. En aquest apartat, s'ha d'incorporar la descripció dels centres d'interès, i de la flora que s'anirà trobant al llarg del recorregut. També altre informació sobre fauna, allotjament, restauració, activitats complementàries, etc. És a dir, tota la informació exhaustiva d'interès per al visitant individual i per als guies dels grups. L'interès principal de la ruta és el senderisme i el coneixement de la flora autòctona. Període: èpoques de primavera i tardor en què algunes espècies emblemàtiques de la zona assoleixen el major grau d'interès. Aquest producte és idoni per fer-lo amb un guia expert en botànica que vagi ensenyant i explicant les particularitats de les espècies de la zona. També es pot organitzar amb un guia/representant + participació de l'expert en determinats dies i visites.
- **Gastronomia i enoturisme.** Durada 3 nits. Els productes de gastronomia i enoturisme es poden organitzar en el territori de Montseny-Guilleries, combinant-los amb alguna activitat de senderisme, cicloturisme per les vies verdes, termalisme i amb activitats de descoberta del patrimoni cultural de la zona. El producte s'ofereix amb estada en un sol establiment. Aquest producte aniria destinat a un públic amb un perfil tipus del senderista, és a dir persones de més de 45 anys, nivell socioeconòmic mitjà-alt, provinents de països europeus que busquen aquest tipus de productes en un entorn d'alta qualitat natural i paisatgística. El producte consistiria en una visita a centres artesans d'elaboració de productes agroalimentaris, cursos de cuina en el propi establiment on s'allotgin o bé, oferts per algun dels restaurants de la zona, visita a la bodega de Serrat de Montsoriu, itinerari pels restaurants reconeguts de la zona amb concertació prèvia d'entrevista si és possible, amb els seus chefs. Període: tot l'any, exceptuant potser les dates de 15 de juliol a 15 de setembre, per una major afluència de visitants als restaurants de la zona. Aquest producte és idoni per fer-lo amb un guia acompanyant expert que animi a la participació dels components del grup en les activitats que es desenvolupen. També es

pot organitzar de forma individual, subministrant la informació necessària dels centres artesans, bodega i restaurant i havent fet les reserves prèviament.

- Pack aventura per joves. Les diferents activitats esportives lligades a la natura que es poden realitzar a Montseny-Guilleries permeten organitzar productes que poden ser de l'interès de grups d'adolescents i joves. El producte s'ofereix amb estada en un sol establiment. Destinat a un perfil tipus de grups provinents de països europeus que busquen productes amb activitats, en un entorn d'alta qualitat natural i paisatgística. El producte contindria senderisme i trekking per les zones altes del Montseny, BTT, cicloturisme per vies verdes, parapente, activitats eqüestres, itinerari per Selvaventura. Període: estiu (juny, juliol i setembre), setmana santa i altres setmanes de vacances A molts països europeus, es fa una setmana de vacances acadèmiques al mig de cada un dels trimestres aproximadament. Aquest producte es prepara per als organitzadors d'estades per a joves d'arreu d'Europa, en format "colònies", estades esportives, d'estudis, etc. en aquest cas allotjant-se en cases de colònies o albergs.

Altres productes que es poden desenvolupar en les taules de treball entre els sectors públics i privats serien els següents:

- Cicloturisme en estrella (a partir de les rutes de BTT de la comarca de La Selva)
- Montseny i Vies Verdes o Montseny i Ruta del Ter
- Cursos de botànica, micologia, meteorologia, etc.
- Ruta dels 3 castells
- Ruta de senderisme combinant amb altres espais: Montseny-Montserrat; Montseny-litoral, etc
- Ruta de senderisme d'en Serrallonga
- Cursos d'aprenentatge d'activitats escèniques (circ, teatre, etc) amb els grups reconeguts que estan a la zona.
- Cursos de ceràmica (Breda), pintura en llocs emblemàtics, treballs en fusta, etc.
- Cursos de gastronomia local.

6.3 Promoció dels productes turístics

Més enllà de l'assistència a fires i les tasques de promoció realitzades per les entitats de promoció turística presents als territoris (vegeu Capítol 5, apartat 5.1 Instruments de promoció), cal tenir present la promoció específica dels productes turístics descrits en aquest capítol.

La promoció del producte turístic **Els 3 Monts** es promociona des de la pàgina web del Consorci de Turisme del Vallès Oriental on hi ha l'enllaç següent per tal d'obtenir-ne més informació: www.els3monts.cat.

Quant a la promoció dels productes i packs turístics per part de l'**Associació d'Empresaris Turístics del Montseny** es solen promocionar a la seva pàgina web (www.turisme-montseny.com/) i amb suport telemàtic per vendre als tour-operador. Alguns establiments es promocionen també a través de portals i altres mitjans com poden ser la inserció d'anuncis.

La promoció dels paquets turístics per part del **Consorci de Turisme Portes del Montseny** es realitza mitjançant un fulletó que es distribueix en les diferents fires a les que assisteixen durant l'any, o també des de les diferents oficines de turisme de la comarca, i província de Barcelona. També se'n fa promoció des de la pàgina web del Consorci Portes del Montseny (www.portesdelmontseny.com).

En aquest moment no disposen de cap agència de viatge que comercialitzi aquests productes, ja que fins el moment les empreses turístiques no ho han cregut oportú.

Respecte la promoció dels productes que es proposa desenvolupar en l'Estratègia de desenvolupament de Turisme de natura a Montseny-Guilleries, es suggereix fer-la a través de la pàgina web del projecte quan estigui en funcionament, pàgina web de les entitats de promoció supralocals i municipals (xarxa d'oficines de turisme), dossier específic de la ruta per als operadors i mitjans de comunicació de referència, *e-news* als integrants de la base de dades de què es disposi (agents de viatges, periodistes especialitzats, associacions i grups), Centres de Promoció Turística de la Generalitat a l'estranger i Oficines Espanyoles de Turisme a l'Estranger. Es preveu també oferir-lo a operadors turístics de senderisme europeus i, si és possible, integrar-lo dins algun dels viatges de familiarització, com també algun reportatge fotogràfic de famílies fent algunes activitats.

La comercialització es pot fer mitjançant operadors turístics especialitzats espanyols i europeus, i també de forma directa.

Les iniciatives de promoció del territori per part de l'**Associació de Turisme "La Selva, Comarca de l'Aigua"**, es recullen també a la web d'aquesta entitat (www.laselvaturisme.com).

També cal anomenar la promoció referent al Montseny per part del **Consorci de promoció turística del Vallès Oriental** mitjançant la seva pàgina web (www.turismevalles.net) així com la web del **Patronat de Turisme Costa Brava Girona**, (www.costabrava.org).

7 FORMACIÓ I CONEIXEMENT EN L'ÀMBIT CETS

7.1 Formació continuada

Personal del Parc

El Parc Natural del Montseny compta amb un Pla de Formació destinat a la millora de les competències i coneixements del personal del Parc.

Dins el Pla Anual de formació de l'any 2010, els cursos previstos són: (s'indiquen en negreta els que es consideren d'especial interès en termes de la Carta Europea de Turisme Sostenible)

- Formació del personal tècnic:
 - o Post-grau en competències directives: Dirigit als caps de secció i de sots secció i caps d'unitat que portin més d'un any de desenvolupament de les funcions de comandament. En el cas del parc natural del Montseny, s'adreça als caps de les unitats de manteniment, obres i serveis, i de conservació i ús públic. Nivells A i B.
 - o Màster en competències directives: Dirigit als caps de secció i de sots secció i caps d'unitat que portin més d'un any de desenvolupament de les funcions de comandament. En el cas del parc natural del Montseny, s'adreça a la direcció. Nivells A i B.
 - o Implementació i millora del SIGEP: l'objectiu és aprofundir en el maneig dels aplicatius del Sistema d'Informació Geogràfica aplicat a la gestió dels parcs. Està adreçat als tècnics dels parcs i als usuaris del sistema.
 - o Seguiment de poblacions cinegètiques de caça menor: l'objectiu és capacitar als tècnics biòlegs i personal de guarderia en les tècniques de mostreig i censos d'animals per tal de recollir les dades bàsiques per l'ordenació i la planificació cinegètica estratègica.
 - o **Gestió i promoció de productes agraris de qualitat i proximitat:** l'objectiu d'aquest curs és capacitar als tècnics en la gestió dels productes agraris que es produeixen als parcs per tal de potenciar-los i promocionar-los amb qualitat.
 - o Curs d'actualització sobre legislació bàsica territorial urbanística, ambiental i agrària: Dirigit als tècnics en general dels parcs, pretén actualitzar els coneixements sobre legislació bàsica d'aplicació en els espais naturals protegits i fonamentalment la redacció dels informes preceptius.
 - o Curs d'habilitats comunicatives i d'acompanyament: curs dirigit als tècnics d'ús públic, coordinadors i els responsables dels equipaments d'informació i els subalterns que fan de control dels informadors els caps de setmana.
 - o MicroStation V8 avançat: curs per a delineants per aprofundir en el maneig d'aquest programa.

- Formació dels guardes forestals:
 - o Tècniques de recollida de dades de gestió forestal: l'objectiu és capacitar els guardes en el domini dels procediments i tècniques de recollida de dades de camp en relació a la gestió forestal, per tal de millorar els informes.
 - o Nocions bàsiques de legislació sobre protecció d'espais naturals: l'objectiu és capacitar els guardes en el domini de la legislació sobre espais naturals, com la Nova legislació urbanística, la xarxa natura 2000, el règim de protecció dels espais d'interès naturals, les ordenances municipals, etc...
 - o Curs bàsic de prevenció d'incendis i primeres actuacions: dirigit als guardes forestals, l'objectiu és capacitar-los en els procediments i tècniques en la extinció de focs forestals, en el manteniment del material de suport a la extinció i en l'aplicació de les normes de seguretat.

- Formació del personal de manteniment:
 - o Curs bàsic sobre utilització de maquinària i eines forestals: l'objectiu del curs és adquirir els coneixements i noves tècniques sobre la utilització de maquinària i eines forestals pròpies de les seves funcions, millorar el seu rendiment i competència i incrementar la seguretat i , en conseqüència disminuir els accidents.
 - o Curs bàsic de manteniment d'edificis: adquirir els coneixements i tècniques bàsiques d'electricitat, fontaneria, calefacció, pintura, etc per tal de poder fer el manteniment dels edificis propietat de la Diputació de Barcelona.
 - o Curs de primers auxilis: sessió formativa inicial per adquirir coneixements sobre primers auxilis en cas de necessitat.

- Formació del personal administratiu:
 - o Outlook avançat: l'objectiu és obtenir un coneixement més profund de l'eina bàsica d'outlook.

- Formació pels subalterns:
 - o Curs de primers auxilis: sessió formativa inicial per adquirir coneixements sobre primers auxilis en cas de necessitat.
 - o Curs de coordinació de grups d'informadors: curs dirigit als tècnics d'ús públic, coordinadors i els responsables dels equipaments d'informació que realitzen la coordinació dels informadors els caps de setmana.

- Formació genèrica:
 - o Curs d'iniciació al **Sistema de Qualitat**: sessió formativa inicial pel personal de nova incorporació.

- **Formació del personal del DIP** (Dispositiu d'Informació Personalitzada):
 - o Curs d'iniciació al **Sistema de Qualitat**: sessió formativa inicial per al personal de nova incorporació.
 - o Curs bàsic d'actualització de **coneixement del parc natural del Montseny**: sessió formativa inicial pel personal de nova incorporació consistirà en nocions sobre el pla especial i el règim normatiu del parc, l'oferta d'equipaments i serveis, el medi natural i el paisatge, el patrimoni cultural; així com tècniques de comunicació i atenció al públic.
 - o Curs d'habilitats comunicatives: curs dirigit als informadors que han fet el curs de coneixements bàsics de tècniques de comunicació per aprofundir en les tasques de treball i identificació de situacions dels informadors.
 - o Curs d'habilitats comunicatives i d'acompanyament: curs dirigit als tècnics d'ús públic, coordinadors i els responsables dels equipaments d'informació i els subalterns que fan de control dels informadors els caps de setmana.
 - o Curs sobre l'aplicatiu de gestió de visitants: curs dirigit als informadors que tenen ordinador per introduir les visites a l'aplicatiu, que serà una eina per poder elaborar estadístiques i gràfiques dels usuaris del parc natural del Montseny i poder-les comparar amb la resta de parcs de la xarxa.

- **Formació del personal d'equipaments de gestió indirecta**
 - o Curs d'iniciació al **Sistema de Qualitat**: sessió formativa inicial per al personal de nova incorporació.
 - o Curs bàsic d'actualització de **coneixement del parc natural del Montseny**: sessió formativa inicial pel personal de nova incorporació consistirà en nocions sobre el pla especial i el règim normatiu del parc, l'oferta d'equipaments i serveis, el medi natural i el paisatge, el patrimoni cultural; així com tècniques de comunicació i atenció al públic.
 - o Curs d'habilitats comunicatives: curs dirigit als informadors que han fet el curs de coneixements bàsics de tècniques de comunicació per aprofundir en les tasques de treball i identificació de situacions dels informadors.
 - o Curs d'habilitats comunicatives i d'acompanyament: curs dirigit als tècnics d'ús públic, coordinadors i els responsables dels equipaments d'informació i els subalterns que fan de control dels informadors els caps de setmana.
 - o Curs sobre l'aplicatiu de gestió de visitants: curs dirigit als informadors que tenen ordinador per introduir les visites a l'aplicatiu, que serà una eina per poder elaborar estadístiques i gràfiques dels usuaris del parc natural del Montseny i poder-les comparar amb la resta de parcs de la xarxa.

De la formació proposada per a l'any 2009, es van realitzar 13 dels 23 cursos; s'havien de fer 193 sessions i se'n van fer 152, un 79%. La majoria dels que no es van poder fer el 2009 es realitzaran aquest 2010, i només n'hi ha 2 que no es van poder fer el 2009 i que no es preveu fer-los el 2010.

Informadors

La formació per als informadors compta amb un curs de primer nivell on es treballen els continguts de forma conceptual i un segon nivell on s'observa la incorporació del decàleg en les seves relacions interpersonals. En finalitzar cada període formatiu s'analitza com han anat els cursos; tant a nivell de continguts com d'estructura i format del curs el resultat és satisfactori.

Els blocs formatius són:

- Tècniques de comunicació: Prendre consciència de com una adequada gestió de les emocions permet donar la resposta més adequada a les demandes dels usuaris del parc. Aquest té una durada de 10 hores.
- Habilitats comunicatives: El curs té una durada de 10 hores i els objectius són els següents:
 - o Desenvolupar les habilitats socials necessàries per a posar en pràctica el Decàleg dels informadors dels Parcs Naturals
 - o Afavorir el sentit de pertinença a cada parc

Consorci del Vallès Oriental

Dins el programa del Pla d'Accions del Consorci del Vallès Oriental s'hi inclou un programa de formació amb la proposta dels següents cursos:

- Curs de formació en gestió de destinacions turístiques. Les necessitats públiques i privades.

Aquesta acció estaria dirigida a la formació continuada del personal que té assignades tasques relacionades amb el turisme a nivell públic, i sobretot dins l'àmbit municipal.

Aniria dirigit a alcaldes, regidors, tècnics, etc. i tindria per objectiu ampliar el seu coneixement general sobre turisme i també en aspectes concrets que puguin afectar la seva activitat a la comarca, com mobilitat, sostenibilitat, paisatgisme, etc.

Amb aquesta finalitat, es proposa un curs general amb el següent temari:

- o Tendències generals en turisme
- o La sostenibilitat en matèria turística
- o La gestió de destinacions turístiques. Àrees funcionals
- o La planificació turística
- o El mercat turístic
- o La intel·ligència turística
- o El producte turístic

- o Màrqueting turístic
 - o Les eines de foment del sector turístic
 - o Factors de competitivitat de destinacions
- Elaboració i seguiment del pla de màrqueting operatiu anual

Buscant dotar als tècnics turístics de les eines necessàries per a l'elaboració i el seguiment del pla de màrqueting anual que s'explicava en el programa anterior, es proposa un curs amb el següent temari:

- o La planificació turística, les eines de consens
- o Màrqueting turístic. El públic i el privat. Tendències
- o Definició de les accions i elaboració de pressupostos
- o Els sistemes d'indicadors de tornada i valoració d'accions en turisme
- o El producte turístic. Components, propietats. Tipologies turístiques.

També cal mencionar els cursos oferts per la Diputació de Barcelona relacionats amb el Pla de Qualitat del SICTED.

Consorci Portes del Montseny

Els membres del Consorci Portes del Montseny han realitzat diferents cursos de nivell tècnic que han estat oferts per a la Diputació de Barcelona. Aquests cursos estan relacionats amb el Pla de Qualitat SICTED o amb la georeferenciació i els GPS.

Les reunions i jornades realitzades pel Consorci Portes del Montseny durant l'any 2009 són les següents:

- Curs sobre la gestió mediambiental. Realitzat a l'Hotel el Montanyà (Seva) el 25 de febrer. Dirigit al sector públic i privat de Portes del Montseny, realitzat pel departament de medi ambient de la Generalitat de Catalunya.
- Curs A del SICTED " El nuevo enfoque SICTED 2010". Del 9 al 21 d'octubre, realitzat a Viladecans. Dirigit a tots els gerents i funcionaris que es dediquen a la implantació del SICTED que fan les funcions de formadors i assessors.
- Curs B del SICTED "Formación de formadores, asesores y evaluadores SICTED". Realitzat a Viladecans els dies 28 i 19 d'octubre. Dirigit a tots els gerents i funcionaris que es dediquen a la implantació del SICTED que fan les funcions de formadors i assessors.
- Curs sobre taller de dubtes i solucions. Realitzat a Gavà el dia 11 de novembre. Dirigit a tots els gerents i funcionaris que es dediquen a la implantació del SICTED que fan les funcions de formadors i assessors.

- Jornada de turisme de natura a Montseny-Guilleries. Realitzat a Viladrau el 16 de novembre Dirigit al sector públic i privat de Montseny Guilleries, on també es va realitzar la presentació de la Federació Montseny- Guilleries.
- Foro del comitè "Interdestinos". Realitzat a Málaga el 19 i 20 de novembre. Organitzada per la Secretaría General de Turismo a Málaga, s'hi van presentar totes les destinacions SICTED.
- II Jornada destinada al sector turístic osonenc. Realitzada a Vic el 16 de desembre. Destinat a empresaris Privats i Sector públic, organitzada per Osona Turisme.

Diputació de Barcelona

La Delegació de Turisme de la Diputació de Barcelona conjuntament amb la Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona organitzen anualment els següents cursos:

- Posicionament de webs.
- Responsabilitat social cooperativa en les empreses de turisme.
- Marxes socials i turisme.
- Atenció al client.

Per altra banda, des del Servei de Parcs de la Diputació de Barcelona, ofereix diferents jornades de formació, obertes a tot tipus de públic, relacionades amb els parcs i espais protegits que aquesta administració gestiona. De les jornades, cursos i seminaris oferts els darrers anys, en destaquem els següents per la seva vinculació amb el Parc Natural del Montseny o per l'àmbit de la seva temàtica –aplicable a tots els espais protegits-:

Jornades, cursos i seminaris:

14/10/2010 Jornada tècnica: Espais naturals i biodiversitat en l'àmbit municipal

27/02/2009 Estades de recerca a l'alberg el Puig. Curs 2008-2009

27/11/2008 Jornada tècnica: Ambientaltització de la reglamentació local i ordenances ambientals

20/11/2008 VII Trobada d'Estudiosos del Montseny

30/10/2008 Jornada tècnica: Els productes de la terra en els espais naturals i rurals

28/03/2008 El mercado social del medio ambiente y la gestión de los espacios naturales

29/02/2008 Estades de recerca a l'alberg el Puig. Curs 2007-2008

23/03/2007 Estades de recerca a l'alberg El Puig. Curs 2006-2007

23/11/2006 Jornada tècnica. IV Fòrum Internacional d'Ecoturisme: Les Marques de qualitat en els espais naturals

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació extreta de la pàgina web del parc Natural del Montseny:
<http://www.diba.es/parcsn/parcs/jornades.asp?parc=3&m=27&s=1008>

Sector turístic privat

Les entitats i administracions gestores del turisme en l'àmbit CETS organitzen activitats formatives adreçades al sector turístic privat, és a dir, activitats que, complementàriament a les descrites anteriorment –i que s'adrecen al propi personal d'aquestes entitats i administracions- tenen com a públic objectiu el col·lectiu de professionals de les empreses turístiques del territori.

Durant l'any 2009 la **Federació d'Empresaris Turístics Montseny – Guillerries** va realitzar una jornada de formació als empresaris d'aquest àmbit. La temàtica va fer referència a aspectes ambientals del turisme i es va comptar amb la presència d'Anna Esteve, del Departament de Medi Ambient i Habitatge; Gemma Teixidor i Laura Rovira, de l'empresa Ambicert i Pilar Sala, propietària de l'establiment rural Mas Pratsevall que ha obtingut el distintiu de qualitat ambiental atorgat per la UE.

Des del Consorci Portes del Montseny s'han ofert tot tipus de cursos destinats a empresaris. Aquests cursos són de qualitat ambiental, d'informàtica o d'idiomes.

Dins el Programa del Pla d'Accions del Consorci de Turisme del Vallès Oriental es té previst seguir un programa de cursos de formació de professionalització del sector turisme i restauració mitjançant cursos i seminaris, aquests serien:

- Curs d'hostaleria: Curs bàsic d'hostaleria que es proposaria als diferents establiments de la comarca, i en el qual, a través de diferents nivells, es portaria les persones que es vulguin especialitzar en el sector a conèixer millor temes clau com: atenció al client, higiene, etc.
- Noves tecnologies aplicades a turisme: Aquesta acció pretén millorar la coordinació entre el sector empresarial i el de la formació, d'acord a les necessitats reals del sector pel que fa a noves tecnologies i la seva implantació als establiments turístics. Així, caldrà incidir de forma especial en l'organització de cursos formatius de diferents nivells, de formació específica per noves professions en turisme, i promoure la formació continuada, tan a través d'elements més formal (cursos, etc.), com també a través de la creació de fòrums, espais de debat i d'aprenentatge oberts a qualsevol persona que hi estigui interessada.
- Formació per a emprenedors en turisme rural: Es proposaria un curs adreçat a empresaris involucrats en negocis de turisme rural i a persones emprenedores amb la intenció d'obrir nous negocis, amb el següent contingut:
 - o Tendències generals en turisme rural
 - o Legislació, permisos i llicències
 - o El mercat turístic
 - o Internet
 - o Màrqueting turístic
 - o Subvencions

Des de l'Associació d'Empresaris Turístics del Montseny s'han realitzat diferents jornades de formació durant l'any 2009:

- Trobada de l'Associació d'Empresaris Turístics del Montseny és una jornada de treball i alhora lúdica que combina descoberta del patrimoni, coneixença dels establiments associats i sobretot la relació- comunicació entre els mateixos associats.
- Jornades a l'Incavi (Institut Català del Vi) on es donen a conèixer les diferents Denominacions d'Origen de Catalunya.
- Alguns empresaris fan cursos de formació que ells escullen a través de les de la quota de pagament de la seguretat social dedicada a la formació professional fent formació d'interès del seu sector.

Formació de formadors

Existeixen diferents centres de formació i educació, especialment de temàtica ambiental, dins l'àmbit CETS Montseny. Fins el moment, la seva formació no es troba organitzada ni supervisada pel Parc. Per tal de poder crear unes pautes de formació a les persones "formadores" en educació ambiental, dins l'àmbit del Parc Natural del Montseny s'està desenvolupant un Pla d'Acció dins l'Estratègia d'Educació Ambiental promoguda pel Parc natural que s'ha d'elaborar durant l'any 2010 i que ja compta amb un document de diagnosi elaborat el 2009.

La finalitat és elaborar un document marc construït amb la participació dels agents relacionats amb l'educació i la divulgació que actuen en el territori (equipaments, mestres, educadors, ajuntaments ...).

Aquest document ha de ser un instrument de referència pràctic, suggerent i prospectiu que dibuixi amb claredat les accions, així com el pla d'execució de cadascuna i la seva avaluació.

Respecte el mètode de treball, el Pla d'Acció es desenvoluparà a partir treball participatiu en el qual s'establiran preguntes, reflexions i diàleg entre els diferents actors educatius (educadors ambientals que ho considerin oportú i que treballin en algun dels 11 equipaments analitzats en la diagnosi i mestres interessats en el món de l'educació ambiental que treballen a escoles de la zona, de manera que es visualitzi col·lectivament l'estratègia i es comparteixi.

Els objectius proposats per l'Estratègia d'Educació Ambiental del Parc Natural del Montseny són:

- Objectiu A: Utilitzar l'educació ambiental com a instrument per facilitar el coneixement, la interpretació i la sensibilització respecte els valors de l'espai del Montseny
 - Reconèixer i apreciar els valors naturals, culturals, paisatgístics, històrics i socials.
 - Fomentar la interpretació del paisatge i de la realitat actual de l'espai com a resultat de la interrelació contínua entre el medi i les persones.

- Donar a conèixer i promoure les activitats tradicionals respectuoses amb el medi, els productes artesans i de la terra.
 - Promoure la identificació i el sentiment de pertinença de la població local al Parc Natural del Montseny, Reserva de la Biosfera.
 - Donar a conèixer les funcions de l'administració del Parc Natural i ajudar a comprendre la conveniència de la normativa que regeix el parc natural.
 - Facilitar l'accés a la informació que genera el Parc Natural del Montseny.
 - Potenciar els processos d'educació i de participació com instruments socials que facilitin la gestió i l'ús públic del Montseny.
- Objectiu B: Conscienciar sobre les problemàtiques ambientals que es manifesten al Montseny
 - Afavorir la comprensió dels processos ambientals i socials.
 - Fer entendre la interdependència existent entre el medi natural del Montseny i les activitats humanes.
 - Facilitar la presa de consciència dels impactes ambientals causats per les activitats humanes al Montseny.
- Objectiu C: Promoure la responsabilitat en relació als problemes ambientals, la recerca de solucions i accions per dur-les a terme
 - Fomentar la participació activa en la presa de decisions, la gestió i l'avaluació de la conservació del medi al Montseny mitjançant mecanismes de diàleg i participació que impliquin l'Administració del Parc i la societat civil.
 - Promoure canvis d'hàbits que afavoreixin comportaments respectuosos i activitats sostenibles amb el medi, per tal de disminuir l'impacte de les actuacions de residents, professionals, visitants i altres col·lectius del Montseny.
 - Afavorir o promoure l'acció en actuacions de custòdia del territori o altres fórmules que permetin fer o participar en actuacions per part de la societat civil per a la conservació del patrimoni del Montseny.
- Objectiu D: Assolir una bona qualitat dels programes d'educació ambiental
 - Promoure recursos educatius que responguin a les necessitats de cada col·lectiu, amb un èmfasi particular en la població local (residents, escolars, persones que treballen dins l'espai protegit, entitats i associacions civils locals).
 - Vetllar especialment per l'adequació dels programes d'educació ambiental a les necessitats dels centres educatius i en particular al currículum escolar.
 - Implicar a les famílies en l'educació ambiental, ja sigui directament, o a través de la comunitat educativa (alumnes, professorat, AMPA).

- Avaluar de manera periòdica i externa els programes d'educació ambiental que es duen a terme al Parc.
- Establir amb tots els equipaments d'educació ambiental que treballen al parc uns mínims objectius, continguts i metodologies comuns en l'oferta.
- Potenciar la cooperació i treball en xarxa dels equipaments d'educació ambiental i alhora aprofitar les singularitats de cada equipament per a complementar i enriquir l'oferta de programes d'educació ambiental.
- Promoure la formació continua i l'intercanvi dels educadors que utilitzen el parc com espai educatiu i dels tècnics (relacionats amb l'educació ambiental) per tal d'incorporar les innovacions educatives que sorgeixin en aquest àmbit.
- Promoure la desestacionalització de les visites a l'espai mitjançant una programació de les activitats repartida al llarg de l'any i la diversificació de l'oferta.

7.2 Activitats emmarcades en l'educació formal

Pel que fa a l'educació formal, des del parc disposen d'un programa escolar amb diverses activitats que es poden realitzar dins de l'àmbit del Parc Natural del Montseny i que s'adeqüen al currículum escolar.

Aquesta oferta pedagògica coexisteix amb les activitats que ofereixen empreses d'educació ambiental presents al territori –algunes de les quals gestionen, en règim de concessió, equipaments del Parc Natural del Montseny- (vegeu Apartat “7.2 Centres d'educació ambiental”).

Programa Coneguem els nostres parcs

Coneguem els nostres parcs és un programa d'educació ambiental ofert de manera centralitzada des de l'Àrea d'Espais Naturals de la Diputació de Barcelona destinat a promoure el coneixement dels espais naturals entre els docents i els escolars d'aquesta província.

L'activitat s'adreça específicament al sisè nivell de l'educació primària i consta de dues fases que tenen lloc en dos dies diferents: una sessió de treball a l'escola i una visita al parc. La participació en l'activitat és totalment gratuïta.

L'Àrea de Parcs Naturals ha editat un material pedagògic específic d'aquest programa tant per a les sessions que es fan a l'aula com per a la realització dels itineraris guiats. Aquest material també es posa gratuïtament a disposició dels educadors que ho sol·licitin per escrit. D'altra banda, s'hi inclouen altres itineraris pedagògics que tradicionalment ha promogut l'Àrea d'Espais Naturals.

Aquests itineraris són:

- Itinerari a Fontmartina. Guia de l'alumne.
- Itinerari a Fontmartina. Guia del professor.
- Itinerari a Santa Fe. Guia de l'alumne.
- Itinerari a Santa Fe. Guia del professor.

Programa Viu el parc

Viu el parc és un programa organitzat per l'Àrea d'Espais Naturals de la Diputació de Barcelona amb la col·laboració dels ajuntaments de l'àmbit de cada parc i de la Diputació de Girona en el cas del Parc Natural del Montseny (on hi aporta prop d'una tercera part del pressupost).

El programa ofereix una sèrie d'activitats plàstiques, escèniques, musicals, literàries, folklòriques i de difusió del patrimoni natural i cultural que es porten a terme, durant un determinat període de l'any, tant a l'interior dels parcs com en els municipis que tenen el seu terme municipal dins dels límits de l'espai protegit.

El programa inclou en cada edició un apartat específic adreçat als escolars de 5è de Primària dels municipis del parc, que comprèn activitats educatives a les escoles i el lliurament de material pedagògic específic i unes festes finals en un indret emblemàtic de cada parc, on s'apleguen tots els nens i nenes participants. El programa es desenvolupa entre els mesos de juliol i novembre.

7.3 Equipaments d'educació ambiental

Dins l'àmbit de la CETS hi trobem equipaments i empreses que realitzen tasques de formació i educació ambiental. Vegeu Apartat "3.2.5 Centres d'informació, interpretació i museus".

Les activitats desenvolupades per aquestes empreses d'educació ambiental coexisteixen també amb l'oferta d'activitats pedagògiques creades entorn museus de l'àmbit CETS (com el Museu Etnològic de La Gabella, a Arbúcies, el Museu de l'Agustí a Tagamanent o el Museu de les Guílleries, a Sant Hilari Sacalm)

A tall d'exemple, el nombre d'usuaris de les escoles de natura de titularitat del Parc Natural del Montseny, es resumeixen a la següent taula:

Equipament	Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Set.	Oct.	Nov.	Des.	Total
Can Lleonart	38	68	44	274	483	192	9	13	140	1155	0	0	2416
La Traïna	21	0	83	210	260	212	166	89	136	179	114	95	1565
Rectoria de Vallcàrquera	1	61	384	209	395	216	50	0	40	217	57	49	1679

Font: Elaboració pròpia a partir de la Memòria de Gestió del Parc Natural del Montseny, any 2009

7.4 Programa Poesia al Parc

Aquest programa va néixer l'any 2005 amb l'objectiu d'apropar la manifestació poètica als espais protegits; és coordinat per al Diputació de Barcelona i es duu a terme en diferents espais protegits que gestiona aquesta administració.

El programa s'adreça a la població en general i té com a objectiu conformar una ruta literària que va viatjant per diferents indrets emblemàtics dels parcs participants, vol difondre l'expressió poètica dels poetes de l'entorn de cada parc (que cada any varien) i valoritzar els espais protegits com indrets idonis per a l'expressió literària.

El programa es duu a terme a nou espais protegits de la Xarxa de Parcs Naturals de la província de Barcelona (Sant Llorenç de Munt i l'Obac, Serralada Litoral, Montseny, Montesquiú, Olèrdola, Montnegre i el Corredor, Guàrdies-Savassona, Foix i Garraf), a més de dos actes que surten de l'àmbit territorial de la Diputació de Barcelona ja que es duen a terme a Itàlia, concretament a l'Alguer (Sardenya) i a Monte Soratte (Sant'Oreste, Roma).

En la seva realització, es compta amb el suport de la Institució de les Lletres Catalanes, de la Generalitat de Catalunya, que assumeix el cost de les actuacions dels diferents poetes en els actes que es fan a Catalunya.

8 TURISME I ECONOMIA LOCAL

8.1 Descripció socioeconòmica de la població local

La població en l'àrea CETS del Montseny s'ha duplicat en el darrer terç del segle XX i principis del XXI, passant dels 58.165 habitants del 1970 als 117.102 del 2009 en tot l'àmbit de la CETS. Tanmateix, podem observar que en el període 1970-2000 la població s'incrementa en gairebé uns 30.000 habitants que és pràcticament el mateix que creix en el període 2000-2009. Aquest fet és degut principalment a la immigració que ha rebut Catalunya en la darrera dècada, ja que l'increment natural de la població s'ha estancat i en alguns casos fins i tot ha descendit. Així mateix, veiem com aquest increment continu es frena en el darrer any.

Si desglossem entre els municipis que formen part del Parc Natural i la resta de municipis inclosos en l'àmbit, veiem que no existeixen diferències significatives però que sempre ha estat superior, encara que amb poca diferència, la població dels 10 municipis afegits a l'àmbit que la dels 18 que formen el Parc Natural.

La distribució de la població és força homogènia concentrant-se en els nuclis urbans que es troben fora del límits estrictes del Parc Natural. Així, en aquest territori protegit, que representa el 37% del total com s'ha vist, només es comptabilitzen 998 habitants l'any 2008, és a dir, un 0,9 % del total de la població de l'àmbit de la CETS, cosa que dóna una densitat de tan sols 3,2 hab/Km².

El 42,3 % de la població es troba en la resta de superfície dels municipis que formen el Pla Especial però que no són àmbit protegit (30%), amb una densitat de 198 hab/Km². I el 56,8 % restant es distribueix en el 33 % de superfície dels municipis inclosos en l'àmbit de la CETS però exclosos del Parc Natural, cosa que dóna una densitat de 239,3 hab/Km² (vegeu Apartat "0.3 Superfície" i "0.4. Població").

Els municipis integrants a la comarca d'Osona allotgen a 29.842 habitants, 7 municipis amb una extensió de 21.515,99 ha, el que resulta una densitat de 138,7 hab/km².

Els municipis localitzats en la comarca del Vallès Oriental allotgen a 62.290 habitants en una superfície de 35.248,03 ha repartida entre 14 municipis on es defineix una densitat de població de 174,6 hab/Km². Dins d'aquesta comarca destaca la població de la Garriga amb una densitat de població de 815,92 hab/Km².

Finalment els 6 municipis que pertanyen a la comarca de la Selva dins l'àmbit de la CETS allotgen 24.970 habitants en una extensió de 26.682,54ha, els quals defineixen una densitat de població de 93,58 hab/Km², destacant amb unes xifres elevadíssimes de densitat de població el municipi Hostalric amb 1.178,17 hab/Km².

Els municipis situats a l'extrem sud i oest del Parc Natural del Montseny són els que presenten unes xifres més elevades de població i una alta densitat de població, aquests municipis pertanyen a les comarques del Vallès Oriental (La Garriga, Sant Antoni de Vilamajor, Sant Celoni i Santa Maria de Palautordera) i d'Osona (Balenyà, Centelles i Tona). Cal dir que l'elevada densitat d'aquestes poblacions és deguda bàsicament a la proximitat amb els eixos viaris principals, al sud l'autopista A-7 i a l'oest l'autovia C-17. En aquestes dades cal mencionar l'excepció de Tagamanent situat a l'oest del Parc que presenta una densitat de població de 7,1 hab/Km². També cal destacar el municipi d'Hostalric dins de la comarca d'Osona amb una elevada densitat de població, situat en l'extrem sud de l'Espai Natural protegit.

Del total de municipis situats dins l'àmbit de la CETS cal destacar El Brull amb un índex de saturació baixíssim (densitat de 6,1 hab/Km²) situat dins el Parc Natural del Montseny, en l'extrem nord.

En l'última dècada, s'ha experimentat una notable pujada d'habitants a causa de l'èxode de l'àmbit metropolità a l'àmbit rural. Això significa que, malgrat la crisi actual, es crea i es consolida feina a la zona, s'augmenta la dotació de serveis a la població, es facilita l'accés a una vivenda...en definitiva, s'intenta establir un mode de vida mitjà en l'entorn.

Per altra banda i segons l'estudi socioeconòmic de la comarca del Vallès Oriental de la Cambra de Comerç de Barcelona, 2006, els municipis amb un augment percentual més important de la població en els darrers 24 anys han estat Sant Pere de Vilamajor i Cànoves i Samalús, tots dos amb un nombre relativament reduït d'habitants al principi de la dècada dels vuitanta i que s'han beneficiat del *boom* residencial de la comarca, quintuplicant pràcticament la població amb tots els canvis socioeconòmics que això ha provocat en el teixit social i empresarial de la comarca. Segons aquest estudi tota la resta de municipis del Vallès Oriental han crescut percentualment per damunt de la mitjana catalana.

El moviment poblacional de la comarca del Vallès Oriental s'explica, en bona part per la reubicació de la població dins el mateix Principat, i en part també pels fenòmens d'immigració estrangera i de la resta de l'Estat.

La piràmide poblacional del Vallès Oriental s'ha anat eixamplant en els darrers vint anys, sent el creixement més marcat a les franges d'edat centrals, el que mostra un creixement de la població en edat activa.

La comarca del Vallès Oriental ha experimentat el fenomen d'assentament de població estrangera en uns percentatges lleugerament superiors als de la resta de Catalunya. Segons dades de l'Idescat, el nombre de persones residents al Vallès Oriental que havien nascut a

l'estranger el 1991 era de només 1,25% mentre que aquesta mateixa dada l'any 2005 ja representava el 10,33% de la població total de la comarca.

L'any 2001, l'activitat econòmica dels municipis que formen part del Parc es centra principalment en el sector serveis amb quasi un 52% de la població ocupada.

Actualment, la regressió de les activitats agrícoles, forestals i ramaderes ha propiciat un canvi de les economies familiars. Altres activitats, fonamentalment de serveis com el turisme rural, la restauració i l'hostaleria, complementen les rendes i conviuen amb l'extensa cultura agropecuària de la zona. Per tant convé assenyalar que tradicionalment i culturalment, ha estat un sector primari i en aquest moment s'està decantant cap a un sector terciari.

El segon sector en importància és la indústria amb un 35% de l'ocupació, seguit de la construcció amb el 10% i l'agricultura amb el 3% (vegeu Apartat "0.4.3 Activitat econòmica").

Pel que fa al creixement total de l'economia, el Vallès Oriental es situa en el cinquè lloc respecte al total de comarques més poblades de la regió metropolitana de Barcelona; darrere del Barcelonès, el Vallès Occidental, el Baix Llobregat i el Maresme; i en quarta posició pel que fa a l'aportació al PIB total català.

La globalització econòmica i social ha comportat l'aparició de noves activitats econòmiques del sector terciari que han dinamitzat el territori. Aquestes activitats tenen el turisme i les activitats de muntanya com a eix vertebrador que impulsen d'altres activitats paral·leles, un "nou" sector terciari.

8.2 Mecanismes i implicació de la població local en la gestió del turisme

El grau d'implicació de la població local en la gestió del turisme s'articula a partir de la seva implicació en diferents entitats privades de promoció del turisme. Aquestes són: Associació d'Empresaris Turístics del Montseny, Associació d'Hostaleria de la Selva, Associació d'Empresaris Portes del Montseny i la Federació d'Empresaris Turístics Montseny – Guillerries (vegeu-ne la descripció en els Apartats "1.1 Administracions i entitats gestores del turisme" i "2.6 Marc estratègic d'entitats privades de promoció turística").

Segons consulta a aquestes entitats, un elevat percentatge dels seus associats, entorn un 95%, són establiments turístics o productors locals de format microempresa o petita empresa de tipus familiar. Algunes d'aquestes associacions compten amb entitats culturals, que actuen com a dinamitzadors locals, entre els seus membres.

Per tal de conèixer el grau de participació del sector turístic del territori en la planificació d'aquest sector d'activitat, el **Consorci de Turisme del Vallès Oriental** per a l'elaboració del

seu Pla d'Accions va dur a terme una sèrie d'entrevistes als representants turístics de diversos nivells, àmbits i activitats relacionades amb els turisme de la comarca del Vallès Oriental.

Si bé el seu abast territorial és inferior al de l'àmbit CETS, conèixer les prospeccions realitzades per aquest estudi permet obtenir un retrat del grau d'implicació de la població local en la gestió del turisme.

Les persones entrevistades en aquest estudi pertanyien a diferents institucions, tant públiques com privades, representants dels 43 municipis del Vallès Oriental: alcaldes, tècnics i regidors de turisme, empresaris turístics, empresaris de referència, responsables d'espais naturals protegits, responsables de promoció turística de la comarca i del conjunt de Catalunya, així com d'altres persones vinculades en l'estudi del turisme que podien aportar el seu coneixement a l'hora d'elaborar aquest pla.

Dels resultats obtinguts en podem destacar:

- Opinió dels representants públics de la comarca del Vallès Oriental:

El principal ens públic de gestió i de promoció turística del Vallès Oriental és el Consorci de Promoció Turística del Vallès Oriental que va iniciar la seva activitat el setembre de l'any 1998, i que té com a membres al Consell Comarcal del Vallès Oriental, al Consorci per a la Promoció dels municipis del Moianès, a 28 ajuntaments de la comarca, a la Diputació de Barcelona, i a algunes poques empreses del sector privat.

El segon element que es destaca com a punt fort és el seu patrimoni natural i es parla sobretot del Parc Natural del Montseny, i no només per la seva única i singular biodiversitat (acull en els seus múltiples estrats vegetals tota les capes de vegetació que es poden trobar a Europa, des de la mediterrània fins a la boreo-alpina), sinó també pel seu caràcter històric, donat que va ser el primer espai natural de la Península al que se li va donar una figura de protecció ja a l'any 1928, per Real Decret d'Alfons XIII.

Preguntats sobre les principals mancances del territori, els representants del sector públic constaten en primer lloc que el sector turístic està desordenat i atomitzat, alhora que poc professionalitzat. Parlen de la necessitat de conscienciar a tots els implicats del sector i de fer polítiques de formació. Alguns opinen també que, de totes maneres, han de ser els gestors privats, els propis empresaris, que són qui en primera instància es veuen beneficiats pel turisme, qui estirin del carro.

.... A banda d'això, es percep el Vallès Oriental com a una comarca diversa i ben dotada de productes diferenciats i de qualitat. Alguns dels productes en els que el sector privat veu més futur són la gastronomia, l'elaboració de productes artesanals propis (ex: carquinyolis de Caldes, botifarres de la Garriga, borregos de Cardedeu, etc.) i la producció agrària local que fins i tot compta amb alguna denominació d'origen (mongeta del ganxet, vi, mel, avellanès, etc.) Darrerament aquest sector s'està introduint també en la seva versió

d'agricultura ecològica, el que crea espai a un nou sector de clients, aquells que busquen una experiència turística alternativa i l'estar en contacte amb la terra i la producció agrícola. Altres productes destacats són el termalisme i el turisme de natura, amb els seus màxims exponents a La Garriga i Caldes de Montbui el primer, i el Parc Natural del Montseny i els Cims de Bertí el segon.

Igualment es parla i es destaca moltíssim de turisme cultural i del Modernisme en particular, producte que està principalment comprès dins la reconeguda Ruta Raspall.

Molts dels entrevistats opinen que més que crear productes nous, el que cal fer és potenciar, millorar i promocionar els que ja tenen, que són prous i prou variats per atraure un gruix important i divers de persones a la comarca. També que cal que els diferents recursos s'estructurin i organitzin per donar un millor servei, i es comenta a tall d'exemple, com en algunes poblacions amb interessants recursos modernistes, els caps de setmana no hi ha cap bar obert per fer un cafè al matí, o hi costa trobar restaurants.

De cara a l'articulació de producte i a la millora de la promoció, alguns grups de municipis s'han mancomanat (ex. La Vall del Tenes i El Figaró-Tagamanent), amb resultats ràpidament visibles i molt positius que ha aportat no només un increment important del nombre de visitants sinó també una millora de la qualitat d'aquests i de la despesa que fan. Els principals organismes amb els que treballen els ens públics municipals que s'han entrevistat són: Turisme de Catalunya, la Diputació de Barcelona (a través sovint dels seus clubs de productes), el Consell Comarcal del Vallès Oriental així com el Consorci de Promoció Turística del Vallès Oriental.

En general s'opina que la promoció que es fa és insuficient i que el sector no està organitzat, si bé des del Consorci s'està fent un esforç important que és reconegut tant pel sector públic com pel sector privat. Actualment la principal activitat de promoció és anar a fires, sempre sota el paraigües de la Diputació o del Consorci, i a nivell municipal intentar estar present a les guies, a les publicacions o en portals electrònics propis o en els portals electrònics relacionats amb el turisme de la comarca.

Preguntats finalment per la conscienciació ciutadana respecte al turisme, els entrevistats del sector públic, igual que els del privat, opinen que hi ha bona receptivitat, que no es veu al visitant com a una nosa ni com a una amenaça, amb les excepcions pertinents a la regla, i que se l'acull bé; si bé hi ha una tendència a no voler créixer massa per por a perdre qualitat de vida i intimitat.

- Opinió des representants privats de la comarca del Vallès Oriental:

Els entrevistats del sector privat són representats del món empresarial que va des de la restauració, l'hoteleria, agències de viatges, revistes locals, etc. fins a propietaris de masies de turisme rural o productors de productes locals relacionats amb l'agroturisme, entre d'altres.

El teixit empresarial de la comarca es concentra de forma més notable a la seva capital, Granollers, i també a localitats com Sant Celoni i Cardedeu. La gent del propi sector considera que està preparada i que ofereix uns serveis i uns productes de qualitat. Es queixen de totes maneres de la competència deslleial que es desprèn d'una normativa massa laxa a l'hora de deixar obrir establiments de cara al públic, sobretot ara, en plena crisi econòmica, quan qualsevol s'atreveix a obrir restaurants, bars i "xiringuitos" per intentar tirar endavant.

Preguntats pels principals productes de la comarca i què pensen que caldria fer per millorar-los, en general s'opina que l'oferta de productes és bona i variada, però que cal estructurar-la i sobretot fer-ne una bona promoció. Es creu que falta mentalitat de municipi / comarca turística, i sovint professionalitat.

A banda de la promoció que molts dels entrevistats diuen que es fan ells mateixos i de la que es fa de la mà del Consorci, assistint a fires, fent aparició a guies o a pàgines web del sector, es creu que seria bo invertir en la creació de productes com els publireportatges, reportatges en revistes especialitzades o dins publicacions d'àmbit cultural. També buscar la promoció creativa, a través de nous mitjans, potser emprant les noves tecnologies que cada cop estan més disponibles pel sector turisme.

Igual que en el sector públic, s'opina que la promoció que es fa és insuficient i que el sector no està organitzat.

En general, i coincidint de nou amb el sector públic, pensen que més que crear productes nous el que cal és endreçar els existents, millorar-los i vendre'ls bé. Altres opinen que caldria crear noves empreses que oferissin activitats complementàries als visitants, sobretot aquelles relacionades amb els esports d'aventura, i també facilitar el transport públic de manera que no sigui imprescindible desplaçar-se en vehicle privat per anar fins a la comarca a gaudir de tot el que pot oferir als seus visitants.

Els productes que els representants del sector privat destaquen com amb més potencial de desenvolupar-se agrupen els productes propis de la comarca que surten esmentats sovint com a potencialitats: turisme de natura, turisme cultural, de salut i balnearis, el comerç i sobretot el turisme de negoci.

Altres propostes per dinamitzar la comarca turísticament que surten de les entrevistes del sector privat són la creació de festivals de música, lligar la F1 a organitzar esdeveniments paral·lels com lliurament de premis, balls benèfics, etc., elements puntuals que situïn el Vallès Oriental al mapa i que el facin més conegut. Més d'una vegada entre els entrevistats surt també la necessitat de fer un Pla Estratègic de Turisme del Montseny que ordeni aquesta activitat i la gestioni, alhora que creï un diàleg real entre dues realitats i voluntats que ara semblen enfrontades entre el sector públic i el privat, és a dir, que busqui on està l'equilibri entre la preservació biològica i la potenciació turística d'un espai complex, singular i únic alhora, que malgrat ser un dels principals recursos i atractius turístics de la comarca, sembla funcionar com a terra de ningú i de tothom alhora, sense harmonia ni consens.

El creixement del nombre d'establiments de turisme rural en els darrers anys ha estat notable i està funcionant molt bé, pel que, entre els entrevistats del sector privat es veu amb molt bons ulls el crear producte en aquest sentit. L'objectiu seria arrossegar gent de Barcelona a que no només vagi al Vallès Oriental a passar el dia, sinó que s'hi quedi a dormir i aprofiti per fer altres activitats relacionades amb el món rural. Un altre col·lectiu que s'hauria de captar seria el de la gent que arriba a Barcelona per fer turisme a la ciutat i decideix anar a passar un dia al Montseny. Si s'aconsegueix posicionar i vendre bé l'oferta d'allotjament rural dins la comarca, potser es pot aconseguir que sigui al revés, és a dir que aquesta gent es quedi allotjada al Vallès Oriental i vagi de visita a Barcelona. Altres entrevistats consideren que no només s'ha de mirar a Barcelona sinó també cap al Maresme com a font de possibles visitants.

8.3 Règim del sòl i associacionisme

En l'àmbit del Parc Natural del Montseny, el 85,7% del territori que aquest comprèn (segons dades i extensió del Pla Especial) és de titularitat privada tal com es mostra a continuació:

Titularitat	Superfície Pla especial (ha)	%
Diputació de Barcelona	3.814,19	12,28
Diputació de Girona	361,22	1,16
Generalitat de Catalunya	279,54	0,90
Privada	26.608,95	85,66
Total	31.063,90	-

Font: Elaboració pròpia a partir de la Memòria de Gestió 2009

Les finques, majoritàriament de tipologia forestal, suposen el recurs base a partir del qual es desenvolupen gran part de les activitats turístiques que es duen a terme dins aquest espai, propiciant així un contacte gairebé directe amb terrenys de propietat privada.

Fruit de la necessitat de poder treballar conjuntament en relació amb diferents aspectes que afecten a la propietat privada diferents propietaris/es es troben agrupats en l'Associació de Propietaris del Montseny. Des de mitjans de l'any 2010 aquesta associació compta amb un treball per comissions entre les quals n'hi ha una relacionada amb el turisme.

8.4 Mecanismes de comunicació

Pel que fa als mecanismes de comunicació entre la població local i les administracions i entitats implicades en la gestió del territori i en el turisme, aquesta es realitza mitjançant canals de comunicació convencionals, segons es resumeix a continuació:

Parc Natural del Montseny

Pàgina web

Consortis

Pàgina web

Newsletter

Fires locals

Prensa local

Ajuntaments

Pàgina web

Publicacions locals (ex.: Portal de Centelles, el Brulletí del Brull)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades facilitades pel Grup de Treball

En referència als mecanismes de comunicació existents entre la població local i les administracions i entitats gestores del turisme en el territori, el resultat de les entrevistes realitzades des del Consorci Turisme del Vallès Oriental als representants turístics sobre la relació públic-privat recullen el següent:

En general la relació públic-privada es veu com a bona, el que no sempre es considera sinònim de "existent". Alguns municipis opinen que s'hauria de crear un vincle més estret amb el Consorci i col·laborar més, sobretot en temes de promoció i de senyalització turística.

La col·laboració amb l'administració pública no es veu ni bona ni dolenta. Si bé alguns dels entrevistats anuncien que se senten impulsats i que troben que han arribat a bons acords amb els seus ens públics municipals i amb altres entitats públiques en matèria de turisme a l'hora de tirar endavant iniciatives, altres opinen que la relació públic-privada és dolenta o en el millors dels casos molt lenta, per les diferències habituals entre el funcionament públic i privat, i que se senten poc recolzats. Admeten de totes maneres que molt sovint el problema és la manca de recursos econòmics dels propis ajuntaments per impulsar temes de foment turístic. Altres entrevistats senten la relació amb els ens públics, sobretot amb el Consorci, inexistent més que dolenta o lenta, i es queixen de la manca de gestió i de promoció de la zona – en especial de la del Baix Montseny – quan, per exemple, hi ha un Gran Premi a Montmeló, i s'acaben omplint llits al Maresme mentre les seves places queden buides.

Pel que fa al paper de l'administració pública, hi ha també la queixa pel que fa al partidisme dels projectes de millora i de dinamització de tot allò relacionat amb el turisme i el comerç, doncs aquests arranquen o es queden penjats depenent del color que penja a la finestra de l'ajuntament cada quatre anys. Demanen solidesa i continuïtat en les empreses que s'emprenguin en aquest sentit, i menys intervencionisme. En aquest sentit, i com a exemple, es comenta la dificultat en obtenir llicències per a obrir establiments de turisme rural, que han de passar quasi pel mateix filtre que per a l'obertura i gestió d'un hotel de cinc estrelles, el que tira enrere moltes iniciatives.

8.5 Existència de subvencions per a la població local

L'oficina tècnica de parcs Naturals de la Diputació de Barcelona i la Secció de Medi Ambient i Territori de la Diputació de Girona ofereixen ajuts destinats a la millora dels sectors econòmics. Aquestes subvencions s'adrecen a l'àmbit territorial del Pla Especial del parc i s'estructuren entorn quatre eixos:

- Subvencions a empreses agrícoles i ramaderes
- Subvencions a explotacions forestals
- Subvencions a empreses de serveis
- Subvencions a la millora de l'habitatge i la restauració del patrimoni arquitectònic

L'evolució de les subvencions atorgades els darrers anys es resumeix a continuació:

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Sol·licituds	186	155	147	151	163	160	147
Subvencions	131	139	117	139	149	129	111
Total €	391.903	414.692	449.950	423.950	476.479	518.125,18	326.600

Font: Elaboració pròpia a partir de la Memòria de Gestió del Parc Natural del Montseny, any 2009

Altres línies de subvenció són:

- Subvencions per entitats culturals (Diputació de Barcelona)
- Subvencions per a la millora de la xarxa viària bàsica (Diputació de Girona)
- Subvencions per a les reserves forestals (Diputació de Girona)

8.6 Promoció de productes locals

Pel que fa a les activitats de promoció de productes locals, tant pel que fa a artesanía com a productes alimentaris locals, les entitats del territori duen a terme diferents iniciatives encaminades tant a la valorització d'aquests productes com a la seva venda.

Per part de l'**Associació d'Empresaris Turístics del Montseny**, es realitzen dues activitats principals per a la promoció dels productes locals: Tastets d'estiu, a Sant Celoni, i la Mostra de cuina, a Sant Esteve. En els tastets es promocionen restaurants i productors locals ja que es fa un mercat només de productors locals. En el decurs de la setmana gastronòmica a Sant Celoni amb l'activitat cuina en directe, es cuinen productes locals en directe amb un cuiners de renom i també de la zona. També a Sant Celoni hi té lloc l'agromercat "Productes de la Terra" promogut per la Diputació de Barcelona i el Consorci de Turisme del Vallès Oriental (vegeu-ne la descripció detallada més avall).

Es realitzen diferents **fires** per tal de potenciar el producte artesanal de la zona com: la Festa del Bolet a Seva, la Fira de la Tòfona a Centelles, la Fira de la Castanya a Viladrau i també

s'està intentant potenciar altres productes com el vi, la cervesa, embotits, la xocolata.... (vegeu "Apartat 3.2.2 Recursos culturals, arquitectònics i monumentals", apartat Gastronomia, en referència a les diferents fires de productes locals que es duen a terme en l'àmbit CETS).

La resta d'entitats promotores del turisme en l'àmbit CETS Montseny, difonen també la importància del consum de productes locals, bàsicament alimentaris, com a base de la qualitat de la gastronomia de la zona.

Pel que fa als productors locals (artesanía, alimentació, begudes, etc.), alguns es promocionen directament a fires de la zona.

Alguns dels **centres d'informació del Parc Natural** disposen de venda de productes autòctons i artesans de la zona.

Pel que fa als productes elaborats artesanament al Centre d'informació de Sant Esteve de Palautordera són:

- Productes de Les Flors del Montseny: melmelades, mel,...
- Productes de Magenta (ceràmica, samarretes,...)
- Productes d'Strats (figures amb paper maxé)

Referent al Centre d'informació del Brull els productes autòctons i artesans que venen són:

- Cervesa artesana de la "Companyia Cervesera del Montseny"
- Conserves, vi, ratafia i mermelades de "Les flors del Montseny"
- Vi de "Serrat de Montsoriu"
- Samarretes pintades a mà
- Reproduccions de ceràmica ibèrica i clauers de ceràmica
- Encens artesà
- Capses i centres de flors seques

Al Centre d'Informació de Fogars de Montclús disposen d'una petita zona de mostra dels productes d'artesans del municipi:

- Artesania de bijuteria i joies.
- Llanes filades a mà naturals.
- Productes pintats (testos, samarretes,...).
- Petits objectes com a recordatori de la zona.
- Vins del Montseny.
- Llibres de la zona i del Parc Natural.

En el marc de la promoció dels productes locals, el Consell Comarcal del Vallès Oriental lidera el **Projecte Interreg IV Rururbal**, en el que participen, com a socis catalans, el Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural de la Generalitat de Catalunya i l'Àrea d'Espais Naturals de la Diputació de Barcelona.

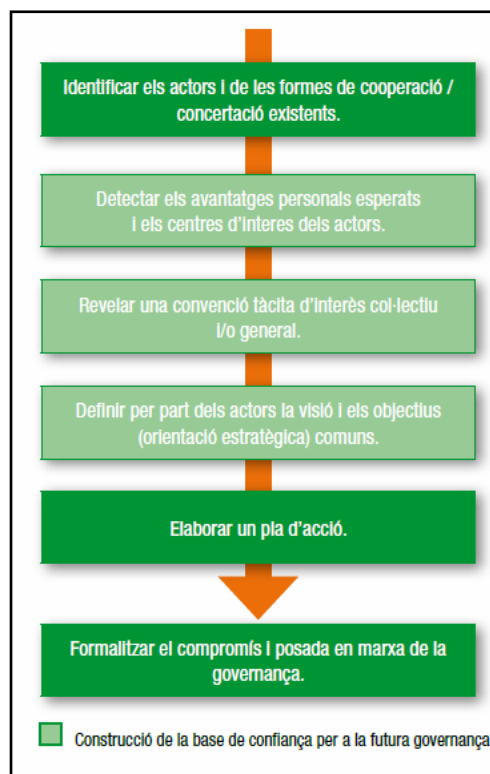
L'àrea d'actuació del projecte es desenvolupa en 6 territoris periurbans de 6 regions i de 4 estats europeus representatius de l'arc mediterrani. La durada del projecte és de 30 mesos, de maig 2009 a octubre 2011.

L'objectiu d'aquest projecte és l'elaboració d'una carta comuna de governança territorial pel desenvolupament local sostenible en els territoris periurbans, basada en la valorització de la comercialització i consum de productes locals, així com la creació d'una marca o segell que identifiqui aquells productes i accions que formen part d'aquesta xarxa de treball.

Les actuacions pilots del projecte estan articulades al voltant dels mercats locals i s'encaminen entorn les següents línies de reflexió:

- Es poden posar en marxa circuits curts de comercialització en un entorn periurbà de forma efectiva?
- Es pot treballar a partir de productes locals i circuits curts de comercialització per proposar nous models territorials en els territoris rurals periurbans?
- Es poden articular plataformes d'actors i posar en marxa mecanismes de governança sobre els models alimentaris i les seves repercussions territorials?

El procés de treball que segueix el és el següent:

Font: Extret de la informació facilitada pel Consorci turístic del Vallès oriental sobre el tríptic del projecte Rururbal.

La metodologia contempla les següents fases:

- Concebre i promoure una metodologia aplicable al conjunt dels països europeus per a un model de governança pel desenvolupament sostenible, amb una estratègia de treball sobre la temàtica de l'alimentació i dels productes agrícoles locals.
- Construir i experimentar un model reproduïble a nivell europeu de governança local pel desenvolupament sostenible del territori periurbà a partir del llançament d'activitats pilot novadores.
- Concebre i promoure l'elaboració de Cartes Locals de Governança que no seran simples documents d'intencions sinó veritables contactes entre els actors constituïts en Plataformes Locals que es comprometran dins d'un projecte de territori basat en l'alimentació. Les cartes locals seran la base per arribar a la carta transnacional.
- Elaborar una Carta Transnacional i d'un procediment d'adhesió que presenti els valors i principis necessari per a una governança territorial basada en la valorització dels productes agraris.
- Construir una Xarxa Transnacional de difusió de la carta i de bones pràctiques, a partir de les iniciatives locals i transnacionals desenvolupades durant el projecte, però també capitalitzant els coneixements anteriors al projecte dels socis en els seus territoris específics i en els seus intercanvis europeus.

També cal destacar el projecte **"Productes de la terra" - Suport al teixit empresarial de productes alimentaris locals i de qualitat** que es duu a terme des de l'Àrea de Desenvolupament Econòmic de la Diputació de Barcelona i que es va endegar l'últim trimestre del 2006.

La finalitat del projecte és la implementació d'accions per dotar als ens locals d'eines per dinamitzar i enfortir el teixit productiu en aquest àmbit. El projecte pilot se centra en els productes elaborats que s'ajusten a la definició d'artesania alimentària segons la normativa catalana però també en els productes de la terra, que no estan ni transformats ni elaborats, però tenen un valor afegit lligat al territori i a la qualitat.

Aquest projecte pilot s'està duent a terme amb la participació de diferents consells comarcals de la província, entre els quals el del Vallès Oriental. En el marc d'aquest projecte s'ha elaborat l'estudi *"L'oportunitat de l'artesania alimentària als municipis de la demarcació de Barcelona"* que analitza aquest sector i realitza una diagnosi dissenyant estratègies de futur per facilitar l'actuació futura de la Diputació de Barcelona.

També s'ha impulsat, en el marc del projecte pilot, l'elaboració de censos locals de productors/es alimentaris/es locals i de qualitat per part de cada ens local.

Altres actuacions realitzades per part de la Diputació de Barcelona en aquest projecte són les següents:

- Taller per a la formulació de criteris per la confecció de censos de productors alimentaris locals i de qualitat a la província de Barcelona
- Viatge d'estudis a Navarra, La Rioja i Aragó
- Elaboració d'un Manual de gestió als productors: ha d'esdevenir una eina útil per als productors/es alimentaris/àries locals i de qualitat per a la millora de la gestió del seu negoci
- Sessions d'intercanvi: sis sessions a realitzar durant el 1r trimestre del 2008. En cada sessió, dos ens locals exposaren el seu pla de treball del període 2007-08, destacant-ne les seves activitats, singularitats, exposicions seguides per un torn obert de paraules i de debat.
- Curs capacitatió Productes de la terra

8.7 Existència de vinculació i promoció de l'economia tradicional i el turisme

Com s'ha descrit en apartats anteriors, en l'àmbit CETS del Montseny es duen a terme diferents fires basades en la promoció de productes agraris o forestals tradicionals de la zona. Aquestes fires són promocionades tant a nivell de la població local com a nivell de recurs turístic, vinculant així el desenvolupament d'activitats econòmiques tradicionals amb el turisme.

Alguns exemples són les jornades que s'organitzen des de l'Associació d'Empresaris Turístics del Montseny:

- Els Tastets d'estiu de Sant Celoni i la Mostra de cuina de Sant Esteve. En els tastets es promociona restaurants i productors locals ja que es fa un mercat només de productors locals. En el decurs de la setmana gastronòmica a Sant Celoni amb l'activitat cuina en directe, es cuinen productes locals en directe amb un cuiners de renom i també de la zona.

Des de la mateixa associació s'està col·laborant en el projecte Domus Sent Sovi, liderat per l'Ajuntament d'Hostalric, que té per objectiu:

- Promoure l'interès i el coneixement pel patrimoni gastronòmic català com a element d'identitat, des d'una perspectiva sostenible.
- Buscar el plaer i el gaudi dels menjars fets amb productes autòctons

Una de les moltes accions previstes és la creació d'una botiga especialitzada en venda de productes del territori.

Per altra banda cal tenir en compte la iniciativa del Centre de Manipulació de la Castanya, a Viladrau. Es tracta d'una iniciativa de caràcter privat dedicada a promoure el consum de la castanya així com a revitalitzar la indústria associada a la seva recol·lecció i consum.

Aquest centre ofereix una visita guiada al món de la castanya i a les seves instal·lacions com també una degustació de castanya torrada calenta *in situ*. El centre, que disposa d'una botiga amb productes relacionats amb la castanya, organitza excursions al voltant del món del castanyer com el Bosc de Merlí on hi ha molts castanyers centenaris.

Aquest centre es promociona a través de les fires i estan associats a l'Associació d'Empresaris Turístics del Montseny, on han creat paquets turístics

Des d'aquest centre s'ofereix:

- Una castanya de qualitat, ecològica, directe del productor i collida manualment.
- La possibilitat de visitar l'empresa i conèixer tot el procés, des de que neix el castanyer fins que s'envasa la castanya.
- Rutes a peu per visitar castanyers.
- Servei de castanyades per grups (empreses, escoles, festes,...)
- Degustació de castanya torrada.
- Derivats de castanya.
- Assessorament tècnic del castanyer.
- Assessorament gastronòmic de la castanya.
- Tractament de malalties del castanyer.
- Plançons de castanyer.
- Articles de fusta de castanyer (tanques, bancs, aspres,...)

Pel que fa a la promoció i impuls de la ramaderia, cal tenir en compte la participació de l'àrea del Montseny al projecte "Escola de pagesos i pastors de Catalunya".

El projecte pretén crear un nínxol de formació continua per poder garantir la continuïtat i viabilitat de les explotacions ramaderes de diferents comarques de Catalunya que actualment no preveu que disposi de relleu generacional. La formació integra una part teòrica, a realitzar a la pròpia "Escola" i una part pràctica, que es realitza en explotacions ramaderes

En una primera etapa, el projecte es va centrar a l'Alt Pirineu i Aran, i en un segon període a les comarques de la Garrotxa – Ripollès i en una petita part del Parc Natural del Montseny.

En la primera edició (any 2009), el projecte va comptar amb 25 participants, dels quals 20 van acabar la formació, els resultats obtinguts són: 3 alumnes contractats l'any 2010 com a pastors

de muntanya; 4 contractats de curta durada; 7 alumnes prepararen la nova incorporació per l'any 2011 en finques arrendades; 1 alumne ha portat el seu propi ramat en una zona de parc natural pel tema neteja de sotabosc; i 3 dels alumnes ja han comprat caps de bestiar per iniciar-se en el sector. Parlem d'un total de 18 alumnes de 20 que un cop acabat el període formatiu estan fent passos per iniciar-se en l'activitat. Cal tenir en compte que en tots els casos excepte en un, els alumnes no provenien de tradició pagesa.

Pel que fa a la segona (any 2010), s'ha comptat amb 22 alumnes en pràctiques. A juliol de 2010 havien finalitzat les pràctiques i per tant, assolit el grau de formació, 14 alumnes. D'entre aquests, 2 d'ells s'han quedat a treballar a les explotacions que els acollien i 2 d'ells han estat contractats temporalment com a pastors de muntanya per l'estiu del 2010. La resta estan mirant de tirar endavant el seu propi projecte d'explotació com a autònoms.

Durant l'any 2010 es van crear 2 delegacions: zona Ripollès i Garrotxa i l'àrea del Montseny (comarca del Vallès Oriental).

9 FLUXOS DE VISITANTS

9.1 Nombre de visitants

El recompte del nombre de visitants al **Parc Natural del Montseny** es realitza a partir de diferents fonts d'informació:

- Recompte dels visitants als centres d'informació
- Recompte d'usuaris dels equipaments d'educació ambiental
- Comptatge de vehicles als accessos del parc i a les àrees d'aparcament

La visita als centres d'informació i altres equipaments, gestionats de manera directa, concessionada o conveniada per la Diputació de Barcelona o la Diputació de Girona, permet obtenir el següent recompte de nombre de visitants:

EQUIPAMENTS I SERVEIS	2005	2006	2007	2008	2009
Àrea d'Esplai de les Feixes del Vilar	2.348	857	5.106	1.536	2.224
Centre d'informació Can Casades	24.066	23.031	21.652	18.171	15.261
Centre d'informació Fontmartina	3.853	4.058	2.202	1.152	1.459
Centre d'informació de Sant Esteve de Palautordera	5.265	5.273	4.580	5.521	5.681
Centre d'informació de Montseny	6.355	7.017	6.466	7.335	6.871
Centre d'informació del Brull	5.575	5.796	5.274	5.271	6.417
Centre d'informació de Fogars de Montclús	5.519	11.050	11.200	10.725	10.279
Punt d'informació del Figaró	814	340	226	719	1574
Punt d'informació del Bellver	7.751	9.805	8.936	9.679	7.843
Escola de Natura Can Lleonart	4.081	4.830	3.184	4.011	2.425
Escola de Natura La Traïna	2.279	1.697	2.436	1.636	1.565
Escola de Natura de Vallcàrquera	3.520	2.844	2.557	2.135	1.679
Museu Etnològic del Montseny la Gabella	29.237	36.525	27.538	32.576	42.121
Casa Museu l'Agustí	2.123	3.696	3.964	3.124	2.803
Centre Cultural Europeu de la Natura de Viladrau	7.101	15.824	14.066	12.779	7.897
Centre de Documentació Humanitats la Gabella	117	82	112	143	147
Centre de Documentació Ciències Naturals la Tela	2.252	1.726	4.130	2.584	7.233
Càmping Fontmartina	4.002	5.209	4.675	5.836	4.691
Alberg per a la recerca El Puig	807	1.120	1.457	852	783
Allotjament rural Casanova de Sant Miquel	1.069	289	468	341	948
Residència - casa de pagès la Morera	1.130	1.726	924	1.034	736
Fortificació Ibèrica del Turó de Montgròs	1.098	1.005	838	605	427
Programa "Viu el Parc"	6.672	6.540	7.187	8.979	8.600
Programa escolar "Viu el Parc" Alumnes	429	640	606	620	565
Campanya "Coneguem els nostres parcs"	2.356	2.540	2.499	2.694	2.868
Tots els diumenges de l'any	66	241	495	230	358
Total	125.475	150.466	134.842	135.948	143.455

Font: Elaboració pròpia a partir de la Memòria de Gestió del Parc Natural del Montseny, any 2009

L'equipament de Can Casades, situat a la vall de Santa Fe –l'indret més visitat del parc– continua sent l'equipament que rep un nombre més gran de visitants. Tot i així, si es compten els usuaris del conjunt de serveis del Museu Etnològic del Montseny la Gabella, aquest equipament seria el més utilitzat, amb uns quaranta mil usuaris.

Pel que fa a la distribució estacional, la tardor continua sent el període de l'any amb un nombre més gran de visites als centres i punts d'informació del Parc, tal com mostra la següent taula:

Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Set.	Oct.	Nov.	Des.	Total
3.840	7.222	9.974	12.742	13.072	12.772	6.347	7.930	8.344	17.433	16.412	8.520	124.608

Font: Elaboració pròpia a partir de la Memòria de Gestió del Parc Natural del Montseny, any 2009

Per a complementar el recompte de les persones que visiten el Parc però que no són registrades en cap dels equipaments esmentats, el Parc compta amb l'estudi de les dades de freqüentació que es realitza a partir de l'anàlisi de les dades proporcionades pels informadors, que fan un recompte sistemàtic de l'entrada de vehicles als accessos del parc i compten periòdicament el nombre de vehicles estacionats en les diferents àrees d'aparcament.

Això permet disposar de les següents dades respecte el nombre de vehicles aparcats (mitjanes) :

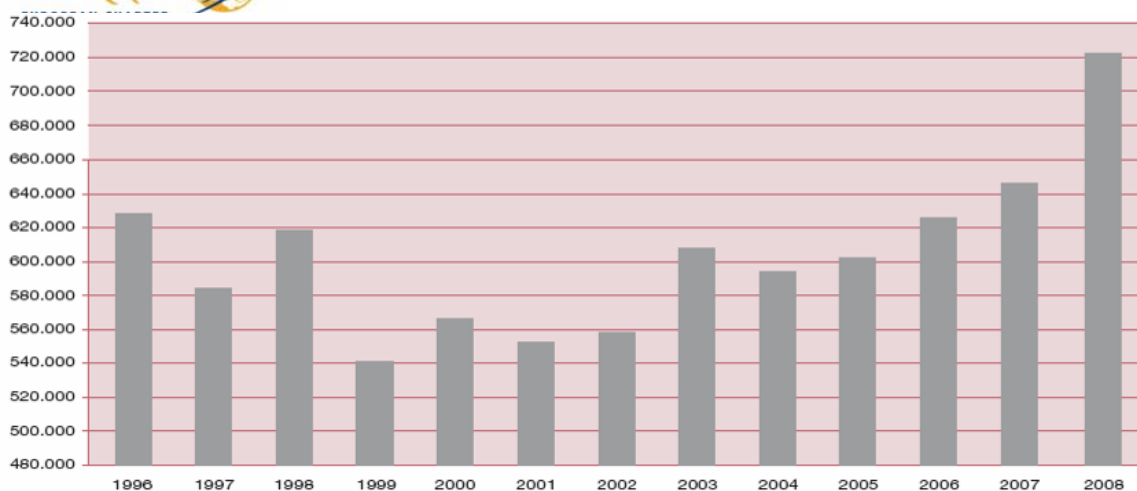
Aparcament	Mitjana anual	Màxim absolut diari	Mitjana diària
Collformic I	817	24	8
Collformic II	531	15	5
Santa Fe: Can Casades	646	38	13
Santa Fe: Font del Frare	243	14	5
La Guardiola	186	11	4
Font de Passavets	134	8	3
Sant Marçal I	159	4	1
Sant Marçal II	37	1	0
Plana Amagada	1.177	32	11
Plana del Coll	173	10	3
Vallforners	2.239	132	44
Sant Salvador	902	7	8
Coll de Castellar	500	31	10
Bordoriol	739	23	8
Riells	244	27	2

Font: Elaboració pròpia a partir de la Memòria de Gestió del Parc Natural del Montseny, 2009.

L'aparcament més freqüentat va ser el de Vallforners (44 vehicles de mitjana diària), seguit del de Plana Amagada (11 vehicles de mitjana diària), Sant Salvador (8 vehicles de mitjana diària) i Collformic I (amb 8 vehicles de mitjana diària).

Amb les dades anteriors i amb les dades de recompte de vehicles per la carretera BV-5114, es pot estimar una afluència d'entorn 725.000 visitants (any 2008).

L'evolució de visitants dels darrers anys es sintetitza en la taula següent:

Font: Memòria de Gestió del Parc Natural del Montseny, 2008. Pàg. 57.

El control del nombre de visitants per part del **Consorci Portes del Montseny** es realitza en les oficines d'informació del Parc que aquest gestiona. Durant l'any 2009 el Consorci ha rebut un total de 222 visites, comptabilitzades a través de 360 visitants. Cal destacar que els dos darrers mesos de l'any no han estat comptabilitzats ja que l'oficina del Consorci va romandre tancada degut a la construcció de la nova seu.

En quant a les visites rebudes des de l'oficina d'informació del parc natural del Montseny podem apreciar que hi ha hagut una lleugera davallada des de l'any 2006.

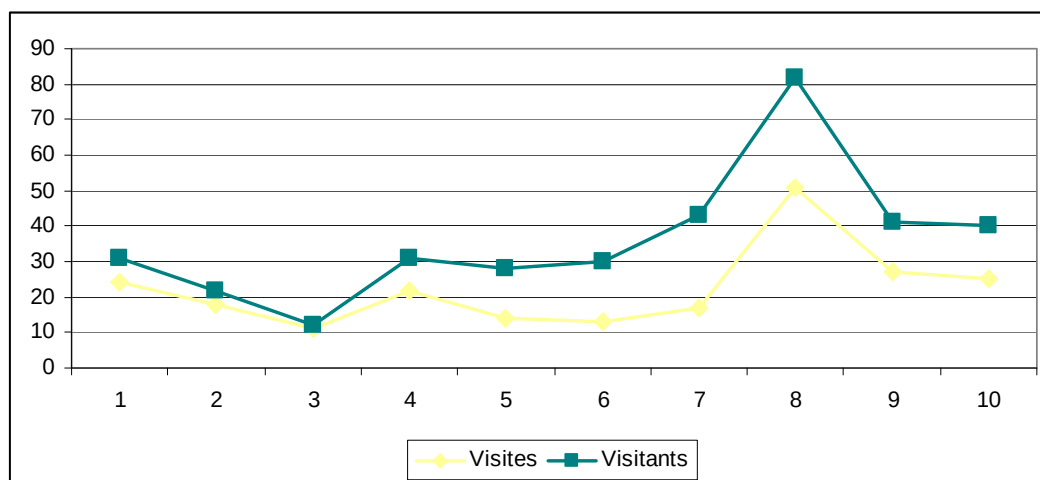
Font: Memòria facilitada pel Consorci Portes del Montseny, 2009

Respecte el desglossament d'aquestes dades, en la següent taula es mostra el nombre de visites rebudes a l'oficina i el nombre de visitants que s'han comptabilitzat:

	Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Sete.	Octu.	Total
Visites	24	18	11	22	14	13	17	51	27	25	222
Visitants	31	22	12	31	28	30	43	82	41	40	360

Font: Elaboració pròpia a partir de la Memòria facilitada pel Consorci Portes del Montseny, 2009.

Dades que gràficament es plasmen a continuació:

Font: Elaboració pròpia a partir de la Memòria facilitada pel Consorci Portes del Montseny, 2009.

Si bé aquests mecanismes de recompte de dades realitzat per part del Parc Natural i del Consorci Portes del Montseny ens permeten conèixer informació sobre freqüentació, podem afirmar que no existeixen mecanismes per a la posada en comú i anàlisi conjunta de l'afluència de visitants en l'àrea CETS Montseny.

9.2 Mecanismes de control en períodes de màxima afluència

El personal del Pla d'Informació als Visitants – Dispositiu d'Informació Personalitzada (vegeu Apartat “5.2 Mecanismes per a facilitar la informació”) durant els mesos d'estiu funciona a partir d'un operatiu i horari especial per garantir la regulació de l'accés al Turó de l'Home (el seu horari s'allarga fins entrada la tarda).

Durant alguns mesos de tardor, els horaris del dispositiu també s'adapten per a atendre les incidències relacionades amb la recollida indiscriminada de castanyes.

A partir de l'anàlisi del nombre màxim absolut de vehicles aparcats, es testimonien episodis ocasionals d'hiperfreqüentació derivats de fets puntuals com ara activitats col·lectives importants (l'Aplec del Matagalls o la travessa Matagalls-Montserrat, amb especial incidència a

Coll Formic) o la presència de neu (amb especial incidència a Santa Fe o a l'àrea del turó de l'Home).

9.3 Anàlisi mitjans de transport

A la majoria de les poblacions properes al Parc Natural del Montseny i que conformen l'àmbit CETS s'hi pot arribar mitjançant transport públic: tren o també amb autobús. Ara bé, malgrat l'existència d'aquesta xarxa de transport públic, la seva freqüència, especialment durant el cap de setmana, presenta certes deficiències.

Per accedir al Parc Natural del Montseny en autobús hi ha tres companyies que s'acosten a gairebé tots els municipis del parc, aquestes són Sagalès, Barcelona Bus i Hispano-Hilariense.

També es pot accedir a l'àmbit CETS a través del tren; les estacions de RENFE estan situades en els municipis d'Aiguafreda, Balenyà (amb dues estacions: Balenyà – Els Hostalets i Balenyà – Tona – Seva), Breda, Centelles, el Figaró, la Garriga, Gualba, Hostalric, Riells i Viabrea i Sant Celoni.

Per a l'elaboració del Pla d'Accions del **Consorci de Turisme del Vallès Oriental** es van dur a terme una sèrie d'entrevistes als representants turístics de diversos nivells, àmbits i activitats relacionades amb els turisme de la comarca del Vallès Oriental.

Les persones entrevistades pertanyen a diferents institucions, tant públiques com privades, representants dels 43 municipis: alcaldes, tècnics i regidors de turisme, empresaris turístics, empresaris de referència, responsables d'espais naturals protegits, responsables de promoció turística de la comarca i del conjunt de Catalunya, així com d'altres persones vinculades en l'estudi del turisme que podien aportar el seu coneixement a l'hora d'elaborar aquest pla.

Segons l'anàlisi d'aquestes entrevistes i en referència als accessos, en l'estudi es recullen les següent opinions:

- Opinió dels representants públics de la comarca del Vallès Oriental:

Pel que fa a les infraestructures bàsiques, els entrevistats opinen que la comarca està ben comunicada, sobretot amb Barcelona, i en la seva part sud, però que hi ha una dificultat de mobilitat, especialment en la zona nord de la comarca, si no es circula en vehicle privat. En aquest sentit opinen que caldria arribar a acords amb empreses del sector per fer arribar el transport públic col·lectiu arreu del territori. Així, un cop se surt del transport privat, és una queixa general que el transport públic és totalment deficitari i insuficient. S'opina que tenint un territori tan disseminat com el que es té, amb comptats nuclis de població densificats

(Granollers i Mollet principalment), i on predominen les petites poblacions envoltades de creixement dispers (urbanitzacions i xalets), el transport públic col·lectiu s'hauria d'adaptar a les necessitats que genera la mobilitat dins aquest panorama territorial.

El transport en tren es considera també deficitari i obsolet i els entrevistats veuen el nou Tren Orbital, com a una oportunitat pel territori, sobretot per descongestionar la xarxa de carreteres. A banda d'aquest tren, que tindrà un impacte molt localitzat sobre la comarca, i precisament en aquest sentit, s'opina que els trens actuals haurien de millorar la qualitat que ofereixen i dimensionar millor els combois, que els caps de setmana es col·lapsen per l'ús que en fan els visitants de dia que arriben a la comarca, sobretot gent jove que no disposa de transport privat.

Alguns dels entrevistats remarquen que malgrat la proximitat a l'aeroport de Girona, aquest no s'està promocionant i explotant com a punt d'arribada de visitants estrangers, i que caldria buscar formules per fer-ho, com per exemple facilitar-ne l'accés mitjançant el transport públic. Hi ha un grans consens en que cal fer un esforç per millorar la senyalització, especialment aquella relacionada amb recursos turístics, tan per identificar-los i definir-los com per facilitar arribar fins a ells. En aquest sentit, per exemple, des del Parc Natural del Montseny, es manifesta la dificultat que hi ha per poder fer una senyalització conjunta donat que el parc es troba dins dues províncies i tres comarques diferents, i les limitacions que tenen a l'hora de fer la senyalització en carretera perquè els visitants puguin arribar fins a l'espai.

- Opinió des representants privats de la comarca del Vallès Oriental:
... opinen, com a principal debilitat, que si bé les infraestructures bàsiques existents són relativament bones, el transport públic no és suficient ni eficient per arribar a certes localitats, el que obliga a utilitzar el cotxe privat per a la majoria dels desplaçaments, siguin aquests per mobilitat obligada o per activitats de lleure. Es comenta com a exemple com arribar a algunes de les poblacions que tenen els principals recursos modernistes de la comarca és complicat i costós en temps si no es compta amb un vehicle privat propi.

9.4 Existència d'instruments de planificació i control de fluxos de visitants

Des del Parc Natural del Montseny i des de ja fa més de tres anys que es treballa amb un programa de gestió de visitants, impulsat per la Diputació de Barcelona. Aquest té diverses variables que els permet fer un estudi detallat del perfil de visitant a finals d'any.

D'altra banda, també s'efectua un control d'usuaris a través de la seva pàgina web a partir de Google Analytics. Igual que en l'anterior, també realitzen estudis del perfil dels usuaris anualment.

9.5 Infraestructures d'acollida turística públiques

Pel que fa a les infraestructures d'acollida presents al Parc Natural del Montseny, enteses com a espais que suposen un punt de partida per a la visita o una àrea d'estada, la majoria de poblacions, disposen de zones habilitades per poder fer picnics i també d'aparcaments públics per poder deixar el seu transport.

A continuació es mostra un llistat dels aparcaments i àrees d'esplai situades dins el Parc Natural del Montseny:

Àrees de pàrking	Municipi
Coll de Bordoriol	Viladrau
Vallformers	Cànoves i Samalús
Plana dels Bombers	Fogars de Montclús
Can Cruspinell	Fogars de Montclús
Plana Amagada	Fogars de Montclús
Coll Pregon	Fogars de Montclús
Santa Fe	Fogars de Montclús
Font de Passavets	Fogars de Montclús
Font del Cirerer	Fogars de Montclús
Les Ferreres	Montseny
Sant Marçal (I, II i III)	Montseny
La Creu de Sant Marçal	Montseny
Collformic I	El Brull
Collformic II	El Brull
Collet de Sant Martí	Tagamanent
Àrees d'esplai	Municipi
Àrea d'esplai de les feixes del Vilar	Fogars de Montclús.
Àrea d'esplai de la Guardiola	Fogars de Montclús
Àrea d'esplai de la plana del Coll	Fogars de Montclús

Font: Elaboració pròpia a partir de la Memòria de Gestió del Parc Natural del Montseny, 2009

10 ANNEX

10.1 Espècies i hàbitats protegits pel Pla Especial

10.1.1 Hàbitats protegits

Els hàbitats d'interès recollits en el Pla Especial del Montseny es resumeixen en les dues següents taules:

Hàbitats d'Interès Comunitari prioritari		Hàbitats d'Interès Comunitari no prioritari	
Codi HIC	Descripció	Codi HIC	Descripció
3170	Basses i tolls temporers mediterranis	3130	Aigües estagnants, poc o molt mesotròfiques, amb vegetació de les classes <i>Littorelletea uniflorae</i> i/o <i>Isoeto-Nanojuncetea</i>
6220	Prats mediterranis rics en anuals, basòfils (<i>Thero-Brachypodietalia</i>)	3270	Rius amb vores llotoses colonitzades per herbassars nitròfils del <i>Chenopodion rubri</i> (p.p.) i del <i>Bidenton</i> (p.p.)
91E0	Vernedes i altres boscos de ribera afins (<i>Alno-Padion</i>)	3280	Rius mediterranis permanents, amb gespes nitròfils del <i>Paspalo-Agrostidion</i> orlades d'àlbers i salzes
9580	Teixedes mediterrànies	4030	Landes atlàntiques i subatlàntiques seques
		4060	Matollars alpins i boreals
		5110	Boixedes xerotermòfiles permanents, dels vessants rocosos
		5120	Formacions muntanyenques de bàlec (<i>Genista balansae</i> spp. <i>europaea</i> = <i>Cytisus purgans</i>)
		5130	Formacions de <i>Juniperus communis</i> colonitzadores de landes o de pastures calcícoles
		6420	Jonqueres i herbassars graminoides humits, mediterranis, del <i>Molinio-Holoschoenion</i>
		6430	Herbassars higròfils, tant de marges i vorades com de l'alta muntanya
		6510	Prats de dall de terra baixa i de la muntanya mitjana (<i>Arrhenatherion</i>)
		8110	Tarteres silícies medioeuropees i dels indrets freds i humits de l'alta muntanya (<i>Galeopsietalia ladani</i> i <i>Androsacetalia alpinae</i>)
		8130	Tarteres de l'Europa meridional amb vegetació poc o molt termòfila
		8210	Costers rocosos calcaris amb vegetació rupícola
		8220	Costers rocosos silícis amb vegetació rupícola
		9120	Fagedes acidòfiles
		9130	Fagedes neutròfiles
		9150	Fagedes calcícoles xerotermòfiles
		9260	Castanyedes
		92A0	Alberedes, salzedes i altres boscos de ribera
		9330	Suredes
		9340	Alzinars i carrascars
		9540	Pinedes mediterrànies

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Annex Normatiu 2 del Pla Especial

Respecte els hàbitats amenaçats, són els següents:

Codi Corine	Descripció	Codi Corine	Descripció
22.3231	Jonqueroles de <i>Juncus bufonius</i> , de sòls temporalment inundats de l'estatge montà	38.24+	Prats dalladors, generalment amb <i>Gaudinia fragilis</i> , de la terra baixa plujosa
22.3232	Pradells terofítics de petites serranes (<i>Cyperus flavescens</i> , <i>C. fuscus</i>), de sòls temporalment inundats de l'estatge montà	41.2A+	Bosc de roure de fulla gran (<i>Quercus petraea</i>), mesohigròfils, dels Pirineus i de les muntanyes catalanídiques septentrionals
22.3417	Comunitats amb <i>Anagallis tenella</i> o altres plantes lateatlàntiques, de vores de rierols i de mulladiu, de les contrades mediterrànies	41.33	Freixenedes dels Pirineus i de les muntanyes catalanídiques septentrionals
34.323L +	Prats calcícoles i mesòfils, amb dominància de <i>Brachypodium pinnatum</i> , dels estatges montà i subalpí dels Pirineus centrals	41.5611	Bosc de roure de fulla gran (<i>Quercus petraea</i>), de vegades amb altres caducífols (<i>Betula pendula</i> ,...), acidòfils i xeromesòfils, pirinencs i del territori catalanídic septentrional
34.721	Joncedes (prats, sovint emmatats, d' <i>Aphyllanthes monspeliensis</i>), calcícoles, de les contrades mediterrànies i de la muntanya mitjana poc plujosa	41.7132 +	Bosc de roures (<i>Quercus pubescens</i> o híbrids), silicícoles, de la muntanya mitjana
35.124+	Prats acidòfils i mesòfils, amb <i>Agrostis capillaris</i> i <i>Potentilla montana</i> , de l'estatge montà del Montseny	41.774	Bosc de roure africà (<i>Quercus canariensis</i>), dels territoris catalanídic septentrional i olositànic
35.125+	Prats acidòfils i mesòfils, amb <i>Festuca nigrescens</i> , <i>Antennaria dioica</i> (pota de gat), <i>Deschampsia flexuosa</i> ..., de la zona culminal del Montseny	42.132	Avetoses del territori de les fagedes, acidòfiles
35.21	Pradells de teròfits (<i>Aira caryophylla</i> , <i>Vulpia myuros</i> , <i>Filago minima</i> , <i>Trifolium arvense</i> ...), silicícoles i sovint de sòls arenosos, de la muntanya mitjana	42.A75	Teixedes ibèriques
35.23	Comunitats de <i>Corynephorus canescens</i> , de sòls arenosos de l'estatge montà	44.316+	Vernedes amb <i>Carex remota</i> , que es fan a tocar de l'aigua o en sòls molt xops, a la muntanya mitjana pirinenca i al territori catalanídic septentrional
35.81	Prats silicícoles i xeròfils, amb <i>Agrostis capillaris</i> , <i>Seseli montanum</i> , <i>Festuca ovina</i> , <i>Dichanthium ischaenum</i> ..., de la muntanya mitjana pirinenca i del Montseny	44.3431 +	Vernedes (i pollancredes) amb <i>Circaea lutetiana</i> , de l'estatge montà, pirenaicocatalanes
36.317+	Prats silicícoles i mesòfils, amb dominància de <i>Deschampsia flexuosa</i> i <i>Festuca gautieri</i> (ussona), de les canals obagues de la zona culminal del Montseny	44.3432 +	Vernedes (de vegades pollancredes) amb ortiga morta (<i>Lamium flexuosum</i>), de la terra baixa plujosa i de l'estatge submontà
37.22	Jonqueres de <i>Juncus acutiflorus</i> , acidòfiles, de l'estatge montà	44.515+	Lloredes o vernedes amb llor (<i>Laurus nobilis</i>) de la terra baixa catalana
37.26+	Herbassars amb cua de cavall (<i>Equisetum telmateia</i>) i càrexs (<i>Carex pendula</i> , <i>Carex remota</i> ,...) de fons de còrrecs i sòls xops, al territori catalanídic septentrional i central	54.112	Comunitats fontinals sovint dominades per cardàmines (<i>Cardamine</i> spp.), d'aigües blanques, sovint ombrejades, dels estatges montà i subalpí
37.72	Herbassars subnitrofils de marges i clarianes forestals, en indrets ombrejats i frescos de la muntanya mitjana	54.4243 +	Poblaments d'esfagnes, residuals, de territoris extrapirinencs
37.83	Herbassars megafòrbics de l'estatge subalpí dels Pirineus i del Montseny	61.12	Pedrusques i clapers silicis, amb <i>Epilobium collinum</i> , <i>Galeopsis</i> spp., ..., de l'estatge montà
38.112	Prats amb <i>Cynosurus cristatus</i> , mesòfils, intensament pasturats	62.26	Roques silícies, amb asarina (<i>Antirrhinum asarina</i>), de l'estatge montà plujós (i dels llocs frescos de terra baixa)
38.23	Prats dalladors amb fromental (<i>Arrhenatherum elatius</i>) dels estatges submontà i montà	62.31+	Vegetació pionera, amb matafocs (<i>Sempervivum</i> spp.) i crespínells (<i>Sedum</i> spp.), de terraprimers silicis dels estatges montà i subalpí

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Annex Normatiu 2 del Pla Especial

10.1.2 Espècies de flora protegides pel Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge del Parc del Montseny

Espècies de flora estrictament protegides per la legislació sectorial		
BRIÒFITS		
Buxbaumiàcies	<i>Buxbaumia viridis</i>	
Esfagnàcies	<i>Sphagnum</i> sp.	Esfagnes
PTERIDÒFITS		
Licopodiàcies	<i>Lycopodium selago</i>	
Osmundàcies	<i>Osmunda regalis</i>	Falguera reial
ESPERMATÒFITS		
Amaril.lidàcies	<i>Narcissus poeticus</i>	Grandalla, satalia
Aquifoliàcies	<i>Ilex aquifolium</i>	Boix grèvol
Orquidàcies	<i>Coeloglossum viridae</i>	Orquis verd
	<i>Spiranthes aestivalis</i>	Espirant estival
Saxifragàcies	<i>Saxifraga paniculata</i> (=aizoon)	Saxífraga paniculada
	<i>Saxifraga vayredana</i>	Herba de Sant Segimon
Taxàcies	<i>Taxus baccata</i>	Teix
Espècies de flora protegides pel Pla especial		
LÍQUENS		
Cladoniàcies	<i>Cladonia</i> , espècies del subgènere <i>Cladina</i>	Líquens dels rens
BRIÒFITS		
Hookeriàcies	<i>Hookeria lucens</i>	
Leucobriàcies	<i>Leucobryum glaucum</i>	
PTERIDÒFITS		
Equisetàcies	<i>Equisetum hyemale</i>	Aspreta
	<i>Equisetum palustre</i>	Equiset
Ofioglossàcies	<i>Botrychium lunaria</i>	Llunària
	<i>Ophioglossum azoricum</i>	Llengua de serp
	<i>Ophioglossum vulgatum</i>	Llengua de serp
Polipodiàcies	<i>Blechnum spicant</i>	Blècnium
	<i>Gymnocarpium dryopteris</i>	Gimnocarpi silicícola
ESPERMATÒFITS		
Amaril.lidàcies	<i>Galanthus nivalis</i>	Lliri de neu
	<i>Narcissus assoanus</i> (=juncifolius)	Almesquí
Betulàcies	<i>Betula pendula</i>	Bedoll
Boraginàcies	<i>Myosotis scorpioides</i> ssp.tuxeniana	Miosotis palustre
Campanulàcies	<i>Jasione crispa</i>	Jasíone nana
Caprifoliàcies	<i>Lonicera nigra</i>	Xuclamel negre
	<i>Sambucus racemosa</i>	Sàuc racemós
Cariofil.làcies	<i>Dianthus seguieri</i> ssp.requienii	Clavell
	<i>Minuartia laricifolia</i> ssp.diomedis	Minuàrtia laricifolia
	<i>Sagina saginoide</i>	Sagina pirinenca
Ciperàcies	<i>Carex echinata</i>	Càrex estel·lat
	<i>Carex griotetii</i>	
	<i>Carex umbrosa</i>	Càrex ombrós
	<i>Eleocharis quinqueflora</i>	Eleòcaris pauciflora
Cistàcies	<i>Cistus laurifolius</i>	Estepa de muntanya
Compostes	<i>Antennaria dioica</i>	Pota de gat
	<i>Anthemis cretica</i> ssp.carpatica	Antemis de muntanya
	<i>Carlina acanthifolia</i> ssp.cynara	Carlina
	<i>Carlina acaulis</i>	
	<i>Centaurea paniculata</i> ssp.hanrii var.lsernii	Centàurea paniculada
	<i>Echinops sphaerocephalus</i>	Card d'erició

	<i>Erigeron alpinus</i>	Erígeron alpi
	<i>Hieracium cavanillesianum</i>	
	<i>Hieracium glaucophyllum</i>	
	<i>Hieracium rectum</i>	
	<i>Leontodon pyrenaicus</i>	Leòntodon pirinenc
Crassulàcies	<i>Sempervivum montanum</i>	Matafoc muntanyenc
	<i>Arabis alpina</i>	Àrabis alpina
	<i>Brassica oleracea ssp. robertiana</i>	Col silvestre
	<i>Cardamine amara ssp. olotensis</i>	
	<i>Cardamine heptaphylla</i>	Canuguera
	<i>Cardamine resedifolia</i>	
	<i>Coincya cheiranthos</i>	Brassicel·la
Droseràcies	<i>Drosera rotundifolia</i>	Dròsera comuna
Ericàcies	<i>Arctostaphylos uva-ursi</i>	Boixerola, farinola
	<i>Vaccinium myrtillus</i>	Navissera comuna, nabiu
	<i>Chaenorhinum origanifolium ssp. cadevallii</i>	Linària origanifòlia
	<i>Lathraea squamaria</i>	Esquamària
	<i>Melampyrum catalaunicum</i>	
	<i>Pedicularis comosa</i>	
	<i>Veronica verna</i>	
Gencianàcies	<i>Gentiana ciliata</i>	Genciana ciliada
	<i>Gentiana lutea</i>	Genciana groga
Geraniàcies	<i>Geranium lanuginosum</i>	Gerani lanuginós
	<i>Geranium sylvaticum</i>	Gerani de bosc
Gesneriàcies	<i>Ramonda myconi</i>	Orella d'ós
Gramínies	<i>Luzula spicata ssp. monsignatica</i>	Lúzula d'espiga
	<i>Nardus stricta</i>	Pèl caní
Hipericàcies	<i>Hypericum pulchrum</i>	Hipèric pulcre
Lentibulariàcies	<i>Pinguicula vulgaris</i>	Viola d'aigua
	<i>Allium victorialis</i>	All victorial
	<i>Asphodelus albus</i>	Albó de muntanya
	<i>Ornithogalum pyrenaicum</i>	Ornitògal pirinenc
	<i>Polygonatum verticillatum</i>	Segell verticil·lat
	<i>Ruscus aculeatus</i>	Galzeran, galleric
	<i>Streptopus amplexifolius</i>	Estrèptopus
	<i>Tulipa sylvestris</i>	Tulipa silvestre
	<i>Veratrum album</i>	Veladre, peu de llop
Litràcies	<i>Peplis portula</i>	Peplis
Onogràcies	<i>Epilobium angustifolium</i>	Cameneri
	<i>Ophrys catalaunica</i>	Abellera catalana
	<i>Orchis majalis</i>	Orquis magenc
	<i>Orchis morio ssp. champagneuxii</i>	Pentecosta
	<i>Orchis morio ssp. morio</i>	Pentecosta
	<i>Orchis provincialis</i>	
	<i>Orchis sambucina</i>	Orquis sambucí
	<i>Orchis simia</i>	Flor del simi
Papaveràcies	<i>Corydalis solida</i>	Tisorettes
Papilionàcies	<i>Ornithopus perpusillus</i>	Serradella menuda
Poligonàcies	<i>Polygonum alpinum</i>	Presseguera alpina
Portulacàcies	<i>Montia fontana</i>	Móntia
	<i>Actaea spicata</i>	Herba de Sant Cristòfol
	<i>Helleborus viridis</i>	El·lèbor verd
	<i>Ranunculus aconitifolius ssp. platanifolius</i>	Ranuncle aconitifoli
	<i>Ranunculus auricomus</i>	Ranuncle daurat, botó d'or
Rosàcies	<i>Agrimonia procera</i>	
	<i>Alchemilla alpina ssp. alpina</i>	Alquemil·la alpina
	<i>Alchemilla alpina ssp. saxatilis</i>	Alquemil·la alpina
	<i>Alchemilla hybrida ssp. flabellata</i>	Pota de lleó
	<i>Cotoneaster integerrimus</i>	Cornera

	<i>Geum hispidum</i>	Geum híspid
	<i>Potentilla crantzii</i>	Potentil·la estipular
	<i>Potentilla montana</i>	Fragassa de muntanya
	<i>Potentilla rupestris</i>	Potentil·la rupestre
	<i>Prunus lusitanica</i>	Llorer-cirer de Portugal
	<i>Rosa coriifolia</i> ssp.vosagiaca	Roser dels Vosgues
	<i>Rosa villosa</i>	Roser pomífer
	<i>Sorbus aucuparia</i>	Moixera de guilla
Rubiàcies	<i>Galium scabrum</i>	
Salicàcies	<i>Salix caprea</i>	Gatsaule
Saxifragàcies	<i>Ribes alpinum</i>	Cirerola
	<i>Saxifraga genesiana</i>	
Timeleàcies	<i>Daphne mezereum</i>	Tintorell
Valerianàcies	<i>Valeriana tuberosa</i>	
Violàcies	<i>Viola bubanii</i>	Pensament del Montseny

Font: Elaboració pròpia a partir del Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge del Parc del Montseny

10.1.3 Espècies de fauna protegides

Espècies de fauna estrictament protegides per la legislació sectorial		
ARÀCNIDS		
Aranèids	<i>Leptoneta infuscata</i>	
	<i>Roncus caballeroi</i>	
	<i>Sabacon paradoxus</i>	
CRUSTACIS		
Decàpodes	<i>Austropotamobius pallipes</i>	Cranc de riu
INSECTES		
Col·lèmbols	<i>Lepidocyrtus montseniensis</i>	
	<i>Protaphorura montana</i>	
	<i>Protaphorura quercetana</i>	
Coleòpters	<i>Cerambyx cerdo</i>	Banyarriquer del roure
	<i>Lucanus cervus</i>	Escanyapolls
	<i>Osmoderma eremita</i>	Osmoderma
	<i>Reicheia lucifaga</i>	Escaritin
	<i>Rosalia alpina</i>	Rosalia
	<i>Speonomus canyellesi</i>	Batiscin cavernícola
	<i>Speophilus kiessenswetteri</i>	
	<i>Steropus catalaunicus</i>	
Lepidòpters	<i>Trechus fulvus</i>	Trequin
	<i>Callimorpha quadripunctaria</i>	
	<i>Eriogaster catax</i>	
	<i>Euphydryas aurinia</i>	
	<i>Graellsia isabelae</i>	Graellsia
	<i>Maculinea arion</i>	
	<i>Proserpinus proserpina</i>	
Odonats	<i>Coenagrion mercuriale</i>	
	<i>Oxygastra curtisii</i>	
Tricòpters	<i>Notidobia sagarri</i>	
	<i>Synagapetus serotinus</i>	
MOL·LUSCS		
Gasteròpodes	<i>Bythinella brevis</i>	
	<i>Deroceras altimirai</i>	
OSTEICTIS		
Cipriniformes	<i>Barbus meridionalis</i>	Barb de muntanya
AMFIBIS		
Anurs	<i>Alytes obstetricans</i>	Tòtil
	<i>Bufo bufo</i>	Gripau comú
	<i>Bufo calamita</i>	Gripau corredor

	<i>Hyla meridionalis</i>	Reineta
	<i>Pelobates cultripipes</i>	Gripau d'esperons
	<i>Pelodytes punctatus</i>	Granoteta de punts
	<i>Rana temporaria</i>	Granota roja
Urodels	<i>Calotriton arnoldi</i>	Tritó del Montseny
	<i>Lissotriton helveticus</i>	Tritó palmat
	<i>Salamandra salamandra</i>	Salamandra
	<i>Triturus marmoratus</i>	Tritó verd
RÈPTILS		
Ofidis	<i>Coronella girondica</i>	Serp llisa meridional
	<i>Malpolon monspessulanus</i>	Serp verda
	<i>Natrix maura</i>	Serp d'aigua
	<i>Natrix natrix</i>	Serp de collar
	<i>Rhinechis scalaris</i>	Serp blanca
	<i>Vipera latasti</i>	Escurçó ibèric
	<i>Zamenis longissimus</i>	Serp d'Esculapi
Quelonis	<i>Emys orbicularis</i>	Tortuga d'estany
	<i>Mauremys leprosa</i>	Tortuga de rierol
Saures	<i>Anguis fragilis</i>	Vidriol
	<i>Chalcides striatus</i>	Lludrió llistat
	<i>Lacerta bilineata</i>	Lluert
	<i>Podarcis muralis</i>	Sargantana roquera
	<i>Podarcis hispanica</i>	Sargantana ibèrica
	<i>Psammotromus algirus</i>	Sarganter gros
	<i>Tarentola mauritanica</i>	Dragó comú
	<i>Timon lepidus</i>	Llangardaix ocel-lat
OCELLS		
Accipitriformes	<i>Accipiter gentilis</i>	Astor
	<i>Accipiter nisus</i>	Esparver
	<i>Aquila chrysaetos</i>	Àguila daurada
	<i>Buteo buteo</i>	Aligot comú
	<i>Circus gallicus</i>	Àguila marcenca
	<i>Hieraaetus fasciatus</i>	Àguila cuabarrada
Apodiformes	<i>Pernis apivorus</i>	Aligot vesper
	<i>Apus apus</i>	Falciot negre
Caprimulgiformes	<i>Apus melba</i>	Ballester
Caradriformes	<i>Caprimulgus europaeus</i>	Enganyapastors
	<i>Actitis hypoleucos</i>	Xivitona vulgar
Coraciformes	<i>Charadrius dubius</i>	Corriol petit
	<i>Alcedo atthis</i>	Blauet
	<i>Merops apiaster</i>	Abellerol
	<i>Upupa epops</i>	Puput
Estrigiformes	<i>Asio otus</i>	Mussol banyut
	<i>Athene noctua</i>	Mussol comú
	<i>Bubo bubo</i>	Duc
	<i>Otus scops</i>	Xot
	<i>Strix aluco</i>	Gamarús
Falconiformes	<i>Tyto alba</i>	Òliba
	<i>Falco peregrinus</i>	Falcó pelegrí
	<i>Falco subbuteo</i>	Falcó mostatxut
	<i>Falco tinnunculus</i>	Xoriguer comú
Passeriformes	<i>Aegithalos caudatus</i>	Mallerenga cuallarga
	<i>Anthus campestris</i>	Trobat
	<i>Anthus spinoletta</i>	Grasset de muntanya
	<i>Anthus trivialis</i>	Piula dels arbres
	<i>Carduelis cannabina</i>	Passerell
	<i>Carduelis carduelis</i>	Cadernera
	<i>Carduelis chloris</i>	Verdum
	<i>Certhia brachydactyla</i>	Raspinell comú
	<i>Cettia cetti</i>	Rossinyol bord
	<i>Cinclus cinclus</i>	Merla d'aigua

	<i>Cisticola juncidis</i>	Trist
	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	Durbec
	<i>Corvus monedula</i>	Gralla
	<i>Delichon urbica</i>	Oreneta cuablanca
	<i>Emberiza cia</i>	Sit negre
	<i>Emberiza cirius</i>	Gratapalles
	<i>Erithacus rubecula</i>	Pit-roig
	<i>Fringilla coelebs</i>	Pinsà comú
	<i>Galerida cristata</i>	Cogullada vulgar
	<i>Hippolais polyglotta</i>	Bosqueta vulgar
	<i>Hirundo rustica</i>	Oreneta vulgar
	<i>Lanius collurio</i>	Escorxador
	<i>Lanius meridionalis</i>	Botxí
	<i>Lanius senator</i>	Capsigrany
	<i>Loxia curvirostra</i>	Trencapinyes
	<i>Lullula arborea</i>	Cotoliu
	<i>Luscinia megarhynchos</i>	Rossinyol
	<i>Monticola saxatilis</i>	Merla roquera
	<i>Monticola solitarius</i>	Merla blava
	<i>Motacilla alba</i>	Cuereta blanca
	<i>Motacilla cinerea</i>	Cuereta torrentera
	<i>Muscicapa striata</i>	Papamosques gris
	<i>Oenanthe hispanica</i>	Còlit ros
	<i>Oenanthe oenanthe</i>	Còlit gris
	<i>Oriolus oriolus</i>	Oriol
	<i>Parus ater</i>	Mallerenga petita
	<i>Parus caeruleus</i>	Mallerenga blava
	<i>Parus cristatus</i>	Mallerenga emplomallada
	<i>Parus major</i>	Mallerenga carbonera
	<i>Parus palustris</i>	Mallerenga d'aigua
	<i>Petronia petronia</i>	Pardal roquer
	<i>Phoenicurus ochruros</i>	Cotxa fumada
	<i>Phylloscopus bonelli</i>	Mosquiter pàl·lid
	<i>Phylloscopus collybita</i>	Mosquiter groc petit
	<i>Prunella modularis</i>	Pardal de bardissa
	<i>Ptyonoprogne rupestris</i>	Roquerol
	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	Pinsà borroner
	<i>Regulus ignicapillus</i>	Bruei
	<i>Regulus regulus</i>	Reietó
	<i>Saxicola torquata</i>	Bitxac comú
	<i>Serinus serinus</i>	Gafarró
	<i>Sitta europaea</i>	Pica-soques blau
	<i>Sylvia atricapilla</i>	Tallarol de casquet
	<i>Sylvia borin</i>	Tallarol gros
	<i>Sylvia communis</i>	Tallareta vulgar
	<i>Sylvia hortensis</i>	Tallarol emmascarat
	<i>Sylvia melanocephala</i>	Tallarol capnegre
	<i>Sylvia undata</i>	Tallareta cuallarga
Piciformes	<i>Dendrocopos major</i>	Picot garser gros
	<i>Dendrocopos minor</i>	Picot garser petit
	<i>Dryocopus martius</i>	Picot negre
	<i>Jynx torquilla</i>	Coltort
	<i>Picus viridis</i>	Picot verd
MAMÍFERS		
Carnívors	<i>Felis silvestris</i>	Gat salvatge
	<i>Lutra lutra</i>	Lúdia
	<i>Mustela nivalis</i>	Mostela
	<i>Mustela putorius</i>	Turó
Insectívors	<i>Atelerix algirus</i>	Eriçó clar
	<i>Erinaceus europaeus</i>	Eriçó fosc
	<i>Neomys anomalus</i>	Musaranya d'aigua

	<i>Sorex araneus</i>	Musaranya de muntanya
Quiròpters	<i>Eptesicus serotinus</i>	Ratpenat orellut septentrional
	<i>Hypsugo savii</i>	Ratpenat pipistrel·la muntanyenc
	<i>Miniopterus schreibersii</i>	Ratpenat de cova
	<i>Myotis capaccinii</i>	Ratpenat de peus grans
	<i>Myotis daubentonii</i>	Ratpenat d'aigua
	<i>Myotis emarginatus</i>	Ratpenat d'orella escapçada
	<i>Myotis myotis</i>	Ratpenat de musell llarg
	<i>Myotis mystacinus</i>	Ratpenat dels graners
	<i>Myotis nattereri</i>	Ratpenat de Natterer
	<i>Nyctalus leisleri</i>	Ratpenat nòctul petit
	<i>Pipistrellus kuhlii</i>	Ratpenat de vores clares
	<i>Pipistrellus nathusii</i>	Ratpenat pipistrel·la fals
	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Ratpenat pipistrel·la comú
	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	Ratpenat pipistrel·la nan
	<i>Pipistrellus savii</i>	Ratpenat pipistrel·la muntanyenc
	<i>Plecotus auritus</i>	Ratpenat de bigotis
	<i>Plecotus austriacus</i>	Ratpenat orellut meridional
	<i>Rhinolophus euryale</i>	Ratpenat mediterrani de ferradura
	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Ratpenat de ferradura gran
	<i>Rhinolophus hipposideros</i>	Ratpenat de ferradura petit
	<i>Tadarida teniotis</i>	Ratpenat de cua llarga
Rosegadors	<i>Arvicola sapidus</i>	Rat-buf, rata d'aigua
	<i>Glis glis</i>	Liró gris, rata esquiolera
	<i>Sciurus vulgaris</i>	Esquirol
Espècies de fauna protegides pel Pla especial		
INSECTES		
Lepidòpters	<i>Erebia epistygne</i>	
	<i>Glaucopsyche alexis</i>	
	<i>Pyrgus cirsii</i>	
	<i>Scolitantides orion</i>	
	<i>Thymelicus acteon</i>	
	<i>Tomares ballus</i>	
Ortòpters	<i>Ctenodecticus masferrerii</i>	Saltarel·la del Montseny
	<i>Isophya pyreneae</i>	Barbitist dels Pirineus
	<i>Metaplastes pulchripennis</i>	Barbitist d'alzinar
	<i>Omocestus antigai</i>	Saltamartí català
OSTEÏCTIS		
Anguilliformes	<i>Anguilla anguilla</i>	Anguila
Cipriniformes	<i>Squalidus cephalus</i>	Bagra
AMFIBIS		
Anurs	<i>Pelophylax perezi</i>	Granota verda
RÈPTILS		
Ofidis	<i>Vipera aspis</i>	Escurçó pirinenc
OCELLS		
Gruiformes	<i>Gallinula chloropus</i>	Polla d'aigua
Passeriformes	<i>Alauda arvensis</i>	Alosa
	<i>Emberiza calandra</i>	Cruixidell
	<i>Passer montanus</i>	Pardal xarrec
MAMÍFERS		
Carnívors	<i>Genetta genetta</i>	Gat mesquer, geneta
	<i>Martes foina</i>	Fagina
	<i>Meles meles</i>	Teixó
Insectívors	<i>Crocidura russula</i>	Musaranya comuna
	<i>Sorex minutus</i>	Musaranya menuda
	<i>Suncus etruscus</i>	Musaranya nana
Rosegadors	<i>Eliomys quercinus</i>	Rata cellarda
	<i>Microtus duodecimcostatus</i>	Talpó comú
	<i>Microtus agrestis</i>	Talpó muntanyenc

Espècies de fauna cinegètica d'interès pel Pla especial

OCELLS

Caradriformes	<i>Scolopax rusticola</i>	Becada
Colúmbids	<i>Columba oenas</i>	Xixella
	<i>Streptopelia turtur</i>	Tórtora
Gal.liformes	<i>Alectoris rufa</i>	Perdiu
	<i>Coturnix coturnix</i>	Guatlla

MAMÍFERS

Lagomorfs	<i>Lepus europaeus</i>	Llebre
	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Conill de bosc

Font: Elaboració pròpia a Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge del Parc del Montseny

10.2 Tipologies d'enquestes facilitades al visitant

10.2.1 Enquesta DIP

ENQUESTA SATISFACCIÓ DEL VISITANT / USUARI

DATA:	EQUIPAMENT:
--------------	--------------------

CARACTERITZACIÓ USUARI:

Individual Grup	Edat Particular Associació	Home Dona Nombre de Per edat: De 0 a ____ de ____ a ____ més de ____
Localitat: Comarca	o país:	

És la primera visita?

Quantes vegades visita el Parc durant l'any:

Quin és l'objectiu de la visita?

Qui o què us va a donar a conèixer el Parc? Escola, amics, publicacions, ràdio, tv, altres: quin?

VALORACIÓ:

	menor				major							
Aspectes concrets:	0	1	2	3	4	5	OBSERVACIONS					
Qualitat de la informació							Servei d'informació a					
Tracte personal a l'usuari												
Informació a disposició de l'usuari												
Accessos												
Aparcament												
Neteja												
Manteniment del Parc												
Senyalització del Parc Natural												
Seguretat i Vigilància												
Nota global del personal:												

La direcció del parc natural del Montseny agraeix la vostra col·laboració.

Us podeu posar en contacte amb el Coordinador de qualitat turística a través del telèfon 93 847 51 02 o bé per correu electrònic:

p.montseny.qualitat@diba.cat

Dipositeu aquesta enquesta a la bústia que trobareu als nostres equipaments, o doneu-la a l'Informador.

Font: Extret dels annexos de la memòria dels sistema de qualitat en la gestió de l'ús públic, 2009, per la diagnosi de la CETS del Parc Natural del Montseny.

10.2.2 Enquesta C.I i P.I

ENQUESTA DE SATISFACCIÓ DEL VISITANT / USUARI

DATA:	EQUIPAMENT:
--------------	--------------------

CARACTERITZACIÓ USUARI:

	Edat	Home
Individual		Dona
Grup	Particular Associació	Nombre de Per edat:
Localitat:		De 0 a ____
Comarca	o país:	de ____ a ____
		més de ____

És la primera visita?

Quantes vegades visita el Parc durant l'any:

Quin és l'objectiu de la visita?

Qui o què us va a donar a conèixer el Parc? Escola, amics, publicacions, ràdio, tv, altres: quin?

VALORACIÓ:

	menor					major				
Aspectes concrets:	0	1	2	3	4	5	OBSERVACIONS			
Qualitat de la informació							Servei d'informació a l'usuari			
Tracte personal a l'usuari										
Temps d'espera										
Horari de l'activitat										
Informació a disposició de l'usuari										
Accessos										
Aparcament										
Neteja instal·lacions										
Neteja exterior										
Estat de l'equipament interior										
Estat de l'equipament exterior										
Senyalització del Parc Natural										
Senyalització de l'equipament										
Nota global de l'equipament:										
Nota global del personal:										

La direcció del parc natural del Montseny agraeix la vostra col·laboració.

Us podeu posar en contacte amb el Coordinador de qualitat turística a través del telèfon 93 847 51 02 o bé per correu electrònic:

p.montseny.qualitat@diba.cat

Dipositeu aquesta enquesta a la bústia que trobareu als nostres equipaments, o doneu-la a l'Informador.

Font: Extret dels annexos de la memòria dels sistema de qualitat en la gestió de l'ús públic, 2009, per la diagnosi de la CETS del Parc Natural del Montseny.

10.2.3 Enquesta EN i Allotjament Rural

ENQUESTA DE SATISFACCIÓ DEL VISITANT / USUARI

DATA:	EQUIPAMENT:
--------------	--------------------

CARACTERITZACIÓ USUARI:

	Edat	Home
Individual		Dona
Grup	Particular Associació	Nombre de Per edat:
Localitat:		De 0 a ____
Comarca	o país:	de ____ a ____
		més de ____

És la primera visita?

Quantes vegades visita el Parc durant l'any:

Quin és l'objectiu de la visita?

Qui o què us va a donar a conèixer el Parc? Escola, amics, publicacions, ràdio, tv, altres: quin?

VALORACIÓ:

Aspectes concrets:	menor					major					OBSERVACIONS
	0	1	2	3	4	5					
Qualitat de la informació							Servei d'informació a l'usuari				
Tracte personal a l'usuari											
Informació a disposició de l'usuari											
Oferta d'activitats complementàries											
Nivell de soroll											
Accessos											
Aparcament											
Neteja interior											
Neteja exterior											
Estat de l'equipament interior											
Estat de l'equipament exterior											
Senyalització del Parc Natural											
Senyalització de l'equipament											
Nota global de l'equipament:											
Nota global del personal:											

La direcció del parc natural del Montseny agraeix la vostra col·laboració.

Us podeu posar en contacte amb el Coordinador de qualitat turística a través del telèfon 93 847 51 02 o bé per correu electrònic:

p.montseny.qualitat@diba.cat

Dipositeu aquesta enquesta a la bústia que trobareu als o doneu-la a l'Informador.

Font: Extret dels annexos de la memòria dels sistema de qualitat en la gestió de l'ús públic, 2009, per la diagnosi de la CETS del Parc Natural del Montseny.

10.2.4 Enquesta Exposició

ENQUESTA DE SATISFACCIÓ DEL VISITANT / USUARI

DATA:	EQUIPAMENT:
--------------	--------------------

CARACTERITZACIÓ USUARI:

	Edat	Home
Individual		Dona
Grup	Particular Associació	Nombre de Per edat:
Localitat:		De 0 a ____
Comarca	o país:	de ____ a ____
		més de ____

És la primera visita?

Quantes vegades visita el Parc durant l'any:

Quin és l'objectiu de la visita?

Qui o què us va a donar a conèixer el Parc? Escola, amics, publicacions, ràdio, tv, altres: quin?

VALORACIÓ:

Aspectes concrets:	menor					major					OBSERVACIONS
	0	1	2	3	4	5					
Qualitat de la informació											Servei d'informació a l'usuari
Tracte personal a l'usuari											
Temps d'espera											
Horari de l'activitat											
Informació a disposició de l'usuari											
Accessos											
Aparcament											
Neteja interior											
Nneteja exterior											
Estat de l'equipament interior											
Estat de l'equipament exterior											
Senyalització del Parc Natural											
Senyalització de l'equipament											
Nota global de l'exposició:											
Nota global del personal:											

La direcció del parc natural del Montseny agraeix la vostra col·laboració.

Us podeu posar en contacte amb el Coordinador de qualitat turística a

través del telèfon 93 847 51 02 o bé per correu electrònic:

p.montseny.qualitat@diba.cat

Dipositeu aquesta enquesta a la bústia que trobareu als nostres equipaments, o doneu-la al informador.

Font: Extret dels annexos de la memòria dels sistema de qualitat en la gestió de l'ús públic, 2009, per la diagnosi de la CETS del Parc Natural del Montseny.

10.2.5 Enquesta Itineraris

ENQUESTA DE SATISFACCIÓ DEL VISITANT / USUARI

DATA:	EQUIPAMENT:
--------------	--------------------

CARACTERITZACIÓ USUARI:

Individual	Edat	Home
Grup		Dona
	Particular	Nombre de
	Associació	Per edat:
Localitat:		De 0 a ____
Comarca	o país:	de ____ a ____
		més de ____

És la primera visita?

Quantes vegades visita el Parc durant l'any:

Quin és l'objectiu de la visita?

Qui o què us va a donar a conèixer el Parc? Escola, amics, publicacions, ràdio, tv, altres: quin?

VALORACIÓ:

	menor					major				
Aspectes concrets:	0	1	2	3	4	5	OBSERVACIONS			
Qualitat de la informació							Servei d'informació a l'usuari			
Tracte personal a l'usuari										
Horari de l'activitat										
Documents a disposició de l'usuari										
Accessos										
Aparcament										
Estat neteja itinerari										
Senyalització del Parc Natural										
Seguretat										
Nota global de l'itinerari:										
Nota global del personal:										

La direcció del parc natural del Montseny agraeix la vostra col·laboració.

Us podeu posar en contacte amb el Coordinador de qualitat turística a través del telèfon 93 847 51 02 o bé per correu electrònic: p.montseny.qualitat@diba.cat

Dipositeu aquesta enquesta a la bústia que trobareu als nostres equipaments, o doneu-la al informador.

Font: Extret dels annexos de la memòria dels sistema de qualitat en la gestió de l'ús públic, 2009, per la diagnosi de la CETS del Parc Natural del Montseny.

10.2.6 Enquesta Càmping

ENQUESTA DE SATISFACCIÓ DEL VISITANT / USUARI

DATA:	EQUIPAMENT:
--------------	--------------------

CARACTERITZACIÓ USUARI:

	Edat	Home
Individual		Dona
grup	Particular Associació	Nombre de Per edat:
Localitat:		De 0 a ____
Comarca	o país:	de ____ a ____
		més de ____

És la primera visita?

Quantes vegades visita el Parc durant l'any:

Quin és l'objectiu de la visita?

Qui o què us va a donar a conèixer el Parc? Escola, amics, publicacions, ràdio, tv, altres: quin?

VALORACIÓ:

	menor					major				
Aspectes concrets:	0	1	2	3	4	5	OBSERVACIONS			
Qualitat de la informació							Servei d'informació a l'usuari			
Tracte personal a l'usuari										
Horari de l'equipament										
Informació a disposició de l'usuari										
Nivell de soroll										
Accessos										
Aparcament										
Neteja instal·lacions										
Neteja exterior, entorns										
Estat de l'equipament interior										
Estat de l'equipament exterior										
Punts d'aigua potable										
Senyalització del Parc Natural										
Senyalització de l'equipament										
Seguretat i vigilància										

Nota global de l'equipament:

Nota global del personal:

La direcció del parc natural del Montseny agraeix la vostra col·laboració.

Us podeu posar en contacte amb la Coordinadora de qualitat turística a través del telèfon 93 847 51 02 o bé per correu electrònic: p.montseny.qualitat@diba.cat
 Dipositeu aquesta enquesta a la bústia que trobareu als nostres equipaments, o doneu-la a l'Informador.

Font: Extret dels annexos de la memòria dels sistema de qualitat en la gestió de l'ús públic, 2009, per la diagnosi de la CETS del Parc Natural del Montseny.

10.3 Resultats valoració DAFO de la Diagnosi

Grup de Treball a:

Principis 1 i 2: cooperació i estratègia

FORTALESES	DEBILITATS
16 dels 27 municipis CETS tenen Agenda 21.	Els consorcis i les entitats privades de promoció del turisme comparteixen territorialment alguns àmbits. Existència de dos consorcis públics i una associació pública-privada de promoció del turisme en l'àmbit CETS. No existeixen espais formals per a la cooperació entre consorcis, entitats i Parc en l'àmbit turístic
OPORTUNITATS	AMENACES
Experiència prèvia participativa en la planificació turística promoguda per Turisme Vallès Signatura de convenis per part del Parc i de les entitats de promoció turística per a la millora de la seva gestió. Existència Comissió Consultiva del Parc. Participació de diferents sectors: entitats cíviques, conservacionistes, educatives, lleure, sectors agrícola, turístic i forestal, etc. Existència del Consell Coordinador al Parc. Objectiu: garantir la participació i col·laboració en la gestió de l'espai protegit de les administracions amb competències en el seu àmbit. Existència de diferents associacions privades de foment del turisme unides en una federació i representades en els òrgans de gestió del Parc 5 dels 27 municipis tenen un Pla de Mobilitat Urbana. El Parc compta amb un Pla d'Ús Públic que defineix el model d'ús social de l'espai protegit Inclusió del turisme sostenible en estratègies de desenvolupament com Pla Estratègic de Turisme de Catalunya, Estratègia per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya 2026 i Plan del Turismo Español Horizonte 2020	

Grup de Treball b:

Principis 3: patrimoni natural, cultural i històric.

FORTALESES	DEBILITATS
Conservació del patrimoni promoguda a nivell municipal: arquitectònic, festes, tradicions i llegendes. Patrimoni arquitectònic molt ric: construccions megalítiques, cabanes, muralles, castells, viles romanes, esglésies, pous de glaç,... Gran diversitat d'itineraris senyalitzats i senders de gran recorregut que passen per l'àmbit de la CETS. Existència de rutes per a realitzar en cotxe, en cavall o en BTT, rutes literàries, etc. <i>Regularització i gestió: cal implantar la xarxa d'itineraris bàsics.</i> Programa de rutes guiades: Passejades 2010 pel Parc del Montseny (tots els diumenges de l'any). <i>A la llarga poder ampliar-ho a altres dies de la setmana.</i> Existència projectes que promouen ús energies renovables. Ex.: valorització biomassa per a utilització com a combustible de calderes (Aiguafreda, El Brull, Seva i Tagamanent). Unitats de paisatge de gran singularitat i atractiu, mereixedores d'un tractament específic com els paisatges centreeuropeus. Declaració del Parc natural del Montseny com a reserva de la Biosfera per a la UNESCO. Riquesa natural, ecològica i paisatgística del parc configura un escenari amb gran quantitat de recursos per a l'ús públic. Gran tradició gastronòmica i artesana amb productes locals del territori. Important paper del Montseny com a nòdul de connexió ecològica i paisatgística. Dins l'àmbit de la CETS trobem les principals empreses embotelladores d'aigua de l'Estat Espanyol.¹ <i>Vinculació a una marca "natura".</i>	

OPORTUNITATS	AMENACES
Mecanismes i sistemes de seguiment de la qualitat de l'aire: 3 estacions de la Xarxa de Vigilància i Previsió de la Contaminació Atmosfèrica de Catalunya. Projecte sobre patrimoni cultural immaterial a la Reserva de la Biosfera del Montseny (elaboració primer inventari de les tradicions, els costums, els coneixements, les tècniques, les festes, etc.) Zones de major interès geològic: ubicades sector oest del Parc. Pla de seguiment de paràmetres ecològics des del Parc per a la conservació de la natura. Arbres qualificats com a monumentals repartits pel diferents indrets dels municipis. Mecanismes i sistemes de seguiment i control del paisatge: creació de la Carta del Paisatge. Mecanismes i sistemes de seguiment de la qualitat de l'aigua a través de l'ACA: índexs de qualitat i estat ecològic.	Dins l'àmbit de la CETS trobem les principals empreses embotelladores d'aigua de l'Estat Espanyol.¹ <i>Alteració dels nivells ecològics.</i>

¹ Targeta representada tan a fortaleeses com a amenaces, ja hi ha un comentari referent al perquè la seva ubicació en els dos llocs.

Comentaris aportats pel grup de treball en les targetes sobre patrimoni natural, cultural i històric facilitades.

Grup de Treball c:

Principis 4 i 6: tipologia de visitants i productes turístics

FORTALESES	DEBILITATS
<i>Sistema Integral de Qualitat Turística Espanyola en Destinacions (SICTED) a Portes del Montseny i Sant Hilari, Vallès Oriental</i> <i>Sistema de "Qualitat en la gestió dels equipaments i serveis d'ús públic" al Parc Natural del Montseny</i> <i>Segons el Consorci Portes del Montseny, un 19,7% dels visitants pernocta a la zona</i> <i>Existència itinerari "L'empedrat de Morou", equipat amb material destinat a persones invidents o amb baixa visibilitat</i> <i>Els 27 municipis de l'àmbit CETS compten amb serveis turístics (restaurants, bars, allotjaments, empreses d'activitats, etc.)</i> <i>El Consorci Portes del Montseny promociona paquets turístics realitzats dins l'àmbit del parc natural: "Benvinguts a les Portes del Montseny. Hi vols entrar?"</i> <i>Associació d'Empresaris Turístics del Montseny promocionen paquets turístics: estada en algun establiment + activitat.</i> <i>Vinculació "Els 3 monts" amb PN de Sant Llorenç del Munt i Montserrat.</i> <i>Existència itinerari "Els 3 monts": producte turístic que valoritza patrimoni natural i arquitectònic (lligat a turisme de natura i al Parc).</i>	<i>Segons dades del Parc i del Consorci Portes del Montseny, la majoria dels visitants provenen del Barcelonès, Vallès Oriental i Occidental (província de BCN)</i> <i>Segons dades del Parc, generalment els visitants han conegut el Parc "per amics"</i> <i>Falta manteniment dels itineraris.</i> <i>Els serveis no estan adaptats als visitants.</i> <i>Falta transport públic.</i> <i>Falten paquets turístics.</i>
OPORTUNITATS	AMENACES
<i>El Pla d'accions del Consorci Portes del Montseny contempla la creació i promoció de productes turístics.</i> <i>El Pla d'Accions del Consorci turístic del Vallès Oriental contempla programa de desenvolupament de productes turístics de salut, natura, BTT, reunions de negocis i recursos naturals.</i> <i>Promoció dels productes turístics a través de web dels Consorcis o associacions turístiques.</i>	

Targeta ubicada enmig les quatre categories: *Segons el Consorci Portes del Montseny, 36,3% de les persones ens visiten amb els seus familiars o la parella mentre que el 14,4% ho fa en grup. Falten dades per valorar.*

Comentaris aportats pel grup de treball en les targetes sobre facilitades.

Grup de Treball d:

Principis 5 i 7: informació, promoció i coneixement

FORTALESES	DEBILITATS
Existència de programes d'educació ambiental adreçats a escoles "Coneguem els nostres parcs" Programa de formació en temes de gestió ambiental i turisme per al personal del Parc Natural del Montseny Existeixen dues entitats associades al Consorci Portes del Montseny, el Centre Cultural Europeu de la Natura i el CEIP Santa Marta. Existència del Pla d'Informació als Visitants al Parc La informació s'ofereix en diferents idiomes. <i>Idiomes en què s'ofereix la informació és escassa.</i> Existència de diferents mecanismes d'informació: web, oficines, tríptics, audiovisuals, etc. Algunes empreses turístiques compten amb informació sobre la zona (a partir de la coordinació amb el Parc)	Entitats públiques, privades i mixtes promouen turísticament el territori No existeixen mecanismes estables de coordinació en la promoció turística del territori . <i>Falta de coordinació i promoció.</i>
OPORTUNITATS	AMENACES
El Pla d'Accions del Consorci Turístic del Vallès Oriental contempla seguir un programa de cursos de formació de professionalització del sector turisme i restauració mitjançant cursos i seminaris Existència de centres d'educació i formació a la zona com ara: ADEMC, APRÈN, CCEN, SENY, SIGNATUS,... Jornades de formació per a empresaris del sector turístic privat sobre temes mediambientals i creació de productes turístics. Els membres del Consorci Portes del Montseny han realitzat diferents cursos de nivell tècnic que han estat oferts per a la Diputació de Barcelona. Existència de programes i activitats per a donar a conèixer el territori a la població local o visitant (Viu el parc, Coneguem els nostres parcs, Programa Poesia als Parcs, programa de TV Petjades)	Les associacions d'empreses turístiques elaboren informació del territori, no supervisada, consultable a les webs

Comentaris aportats pel grup de treball en les targetes sobre facilitades.

Grup de Treball e:

Principis 8 i 9: Qualitat de vida i repercussió del turisme a l'economia local

FORTALESES	DEBILITATS
Implicació de la població local en la gestió del turisme a partir de la seva participació en consorcis i/o associacions turístiques. <i>Poc participatiu.</i> Gairebé la totalitat de les empreses associades a l'Ass. d'Empresaris del Montseny són negocis familiars Existència de fires per a la promoció de restaurants i productes locals. Ex.: Tastets d'estiu Sant Celoni, Mostra de cuina Sant Esteve, Fira de la Castanya a Viladrau	Mecanismes de comunicació entre el parc i la població es fa sobretot a través de la pàgina web. <i>Gairebé una amenaça que haguem de passar forçosament per Internet, voldrien un servei més personalitzat.</i> Un 0,9% dels habitants de l'àmbit CETS viuen dins els límits del Parc (998 habitants, any 2008). <i>No hi ha hagut prou suport per a l'activitat agrícola en general per la feina, falten dades. Falta gent per mantenir el parc. Molta gent ha marxat per la falta de feina.</i> Centres d'informació del Parc vénen productes locals i d'artesanía.¹
OPORTUNITATS	AMENACES
Des de la Diputació de Barcelona s'ofereixen ajuts destinats a la millora dels sectors econòmics relacionats amb explotacions forestals, agrícoles i ramaderes i les empreses de serveis. Existència de subvencions per a la població local des del parc en relació a millora de l'habitatge, empreses agrícoles i ramaderes, per a entitats culturals,... Existència de l'Associació de Propietaris del Montseny. <i>Podria ser una amenaça en el cas de que es tanquin en banda i ben treballat podria ser una fortalesa.</i> Consell Comarcal del Vallès Oriental lidera Projecte Interreg IV Rururbal. Objectiu: redacció carta comuna pel desenvolupament local sostenible en els territoris periurbans, basada en la valorització de la comercialització i consum de productes locals, creació de marca pels productes i accions del projecte Projecte "Domus Sent Soví" a Hostalric, creació centre gastronòmic. <i>Però encara no se sap perquè tot just és un projecte. S'hauria d'incloure en el parc natural del Montseny.</i>	L'activitat econòmica dels municipis que formen part del Parc es centra principalment en el sector serveis amb un 52% de la població ocupada. <i>Falta saber el 48% restant que fa? si es sector primari.</i>

¹ Podria ser una fortalesa ja que marca la línia de productes del parc.

Comentaris aportats pel grup de treball en les targetes sobre facilitades.

Grup de Treball f:

Principis 10: Fluxos de visitants

FORTALESES	DEBILITATS
Personal del Pla d'Informació (Parc) adapta seu horari segons èpoques i dates de màxima afluència (presència de neu, recollida de castanyes, accés al Turó de l'Home a l'estiu, etc.) Parc realitza un recompte del nombre de visitants (als centres d'informació i a partir de recompte de vehicles) Consorci Portes del Montseny duu a terme un recompte de visitants	Segons entrevistes Turisme Vallès: <i>aeroport de Girona no s'està promocionant i explotant com a punt d'arribada de visitants estrangers.</i> Gairebé tots els municipis de l'àrea CETS són accessibles amb transport públic Segons entrevistes Turisme Vallès: <i>transport públic és deficitari i insuficient</i>
OPORTUNITATS	AMENACES
Creixent nombre de visitants al Parc des del 2007 (any 2008: 723.486 visitants) <i>Transport públic</i>	Episodis ocasionals d'hiperfreqüentació: l'Aplec del Matagalls o la travessa Matagalls-Montserrat al coll Formic, <i>També per les nevades.</i> Segons dades Consorci Portes del Montseny i Parc, la tardor és l'època amb major freqüentació Dificultat senyalització recursos turístics derivada de divisió administrativa del Montseny: 2 províncies i 3 comarques

Comentaris aportats pel grup de treball en les targetes sobre facilitades.

0 INTRODUCCIÓ A L'ÀMBIT D'ACTUACIÓ DE LA CETS AL MONTSENY

El Montseny, un massís de l'extrem nord oriental de la Serralada Prelitoral Catalana protegit des de finals dels 70 a partir de l'aprovació del seu Pla especial d'Ordenació i posteriorment actualitzats (Pla Especial de protecció del medi natural i del paisatge del Parc del Montseny, aprovat l'any 2008). Compta també amb el reconeixement de "Reserva de la Biosfera" per part de la UNESCO i està inclòs en el PEIN i la Xarxa Natura 2000.

Geogràficament i administrativament, el Parc Natural del Montseny (figura de protecció actual del massís) es troba a cavall de dues províncies, Girona i Barcelona, i de tres comarques –el Vallès Oriental, la Selva i Osona-, fet que comporta certa complexitat administrativa a l'hora de la seva gestió.

El 85,66% de la superfície del Parc Natural del Montseny (31.063,90 ha. segons els límits del Pla Especial) són de titularitat privada, mentre que un 12,28% pertany a la Diputació de Barcelona, un 1,16% a la de Girona i un 0,9% a la Generalitat de Catalunya.

L'àmbit de la CETS supera els límits del Parc Natural i s'amplia a: Balenyà, Centelles, Espinelves, Hostalric, Sant Antoni de Vilamajor, Sant Celoni, Sant Hilari Sacalm, Santa Maria de Palautordera, Taradell i Tona. Aquest àmbit té una superfície de 83.446,56 ha. (el 63% incloses dins els límits del Pla Especial) i una població de 116.043 habitants (només un 0,9% habita dins els límits del Pla Especial).

La seva situació geogràfica i la xarxa d'infraestructures de transport existent, fa que resulti un indret fàcilment accessible tant des de la gran conurbació urbana de Barcelona com de Girona i que la seva freqüentació, com a lloc de lleure, sigui força alta.

El Parc Natural del Montseny gaudeix de protecció des de finals dels anys 70, protecció conferida per la figura de Parc Natural i reforçada per la figura de Reserva de la Biosfera, PEIN i Xarxa Natura 2000. La seva protecció així com les infraestructures que condueixen a aquest espai el fan un territori altament freqüentat. Es per això que caldrà concretar accions que ajudin a trobar espais d'encaix entre els interessos dels visitants i els drets i interessos dels gestors i dels propietaris del territori.

Els 18 municipis que integren el Parc pertanyen a dues províncies i tres comarques. Això comporta una certa complexitat per a la gestió i dificulta les tasques de coordinació. La complexitat s'incrementa en l'àmbit CETS, ampliat a 11 municipis que no pertanyen al Parc.

1 SISTEMES DE TREBALL EN COOPERACIÓ

El Parc Natural del Montseny és gestionat conjuntament per la Diputació de Barcelona (a partir de l'Oficina Tècnica de Parcs Naturals) i la Diputació de Girona, administracions que han constituït un sol equip de gestió per a tot l'àmbit del parc.

En l'àmbit de la CETS hi trobem diferents entitats público-privades promotores del turisme a la zona: Consorci per a la promoció turística Portes del Montseny, L'alt Congost i la Plana de Vic, Consorci de Turisme del Vallès Oriental i Associació de Turisme "La Selva comarca de l'Aigua".

A nivell d'associacions privades per a la promoció de turisme, hi trobem 3 associacions i una federació, que agrupa les 3 entitats: Associació d'Empresaris Turístics Montseny, Associació d'Hostaleria de la Selva, Associació d'Empresaris Portes del Montseny i la Federació d'Empresaris Turístics Montseny- Guillerries. Cal tenir present també la promoció del turisme a la zona desenvolupada per Osona Turisme, el Patronat de Turisme Costa Brava Girona i l'Àrea de Turisme de la Diputació de Barcelona. Fins el moment no han treballat conjuntament de manera formal i estable.

El parc compta amb òrgans permanents de participació oberts a les administracions i les entitats del territori (Comissió Consultiva i Consell Coordinador) i amb processos de treball o de definició d'estratègies basats en la participació (Sistema de Qualitat Turística ICTE, Pla d'Ús Públic, Pla d'Accions per a l'Estratègia d'educació Ambiental, Pla de Conservació 2009 -2011). Algunes entitats de promoció del turisme han elaborat el seu pla d'acció a partir de processos participatius.

Les entitats promotores del turisme i el propi parc compten amb convenis de col·laboració i agermanaments amb altres entitats.

La gestió del parc natural es desenvolupa a partir d'un sol equip de gestió malgrat la pertinença a dues províncies.

En termes de gestió i promoció del turisme, existeixen diferents entitats (privades i mixtes) que comparteixen objectius, àmbit territorial i fins i tot membres. Aquesta confluència d'objectius i accions no està acompanyada de sistemes de treball conjunt estables i es podria donar un cert solapament en el desenvolupament d'actuacions, projectes, etc.

La participació i l'establiment de convenis són pràctiques habituals en les administracions i entitats en l'àmbit CETS Montseny.

2 CONDICIONANTS PER A L'ESTRATÈGIA CETS

Existeixen diferents plans en l'àmbit del turisme que conceben el turisme sostenible i l'ecoturisme com a modalitats turístiques claus per al desenvolupament dels territoris (ex.: Pla Estratègic de Turisme de Catalunya i Plan de Turismo Español Horizonte 2010).

El Pla Especial del parc defineix un únic objectiu general que és l'establiment de totes aquelles determinacions i directrius necessàries per a garantir la protecció, consolidació, foment i millora dels valors naturals, paisatgístics i culturals del Parc del Montseny, compatible amb l'aprofitament sostenible dels recursos i l'ús social d'aquest espai

El Pla d'Ús Públic, derivat del Pla Especial de Protecció del medi natural i del paisatge i centrat en definir l'ús social del parc, proposa la implantació de la CETS al parc així com diferents actuacions totalment compatibles amb els seus principis.

16 dels 28 municipis compten amb Agenda 21 i només 6 amb un Estudi de Mobilitat Urbana.

Les entitats de promoció turística (públiques i mixtes) compten amb una planificació estratègica compatible amb els principis de la CETS; algunes fins i tot s'hi refereixen. Cal destacar l'"Estratègia de desenvolupament de turisme de natura a Montseny – Guillerries" (Capellà i Ballbé, 2008.)

En l'àmbit de la CETS es troben tres Plans Territorials Parciais: el Pla Territorial Parcial Metropolità de Barcelona (PTPMB) a la comarca del Vallès Oriental, el Pla Territorial Parcial de les Comarques Gironines (PTPCG) a la Selva i el Pla Territorial Parcial de les Comarques Centrals (PTPCC) a Osona.

La política autonòmica i estatal en matèria de turisme recullen i reconeixen la idoneïtat del turisme sostenible i l'ecoturisme com a instruments de desenvolupament i conservació del territori.

La normativa vigent al parc estableix un marc per a la tipologia d'activitats i desenvolupament urbà dins el seu àmbit a la vegada que preveu la implantació de la CETS i altres actuacions que hi resulten complementàries.

La planificació estratègica d'entitats i administracions de promoció turística és compatible amb la CETS i gaudeix de previsió d'actuacions concretes referides a tot el Montseny i que cal valorar en el marc de la present candidatura a la CETS.

Els Plans Territorials Parciais no estableixen limitacions a petita escala que resultin d'especial rellevància.

3 PATRIMONI NATURAL, CULTURAL I HISTÒRIC

Des de l'any 1978 el parc compta amb el reconeixement de Reserva de la Biosfera atorgat per la UNESCO i referit a desenvolupar iniciatives per a fomentar l'ús sostenible i la conservació de la biodiversitat, així com la millora de les relacions entre les persones i el medi.

El Montseny presenta valors naturals d'interès arreu del massís destacant-ne elements d'interès geològic i hidrogeològic i especialment la diversitat d'ecosistemes i climes -des de mediterranis fins a subalpí-, als quals hi trobem associada vegetació i fauna característica de cada ecosistema. De manera més global, cal destacar el seu important paper de connector ecològic.

El patrimoni cultural material inclou elements datats de l'època ibèrica (dolmens i construccions megalítiques), romana (vila de Can Terrés), Edat Mitjana (castell de Montsoriu, la muralla d'Hostalric, les ermites de muntanya, pous de glaç, etc.), o el modernisme (cases modernistes de la Garriga) El patrimoni ubicat dins el parc es troba catalogat en el Pla Especial el patrimoni arquitectònic.

Per al control del seu estat i evolució es desenvolupen sistemes de seguiment de paràmetres d'anàlisi del paisatge, dades de l'aire, de l'aigua. Es fa també un seguiment del sistema de recollida selectiva d'escombraries, recollint informació de la quantitat total i de la quantitat per fraccions que es recull.

El patrimoni immaterial es manifesta en nombroses festes tradicionals tenen lloc en l'àmbit CETS, algunes de les quals gaudeixen d'un reconeixement especial com les Enramades d'Arbúcies, la Festa del Pi de Centelles o el Via Crucis de Sant Hilari. El territori compta amb nombroses llegendes i actualment s'està duent a terme un estudi previ sobre el patrimoni immaterial del Montseny.

Gastronomia i artesanía es promouen a partir de l'organització de mercats, mostres i fires.

El territori compta amb una gran oferta d'itineraris i rutes senyalitzades per a fer a peu, en BTT o en cotxe promogudes des de diferents entitats i/o administracions.

La diversitat i riquesa del patrimoni es troba interpretada en els centres d'informació, centres de documentació i a partir de l'oferta d'activitats d'empreses d'educació ambiental.

La freqüentació del Montseny i l'ús públic al parc genera certs impactes sobre els recursos però es treballa per al seu seguiment i reducció. Els efectes de l'accés al massís en cotxe privat s'estenen a tot l'àmbit de la CETS, especialment durant la tardor o en cas de nevada.

El massís del Montseny presenta importants valors naturals que dugueren a la seva catalogació com a Parc Natural. Com a tret diferencial d'aquest espai protegit destaquem la gran diversitat climàtica. Les diferències d'humitat i temperatura expliquen, juntament amb l'especial orografia del terreny, la vegetació que es desenvolupa al Montseny. A manera d'estatges, i a mesura que es guanya alçària, es reproduïxen les formacions característiques de la Mediterrània a les parts baixes (alzinars, suredes i pinedes), de la muntanya mitjana més plujosa (alzinar muntanyenc i rouredes), d'àmbits centreeuropeus per sobre dels 1000 m. (fagedes i avetoses) i, fins i tot, d'ambients subalpins als cims (matollars i prats culminals)

La presència de l'home des d'èpoques remotes, ha modelat un paisatge humanitzat que remarca encara més la diversitat de la muntanya. Aquesta realitat va ésser reconeguda per la UNESCO, l'any 1978, quan va incloure el Montseny dins la Xarxa Mundial de Reserves de la Biosfera del programa MAB (Home i Biosfera). Tot l'àmbit CETS és també testimoni de les diferents civilitzacions des de l'època del paleolític fins el modernisme.

És un territori ric en patrimoni immaterial, alguns de temps passats –llegendes- i d'altres es mantenen ben viu –festes d'interès nacional-. Part d'aquest patrimoni es troba catalogat però es continua treballant per al seu inventari i posada en valor.

Existeixen diferents instruments de control i seguiment dels valors naturals així com dels impactes que el turisme els suposa.

En l'àmbit de la CETS hi trobem una gran oferta d'interpretació del patrimoni natural, cultural, paisatgístic, etc. En són exemple l'existència de nombroses fires, mostres gastronòmiques, itineraris i equipaments d'interpretació. Tot i això, manca un eix estructurador de tota aquesta oferta per a assegurar una correcta interpretació del patrimoni que abasti tot l'àmbit CETS i redueixi els impactes de la freqüentació d'aquest territori.

4 TIPOLOGIA VISITANTS, AFLUÈNCIA AL PARC I SISTEMES DE QUALITAT

El Parc Natural del Montseny i el Consorci Portes del Montseny analitzen diferents característiques dels visitants. Segons aquestes dades, entorn un 60% dels visitants provenen de les tres comarques del parc. La resta provenen, en aquest ordre, de la província de Barcelona, de la resta de l'Estat Espanyol i minoritàriament de l'estranger.

El perfil del visitant és el d'una persona d'entre 35 i 54 anys, que visita el parc diferents vegades l'any i ho fa en família o sola –però generalment al marge de visites organitzades- i que no hi pernocta.

El Parc Natural del Montseny, el Consorci Portes del Montseny i Sant Hilari compten amb sistemes de qualitat “en destinació” degudament reconeguts. El Vallès Oriental compta amb empreses incloses en sistemes de qualitat. En aplicació d'aquest sistema, el parc i el Consorci Portes del Montseny tenen sistematitzat un sistema d'enquestació i recollida de suggeriments i incidències per analitzar el grau de satisfacció de la visita.

Es disposa d'escassa informació sobre nous mercats turístics elaborada per les diferents entitats i administracions de promoció del turisme que actuen en l'àmbit CETS Montseny.

Les infraestructures turístiques privades es troben repartides de manera bastant homogènia en tot l'àmbit CETS oferint serveis de restauració, allotjament, interpretació, termalisme, esports d'aventura, etc.

Un itinerari del parc està adaptat per a persones amb mobilitat reduïda i ofereix material específic per a persones amb problemes de visió.

El territori CETS no compta amb un sistema generalitzat i estandarditzat de recollida de dades sobre tipologia de visitants i afluència.

Atesa la tipologia de visitant, es produeix poca pernoctació a la zona tot i l'existència de diferent tipologia d'allotjament i altres serveis turístics que permeten una estada de més d'un dia al Montseny.

Alguns territoris de l'àmbit CETS compten amb sistemes de qualitat (administracions, consorcis mixtos i sector privat). Tot i això, no es treballa conjuntament la seva implantació ni la recollida de dades referides a la qualitat de la visita.

No s'ha realitzat cap estudi sobre nous mercats turístics que abasti tot el territori de la CETS. Únicament es compta amb un itinerari per a persones amb discapacitats físiques o sensorials.

5 INFORMACIÓ SOBRE L'ÀMBIT CETS

Les diferents entitats promotores del turisme que operen al Montseny (específicament o com a part d'un àmbit d'actuació més ampli) desenvolupen regularment actuacions de promoció com assistència a fires, viatges de coneixement, creació i manteniment de web, insercions de publicitat i edicions de material promocional i interpretatiu en suport paper. Les actuacions no es desenvolupen de manera coordinada.

Els recursos que es promouen són de tipologia diversa: naturals, arquitectònics, de salut, etc.

Existeixen diferents equipaments, gestionats per diferents entitats i administracions, per a proporcionar informació als visitants sobre el terreny. Els seus horaris d'obertura no es coordinen (llevat dels equipaments titularitat d'una mateixa entitat o administració). Respecte la informació prèvia, existeixen diferents webs, generalment en català, castellà, anglès i francès, que aporten informació sobre la zona.

El sector turístic privat ha creat també webs de promoció del territori on es fa referència al Parc Natural del Montseny i a diversos recursos a partir de la proposta d'activitats com ara itineraris (municipals o del parc), visites a monuments o activitats de turisme actiu.

La població local compta també amb instruments d'informació per tal de donar-los a conèixer al seu territori més proper. En són exemple diferents iniciatives del parc (Coneguem els nostres parcs o Viu el parc i el programa Passejades de Vallès Oriental TV).

Existeix una gran activitat promocional de les entitats i administracions turístiques de l'àmbit CETS al Montseny. Aquestes actuacions no es duen a terme de manera coordinada i no es disposa d'un anàlisi detallat sobre la relació entre els recursos existents i la seva promoció (creuament de dades sobre la idoneïtat de la promoció, abast territorial de les ofertes, rellevància de recursos no promocionats, etc.).

Equipaments d'informació en el territori i diferents webs –promogudes tant pel sector públic com privat- permeten obtenir informació *in situ* i prèvia sobre l'àmbit CETS. Els seus horaris d'obertura no s'estableixen de manera coordinada i el contingut de les webs no es treballa conjuntament (pautes mínimes d'informació, recomanacions, etc.). Les webs ofereixen la informació en diversos idiomes mentre que la informació en llengües estrangeres no es troba estandarditzada en els equipaments d'informació.

La informació sobre la zona a la població local es vehicula a partir d'iniciatives del parc o de programes de difusió televisiva de l'entorn més proper.

6 PRODUCTES TURÍSTICS

Els nombrosos recursos turístics de l'àmbit CETS Montseny han donat lloc a la creació de productes turístics. Part de la promoció de recursos es troba a cavall entre "promoció d'elements d'interès i "productes turístics".

Diverses entitats compten amb propostes de creació de nous productes turístics, els quals són compatibles amb els principis de la CETS i alguns dels quals permetrien la creació de productes realment singularitzats al Montseny. En són exemple: Pla d'Accions del Consorci de Turisme del Vallès Oriental i l'Estratègia de turisme de natura Montseny – Guàrdies.

Existeixen productes turístics (entesos en un sentit ampli del terme) que abasten gran part de l'àmbit CETS i que prenen com a base la descoberta dels valors naturals del territori: senderisme (Els 3 Monts, El Camí –en fase de treball-), recursos culturals immaterials (Bosc de Bruixes i Bandolers), recursos culturals materials i museïtzats (Entre el Montseny i les Guàrdies) o BTT (Els pedals d'en Serrallonga). Es promocionen específicament via web.

A nivell més local, trobem també propostes turístiques promogudes per les diferents entitats i administracions turístiques que actuen en l'àmbit CETS. En són exemple: Grans camins de l'Aigua (La Selva) o l'agrupació de recursos per temàtica al Vallès Oriental (Natura, Termalisme, Modernisme, Cultura, Gastronomia, Reunions, Esports, Comerç i Mercats, Ruta els 3 monts i Turisme Actiu). Es promocionen específicament via web.

El sector privat ofereix packs turístics de diferent temàtica molts dels quals fan referència al Parc Natural del Montseny. Es promocionen específicament via web.

Existeixen diferents iniciatives per a convertir recursos turístics en productes turístics; aquestes iniciatives no es troben coordinades entre elles.

La creació de productes turístics en l'àmbit de la CETS pot arrencar de la feina ja feta en planificació estratègica en turisme, la qual compta amb propostes bastant detallades

El territori compta amb productes turístics de caràcter supramunicipal basats en la descoberta dels valors naturals i que poden suposar un eix d'unió en l'àmbit de la CETS tant a nivell d'unitat turística com de millora de cooperació entre entitats i administracions promotores del turisme.

Territorialment, els municipis, els consorcis i el sector turístic privat promouen la descoberta del seu territori a partir de productes propis o d'eixos temàtics que aglutinen diferents recursos. La referència al Parc Natural del Montseny és freqüent, especialment en l'oferta del sector privat.

7 FORMACIÓ I CONEIXEMENT EN L'ÀMBIT CETS

Entitats i administracions promotores i gestores del turisme en l'àmbit CETS comptem amb programes o actuacions de formació adreçades al seu propi personal així com a persones externes (són entitats tant "receptores" com "organitzadores" de formació continuada).

Existeixen una desena d'iniciatives privades de formació i educació que desenvolupen activitats de temàtica ambiental dins l'àmbit CETS Montseny. Fins el moment, la seva formació no es trobava organitzada ni supervisada pel Parc però a partir de l'elaboració del Pla d'Accions per a l'Estratègia d'Educació Ambiental s'establiran uns objectius comuns a les activitats d'educació ambiental que es desenvolupin al parc.

El parc promou programes d'educació ambiental que s'emmarquen en l'educació formal escolar: Coneguem els nostres Parcs, Viu el parc (adreçat a la població en general però amb un apartat específic adreçat als escolars de 5è de Primària dels municipis del parc). El programa Poesia al Parc s'adreça a la població en general i complementa els programes d'educació ambiental adreçats a escolars i a la població local.

Els equipaments d'educació ambiental del parc, alguns gestionats per empreses privades, són visitats per uns 7.000 escolars anualment.

Existeix una oferta formativa àmplia però no estructurada adreçada al personal d'entitats, administracions i sector privat de l'àmbit turístic.

A partir de programes del parc i d'iniciatives privades existeix una oferta de formació reglada i no reglada sobre els valors del parc adreçada a població escolar local, població escolar no local i població local. Aquesta estructuració és de vital importància atesa l'afluència d'escolar als els equipaments d'educació ambiental del parc (7.000 escolars / any).

L'oferta adreçada al públic escolar es troba en vies d'estructuració i estandardització (compatibilitat programes parc i empreses privades).

8 TURISME I POBLACIÓ LOCAL

En l'àmbit CETS hi habiten 117.102 persones (any 2009), població que manifesta un creixement pausat però constant. La població es concentra fora dels límits del parc natural, en municipis que van des dels 200 habitants als 17.000.

Si bé tradicionalment l'economia de la zona estava vinculada a treballs forestals i agraris, actualment el sector serveis ocupa la meitat de la població activa (52%). Aquest sector es troba també vinculat al bosc, però no en un sentit d'explotació sinó vinculat als seus usos recreatius.

El sector turístic privat es troba associat, compartint objectius de promoció turística del territori i millora d'aquest. L'elaboració del Pla d'Accions del Consorci de Turisme del Vallès Oriental va recollir la percepció del sector privat sobre el turisme segons el qual el sector turístic es troba associat però no organitzat.

El 85% del parc natural del Montseny és de propietat privada, fet a tenir en compte en la planificació de l'ús públic en aquest espai i en el disseny de productes turístics.

Determinats projectes i activitats privades que es desenvolupin dins el Parc Natural del Montseny poden optar a subvencions convocades per la Diputació de Barcelona i de Girona.

L'àmbit CETS està integrat per municipis amb un nombre d'habitants que presenta grans diferències. La població resident a l'interior dels límits del parc (1114 habitants) suposa un percentatge molt baix del conjunt de la població de l'àmbit.

L'economia es basa en el sector serveis, part dels quals es continuen vinculant al massís del Montseny encara que a partir d'uns usos turístics i no pas d'explotació forestal com ho havia estat antigament.

Si bé el sector turístic privat es troba associat, la motivació d'aquestes associacions és encarada a la promoció turística mentre que es fa menor incidència en la planificació del turisme per assegurar llur repercussió econòmica en el teixit empresarial local.

Segons recull el Pla d'Accions del Consorci de Turisme del Vallès Oriental, podem afirmar que existeix una relació bidireccional amb la gerència de les associacions turístiques però no entre les empreses que en són membres.

El 85% del sòl del parc natural és de titularitat privada. Els seus propietaris i altres activitats que es desenvolupin dins els límits del parc poden optar a subvencions de les diputacions de Girona i de Barcelona.

9 IMPACTES DEL TURISME SOBRE L'ECONOMIA LOCAL

Tots els municipis de l'àmbit CETS compten amb iniciatives turístiques privades que pertanyen a alguna o més d'una associació de promoció turística.

Per a promoure els productes locals, bàsicament artesanía i productes agroalimentaris, s'organitzen fires, mercats, tastets gastronòmics i activitats similars. Per part del parc natural, els centres d'informació disposen de venda de productes de la zona.

Existeixen quatre projectes encaminats a la consolidació de productes agroalimentaris i recuperació d'activitats tradicionals: Projecte Rururbal (Vallès Oriental), Domus Sent Sovi (Hostalric, La Selva), Centre de Manipulació de la Castanya (Viladrau, Osona) i Escola de pagesos i pastors (Montseny, Vallès Oriental).

El sector turístic privat presenta un alt grau d'associacionisme. En determinades ocasions, les empreses estan associades a diferents entitats fent que aquestes entitats solapin geogràficament el seu àmbit d'actuació.

Es duen a terme diferents iniciatives de promoció de productes locals però poques gaudeixen d'estabilitat al llarg de l'any sinó que es tracta d'activitats puntuals que es repeteixen any rere any.

Els productes agroalimentaris locals, en poques ocasions compten amb canals de comercialització estables que facin de la seva producció una activitat econòmica viable.

10 FLUXOS DE VISITANTS

El Parc Natural del Montseny duu a terme un recompte del nombre de visitants que l'espai rep anualment a partir del registre de visitants als equipaments atesos personalment i a partir de l'extrapolació de recompte de vehicles. El Consorci Portes del Montseny comptabilitza també les visites que rep a les oficines que gestiona (i que pertanyen al parc). Les dades recollides pel parc i pel consorci no són tractades conjuntament.

El nombre de visitants del parc atesos pel dispositiu d'informació ha anat creixent en els darrers anys, i l'any 2009 es va arribar a 153.455 persones ateses.

Les dades recollides mostren que l'època de major freqüentació és la tardor en el cas del parc i l'estiu en el cas del Consorci. Per als períodes i/o ocasions de màxima afluència, el parc adequa el Pla d'informació als Visitants. En són exemple: recollida de castanyes, activitats col·lectives o presència de neu en els punts més elevats.

A la majoria de les poblacions properes al Parc Natural del Montseny s'hi pot arribar mitjançant tren o també amb autobús tot i que les línies programades pel cap de setmana són deficientes, fet que condueix a l'ús del vehicle privat.

La majoria de poblacions, disposen de zones habilitades per poder fer picnics i també d'aparcaments públics per poder deixar els vehicles privats.

No es disposa de dades globals de nombre de visitants a l'àmbit CETS. Es disposa de dades sectorialitzades (parc natural i Consorci Portes del Montseny).

El nombre de visitants del parc incrementa anualment, presentant una elevada freqüentació durant la tardor i arribant a problemes de freqüentació durant l'època de recollida de castanyes i en casos de nevades.

El transport públic facilita l'arribada a gairebé la totalitat dels municipis CETS però no permet una visita al territori organitzada a partir del transport públic. La manca de transport públic condueix a la necessitat de visitar la zona amb vehicle privat i disposar de zones d'aparcament de vehicles.